PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

JAARBOEK 1995

01.3.

Provincie
West-Vlaanderen

Jaarboek
1995

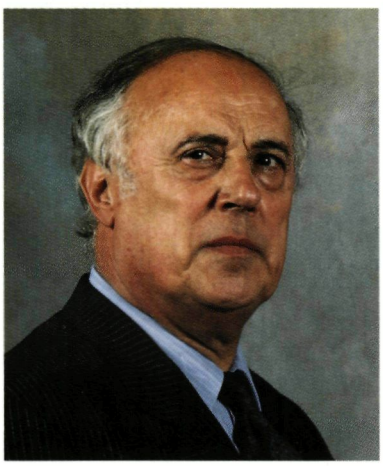

Provincie West-Vlaanderen

Jaarboek 1995

Woord vooraf

Onze moderne samenleving wordt gekenmerkt door de toenemende aandacht voor het informatiebeleid. Op diverse terreinen worden informatie-initiatieven genomen en gebruikt men verschillende kanalen om de burger te bereiken. Aldus wordt gepoogd de afstand tussen de overheid en de bevolking te overbruggen. Ook de uitgave van een jaarboek is een verdere stap naar bredere informatie over de provincie.

Het informatierecht van de burger en de daaraan gekoppelde informatieplicht van de overheid liggen aan de basis van een democratisch bestuur.

Wetten en reglementen veranderen veelvuldig. Voor de burger is het dan ook moeilijk om zijn rechten en verplichtingen te kennen. Bovendien wordt de burger geconfronteerd met een uitgebreid netwerk van diensten en organisaties, waarin hij soms moeilijk zijn weg vindt.

Informatie en voorlichting zijn voorwaarden voor een goed bestuur.
Elke inwoner dient te weten hoe het bestuur werkt, hoe de beslissingen tot stand komen, welke diensten er zijn en waar hij voor welke vraag terecht kan. Om de informatiekloof tussen bestuur en burger te overbruggen, dienen communicatie en dialoog gestimuleerd te worden.

De overheid dient dan ook, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek, informatie te geven over het gevoerde beleid en over de structuur en werking van haar instellingen en diensten. Omgekeerd dienen ook de burgers hun mening en hun wensen kenbaar te maken, zodat het bestuur hierop zijn beleid kan afstemmen.

In die geest past het jaarboek, dat probeert de provincie dichter bij haar inwoners te brengen.
Het verduidelijkt welke plaats de provincie in ons democratisch staatsbestel inneemt en op welke wijze ze bijdraagt tot de welvaart en het welzijn van haar inwoners. Het verschaft een beter inzicht in de werking en de structuur van de provincie.

Deze nieuwe uitgave bevat een overzicht van het beleid zoals het zich heeft afgetekend in 1994.
In een aangepaste lay-out en in een vlot leesbare stijl worden de activiteiten en initiatieven van de provincie op velerlei domeinen (veiligheid, cultuur, milieu, ...) belicht. Het zal ongetwijfeld bijdragen tot betere contacten tussen provincie en inwoners.

Mijn dank gaat uit naar allen die hebben meegewerkt aan de redactie ervan.

Ik ben ervan overtuigd dat dit jaarboek 1995 de gestelde verwachtingen zal inlossen en dat het dezelfde bijval zal genieten als de vorige.

Olivier Vanneste
Gouverneur van West-Vlaanderen

Verantwoording

Als burger worden we dagelijks met onze neus op de feiten gedrukt: de werkelijkheid wordt steeds complexer. Wie er niet in slaagt op alle vragen die hij zich stelt een antwoord te krijgen, dreigt te verdrinken in de realiteit waarin we leven. De toenemende complexiteit geldt op alle vlakken van het maatschappelijk handelen. In het bijzonder is dit ook waar voor onze bestuurlijke instellingen. Als provincie zijn we ons bewust van deze problemen.

Openbaarheid van bestuur impliceert dat de bestuurshandelingen duidelijk zijn op alle vlakken: te ambtelijk taalgebruik en onbegrijpelijke zinsstructuren dienen hierbij te worden vermeden. Een uiting hiervan is het jaarboek, dat een klaar en duidelijk overzicht brengt van wat er het afgelopen jaar in West-Vlaanderen gebeurd is. Ik wil alle medewerkers danken die tot de samenstelling ervan hebben bijgedragen.

Doorzichtigheid van de beslissingen, een grotere betrokkenheid van de burgers, democratischer werkende instellingen, ... het past allemaal binnen wat we wel eens de "provincie nieuwe stijl" durven te noemen. Deze veranderingen komen er uiteraard niet om in te spelen op een inhoudloze trend, het is precies omdat we als bestuur beseffen dat het voor de burger steeds moeilijker wordt om zich te oriënteren en een weg te vinden binnen het bestuurlijk apparaat. Een overheid, ook de provincie, stelt zich tot doel de bevolking van dienst te zijn. Er moet dan ook constant over gewaakt worden dat deze taak optimaal kan worden waargenomen.

Door de provincieraadsverkiezingen te koppelen aan deze op gemeentelijk vlak, werd een belangrijke stap gezet. Deze vernieuwing maakt het immers mogelijk een provinciaal beleid uit te stippelen dat perspectieven biedt op lange termijn. De continuïteit die nu voor zes jaar verzekerd is, kan onze provincie enkel ten goede komen. Naast de koppeling van gemeente- en provincieraadsverkiezingen heeft de wetgever ook voorzien in de afschaffing van de provincie Brabant en de instelling van een provincie Vlaams-Brabant en Waals-Brabant. De nieuwe provincieraden zijn er zich van bewust dat een belangrijke beleidsperiode voor hen ligt. Met de raadsleden hopen wij dat de verwachtingen ingelost kunnen worden. Een juiste relatie Vlaamse Regering-provincies-gemeenten zal voor de bevolking en de democratie van groot belang zijn.

Met dit jaarboek bieden we U alvast een bevattelijk overzicht van de activiteiten van West-Vlaanderen als bestuurlijke instelling in het voorbije jaar. Samen met onze ambtenaren zetten wij, de politiek verkozenen, ons in om de provincie een plaats te maken waar iedereen graag verblijft. Heel wat mogelijkheden worden ons geboden om deze ambitie waar te maken. U zal in dit jaarboek opnieuw kunnen kennismaken met de vele facetten van de rijke Westvlaamse verscheidenheid. Speciaal in deze editie is er een katern gewijd aan de provinciale cultuurdienst naar aanleiding van 40 jaar werking.

Daarnaast leest U hoe op veel andere terreinen uw provincieraad en bestendige deputatie aandacht hebben voor en inspelen op veranderende behoeften bij de Westvlaamse bevolking.

Werner Vens
Gedeputeerde
Voorzitter van de redactieraad

West-Vlaanderen: levenskracht en optimisme voorop!

Ik kwam voor het eerst in contact met West-Vlaanderen toen ik als jongen de roman De Leeuw van Vlaanderen *van Hendrik Conscience las. Een uitgeverij in mijn geboortestad was de eerste geweest om deze Vlaamse vrijheidsroman in het Duits uit te geven en in 400.000 exemplaren te verspreiden.*

Toen in 1960 met de culturele uitwisseling tussen de provincie West-Vlaanderen en de Landschaftsverband Westfalen-Lippe begonnen werd, zette ik voor het eerst voet op Westvlaamse grond. Van toen af kon ik 35 jaar lang het land en het volk dat zovele - ook duitstalige - dichters geïnspireerd heeft, observeren en leren kennen.

Stefan Zweig en Rainer Maria Rilke hadden mij een landschap vol melancholie en stilte gesuggereerd, maar dit beeld maakte spoedig plaats voor verwondering over de levenskracht en het optimisme die West-Vlaanderen van jaar tot jaar aan de dag legde. Precies door de intervallen tussen onze regelmatige bezoeken viel de vooruitgang bijzonder duidelijk op.

Deze indruk sloeg op alle werkterreinen van de provincie, vooral ook op het culturele terrein. Het gevoel van verplichting tegenover het rijke culturele erfgoed van de kustprovincie heeft deze ontwikkeling zeker bevorderd. Belangrijker nog lijkt me het juiste inzicht van de overheid, dat cultuurpolitiek tegelijk ook structuurpolitiek is.
Wie het toerisme wil aanzwengelen en industrie aantrekken, moet voor de nodige infrastructuur zorgen. En tot die infrastructuur behoort ook de cultuur.

Alleen al op administratief gebied groeide een handvol medewerkers zienderogen uit tot een vandaag de dag goed uitgeruste en georganiseerde, efficiënt werkende dienst die een voorbeeld kan zijn voor andere administratieve diensten.

In de begintijd heb ik telkens weer de geestdrift bewonderd waarmee met een minimum aan personeel en financiële middelen een maximum aan taken werd aangepakt. Het kunstpatrimonium van West-Vlaanderen is daar een welsprekend voorbeeld van.

In een provincie met zoveel monumenten neemt de monumentenzorg uiteraard een vooraanstaande plaats in de cultuurpolitiek in. Stadsrenovatie en restauratie hebben aan de steden nieuwe glans gegeven en de toeristen in steeds grotere mate aangetrokken.

Hierbij komt nog een dicht bezaaid museumlandschap dat als model kan dienen. Allereerst zijn er de grotere nationale en provinciale

musea met de centrale collecties. Verder zijn er de talrijke kleinere musea die vaak steunen op de inzet van vrijwilligers.

Het moedige besluit van de bestendige deputatie om een leegstaand warenhuis in Oostende te kopen en er het Museum voor Moderne Kunst in te richten, verdient bewondering. Het museum heeft intussen internationale waardering verworven.

We zouden nog veel gebieden kunnen opsommen: de beeldende kunst en de literatuur, de muziek en de volkskunde, de volwassenenvorming en het bibliotheekwezen. Juist deze algemene zorg voor de cultuur is belangrijk om het culturele leven in de provincie te stimuleren, aan te wakkeren en op peil te houden. Daarom is het noodzakelijk dat het bestuur dicht bij de burger staat. In de loop van de 35 jaar waarin ik West-Vlaanderen heb leren kennen, heb ik de provincie zich als het ware van een overwegend overheidsorgaan tot een zelfstandig bestuursorgaan zien ontwikkelen. Ik heb altijd menen te kunnen constateren hoe dicht de provincie bij haar burgers staat.

De sterkste indruk maakte op mij de vriendelijke, onvoorwaardelijke openheid waarmee de Westvlamingen buitenlanders tegemoettreden. Door de nabijheid van de zee en de hanzeatische traditie hebben de Westvlamingen een open oog voor de wereld.

Ik wens de provincie West-Vlaanderen en haar inwoners dat deze mundiale instelling hen een gelukkige toekomst moge bezorgen.

Rudolf Beisenkötter
Ere-Landesverwaltungsdirektor Westfalen-Lippe

Inhoudstafel

Woord vooraf 5
Verantwoording 7
Een visie op West-Vlaanderen:
West-Vlaanderen: levenskracht en optimisme voorop! 8

HOOFDSTUK 1:
WESTVLAAMSE PROVINCIERAAD

De Voorzitter over de Raad 16

De provincieraadsverkiezingen van 9 oktober 1994
Kiezen voor de provincieraad 17
Nieuwkomers 21

Samenstelling van de provinciale instellingen
De gouverneur 24
De provincieraad en zijn leden 24
Het bureau en de centrale commissie van de provincieraad 27
De bestendige deputatie van de provincieraad 27
De provinciegriffier 28

Accenten
Openbaarheid van bestuur: een openbaring 29
1994 op provinciaal niveau 30
De memoires van Eregouverneur Pierre van Outryve d'Ydewalle 30
Vereniging van de Vlaamse Provincies 31

Het budget van de provincie
Cijferdans 32
De provincierekening 33
Investeringsfonds 34

De provincie van weleer...
Een donkere tijd 34

HOOFDSTUK 2:
ADMINISTRATIE VAN HET PROVINCIE-BESTUUR

Bouwplannen 39
Netwerk voor telefonie en datacommunicatie 39
Organogram van het provinciebestuur 40
Informaticapark breidt uit 42
Informaticaopleiding 42
Intern emancipatiebeleid 42
Provinciepersoneel op de sportieve toer 43
In dienst bij de provincie 43
Verlofregeling in het nieuwe ambtenarenstatuut 43

HOOFDSTUK 3:
ASPECTEN VAN SAMENWERKING

De gouverneur over het beleid 46
De bevoegdheden van de gouverneur anno 1994 47

Andere besturen en instellingen
De gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1994 48
Verkiezingsklachten 48
Investeringsfonds 49
Financieel en fiscaal overzicht van de gemeentefinanciën 49

Veilig West-Vlaanderen
Reddende helikopters 52
Bijzondere Verkeerscommissie Zeebrugge 52
Hulpverlenende operaties van de Zeemacht 54
Dienst voor opruiming en vernietiging van ontploffingstuigen 54
Post Seveso-bedrijven 55
Politie in beweging 55
Met z'n allen rond de tafel 55

HOOFDSTUK 4:
EXTERNE BETREKKINGEN

Over de grenzen heen

Lonken naar Engeland 58
Protocol tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk 59
Scheldemondraad in pioniersfase 60
Concert zonder grenzen 60

Werken met Interreg

Interreg I als kennismaking 61
Een greep uit de goedgekeurde projecten 61
Het vervolg: Interreg II 65

HOOFDSTUK 5:
40 JAAR WESTVLAAMS CULTUURBELEID

Even omzien... 68
Architectuur 70
Beeldende kunst 70
Bibliotheekwerk 72
Gemeentelijk cultuurbeleid 74
Geschiedenis en volkskunde 76
Kunstpatrimonium 79
Letteren 80
Muziek 80
Podiumkunsten 82
Provinciale musea 84
Raad voor Cultuur 88
Samenwerking... grenzeloos 88
Taal 90
Uitleendienst 91
Vormings- en ontwikkelingswerk 91

HOOFDSTUK 6:
OPENBARE WERKEN EN INFRASTRUCTUUR

Waterlopen

Werken aan waterlopen 97
Waterbeheersingswerken aan het Noordgeleed 99
Oudenburgs Vaartje opnieuw een visparadijs 99
Pompgemalen 100

Wegen

De provincie-as Brugge-Roeselare-Menen 102
Provincieweg Moerdijk-Leke 103
Bouwen langs provinciewegen 103
Het landelijk voetwegennet 103

Gebouwen

Schade aan De Zonnewijzer te Kortrijk 104
Verfraaiingswerken in het Provinciaal Hof 104
Nieuw ergogebouw 104
Een huis voor meervoudig gehandicapten 105
Ruimer PMMK 105
Restauratiewerken aan het Olympiabad 105

HOOFDSTUK 7:
LAND- EN TUINBOUW, ZEEVISSERIJ

Land- en Tuinbouw

Nieuwe structuur voor het Comité voor de Melkkwaliteit 108
Westvlaams akkerbouwonderzoek eensgezind op weg naar de 21ste eeuw 109
Mestverwerking 109
In memoriam: ir. Lucien Bockstaele 110
Waarschuwingssystemen voor ziekten en insekten 110
Proclam actief! 111
Muskusratbestrijding 112
Arbitragecommissie voor volleveldsgroenten 113

Zeevisserij

Het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek 114
Veilig varen 115
Nautisch Centrum 115

HOOFDSTUK 8:
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEU

Milieu en ruimtelijke ordening

Provinciale milieubeleidsnota 1994 118
De provinciale milieudatabank 119
De GOM, het WES en het milieu 119
Structuurplan West-Vlaanderen 120
Bouwen en verkavelen: een probleem? 121
Het Duinendecreet 121
Inventarisatie van potentieel verontreinigde sites 122
Coördinatie van het gemeentelijk milieuconvenant 122
De Bergen 123
De Groene Zetel 123
Euro-Geografendag 123

Landschapszorg en groenvoorziening

Ondersteuning bij de aankoop van natuurgebieden 124
Natuur- en landschapsplannen in het regionaal landschap 124
Opruimactie met minder-validen 125

HOOFDSTUK 9:
TOERISME EN RECREATIE

Toerisme
De Belgen en hun vakantie 128
Onze kust niet duur? 128
Musica Flandrica 129
Westtoerisme en de pers 129
Westtoer 130

Provinciedomeinen
Bebossen in De Baliekouter en De Palingbeek 131
De Tripmadam 131
Gidsen voor provinciedomeinen 132
Iris, een astrolab 132
De Palingbeek groeit snel! 133
Fietsen door de provinciedomeinen 133

Recreatie en vrije tijd
WVT op studiereis 134
Te paard door de Mandelvallei 134
Focus op groen 135
Toeristische kaart van Beernem 135
Het provinciaal fietsrouteplan in zijn eindfase 136
Pleziervaart krijgt wind in de zeilen 137

HOOFDSTUK 10:
WELZIJNSZORG

Uit in West was weer eens Best! 140
Mijn gezin doet het veilig! 142
Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden 143
De Grote Enquête 143

Jeugd
De provincie gaat intergemeentelijk 144
Een plan voor alleman 144
Vormingsinitiatieven 145

Bejaardenzorg
Positieve beeldvorming van senioren 145
Ter ondersteuning van de thuiszorg... 146

Sport
Provinciale Trofee voor Sportverdienste 147
Sportbeleid 147
Het aanvallend spel van de Westvlaamse Sportraad 148

Huisvesting
Wegwijs in huisvesting 149

Gehandicaptenzorg
Centrale Wachtlijst voor Personen met een Handicap 149
Naar een oplossing voor meervoudig gehandicapte kinderen 150
Tewerkstelling van personen met een handicap 151
Nieuw dienstengebouw voor het bezigheidshome 151

Gezondheidszorg
Kankerpreventie 152
Alleen voor vrouwen? 153
Drugpreventie 153

Ontwikkelingssamenwerking
Nieuw centrum voor mondiale vorming en educatief werk 154
Steun aan Rwandese bevolking 155

Emancipatie
Vrouw en politiek 155
Buien met opklaringen 156
Vrouwen Vandaag 156
Gelijke kansen! 156
Begeleiden van gemeenten 157
Fysiek en seksueel geweld tegen vrouwen 157

HOOFDSTUK 11:
ONDERWIJS EN NASCHOOLSE VORMING

Provinciale schoolinstellingen
Een interprovinciale onderwijs-ontmoetingsdag 160
Nieuwe infrastructuur voor de Provinciale Industriële Hogeschool 160
Nieuwe adjunct-directeur voor de PIH 161
Twee nieuwe afdelingen aan de PIH 161
Meer ruimte voor het PTI 162
De eenheidsstructuur in het PTI 163
Leerlingenbegeleidingsdienst in het PTI 163
Naar een Provinciaal Maritiem Instituut 164

Speciale opleidingsintiatieven
20 jaar Westvlaamse Brandweerschool 165
Middenkaderopleiding hervormd! 166
Provinciaal vormingsblad 166
Officiersbrevetten gemeentepolitie 166
School voor Bestuursrecht 167
Molens in deskundige handen 167

Naschoolse vorming
Vormingsinstituut voor KMO over de grenzen 168
WIVO-begeleiding bij de invoering van het nieuwe personeelsstatuut 169

HOOFDSTUK 12:
CULTUUR

Prijzen, tornooien en festivals 172

Provinciale steun aan culturele initiatieven
Subsidiëring dramatische kunst 175
Activering van het orgelspel 175
Literatuur 175
Uitlenen van audiovisueel materiaal 175

Musea en tentoonstellingen
Hoe beeldig is de kunst... 176
- Tentoonstellingen in het PMMK 176
- Educatieve werking 178
- Aankopen 179
- Het jeugdatelier 179
- PMMK overstijgt provinciegrenzen 179
Pierre Devos en Permeke 180
De musea van het domein Raversijde 180
Het Lijsternest viert feest 181
Gelegenheidstentoonstellingen 182

Monumentenzorg, archeologie en patrimonium
De Sint-Salvatorskathedraal te Brugge 183
Bisschoppelijk Paleis opgefrist 185
Grootseminarie te Brugge 185
In de Steigers 185
Walraversijde opgegraven 186
Van Waterhalle tot Provinciaal Hof 186
Wullepitmolen te Zarren provinciaal! 187

Bibliotheekwerk
Provinciale cultuurbibliotheek 187

Internationale culturele uitwisseling
Kind en kunst: de kunst van het kijken 188
Derde Interprovinciaal Eenakterfestival 188
Jonge Designers uit Westfalen 188
Hedendaagse Monumentale Beeldhouwkunst uit West-Vlaanderen 189

HOOFDSTUK 13:
WEST-VLAANDEREN ECONOMISCH

Economisch West-Vlaanderen in 1994
Verbeterde conjunctuur wordt voelbaar 192
Economische groei en (lucht)havens 193
Nieuwe start voor Wevelgem 195
De Oostendse luchthaven 195

De Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij
Streekontwikkeling in West-Vlaanderen 197

Stimulansen voor handel en distributie
Integrale kwaliteitszorg in kleine ondernemingen 198
Provinciale Kamer voor Ambachten en Neringen West-Vlaanderen 199
Provinciale Commissie voor de Distributie 199

INFORMATIE

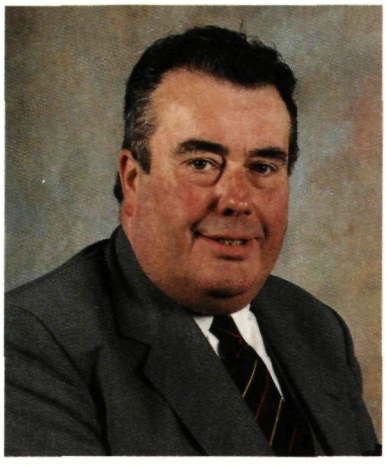
Nuttige adressen en locaties 200
Westvlaamse burgemeesters en gemeentesecretarissen 202
Westvlaamse OCMW-voorzitters en -secretarissen 203
West-Vlaanderen morfologisch 204
Om zich nooit meer de vraag te moeten stellen
Wat doet ons provinciebestuur? 206
Trefwoordenregister 207
Colofon 208

PROVINCIERAAD
VAN
WEST-VLAANDEREN

WESTVLAAMSE PROVINCIERAAD

1

De voorzitter over de raad

De provincieraadsverkiezingen van 1994 hadden onmiskenbaar een historisch karakter. Voor het eerst vonden ze plaats los van de nationale verkiezingen en te samen met de vernieuwing van die andere "ondergeschikte besturen", de gemeenteraden. Een anachronisme dat met de jongste staatshervorming eindelijk uit de wereld werd geholpen.

Van een meer fundamentele aard lijkt mij de versterking van de politieke dimensie van het intermediaire bestuursniveau en de uitdagingen die hiermee gepaard gaan.

De provinciale bewindvoerders staan voor de opdracht om meer dan vroeger, de beleidslijnen te toetsen aan de eigenheid en meerwaarde van het provinciale beleidsniveau. Ook voor de raadsleden is de context ingrijpend gewijzigd waardoor zijn of haar zin voor verantwoordelijkheid meer zal worden aangesproken.

De ingeleide discussie over de bestuurlijke opbouw van Vlaanderen mag immers niet enkel haar beslag krijgen in de nieuwverkozen Vlaamse Raad. Ook binnen de provincieraad moet een open en constructief debat worden gevoerd. Enige vrijblijvendheid zal dan ook plaats moeten ruimen voor een rechtgeaard engagement dat besloten ligt in het mandaat van provincieraadslid.

Tevens zal creativiteit en inventiviteit aan de dag moeten worden gelegd om de Westvlaming aan te spreken en warm te houden voor het provinciale reilen en zeilen. Het is duidelijk dat het in de nieuwe politieke context niet volstaat om enkel aan het einde van de rit rekenschap te geven. Een wetenschap waar wij reeds mee vertrouwd zijn en waarvan dit jaarboek opnieuw blijk geeft.

De komende jaren zijn dan ook van uitzonderlijk belang. Wij moeten dan ook trouw blijven aan onze keuze voor de provincie en alles in het werk stellen om het intermediaire beleidsniveau te vrijwaren. De ingeslagen weg dient verder te worden bewandeld in de richting van een versterking van de rol van de verkozen provincieraad en een duidelijke herwaardering van het mandaat van provincieraadslid.

Henri d'Udekem d'Acoz
Voorzitter van de Provincieraad

De provincieraadsverkiezingen van 9 oktober 1994

Kiezen voor de provincieraad

Op 9 oktober 1994 werden de provincieraadsverkiezingen, voor het eerst in de geschiedenis, samen met de gemeenteraadsverkiezingen georganiseerd. Dit was het gevolg van een recente grondwetswijziging na de Sint-Michielsakkoorden waarbij de provinciale mandatarissen, net als hun gemeentelijke collega's, voortaan voor een periode van zes jaar verkozen worden.
Het aantal provincieraadsleden werd bovendien teruggebracht van 90 naar 84.
Nieuw was bovendien dat, ingevolge de wet van 24 mei 1994, hoogstens drie vierde van de kandidaten op een lijst hetzelfde geslacht mogen hebben, dit ter bevordering van een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen op de verkiezingslijsten. Al bij al werden toch "slechts" vijftien vrouwen (19%) verkozen voor één van de 84 mandaten. In 1991 bedroeg het aantal verkozen vrouwelijke provincieraadsleden dertien op 90 of 13,6%.
De verkiezingscampagne voor de provinciale verkiezingen liep blijkbaar niet écht in de kijker. Vele kiezers keken vreemd op toen ze tweemaal een stem dienden uit te brengen, want van de 862.508 ingeschreven kiezers, stemden er voor de provincieraadsverkiezingen 79.358 blanco of ongeldig.

Even de resultaten overlopen.
Als grootste winnaar kwam de CVP uit de bus die met 268.941 stemmen 40 zetels in de wacht sleepte, of vijf zetels meer dan in 1991. Ook het Vlaams Blok boekte een lichte winst en behield met 50.703 stemmen zijn drie zetels.
Zware klappen vielen er voor de Volksunie die nog slechts 48.706 van de 71.584 stemmen overhield en daarmee vijf van de zeven zetels verloor. De VLD verloor 8.000 stemmen of vier zetels t.o.v. 1991. De VLD-fractie telt nu vijftien leden. Ook de SP slankte verder af.
Ze verloor een zetel en behield er twintig.
Agalev kon met 57.163 stemmen toch nog vier van de vijf zetels heroveren. Nieuwkomer WOW (Waardig Ouder Worden), naar wiens resultaten met belangstelling werd uitgekeken, kon met 16.545 stemmen geen enkele zetel in de wacht slepen.

De zetelverschuivingen in de twaalf kiesdistricten kunnen afgeleid worden uit bijgaande tabel.

kiesdistrict	zetels	VU		Vl. Blok		VLD		CVP		SP		AGALEV	
		1991	1994	1991	1994	1991	1994	1991	1994	1991	1994	1991	1994
Brugge	20	2	1	1	1	4	4	7	8	5	4	2	2
Diksmuide	4		0		0	1	1	2	2	1	1		0
Ieper	6	0	0		0	1	1	3	4	2	1		0
Poperinge	2		0		0	1	0	2	1	0	1		0
Kortrijk	11	1	0	1	1	2	2	5	5	2	2	1	1
Harelbeke	5	1	0		0	1	1	2	3	2	1		0
Menen	5		0		0	1	0	2	2	1	2	1	1
Oostende	10	1	1	1	1	3	2	2	3	3	3	1	0
Roeselare	6	1	0		0	1	1	3	3	1	2		0
Izegem	5	0	0		0	1	1	2	3	2	1		0
Tielt	6	0	0		0	2	1	4	4	1	1		0
Veurne	4	1	0		0	1	1	1	2	1	1		0
Totaal	84	7	2	3	3	19	15	35	40	21	20	5	4

In Brugge, Ieper, Harelbeke en Izegem won de CVP telkens een zetel ten koste van de SP, terwijl de CVP een zetel verloor in Poperinge en de SP er één won.
In Veurne en Oostende won de CVP telkens een zetel ten koste van respectievelijk de VU en AGALEV.
In Diksmuide bleef alles status quo.
In Kortrijk, Brugge, Harelbeke en Roeselare verloor de VU telkens een zetel en in Tielt, Poperinge, Menen en Oostende verloor de VLD telkens een zetel.
Het Vlaams Blok kon in Brugge, Kortrijk en Oostende zijn zetel behouden.

Verkiezingsuitgaven aan banden gelegd

Met de wet van 7 juli 1994 werd een rem gezet op de uitgaven voor provinciale verkiezingspropaganda en moet elke lijst en elke kandidaat zich houden aan een maximumbedrag. Voor het kiesdistrict Brugge bijvoorbeeld, mag de verkiezingspropaganda maximum 4 miljoen fr. per lijst en een kwart miljoen fr. per kandidaat bedragen.
De aangifte van de uitgaven moet worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg, waar zij door de kiesgerechtigden kan worden ingekeken.
Voor klachten en bezwaren kan men terecht bij de procureur des konings of bij de controlecommissie. Deze federale commissie - en in beroep, de raad van state - kan de verkozen kandidaat van zijn mandaat vervallen verklaren zodat de weg naar de raad openligt voor zijn eerste opvolger.

Verkozen!

De provincie is ingedeeld in twaalf kiesdistricten en voor de apparentering gegroepeerd in acht kiesarrondissementen. De hierna weergegeven uitslagen vermelden alleen de partijen die zetels behaalden in de raad.

Arrondissement Brugge
Kiesdistrict Brugge
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 20

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	10.296	5,9	-3,0	1	-1
Vl. Blok	14.253	8,1	0,0	1	0
VLD	30.765	17,5	-1,5	4	0
CVP	60.407	34,4	+4,7	8	+1
SP	33.762	19,2	-2,2	4	-1
AGALEV	16.160	9,2	-2,3	2	0

Verkozenen:

VU	Jean-Marie Bogaert
Vl. Blok	Hubert Verhelst
VLD	Myriam Vervaet-Smets, Jan Cant, Ronny Bonte, Patrick De Klerck
CVP	Gerard Naeyaert, Walter Van Parijs, Georgine Roets-Denolf, Luc Vande Caveye, Bernard De Cuyper, Boudewijn Laloo, Dirk De fauw, Hilde Decleer
SP	Fernand Peuteman, Jean-Claude Laurent, Marianne Maes, Clifford Bourdon
AGALEV	Livia De Gryse, Marc Vanpaemel

Arrondissement Diksmuide
Kiesdistrict Diksmuide
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 4

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	1.084	3,4	-5,5	0	0
Vl. Blok	1.207	3,8	+0,3	0	0
VLD	7.683	24,4	+3,8	1	0
CVP	12.732	40,3	+3,0	2	0
SP	7.059	22,4	-1,2	1	0
AGALEV	1.367	4,3	-1,8	0	0

Verkozenen:
VLD René Roelens
CVP Hendrik Laridon, Paul Defoort
SP Gerrit Defreyne

Arrondissement Ieper
Kiesdistrict Ieper
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 6

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	3.397	7,1	-3,8	0	0
Vl. Blok	2.496	5,2	+0,8	0	0
VLD	6.067	12,7	-2,7	1	0
CVP	20.458	42,7	+5,8	4	+1
SP	10.393	21,7	-1,9	1	-1
AGALEV	3.762	7,9	-0,4	0	0

Verkozenen:
VLD Eddy Demeyere
CVP Jan Durnez, Willy Malengier, Filiep Vandecandelaere, Irène Van Hecke-Masschelein
SP Gunter Pertry

Kiesdistrict Poperinge
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 2

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	731	4,0	-6,3	0	0
Vl. Blok	759	4,2	+0,3	0	0
VLD	3.187	17,6	-3,4	0	-1
CVP	9.172	50,7	+10,4	1	-1
SP	2.497	13,8	-2,3	1	+1
AGALEV	1.401	7,7	-0,8	0	0

Verkozenen:
CVP Henri d'Udekem d'Acoz
SP Danny Nolf

Arrondissement Kortrijk
Kiesdistrict Kortrijk
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 11

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	4.709	5,1	-3,7	0	-1
Vl. Blok	7.171	7,7	+0,5	1	0
VLD	15.174	16,3	-2,1	2	0
CVP	38.893	41,7	+6,7	5	0
SP	14.658	15,7	-3,6	2	0
AGALEV	8.869	9,5	-0,8	1	0

Verkozenen:
Vl. Blok Koenraad Verschaete
VLD Pol Hiergens, Claude Van Marcke
CVP Marie-Claire Van der Stichele-De Jaegere, Jozef Monballyu, Julien Dessein, Jean de Béthune, Isabelle Maes
SP Roger Pertry, Alfred Platteau
AGALEV Maureen Lievyns

Kiesdistrict Harelbeke
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 5

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	1.990	4,1	-3,3	0	-1
Vl. Blok	3.068	6,3	+0,8	0	0
VLD	7.060	14,5	-1,6	1	0
CVP	21.092	43,4	+3,8	3	+1
SP	10.944	22,5	-0,5	1	-1
AGALEV	3.426	7,1	-0,8	0	0

Verkozenen:
VLD Willem Libert
CVP Roger Terryn, Bertine Coppens, Yolande Destoop-Dhondt
SP Maurice Top

Kiesdistrict Menen
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 5

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	1.921	4,9	-3,8	0	0
Vl. Blok	3.177	8,0	+1,6	0	0
VLD	5.411	13,7	-0,6	0	-1
CVP	12.344	31,2	-2,3	2	0
SP	9.422	23,8	-2,0	2	+1
AGALEV	3.944	10,0	-0,5	1	0

Verkozenen:
CVP Rudolf Leplae, Yves Debaere
SP Michel Dupont, Lucien Carlier
AGALEV Jean-Marie Viaene

Arrondissement Oostende
Kiesdistrict Oostende
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 10

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	7.953	8,6	-1,6	1	0
Vl. Blok	8.247	8,9	-1,1	1	0
VLD	19.526	21,2	-1,7	2	-1
CVP	20.970	22,7	+2,0	3	+1
SP	21.617	23,4	+1,8	3	0
AGALEV	5.827	6,3	-3,3	0	-1

Verkozenen:
VU Wilfried Vandaele
Vl. Blok Didier Versieck
VLD Jean Vyvey, Oscar Deprez
CVP Emilienne Vercruysse-Haghebaert, Jef Pollentier, Karl Bonny
SP Gilbert Debreuck, Eddy Tulpin, Jacky Maes

Arrondissement Roeselare
Kiesdistrict Roeselare
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 6

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	3.791	7,9	-4,7	0	-1
Vl. Blok	3.119	6,5	+0,9	0	0
VLD	8.698	18,1	+1,6	1	0
CVP	16.739	34,9	+0,8	3	0
SP	9.732	20,3	-1,2	2	+1
AGALEV	4.170	8,7	-1,1	0	0

Verkozenen:
VLD Raf Corijn
CVP André Debruyne, Stijn Couvreur, Pol Vandenbulcke
SP Patrick Van Gheluwe, Marleen Lefere

Kiesdistrict Izegem
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 5

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	3.873	9,0	-2,2	0	0
Vl. Blok	2.117	4,9	+0,4	0	0
VLD	7.749	17,9	-0,9	1	0
CVP	18.448	42,6	+5,1	3	+1
SP	7.560	17,5	-2,0	1	-1
AGALEV	2.901	6,7	-1,8	0	0

Verkozenen:
CVP Werner Vens, Gabriël Kindt, Jaak Coopman
SP Didier Vandeputte
VLD Walter Boret

Arrondissement Tielt
Kiesdistrict Tielt
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 6

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	6.224	11,0	+1,0	0	0
Vl. Blok	3.055	5,4	+0,8	0	0
VLD	10.991	19,5	-0,6	1	-1
CVP	25.701	45,6	+2,9	4	0
SP	6.371	11,3	-3,5	1	0
AGALEV	3.252	5,8	-2,0	0	0

Verkozenen:
VLD Géry Germonpré
CVP Gisèle Gardeyn-Debever, Trees Pieters, Luc Vannieuwenhuyze, Peter Warnez
SP André Baekelandt

Arrondissement Veurne
Kiesdistrict Veurne
Aantal te verkiezen provincieraadsleden: 4

Verkiezingsuitslag:

Partijen	stemmen	%	verschil 1991	aantal zetels	verschil 1991
VU	2.737	7,8	-5,6	0	-1
Vl. Blok	2.034	5,8	+0,2	0	0
VLD	8.191	23,4	+0,1	1	0
CVP	11.985	34,3	+8,1	2	+1
SP	7.305	20,9	-2,4	1	0
AGALEV	2.084	6,0	-2,3	0	0

Verkozenen:
VLD Marcus Vanden Bussche
CVP Pieter Amery, Guido Decorte
SP Willy Vanheste

Nieuwkomers

De installatievergadering van de nieuwe provincieraad vond plaats op vrijdag 21 oktober 1994, zoals de recent gewijzigde provinciewet het voorschrijft. Aangezien er geen klachten behandeld dienden te worden, konden er van de in totaal 84 verkozen raadsleden 33 nieuwe hun mandaat opnemen.
Voor de CVP waren de nieuwkomers: Yolande Destoop-Dhont, Isabelle Maes, Irène Van Hecke-Masschelein, Boudewijn Laloo, Yves Debaere, Jacques Coopman, Guido Decorte, Pol Vandenbulcke, Filiep Vandecandelaere, Karl Bonny, Bernard De Cuyper, Peter Warnez en Rudolf Leplae.
Voor de SP begroetten we Marleen Lefere, Marianne Maes, Clifford Bourdon, Lucien Carlier, Patrick Van Gheluwe, André Baekelandt en Danny Nolf.
Ook voor VLD-ers Géry Germonpré, Pol Hiergens, Eddy Demeyere, René Roelens, Marc Vanden Bussche, Patrick De Klerck, Claude Van Marcke en Jan Cant werd het de eerste provincieraadsvergadering.
Tenslotte waren er nog de nieuwe gezichten van Koenraad Verschaete voor het Vlaams Blok en Maureen Lievyns, Livia De Gryse, Jean-Marie Viaene en Marc Vanpaemel voor AGALEV.
Alle uittredende leden van de bestendige deputatie konden opnieuw het ambt van gedeputeerde opnemen.

Voor het bureau van de provincieraad werd Henri d'Udekem d'Acoz verkozen tot voorzitter, Jean-Claude Laurent, Dirk De fauw, Julien Dessein, Hendrik Laridon en Willem Libert tot ondervoorzitter, Roger Pertry, Emilienne Vercruysse-Haghebaert, Roger Terryn en Jacky Maes tot secretaris en Jean Vyvey, Maurice Top, Gisèle Gardeyn-Debever, Paul Defoort en Didier Vandeputte tot quaestor.

VROUWEN IN DE PROVINCIERAAD

Met de verkiezingen van 9 oktober 1994 deden voor het eerst vijftien vrouwelijke provincieraadsleden hun intrede in de raadszaal

1 Hilaire Ost, Provinciegriffier
2 Olivier Vanneste, Gouverneur

CVP

1 Henri d'Udekem d'Acoz
2 Emilienne Vercruysse-Haghebaert
3 Marie-Claire Van der Stichele-De Jaegere
4 Werner Vens
5 Gerard Naeyaert
6 Jan Durnez
7 Julien Dessein
8 Gabriël Kindt
9 Dirk De Fauw
10 Paul Defoort
11 André Debruyne
12 Hendrik Laridon
13 Bertine Coppens
14 Gisèle Gardeyn-Debever
15 Yolande Destoop-Dhondt
16 Jozef Monballyu
17 Roger Terryn
18 Trees Pieters
19 Jef Pollentier
20 Luc Vande Caveye
21 Hilde Decleer
22 Pieter Amery
23 Walter Van Parijs
24 Georgine Roets-Denolf
25 Bernard De Cuyper
26 Irène Van Hecke-Masschelein
27 Willy Malengier
28 Stijn Couvreur
29 Guido Decorte
30 Luc Vannieuwenhuyze
31 Filiep Vandecandelaere
32 Isabelle Maes
33 Karl Bonny
34 Jean de Béthune
35 Jaak Coopman
36 Rudolf Leplae
37 Boudewijn Laloo
38 Yves Debaere
39 Pol Vandenbulcke
40 Peter Warnez

SECRETARIAAT

SP

1 Roger Pertry
2 Gerrit Defreyne
3 Fernand Peuteman
4 Jacky Maes
5 Michel Dupont
6 Jean-Claude Laurent
7 Patrick Van Gheluwe
8 Alfred Platteau
9 Marianne Maes
10 Gunter Pertry
11 Eddy Tulpin
12 Didier Vandeputte
13 Maurice Top
14 Willy Vanheste
15 Gilbert Debreuck
16 Lucien Carlier
17 Marleen Lefere
18 Danny Nolf
19 Clifford Bourdon
20 André Baekelandt

VLD

1 Willem Libert
2 Myriam Vervaet-Smets
3 Raf Corijn
4 Walter Boret
5 Géry Germonpré
6 Claude Van Marcke
7 Pol Hiergens
8 Patrick De Klerck
9 Ronny Bonte
10 Marc Vanden Bussche
11 René Roelens
12 Jan Cant
13 Eddy Demeyere
14 Oscar Deprez
15 Jean Vyvey

AGALEV

1 Jean-Marie Viaene
2 Marc Vanpaemel
3 Livia De Gryse
4 Maureen Libeert-Lievyns

VB

1 Koenraad Verschaete
2 Hubert Verhelst
3 Didier Versieck

VU

1 Jean-Marie Bogaert
2 Wilfried Vandaele

BUREAU

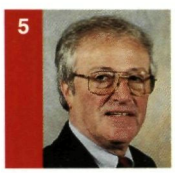

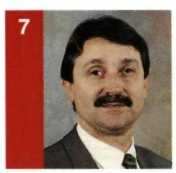

BESTENDIGE DEPUTATIE

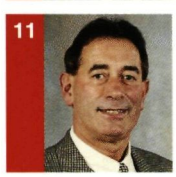

PERS

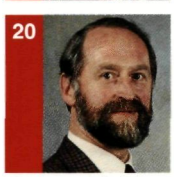

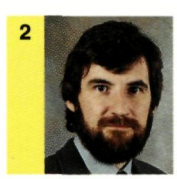

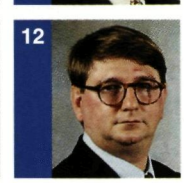

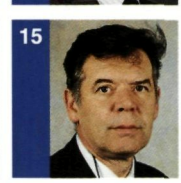

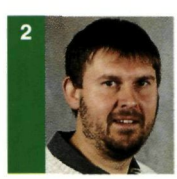

Tijdens de vergaderingen van de provincieraad nemen de raadsleden, volgens hun politieke partij, in de raadzaal van het Provinciaal Hof hun vaste plaats in.

Samenstelling van de provinciale instellingen

De gouverneur

Bij koninklijk besluit van 28 september 1979 werd dr. ec. **Olivier Vanneste** benoemd tot gouverneur van West-Vlaanderen.
Hij is medestichter en beheerder (november 1954) en directeur (1957) van de Westvlaamse Ekonomische Raad en het Westvlaams Ekonomisch Studiebureau (1954). Van 1977 tot 1979 vervulde hij de functie van directeur-generaal van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen. Sinds 1967 is hij tevens buitengewoon hoogleraar aan de KU Leuven.
De gouverneur heeft een tweezijdige bevoegdheid: hij is tegelijk exponent van de provincie en vertegenwoordigt de Federale en Vlaamse Regering in de provincie. Hij voert de wetten, decreten en besluiten van algemeen bestuur uit.
Als stemgerechtigd voorzitter van de bestendige deputatie speelt hij een belangrijke rol bij het bepalen van het provinciaal beleid.
De gouverneur heeft ook het recht de beraadslagingen van de provincieraad bij te wonen. Hij krijgt het woord wanneer hij het vraagt. Hij kan de raad verzoeken zodanige zaken te behandelen als hij passend vindt en de raad is gehouden erover te beslissen.
Hij draagt zorg voor het voorafgaand onderzoek van zaken die aan de raad en aan de bestendige deputatie onderworpen worden en niet van provinciaal belang zijn.
Ook de uitoefening van het administratief toezicht behoort tot zijn opdracht. Beslissingen waarbij een gemeentelijke overheid haar bevoegdheid te buiten gaat, de wet schendt of het algemeen belang schaadt kunnen door de gouverneur geschorst worden.
De gouverneur bevordert het overleg en de coördinatie tussen de besturen en de openbare instellingen van de staat, het gewest en de gemeenschap die in de provincie gevestigd zijn.
De zorg voor de handhaving van de rust en de orde in de provincie en voor de veiligheid van de personen en de eigendommen is aan hem toevertrouwd. Hiervoor beschikt hij over de rijkswacht. In geval van oproer mag hij zelfs de gewapende macht vorderen. Bij staking kan hij de maatregelen nemen om, met het oog op de levering van elektrische stroom, in de allernoodzakelijkste behoeften te voorzien.
Tevens waarborgt hij een minimale verzorging in de ziekenhuizen en bejaardentehuizen.
De gouverneur van West-Vlaanderen werd bij beslissing van de Ministerraad van 11 maart 1988 belast met de coördinatie van alle interventies bij scheepsrampen in de territoriale zee (wet 6 oktober 1987), het continentaal plat (wet 13 juni 1969) en de verantwoordelijkheidszone inzake zeewaterverontreiniging (akkoord van Bonn 1983) en de algemene bijstand op zee (straal van 75 zeemijlen vanuit Oostende).

De provincieraad en zijn leden

Amery Pieter
Karel Coggelaan 35, 8630 Veurne - CVP

Baekelandt André
Hondstraat 36, 8700 Tielt - SP

Bogaert Jean-Marie
Eikenberg 12, 8310 Sint-Kruis/Brugge - VU

Bonny Karl
Bruggestraat 5, 8480 Ichtegem - CVP

Bonte Ronny
Gruuthuselaan 5, 8020 Oostkamp - VLD

Boret Walter
Kasteelstraat 7, 8810 Lichtervelde - VLD

Bourdon Clifford
Vijversgracht 16, 8310 Sint-Kruis/Brugge - SP

Cant Jan
Lauwerstraat 19, 8000 Brugge - VLD

Carlier Lucien
Beekstraat 44, 8560 Gullegem/Wevelgem - SP

Coopman Jacques
Zwanestraat 8, 8770 Ingelmunster - CVP

Coppens Bertine
Oudstrijderslaan 15,
8531 Bavikhove/Harelbeke - CVP

Corijn Raf
Stationsdreef 151, 8800 Roeselare - VLD

Couvreur Stijn
Westlaan 423, 8800 Roeselare - CVP

Debaere Yves
Bissegemstraat 85,
8560 Gullegem/Wevelgem - CVP

de Béthune Jean
Van Bellegemdreef 27, 8510 Marke/Kortrijk - CVP

Debever Gisèle (mevr. Gardeyn)
Grootveldstraat 7, 8740 Egem/Pittem - CVP

Debreuck Gilbert
F. Depuydtlaan 30,
8480 Eernegem/Ichtegem - SP

Debruyne André
Diksmuidesteenweg 357, 8800 Roeselare - CVP

Decleer Hilde
Gentpoortstraat 46, 8000 Brugge - CVP

Decorte Guido
Polderstraat 8,
8670 Oostduinkerke/Koksijde - CVP

De Cuyper Bernard
J. Van Belleghemstraat 11,
8310 Assebroek/Brugge - CVP

De fauw Dirk
Manitobalaan 29, 8200 Sint-Andries/Brugge - CVP

Defoort Paul
Belhuttestraat 23, 8680 Koekelare - CVP

Defreyne Gerrit
Huilaertstraat 5, 8610 Kortemark - SP

De Gryse Livia
Doornstraat 18,
8200 Sint-Andries/Brugge - AGALEV

De Jaegere Marie-Claire (mevr. Van der Stichele)
Tarwelaan 6, 8500 Kortrijk - CVP

De Klerck Patrick
Dr. F. Verhaeghestraat 44,
8370 Blankenberge - VLD

Demeyere Eddy
Oude Veurnestraat 9 bus 2, 8900 Ieper - VLD

Denolf Georgine (mevr. Roets)
Karel Mestdaghstraat 83, 8000 Brugge - CVP

Deprez Oscar
Torhoutbaan 62, 8480 Ichtegem - VLD

Dessein Julien
Outrijvestraat 93, 8551 Heestert/Zwevegem - CVP

Dhondt Yolande (mevr. Destoop)
Staakmolenstraat 24, 8793 St. Eloois-Vijve/Waregem - CVP

Dupont Michel
Poedermagazijnstraat 99, 8930 Menen - SP

d'Udekem d'Acoz Henri
Couthoflaan 50, 8972 Proven/Poperinge - CVP

Durnez Jan
Capucienenstraat 104, 8900 Ieper - CVP

Germonpré Géry
Huttegemstraat 1, 8700 Tielt - VLD

Haghebaert Emilienne (mevr. Vercruysse)
Kraanvogelstraat 1, 8400 Oostende - CVP

Hiergens Pol
Stijn Streuvelslaan 58, 8501 Heule/Kortrijk - VLD

Kindt Gabriël
Kleine Zwevezelestraat 2,
8810 Lichtervelde - CVP

Laloo Boudewijn
Berenwegel 21, 8000 Brugge - CVP

Laridon Hendrik
IJzerlaan 58, 8600 Diksmuide - CVP

Laurent Jean-Claude
Stokersstraat 15, 8000 Brugge - SP

Lefere Marleen
Veldstraat 78, 8800 Roeselare - SP

Leplae Rudolf
Boldriesstraat 17, 8930 Lauwe/Menen - CVP

Libert Willem
Vlaanderenlaan 13, 8530 Harelbeke - VLD

Lievyns Maureen
Morinnestraat 12, 8500 Kortrijk - AGALEV

Maes Isabelle
Jacquetbosstraat 1, 8587 Spiere-Helkijn - CVP

Maes Jacky
Duinenstraat 264, 8450 Bredene - SP

Maes Marianne
Grote Thems 22, 8490 Varsenare/Jabbeke - SP

Malengier Willy
Nonnebossenstraat 20, 8980 Zonnebeke - CVP

Masschelein Irène (mevr. Van Hecke)
Marshofstraat 4, 8908 Vlamertinge/Ieper - CVP

Monballyu Jozef
Koning Boudewijnstraat 156, 8520 Kuurne - CVP

Naeyaert Gerard
Kortemarkstraat 209, 8820 Torhout - CVP

Nolf Danny
Wolnzachlaan 35, 8970 Poperinge - SP

Pertry Gunter
Ligywijk 93, 8900 Ieper - SP

Pertry Roger
Marksesteenweg 39, 8500 Kortrijk - SP

Peuteman Fernand
Prins Alexanderstraat 8,
8310 Assebroek/Brugge - SP

Pieters Trees
Deinsesteenweg 23, 8700 Tielt - CVP

Platteau Alfred
Oudenaardsesteenweg 218, 8580 Avelgem - SP

Pollentier Jef
Dullaertweg 83, 8470 Gistel - CVP

Roelens René
Klerkenstraat 46 A, 8650 Houthulst - VLD

Smets Myriam (mevr. Vervaet)
Bayauxlaan 4 bus 17, 8300 Knokke-Heist - VLD

Terryn Roger
Kleine Klijtstraat 59, 8540 Deerlijk - CVP

Top Maurice
Papestuk 1, 8530 Harelbeke - SP

Tulpin Eddy
Schermplantenstraat 34, 8400 Oostende - SP

Vandaele Wilfried
Warvinge 17, 8421 De Haan - VU

Vande Caveye Luc
Waterstraat 28, 8020 Oostkamp - CVP

Vandecandelaere Filiep
Hagelstraat 3, 8940 Wervik - CVP

Vandenbulcke Pol
Weidestraat 91, 8800 Roeselare - CVP

Vanden Bussche Marc
Guldenvlieslaan 34A, 8670 Koksijde - VLD

Vandeputte Didier
Nederweg 14 bus 7, 8870 Izegem - SP

Van Gheluwe Patrick
Boomlandstraat 73, 8880 Ledegem - SP

Vanheste Willy
Kasteelwijk 39, 8660 De Panne - SP

Van Marcke Claude
Grote Leiestraat 83, 8570 Anzegem - VLD

Vannieuwenhuyze Luc
Bruggestraat 29, 8700 Tielt - CVP

Vanpaemel Marc
Bruggestraat 154, 8730 Beernem - AGALEV

Van Parijs Walter
Knesselarestraat 108,
8730 Oedelem/Beernem - CVP

Vens Werner
Merelstraat 3, 8870 Izegem - CVP

Verhelst Hubert
Beeweg 21, 8310 Sint-Kruis/Brugge - Vl. Blok

Verschaete Koenraad
Meensesteenweg 278, 8501 Bissegem/Kortrijk - Vl. Blok

Versieck Didier
Stuiverstraat 609, 8400 Oostende - Vl. Blok

Viaene Jean-Marie
Heulekouter 47, 8560 Gullegem/Wevelgem - AGALEV

Vyvey Jean
Alfons Pieterslaan 68, 8400 Oostende - VLD

Warnez Peter
Predikherenstraat 53, 8750 Wingene - CVP

Het bureau en de centrale commissie van de provincieraad

De provincieraad verkiest onder zijn leden een **bureau** dat als volgt is samengesteld:

voorzitter:
d'Udekem d'Acoz Henri

ondervoorzitters:
Laurent Jean-Claude
De fauw Dirk
Dessein Julien
Laridon Hendrik
Libert Willem

secretarissen:
Pertry Roger
Haghebaert Emilienne (mevr. Vercruysse)
Terryn Roger
Maes Jacky

quaestoren:
Vyvey Jean
Top Maurice
Debever Gisèle (mevr. Gardeyn)
Defoort Paul
Vandeputte Didier

Samen met de leden van de bestendige deputatie en de provinciegriffier, aangevuld met mevrouw Myriam Vervaet-Smets (VLD), vormt het bureau de **centrale commissie** van de provincieraad.

De bestendige deputatie van de provincieraad

Voor het dagelijks bestuur van de provincie verkiest de provincieraad onder zijn leden zes bestendig afgevaardigden die, samen met de gouverneur en de provinciegriffier, het provinciaal college vormen.
De bestendige deputatie van West-Vlaanderen is sedert 21 oktober 1994 als volgt samengesteld:

Vanneste Olivier
Gouverneur-Voorzitter
Burg 3, 8000 Brugge

Vens Werner
Gedeputeerde
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries/Brugge
verantwoordelijk voor algemeen beleid, juridische aangelegenheden, valorisatie intermediair bestuur, welzijn, huisvesting en gezondheidszorg, ontwikkelingssamenwerking, economie, verzekeringen, informatie en pers

Peuteman Fernand
Gedeputeerde
Kasteel Tillegem, 8200 Sint-Michiels/Brugge
verantwoordelijk voor informatica, openbare werken en monumentenzorg, verkeer, patrimonium (verwerving, verkoop en instandhouding), economaat, investeringen voor openbare orde en veiligheid, promotie van het toerisme - Westtoerisme

Van der Stichele-De Jaegere Marie-Claire
Gedeputeerde
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries/Brugge
verantwoordelijk voor provinciale financiën, externe relaties, emancipatiebeleid, middenstand, toerisme, Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek, protocol - feesten en plechtigheden, onthaal en relaties met het publiek

Naeyaert Gerard
Gedeputeerde
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries/Brugge
verantwoordelijk voor personeel, sociale dienst, land- en tuinbouw, waterkering en waterbeheersing, watervoorziening, zeevisserij

Defreyne Gerrit
Gedeputeerde
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries/Brugge
verantwoordelijk voor onderwijs, kunst en cultuur

Durnez Jan
Gedeputeerde
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries/Brugge
verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening, milieu, natuur, jeugd, sport, recreatie, ambtenarenvorming

Ost Hilaire
Provinciegriffier
Provinciehuis Burg
Burg 4, 8000 Brugge

De provinciegriffier

De provinciegriffier is de hoogste ambtenaar in de provincie. Hij wordt door de provincieraad benoemd. De provinciegriffier woont de vergaderingen bij van de raad en van de bestendige deputatie. Hij leidt de provinciale diensten samen met de gouverneur en de bestendige deputatie. De provinciegriffier van West-Vlaanderen is de heer **Hilaire Ost.**

De bestendige deputatie op 21 oktober 1994:
zittend v.l.n.r.:
Werner Vens, Olivier Vanneste,
Fernand Peuteman
staand v.l.n.r.:
Marie-Claire Van der Stichele-De Jaegere,
Gerard Naeyaert, Jan Durnez,
Gerrit Defreyne, Hilaire Ost

Accenten

Openbaarheid van bestuur: een openbaring

Voor al wie vroeger al eens tevergeefs zijn/haar weg zocht doorheen mistige reglementeringen en administratieve labyrinten, is er nu eindelijk hoop op beterschap. Openbaarheid van bestuur, lange tijd een modewoord dat enkel beleidsnota's en goedbedoelde intentieverklaringen opfleurde, is een afdwingbaar recht geworden.
Na de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (BS 12 september 1991) en het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in diensten en instellingen van de Vlaamse Regering (BS 27 november 1991) regelde de wet van 11 april 1994 betreffende openbaarheid van bestuur (BS 30 juni 1994) deze materie ook voor de federale administratieve overheden.
Voor de provincies en gemeenten is er sinds eind 1994 een wetsontwerp in voorbereiding.
De voorgenomen regeling voor provincies en gemeenten is identiek aan deze voor de federale overheden. Niks te vroeg eigenlijk, want sinds 1 januari 1995 kan iedereen aanspraak maken op het grondrecht om in principe elk bestuursdocument te raadplegen (art. 32 van de grondwet).
Wat kunnen we nu concreet van die openbaarheid verwachten? Traditioneel wordt een onderscheid gemaakt tussen "actieve" en "passieve" openbaarheid. "Actieve" openbaarheid betekent dat de overheid zelf, ongevraagd, behulpzaam over de brug komt met inlichtingen b.v. door in een brief de naam van de ambtenaar bij wie een dossier in behandeling is te vermelden, een document met de interne organisatie van de administratie verspreiden of systematisch eventuele mogelijkheden om tegen een beslissing in beroep te gaan te vermelden. Het kan ook meer ingrijpende vormen aannemen zoals het opzetten van een heuse voorlichtingsdienst en het voeren van een uitgebreid informatiebeleid.
Van "passieve" openbaarheid spreken we als iemand zélf bij de overheid aanklopt en een schriftelijke vraag indient om daar bepaalde bestuursdocumenten te raadplegen.
Meestal moet de overheid op zo'n vraag ingaan. Maar er zijn beperkingen. Een vraag tot inzage zal worden afgewezen als de openbaarheid afbreuk zou doen aan het vertrouwelijk karakter van gegevens die tot de persoonlijke levenssfeer behoren of aan een door de wet ingestelde geheimhoudingsplicht. Een vraag om inzage kan bijvoorbeeld ook afgewezen worden als het om onvoltooide documenten of gegevens gaat, of als het verzoek onredelijk is of te algemeen geformuleerd is. Tegen een beslissing waarbij een verzoek wordt verworpen, staat beroep open. Uiteindelijk kan de betrokkene ook naar de Raad van State toestappen als zijn inzagerecht ten onrechte werd gefnuikt.
De nieuwe wetgeving op de openbaarheid van bestuursdocumenten is zeker een stap vooruit. De burger is niet meer afhankelijk van de goede wil van een mandataris, ambtenaar of dienst om informatie te krijgen. Neen, hij heeft er recht op en hij kan dit recht ook afdwingen. Maar is daarmee alles opgelost? Het is alvast jammer dat de teksten van het Vlaamse decreet enerzijds en van de federale wetten anderzijds op nogal wat punten van elkaar afwijken: definities zijn anders geformuleerd; er zijn andere lijsten met uitzonderingen op openbaarheid. Nu eens is er beroep bij een ombudsman dan weer bij een of andere commissie. De openbaarheid van bestuur zal in eerste instantie de écht wakkere burger ten goede komen, hij die weet op welke informatie hij recht heeft en hoe hij tewerk moet gaan om deze te verkrijgen.

1994 op provinciaal niveau

Blijven de provincies bestaan?

In 1994 zijn de provincies omzeggens niet uit de actualiteit geweest. Het debat over het provinciaal bestuursniveau dat in 1993 werd ingezet, viel niet stil en werd warm gehouden door de Vereniging van de Vlaamse Provincies die op 28 januari 1994 een colloquium organiseerde over de rol van de provincies in het nieuwe staatsbestel.
Met Vlaanderen-Europa 2002 - bis diende zich in maart 1994 voor de provincies een nieuw perspectief aan. Reacties op het oorspronkelijke document en de actualisering van enkele passages noopten de Vlaamse Regering tot een nieuwe versie.
De optie voor de drie bestuursniveaus blijft intact en de uitgesproken apathie tegenover het provinciaal bestuursniveau ebt stilaan weg.
De Vlaamse Regering wil immers met de provincies in dialoog treden en het provinciaal beleid doorlichten op het vlak van haar democratisch functioneren. Het ziet er tevens naar uit dat binnen afzienbare tijd de Vlaamse Raad het laatste woord krijgt over de toekomst van de provincies, want in het Sint-Michielsakkoord werd een regionalisering van de provinciewet in het vooruitzicht gesteld.
Koning Albert II beklemtoonde in zijn toespraak ter gelegenheid van de nieuwjaarsreceptie voor de vertegenwoordigers van de politieke macht, de waarde van de provincies als politiek beleidsniveau.
1994 was tenslotte ook het jaar van de boedelscheiding van de provincie Brabant.
Met de verkiezingen in het vooruitzicht gingen de provincies de promotionele toer op. Zo lichtte de provincie West-Vlaanderen, via de regionale t.v.-zenders, de Westvlamingen in over haar bestuurlijke activiteiten.

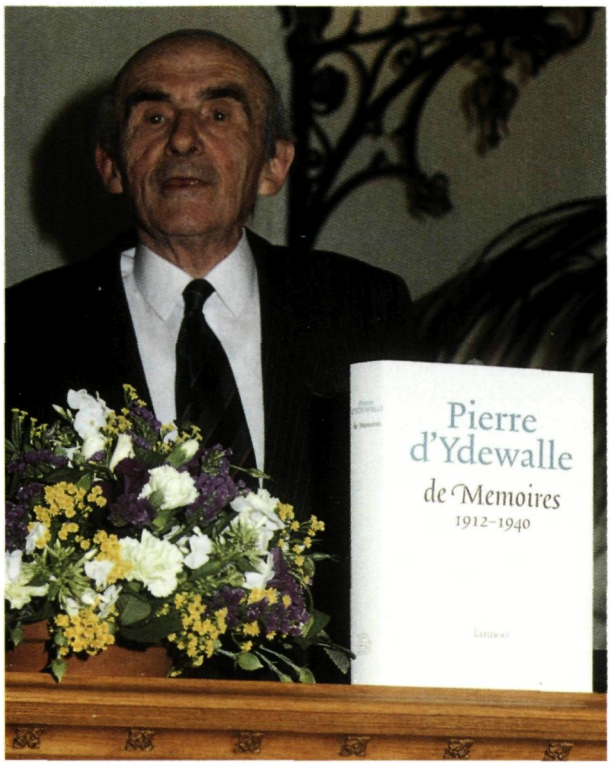
Een eigen Westvlaams beleid

De provincieraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 vielen voor het eerst samen met de gemeenteraadsverkiezingen. De uitslag werd eerder in dit hoofdstuk vermeld.
In 1994 kwam de raad tien maal bijeen.
Een greep uit de belangrijkste agendapunten: het voorleggen en goedkeuren van een milieubeleidsnota, de intentieverklaring over het zeevisserijonderwijs die moet leiden tot de oprichting van een Provinciaal Maritiem Instituut en de intentieverklaring over het hoger onderwijs buiten de universiteit waardoor de toetreding tot de Vlaamse Autonome Hogeschool in het vooruitzicht wordt gesteld.
De bespreking van de begroting voor 1995 moest noodgedwongen worden verschoven naar de decembermaand en verliep zonder al te veel geestdrift. De raad kijkt immers vol verwachting uit naar de beleidsvisie van de bestendige deputatie voor de komende legislatuur.
Meer animo viel er te bespeuren bij de besprekingen over de realisatie van een nieuw gebouw in het domein Boeverbos te Sint-Andries/Brugge en de oprichting van een provinciaal educatief centrum te Roeselare.

De memoires van Eregouverneur Pierre Baron van Outryve d'Ydewalle

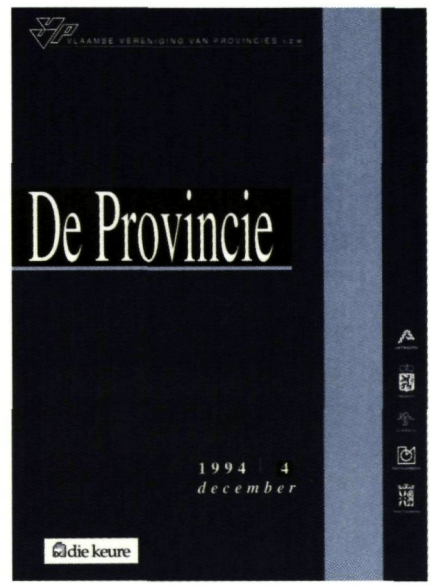
Het was een uitgelezen publiek dat op 19 april 1994 samengekomen was in het Provinciaal Hof om de voorstelling bij te wonen van een uitzonderlijk boek: de *Memoires van Eregouverneur Pierre van Outryve d' Ydewalle.*
Het verschijnen van de memoires van een bekende Westvlaming is op zichzelf al geen alledaagse gebeurtenis. Maar als de schrijver bovendien het formaat, het (politieke) verleden en de begenadigde pen van Eregouverneur d'Ydewalle heeft, is er alleszins sprake van een bijzonder evenement. Als 25-jarig jurist kwam Pierre d'Ydewalle in 1937 in dienst als kabinetsmedewerker van toenmalig Landbouwminister Hubert Pierlot om het jaar daarop kabinetschef op hetzelfde departement te worden. In 1939 werd hij kabinetschef van de Premier en secretaris van de Ministerraad waardoor hij een uiterst bevoorrecht getuige was van de dramatische ontwikkelingen in de jaren en maanden voor het begin van de Tweede Wereldoorlog en in de eerste maanden na de Duitse inval van mei 1940.
Deze gebeurtenissen komen in de memoires zeer uitvoerig aan bod. Aan de hand van zijn eigen dagboeken, van officiële stukken en van persoonlijke herinneringen schetst de auteur een indringend en soms vernieuwend beeld van die moeilijke jaren. Daardoor is het boek een fundamenteel historisch document geworden dat in het vervolg door geen enkele geschiedkundige zal kunnen terzijde gelaten worden.
Toch is het geen saai wetenschappelijk betoog. Ondanks zijn omvang (ruim vierhonderd dichtbedrukte pagina's) verveelt het op geen enkel moment. Dit is natuurlijk te danken aan de sprankelende schrijfstijl en de voorname humor, maar ook aan de menselijkheid, de bescheidenheid, de wijsheid en het relativeringsvermogen van de auteur die de lezer al van bij de eerste bladzijden - waarin hij zijn familie-

Eregouverneur Pierre Baron van Outryve d'Ydewalle tijdens de voorstelling van zijn memoires op 19 april 1994.

milieu en zijn jeugdjaren beschrijft - onvoorwaardelijk voor zich weet te winnen. Het boek eindigt in oktober 1940 wanneer de Ministers Pierlot en Spaak naar Spanje vertrekken en Pierre d'Ydewalle nog enige tijd in Frankrijk achterblijft om de Belgische regeringsarchieven (op doeltreffende wijze zoals later zal blijken) in veiligheid te brengen. Na zijn terugkeer naar België gaat hij in het verzet en in 1944 zal hij tot gouverneur van West-Vlaanderen benoemd worden. Maar dit behoort, zoals hij het zelf formuleert, tot een ander tijdperk in zijn leven, een tijdperk dat buiten het bestek van dit boek valt.

Vereniging van de Vlaamse Provincies

In 1994 organiseerde de Vereniging van de Vlaamse Provincies een druk bijgewoonde studiedag met als thema *De rol van de provincies in het nieuwe staatsbestel.*
Daarnaast organiseerde de vereniging een reeks infosessies over de functie van de ombudsman, de opdracht van de informatieambtenaren, een debat over de bevoegdheden en de rol van de provincieraad en de provincieraadsvoorzitters, de ontwikkelingssamenwerking en de bijdrage van de provincies, het ontwerp van decreet inzake het administratief toezicht op de provincies en de rol van de provincies in het Vlaams welzijnsbeleid.
Naar aanleiding van de provincieraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 werd een sensibiliseringscampagne gevoerd om de provincies beter bekend te maken bij het grote publiek. Dit gebeurde via een reeks van vijf t.v.-spots op BRTN - TV1.
De Vereniging van de Vlaamse Provincies is tevens een studie- en documentatiedienst waar men terecht kan voor alles wat met de provincies en het provinciaal beleid te maken heeft. Zij voert onderzoeken en enquêtes uit op vraag van de provincies of in opdracht van de raad van bestuur en onderhandelt met het gewest, het rijk, de gemeenten en diverse instellingen in het belang van de provincies.
In 1994 werd ook het driemaandelijks tijdschrift *De Provincie* gelanceerd.
Ter informatie: de maatschappelijke zetel en het secretariaat van de vereniging zijn gevestigd te 1000 Brussel, Albertinaplein 2 bus 4a (3de verdieping) - tel. (02) 512 11 52 - fax (02) 502 46 80.

Het budget van de provincie

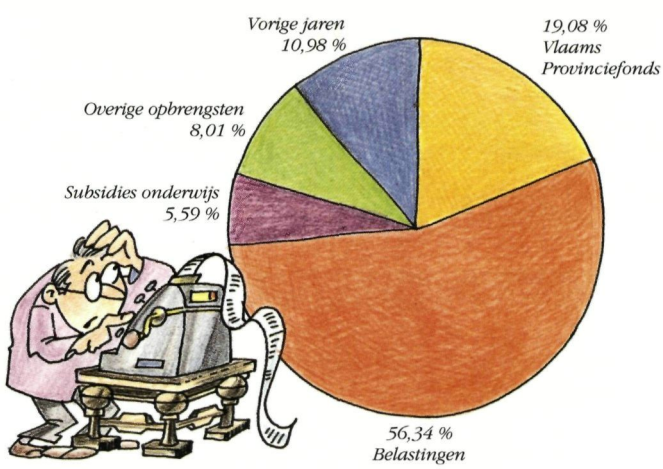
Cijferdans

De begroting 1994 maakt voorzichtig gebruik van de stijgende inkomsten om het beleid inzake personeel, eigen werkingskosten, eigen investeringen en toelagen aan derden in te vullen. Daarnaast werd evenwel ook aan actieve schuldbeheersing gedaan en werd, met het oog op de toekomst, een buitengewoon reservefonds aangelegd.
De gewone ontwerpbegroting voor 1994 werd in evenwicht afgesloten op een totaal van 3.610.992.847 fr. Om in de loop van het begrotingsjaar 1994 bij begrotingswijziging de uitgavenverhoging op te vangen, werd voorzien in een gewone reserve van 57.840.794 fr. Daarnaast werd ook een buitengewoon reservefonds van 80 miljoen fr. voorzien voor geplande infrastructuurwerken.
De buitengewone begroting voor 1994 wordt met een boni van 473.122 fr. afgesloten op een totaal van 1.235.244.508 fr. ontvangsten en 1.234.771.386 fr. uitgaven.
De stijging van de ontvangsten vond haar oorsprong in het verhoogde resultaat van vorige dienstjaren en in de hogere inkomsten van het eigen dienstjaar. Het vermoedelijk boni op 1 januari 1994 kon geraamd worden op 396.398.333 fr. De ontvangsten van het eigen dienstjaar stegen met 196.799.226 fr. t.o.v. 1993, dit voornamelijk door de toename van de belastingopbrengsten, hoewel er geen tariefwijzigingen of aanpassing van de reglementen voorzien werd. Het aandeel van het Vlaams Provinciefonds komt op 689 miljoen fr.
De gewone uitgaven van het eigen dienstjaar groeiden met 6,1%. Daarvan stegen de personeelsuitgaven met 101.295.000 fr., waardoor het aandeel van de personeelsuitgaven in de gewone begroting 25,2% bedraagt.
In de provincieraad van 24 juni 1993 werd beslist een aanpassing van het personeelskader door te voeren.
De werkgeversbijdrage aan het pensioenfonds werd opgetrokken van 23,5% naar 26%.
De stijging is ook het gevolg van een algemene weddeschaalherziening gekoppeld aan de gemeenschappelijke krachtlijnen voor het administratief en geldelijk statuut van het personeel.
De werkingskosten stegen met 51.753.471 fr. Het aandeel van de werkingsuitgaven in de gewone begroting bedroeg 13,8% in 1994. Beleidskeuzes en externe factoren waren verantwoordelijk voor de stijging.
Onder externe factoren die de verhoging van de werkingskosten veroorzaakten kunnen indexevolutie en prijsstijgingen vermeld worden.
De overboekingen naar de buitengewone dienst stegen met 125.669.617 fr. Daarmee kwam het aandeel van de overboekingen naar de buitengewone dienst in de gewone begroting op 9,8% in 1994. Daarvan was 81.019.386 fr. bestemd om vervroegd leningen af te lossen.
De overige stijging (nl. 44.650.231 fr.) vindt haar verklaring in eigen kleine investeringen.
Ook hogere investeringstoelagen aan derden verklaren de stijging. Als voorbeeld daarvan kan aangehaald worden: het optrekken van het krediet van tussenkomst naar lokale besturen inzake de restauratie van beschermde gebouwen. De schuld daalde voor wat de nettoschuld betreft (intrest- en aflossingskosten ten laste van de provincie) met 27.321.749 fr. van ongeveer 26% in 1993 tot ongeveer 22% in 1994. Deze daling was een bewuste beleidskeuze door een beperking van het investeringsniveau, maar vooral door het inschrijven van de vervroegde aflossing van een aantal leningen (totaal: 81.019.386 fr.). De schulddrukking werd ook geholpen door een daling van de rentevoet.

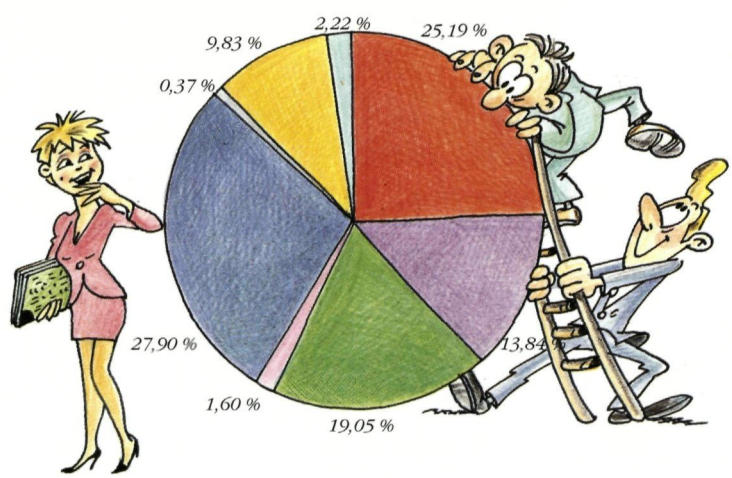
De provincierekening

De door het rekenhof goedgekeurde algemene kas- en begrotingsrekeningen van de provinciegelden over de jaren 1992 en 1993 werden definitief vastgesteld in de provincieraad op 30 juni en 6 december 1994. Ze lagen achteraf, zoals voorzien in de provinciewet en in het kader van de openbaarheid van bestuur, ter inzage voor de Westvlaamse bevolking.

De gewone begroting 1994: indeling naar de aard van de ontvangsten

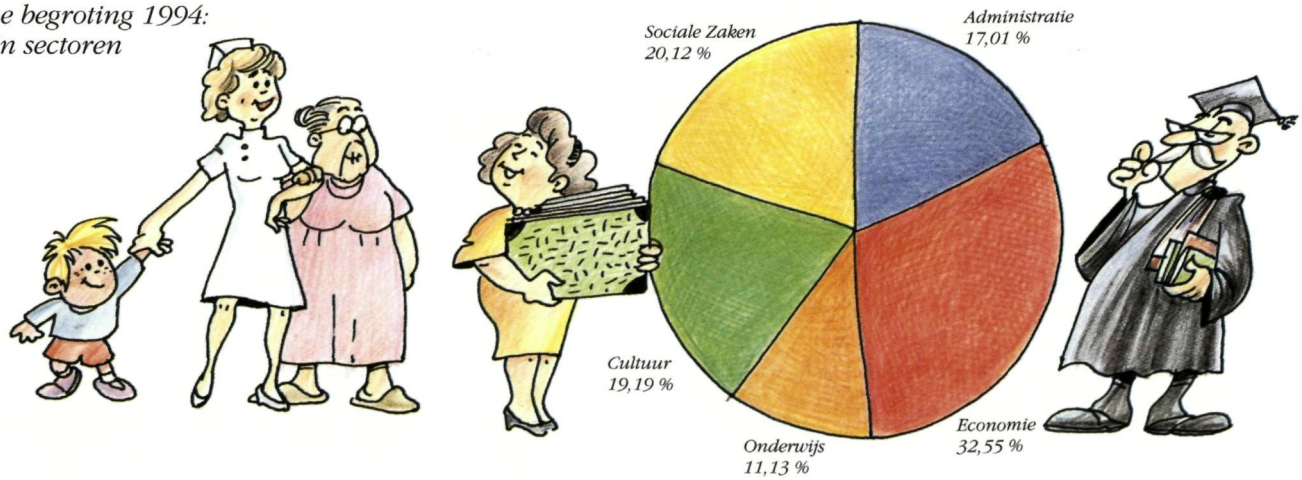

De gewone begroting 1994: indeling naar de kostensoort

- *Personeelskosten: 25,19 %*
- *Schuld 27,90 %*
- *Werkingskosten: 13,84 %*
- *Vorige begrotingsjaren: 0,37 %*
- *Werkingstoelagen: 19,05 %*
- *Overboeking naar buitengewone dienst: 9,83 %*
- *Overboeking reservefonds: 1,60 %*
- *Overboeking buitengewoon reservefonds voor infrastructuurwerken 2,22 %*

De gewone begroting 1994: indeling in sectoren

Investeringsfonds

Sinds 1991 kan de provincie een beroep doen op trekkingsrechten uit het investeringsfonds als subsidie voor bepaalde eigen onroerende investeringen. Tussen 1991 en 1994 kon de provincie beschikken over een totaal bedrag aan trekkingsrechten van ca. 123 miljoen fr.
Tot op heden werd hiervan gebruik gemaakt voor vijf projecten voor wegen en gebouwen. Hiervoor werd een gecumuleerd subsidiebedrag van ca. 88 miljoen fr. toegekend. Het saldo aan niet-gebruikte trekkingsrechten, samen met het nieuwe trekkingsrecht voor 1995, vormt een beschikbaar bedrag van ca. 74 miljoen fr. aan trekkingsrechten voor volgend jaar. Dit zal o.m. aangewend worden voor op stapel staande wegwerkzaamheden.

DE PROVINCIE VAN WELEER...

Een donkere tijd

West-Vlaanderen schreef geschiedenis tijdens de Eerste Wereldoorlog, maar ook de Tweede Wereldoorlog ging niet zomaar aan de wereld voorbij. Verleden jaar werd de bevrijding herdacht en 55 jaar geleden begon dan de Tweede Wereldoorlog. Van deze vier jaar oorlog in onze gewesten vervagen toch heel wat markante gebeurtenissen.
De provincieraad kwam voor de oorlog het laatst samen op 26 maart 1940. Gouverneur Baels hield er een zeer emotionele rede over de op zee door de oorlogsomstandigheden overleden vissers en zeelieden. De zee had toen reeds negentien doden geëist in de visserij en twintig bij de koopvaardij. Zeer romantisch, eigen aan deze tijd, zei de gouverneur over het leed: "opdat de gemeenschap zou vernemen wat voor een tragedie zich afspeelt achter de grens van waar de kim door de lucht wordt gezoend en de gezichtseinder alles afsluit voor het oog van die aan wal zijn".
De tragedie zou anderhalve maand later aan wal nog duidelijker worden.
In mei 1940 zakte de frontlijn stilaan naar onze provincie. Oostende kreeg een eerste bommenregen en een gedeelte van het stadscentrum werd verwoest. De haven mocht geen uitwijkmogelijkheden bieden. Uit de havens van Oostende, Zeebrugge en Nieuwpoort voeren duizenden vissersfamilies met hun vaartuig af naar Frankrijk en Engeland. Velen zouden nadien deelnemen aan de evacuatie van Engelse soldaten te Duinkerke en dit onder een ware bommenregen met tal van doden en verloren gegane vissersschepen. Een epos dat slechts sporadisch de oorlogsgeschiedenis haalt. Honderdduizenden vluchtelingen doolden rond. De Regering had Brussel verlaten en slechts een handvol ministers vertoefden in West-Vlaanderen en zochten contact met de legerleiding en de Koning. De ministers vertoefden in de provinciegebouwen. De legerleiding vestigde zich op het kasteel De Koude Keuken te Sint-Andries terwijl het kasteel Steentien, achter het huidige Boeverbos, dienst deed als mess voor de Koning en zijn gevolg. De Vorst overnachtte op het Kasteel van Wijnendale te Torhout waar de laatste ontmoeting zou plaatsvinden tussen de

Regering en de Koning met de breuk die een onderdeel werd van de latere koningskwestie. Ook te Ieper vonden belangrijke samenkomsten plaats.
Intussen woedde ook de slag aan de Leie die het toch mogelijk maakte dat de Engelsen meer tijd kregen om in Duinkerke in te schepen.
In De Panne herinnert men zich deze dagen nog maar al te goed.
Gouverneur Baels was naar Frankrijk afgereisd zonder verdere contacten met zijn oversten.
Hij werd uit zijn ambt ontzet wat aanleiding gaf tot een reeks tegenstrijdige standpunten. Hij kreeg in 1944 eervol ontslag en overleed in 1956.
Op 17 augustus 1940 werd Michiel Bulckaert, VNV bestendig afgevaardigde, waarnemend gouverneur.
Gedurende de oorlog kwam de bestendige deputatie aanvankelijk met slechts drie gedeputeerden samen. De deputatie werd nadien aangevuld tot zes leden, benoemd door de secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken die, als gedeputeerde, de plaats innamen van gedeputeerden ouder dan 65 jaar. Michiel Bulckaert werd opgevolgd door een persoon die niet eens lid was van de provincieraad.
Na de capitulatie op 28 mei 1940 volgde de bezetting. Het Duitse leger hoopte Engeland tot overgave te kunnen dwingen. Op onze kanalen verschenen honderden binnenlanders omgebouwd tot landingsvaartuigen. Eskaders bommenwerpers vlogen over richting Londen en andere Britse steden. Maar het tij keerde. Engeland boog niet en de oorlog verlegde zich naar het oosten. Borden verschenen "De kimme gloeit in 't Oosten". Rusland werd aangevallen en een tijd van honger, verordeningen, vrijheidsberoving, verzet en al dan niet vermeende collaboratie, brak aan.
De Atlantikwall werd gebouwd met bunkers, dichtgemetselde villa's, booby-traps, Rommel-asperges in de polders, geloei van sirenes, smokkeltochten, winterhulp, sperrgebieten, opgeëiste arbeiders, luistervinken naar ander nieuws uit Londen, Duitse zegebulletins en sondermeldungen, maar ook V-tekens op de schuttingen en een groeiend verzet tegen de bezetting: een greep uit vier jaar leven met rantsoeningsbonnen en soms de gelatenheid "Im Westen nichts neues". Zou er een verlossende landing komen? Soms vertrokken waaghalzen met bootjes van onze kust naar Engeland. Vissers deden onder Duitse bewaking wonderbare haringvangsten, zeer welkom voor hongerige magen.
De geallieerden bombardeerden onze havens, fabrieken en spoorwegen. In Kortrijk en Sint-Michiels vielen doden die de bevrijding niet zouden meemaken.
De landing volgde in Normandië en op 4 september 1944 werden de eerste Westvlaamse gemeenten door de Britten bevrijd: Avelgem, Heestert en Zwevegem. De dagen daarna werden de andere gemeenten bevrijd door Canadese en Poolse regimenten. Het zou echter nog duren tot 3 november vooraleer ook Heist, Knokke en Zeebrugge de bevrijders zagen.
In de bossen van Loppem vond men de plaats waar verzetslieden werden gefusilleerd.
In Brugge werden collaborateurs terechtgesteld. Daar was er ook een interneringskamp voor wie werd aangehouden. Het waren de gevolgen van een oorlog die niemand had gewild.
Dienstdoend Gouverneur Bulckaert wist vermomd het provinciegebouw te verlaten en gaf zich aan bij de Brugse politie. Hij werd op 14 september 1944 als gouverneur opgevolgd door Pierre van Outryve d'Ydewalle, gewezen kabinetschef van Eerste Minister Pierlot en verzetsman.
Op 22 december 1944 benoemde de Regent hem definitief. Hij was 32 jaar. Ingevolge een besluitwet van de Regering in Londen vulde hij de bestendige deputatie, herleid tot drie gedeputeerden, aan met een katholiek en twee socialistische raadsleden: socialisten die voor het eerst in de Westvlaamse deputatie zetelden.
De provincieraad kwam na de bevrijding voor het eerst samen op 27 en 28 december 1944.
Men kan niet loochenen dat de oorlog diepe sporen en wonden naliet. De wederopbouw van de kust, de havens, de steden en wegen werd aangevat. West-Vlaanderen kende nadien een "voltige" en zou niet langer als een agrarische provincie worden beschouwd. Het was immers de provincie die aan twee buurlanden grensde en met zijn kust aan de Noordzee en aan alle werelddelen.

ADMINISTRATIE VAN HET PROVINCIEBESTUUR

2

Alle plannen die vandaag worden gemaakt, dragen de stempel van het magische jaar 2000. Ook op het lokale niveau is dit zo met de beleidsintenties van provincies en gemeenten.
Het feit dat de verkiezingen voor deze besturen plaats vonden in 1994 (en de ambtsperiodes derhalve eindigen met de eeuwwisseling) zal daar wel niet vreemd aan zijn.

Vernieuwing en lange-termijnvisie wil men ook in personeelsbeheer.

Veelal gaat men er daarbij vanuit dat nogal wat schort aan onze administraties en dit is ook ten dele juist. De "nieuwe stijl" staat evenwel nog in de steigers. Het personeelsmanagement in openbare besturen is een ware bouwwerf van nieuwe principes en structuren.

De bureaucratie, de "administratie" duikt dan dikwijls op als het gedoodverfde beest van logheid, vertragingsmanoeuvers en tegenwerking. Deze voorstelling van zaken lijkt mij op zijn minst overtrokken.

Er zijn veel goedwerkende diensten en ambtenaren wiens dynamisme en creativiteit zich gelukkig niet laten vatten door structuren.

Het moet daarom duidelijk zijn dat vernieuwingsoperaties niet mogen vertrekken van een "tabula rasa"-redenering maar oog moeten hebben voor besturen en instellingen die een positieve balans voorleggen van hun werking.

Verandering moet worden gebouwd op overleg en moet groeien van onderuit. Ook in het administratief gebeuren moet het subsidiariteitsbeginsel spelen. Taken en opdrachten moeten worden verricht op het niveau van de ambtenaar die het dichtst staat bij de werkelijkheid van het dossier en die er ook de grootste deskundigheid heeft in opgebouwd. Ons is het verschil geleerd tussen formele structuren en informele relaties waarbij enigszins oversimplifiërend zou kunnen gezegd worden dat de eersten niet werken, de tweede wel. Creativiteit, informatie en communicatie zoeken immers veelal andere kanalen dan die die formeel zijn uitgetekend.

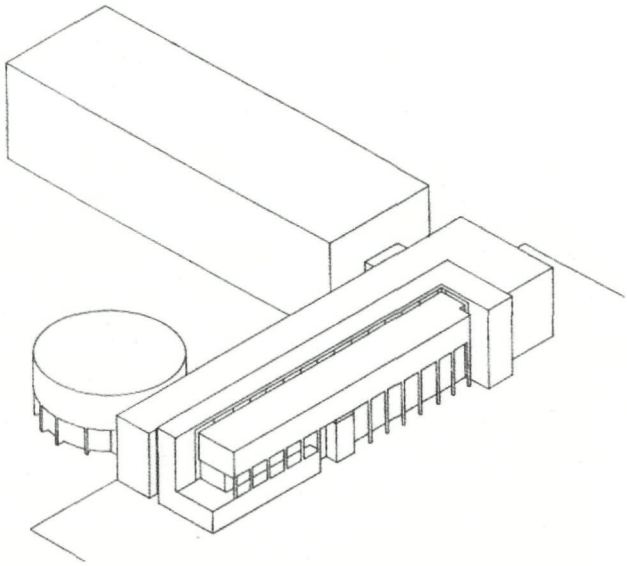
Informele samenwerkingsverbanden, noem het projectmatig werken, moeten daarom worden gestimuleerd. Op deze wijze worden steeds de meest bekwame mensen rond een realisatie samengebracht en wordt ons administratief functioneren tot een levend gebeuren waar verantwoordelijkheid en deskundigheid maximaal kunnen renderen.
Het is daarenboven goed dat individuele ambtenaren meer op de voorgrond treden zowel in hun relatie met de beleidsmensen als met de burger.

Deze evolutie komt ongetwijfeld de dienstverlening ten goede en richt ons streven steeds meer naar een administratie op mensenmaat.

Hilaire Ost
Provinciegriffier

Bouwplannen

In 1970 kocht de provincie het domein Boeverbos langs de Koning Leopold III-laan te Sint-Andries met de bedoeling er een provinciaal *administratief centrum op te richten.*
Van de aanvankelijk geplande twee kantoorblokken werd er uiteindelijk slechts één opgericht. De provinciale diensten namen er hun intrek in 1974.
De activiteiten van de provinciale beleidsorganen en dus ook van de administratie, breidden echter zodanig uit dat het in feite onvoltooid gebleven provinciehuis Boeverbos niet langer aan de behoeften beantwoordt.
Eind 1992 weken de grafische dienst en enkele paraprovinciale instellingen uit naar het filiaal in nummer 31, waar ook bijkomende ruimte voor vormingsactiviteiten en vergaderingen de meest dringende noden lenigde.
Toch leek een meer fundamentele ingreep onvermijdelijk. Een uitbreiding van het provinciehuis Boeverbos met een adequate behuizing voor de provinciale beleidsorganen en administratie drong zich op.
Hiertoe voerde de S.V. Groep Planning uit Brugge in 1993 een haalbaarheidsstudie uit waarbij een nauwkeurige analyse van het gebruik van de huidige gebouwen, de uitbreidingsmogelijkheden en -behoeften met elkaar werden afgewogen en de vereiste financiering en vooropgestelde timing onder de loep werden genomen. Eind 1993 lag aldus een lijvig syntheserapport van de hele studie op tafel.
Als eerste op het plan staat de oprichting van een nieuwe vleugel haaks op en verbonden met het hoofdgebouw. Het nieuwe gebouw zou drie bovengrondse verdiepingen en een kelder tellen en onderdak bieden aan een nieuwe inkomhall, vergaderzalen, kantoren voor de provinciale beleidsorganen, een nieuw restaurant met keuken en een conciërgewoning.
In een tweede fase vallen enkele bijgebouwen onder de slopershamer en worden toegangswegen en parkings aangelegd.
Tenslotte wordt het huidige hoofdgebouw waar nodig aangepast.
Op 13 december 1994 zette de nieuw verkozen provincieraad het licht op groen voor de realisatie van de voorstellen.
Als financieringswijze werd geopteerd voor "onroerende leasing".

Een isometrisch zicht op het nieuw te bouwen beleidsblok bij het provinciehuis Boeverbos.

NETWERKVORMING VOOR TELEFONIE EN DATACOMMUNICATIE

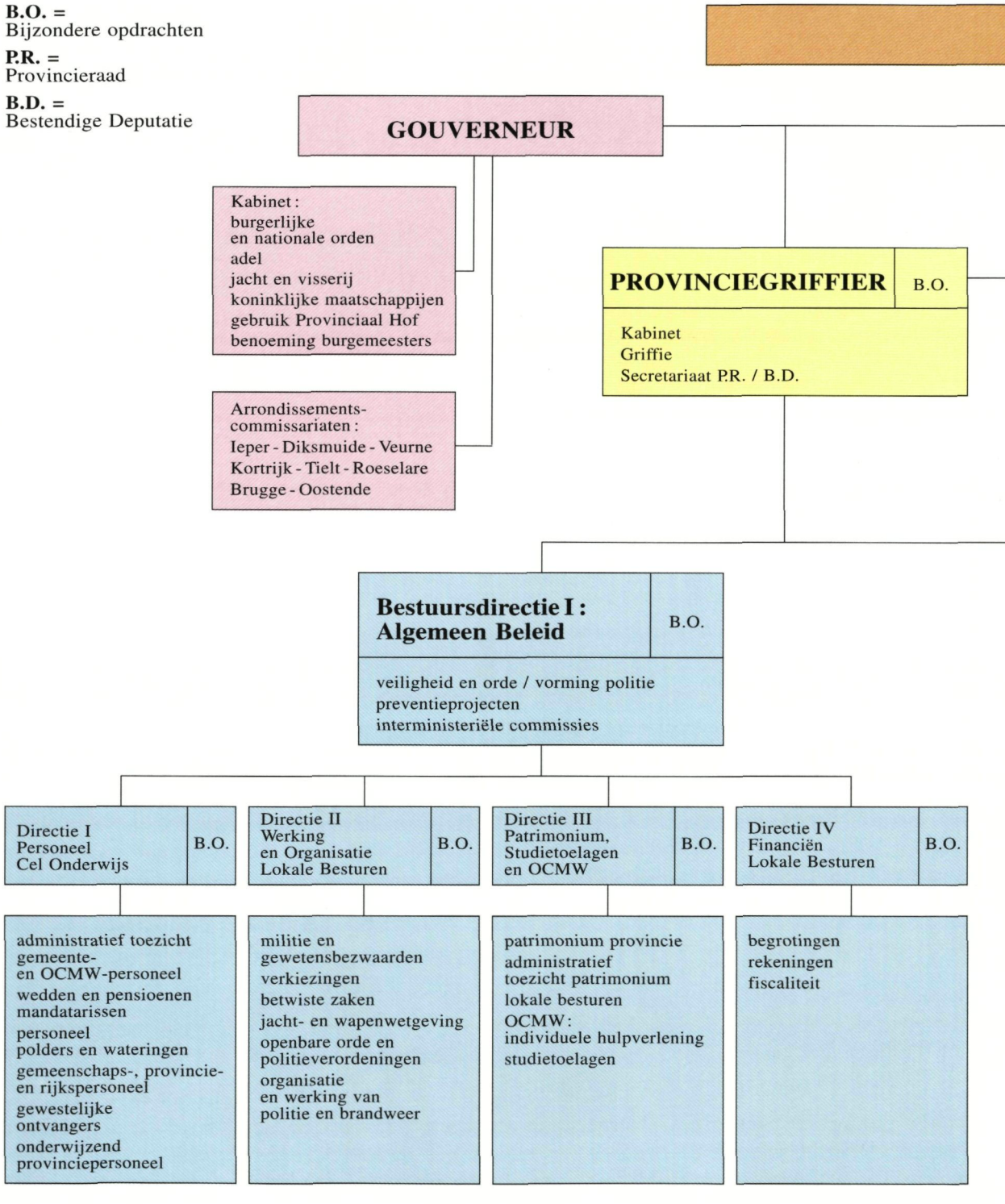
Op 9 september 1994 werden de analoge telefoondraden doorgeknipt en vervangen door een 2Mbit -verbinding. Dit was de volgende stap in de verdere telefonie- en datakoppeling van de provinciehuizen Boeverbos en Burg.
Waar voorheen de (vele) telefonische verbindingen tussen deze twee locaties geheel over het Belgacomnet tot stand kwamen, laat de nieuwe infrastructuur toe via een telefonische binnenoproep met elkaar te communiceren.
De digitalisering van de telefonie maakt het echter ook mogelijk dat niet alleen de menselijke stem wordt overgedragen maar ook dat twee computers over eenzelfde telefoonlijn met elkaar "praten". Eventjes technisch: tussen de locaties staan 30 digitale kanalen (64kbit) ter beschikking voor het gelijktijdig uitvoeren van stem- en datatransmissie.

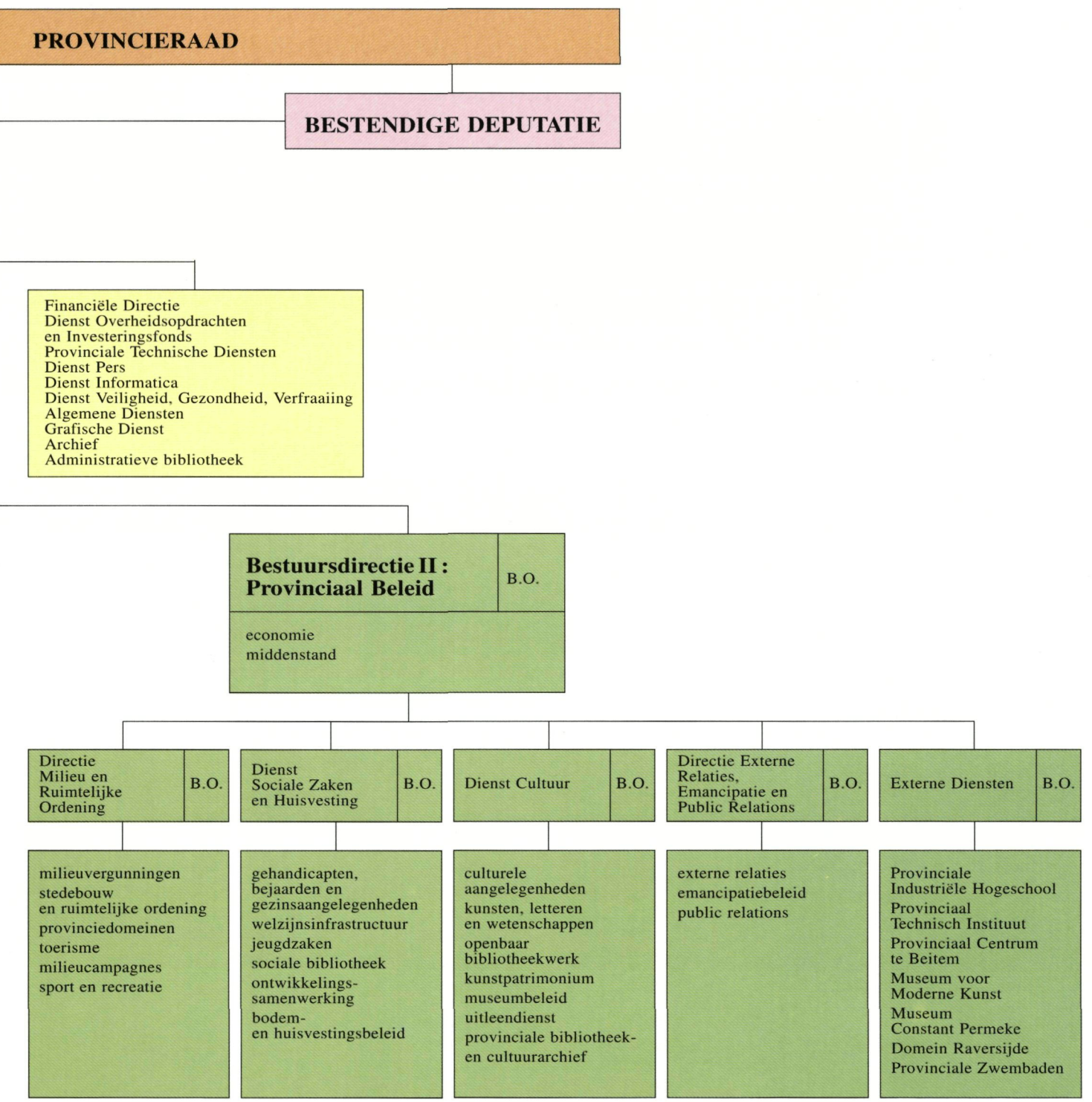

B.O. =
Bijzondere opdrachten

P.R. =
Provincieraad

B.D. =
Bestendige Deputatie

PROVINCIERAAD
BESTENDIGE DEPUTATIE
Financiële Directie
Dienst Overheidsopdrachten
en Investeringsfonds
Provinciale Technische Diensten
Dienst Pers
Dienst Informatica
Dienst Veiligheid, Gezondheid, Verfraaiing
Algemene Diensten
Grafische Dienst
Archief
Administratieve bibliotheek
Bestuursdirectie II :
Provinciaal Beleid
B.O.
economie
middenstand
Directie
Milieu en
Ruimtelijke
Ordening
B.O.
Dienst
Sociale Zaken
en Huisvesting
B.O.
Dienst Cultuur
B.O.
Directie Externe
Relaties,
Emancipatie en
Public Relations
B.O.
Externe Diensten
B.O.
milieuvergunningen
stedebouw
en ruimtelijke ordening
provinciedomeinen
toerisme
milieucampagnes
sport en recreatie
gehandicapten,
bejaarden en
gezinsaangelegenheden
welzijnsinfrastructuur
jeugdzaken
sociale bibliotheek
ontwikkelings-
samenwerking
bodem-
en huisvestingsbeleid
culturele
aangelegenheden
kunsten, letteren
en wetenschappen
openbaar
bibliotheekwerk
kunstpatrimonium
museumbeleid
uitleendienst
provinciale bibliotheek-
en cultuurarchief
externe relaties
emancipatiebeleid
public relations
Provinciale
Industriële Hogeschool
Provinciaal
Technisch Instituut
Provinciaal Centrum
te Beitem
Museum voor
Moderne Kunst
Museum
Constant Permeke
Domein Raversijde
Provinciale Zwembaden

Informaticapark breidt uit

Het informaticapark van de provincie heeft in het voorbije werkjaar zijn exponentiële groei van de vorige jaren voortgezet. Met de aankoop en installatie van 83 PC's type 486, deels ter vervanging van verouderde machines, bedraagt het totaal aantal toestellen momenteel 267 waaraan 175 printers verbonden zijn.
Met het oog op de herwerking van de provincie-boekhouding werden alle niet-intelligente terminals vervangen door PC-eenheden.
Het overgrote deel van de PC's is aangesloten op een fijnvermaasd netwerk opgebouwd rond drie Novell V3.11-servers met een gemeenschappelijke schijfcapaciteit van drie GByte.

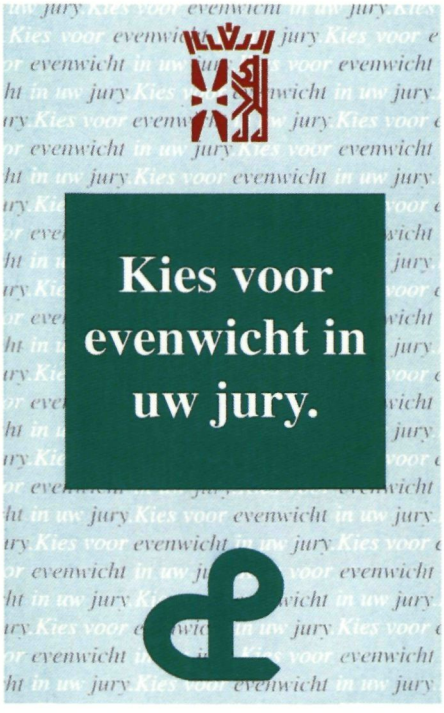
Informaticaopleiding

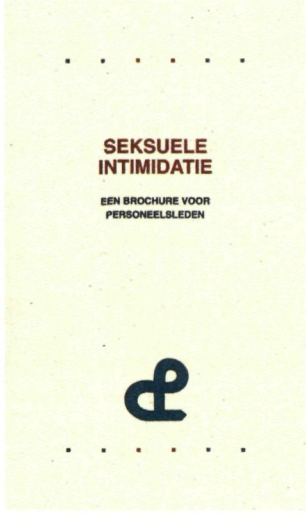
Bij wijze van inhaaloperatie werd in september 1994, in samenwerking met de Stedelijke Nijverheidsschool Brugge een informatica-opleiding gestart voor het personeel van de provincie. Diverse cursussen (DOS/WINDOWS - WINWORD - EXCEL) werden op verschillende niveaus (initiatie en gevorderden) gedoceerd. De opleidingen lopen over zestien halve dagen en worden na verloop van een sessie geëvalueerd. Benevens het nieuwe opleidings-aanbod is er ook het specifieke trainingspakket informaticatoepassingen van de v.z.w. CEVI.

Via structuurwijzigingen en het opzetten van samenwerkingsverbanden wordt ook een rechtstreekse kennisoverdracht tussen de dienst informatica en de diensten en hun gebruikers opgezet. Hiervoor werd de Werkgroep Informaticamanagers opgericht die tweemaandelijks alle activiteiten m.b.t. informatica bespreekt, evalueert en aanpakt.

Intern emancipatiebeleid

Sinds 1990 voert de provincie West-Vlaanderen een positieve-actiebeleid. In 1994 werd hierbij vooral aandacht besteed aan vrouwvriendelijke werving en selectie, acties ter bevordering van de doorstroming van vrouwen naar hogere functies (o.a. door vorming), maatregelen ter verbetering van de arbeidsomstandigheden (o.a. voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie) en maatregelen voor een mentaliteitswijziging.
Zo werd de brochure *Kies voor evenwicht in uw jury* verspreid, waarin een overzicht wordt gegeven van vrouwen die deskundig zijn op diverse terreinen en bereid zijn als jurylid te fungeren bij aanwervings- en bevorderings-examens georganiseerd door lokale overheidsdiensten. De brochure is bedoeld als werkinstrument voor lokale besturen.
Vorming is een belangrijk werkgelegenheids-instrument en blijft een belangrijk punt van het positieve actie-beleid. Voor vrouwen van niveau 3 en 4 waren er de cursussen assertiviteit, waarbij werd aangeleerd hoe, op een vlotte manier, contacten kunnen worden gelegd en constructief kan worden omgegaan met kritiek.
Tenslotte werden binnen het bestuur een aantal maatregelen uitgewerkt om seksuele intimidatie te voorkomen en te bestrijden: informatieverstrekking, cursussen weerbaarheid en de aanstelling van vertrouwenspersonen.

In 1994 verschenen twee publikaties in het kader van het gelijke-kansenplan van de provincie.

Provinciepersoneel op de sportieve toer

Op 29 september organiseerde de provincie voor haar werknemers een eerste sportdag te Ieper. 300 enthousiaste sportievelingen waren op het appel voor actie in en rond de Palingbeek, de Zillebeke-vijver en het jeugdstadion van Ieper.

In dienst bij de provincie

Het personeel tewerkgesteld bij het provinciebestuur kan onderverdeeld worden in drie categorieën: rijkspersoneel, gemeenschapspersoneel en provinciepersoneel.
Het niet-onderwijzend provinciepersoneel telt 386 statutairen, 43 gesubsidieerde contractuelen, 81 contractuelen en zeven stagiairs.
Het bestuurs- en onderwijzend provinciepersoneel, verbonden aan de beide onderwijsinstellingen telt 111 personeelsleden.
Het rijkspersoneel telt vijftien statutairen, twee contractuele schoonmaaksters, één contractuele en één tijdelijke ambtenaar.
Het personeel van de Vlaamse Gemeenschap tenslotte bestaat uit 73 statutairen, vier contractuelen, vijf contractuelen in vervanging van personeelsleden in loopbaanonderbreking en negen contractuele schoonmaaksters.

VERLOFREGELING IN HET NIEUWE AMBTENARENSTATUUT

In de vorige editie van het jaarboek hadden we het reeds uitgebreid over het nieuwe ambtenarenstatuut, de functionele loopbaan en de aanpassing van de weddeschalen.
Er is echter meer... Aan dit nieuwe statuut zit ook een nieuwe verlofregeling vast waarbij wordt gestreefd naar rationalisatie en vereenvoudiging, naar evenwicht tussen het belang van de dienst en het individueel belang van de ambtenaar.
Zo werden de mogelijkheden om verminderde prestaties te leveren tot één stelsel herleid, het gecontingenteerde verlof (zonder wedde) werd ingevoerd en het systeem van jaarlijks vakantieverlof en ziekteverlof werden gevoelig gewijzigd.
Het jaarlijks vakantieverlof werd opgetrokken van 24 naar 35 dagen. De vroegere vier dagen "omstandigheidsverlof" wegens ziekte van een gezinslid komen dan wel te vervallen.
In plaats van het opbouwen van een ziektesaldo per jaar dienstactiviteit, start ieder personeelslid met een saldo van 666 ziektedagen.
Bij uitputting van dit saldo kan het personeelslid, wegens definitieve lichamelijke ongeschiktheid, vroegtijdig op pensioen gesteld worden.

ASPECTEN VAN SAMENWERKING

3

De gouverneur over het beleid

Met genoegen stel ik vast dat 1994 voor onze provincie opnieuw een succesvol jaar werd, met heel wat nieuwe initiatieven. Op het gebied van veiligheid, milieu, cultuur werd heel wat verwezenlijkt. Dit alles wordt nader toegelicht in het jaarboek. Ik beperk mij hier tot het aanstippen van enkele markante aspecten.

9 oktober 1994 werd een historische dag. Voor het eerst vonden de gemeenteraadsverkiezingen samen met die van de provincieraad plaats. De koppeling van deze verkiezingen betekent de bevestiging van de rol van de provincie als intermediaire politieke structuur. De nieuwe provincieraad, bestaande uit 84 verkozenen, werd geïnstalleerd op 21 oktober 1994.

Ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van de bevrijding van België werden diverse herdenkingsplechtigheden georganiseerd. De gouverneur ontving in zijn ambtswoning een Canadese delegatie onder de leiding van Douglas Young, Minister van Transport en een Poolse delegatie onder de leiding van Wieslaw Wysocki, Vice-Minister.

1994 was ook het jaar waarin het veiligheidsbeleid verder werd uitgebouwd. Sedert enkele jaren is er op provinciaal niveau, onder de leiding van de gouverneur, overleg met de gemeenten om tot een politionele samenwerking te komen met het oog op een 24 op 24 uur permanentie.
Op 22 juni 1994 werd een protocol van intergemeentelijke samenwerking tussen Menen, Wervik en Wevelgem ondertekend, dit in navolging van de reeds bestaande samenwerkingsverbanden Bredene-De Haan, Ieper-Poperinge-Zonnebeke-Heuvelland en Langemark-Poelkapelle, Waregem-Harelbeke, Nieuwpoort-Middelkerke en Oostkamp-Zedelgem.

Tijdens de zomermaanden werden op initiatief van de Provinciale Commissie ter Voorkoming van Misdadigheid opnieuw met succes de kustpreventieprojecten gevoerd.
Op 6 december 1994 vond de installatievergadering plaats van het Vijfhoeksoverleg, dat afwisselend wordt voorgezeten door de gouverneur en door de procureur-generaal. Een belangrijke doelstelling van dit overleg is het coördineren en stimuleren van plaatselijke initiatieven die vanuit de vijf betrokken instanties (procureur-generaal, gouverneur, rijkswacht, gerechtelijke politie, politie) op gang worden gebracht.
Met fierheid kon de Westvlaamse Brandweerschool dit jaar terugblikken op haar 20-jarig bestaan. Gedurende al deze jaren werd gestreefd naar een volwaardige en praktijkgerichte opleiding voor alle Westvlaamse korpsen.

Kenmerkend voor 1994 is ook de toenemende grensoverschrijdende samenwerking. Eind december 1993 vond de installatie plaats van de Scheldemondraad, een overkoepelende structuur voor de grensoverschrijdende samenwerking tussen de provincies Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen. De bedoeling is een duurzame en structurele grensoverschrijdende samenwerking tot stand te brengen op het vlak van cultuur, onderwijs, sociale aangelegenheden, ... De eerste vergadering van de raad vond plaats te Brugge op 2 juni 1994.
Afhankelijk van waar de vergadering plaatsvindt, neemt ofwel de gouverneur van Oost- of West-Vlaanderen, ofwel de commissaris van de koningin van Zeeland het voorzitterschap waar.

Dankzij Interreg I, het Europees grensoverschrijdend samenwerkingsproject tussen aan Vlaamse zijde de provincie West-Vlaanderen (coördinator) en de Vlaamse Gemeenschap en aan Franse zijde het département du Nord, de région Nord/Pas-de-Calais en de préfecture du Nord/Pas-de-Calais werden er belangrijke grensoverschrijdende acties ondernomen op het vlak van economie, toerisme, milieu en transport.
De provincie tekende ook reeds de krijtlijnen uit voor het invullen van het Interreg II-programma.
Verder werd inzake het voorontwerp van het Structuurplan Kustzone een grootscheepse informatie- en inspraakronde gehouden: het voorontwerp werd voorgelegd aan de gemeenten, de inwoners en alle betrokkenen.

Olivier Vanneste
Gouverneur van West-Vlaanderen

De bevoegdheden van de gouverneur anno 1994

De federale bevoegdheden

Voor de uitrusting van de gemeentelijke politiekorpsen (BS 27 september 1989) verleende de gouverneur machtiging tot het opnemen van toelagen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor een totaal bedrag van 14.085.899 fr.
De gouverneur verstrekte advies aan de Minister van Binnenlandse Zaken inzake de benoeming van negen commissarissen van politie en benoemde zelf negen adjunct-commissarissen.
Hierna volgt een overzicht van de door de gouverneur genomen beslissingen in 1994.

- handhaving van rust en openbare orde
  3 beslissingen
  straatpaardenkoers
  toegang waterbron
  concentratie van landbouwtractoren
- bijzonder toezicht op gemeenten (toepassing wet van 21 december 1963 - civiele bescherming)
  3 niet-goedkeuringen
  26 goedkeuringen
- aanvragen tijdelijk springstoffendepot
  3 beslissingen
- verlenen van wapenvergunningen
  167 beslissingen
- weigeren van wapenvergunningen
  19 beslissingen
- akten in toepassing van algemeen reglement op mijnen en graverijen
  2 beslissingen
- advies apotheken
  1 beslissing
- vertalingen in toepassing van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken
  959 beslissingen
- machtiging gunningsprocedure van werken aan kerken zonder toelage
  4 beslissingen
- reisdocumenten: 300 beslissingen
  visa: 16 beslissingen
  internationale rijbewijzen: 2.634 beslissingen

Bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

- algemeen toezicht op de gemeenten
  69 schorsingen
  51 personeelsaangelegenheden
  7 patrimonium
  7 overheidsopdrachten
  3 ruimtelijke ordening en milieu
  1 fiscale aangelegenheid
- VLAREM-beroepen
  4 beslissingen
- dwangtoezicht inzake personeelsaangelegenheden bij gemeentebesturen
  2 beslissingen
- algemeen toezicht op OCMW's
  20 schorsingen
  13 personeelsaangelegenheden
  7 patrimonium
- bijzonder toezicht op OCMW's inzake personeelsaangelegen-heden
  10 niet-goedkeuringen
  188 goedkeuringen
- gunningsbeslissingen van polders en wateringen
  22 goedkeuringen
  101.561.718 fr.
- investeringsfonds - gebruik trekkingsrechten
  93 toestemmingen
  920.340.169 fr.
- rekeningen gemeenten 1992
  2 goedkeuringen
- rekeningen gemeenten 1993
  8 goedkeuringen
- jaarrekeningen en staten van ontvangsten en uitgaven gemeentebedrijven 1992
  1 goedkeuring
- jaarrekeningen en staten van ontvangsten en uitgaven gemeentebedrijven 1993
  1 goedkeuring
- eindrekeningen gemeenteontvanger
  1 goedkeuring
- architecten: toestaan van afwijkingen op diplomavereisten
  15 toegestaan
  4 geweigerd
- afgifte getuigschriften aan meetkundigen, schatters van onroerende goederen
  2 goedkeuringen
- onbevaarbare waterlopen: vorderingen van de burgemeester tot het houden van een openbaar onderzoek
  12 beslissingen
- studietoelagen secundair onderwijs schooljaar 1993-1994
  30.194 aanvragen
  20.364 toelagen toekend
  9.716 toelagen afgewezen
  totaal uitbetaald bedrag: 129.304.900 fr.

Aantal behandelde klachten

werking en organisatie lokale besturen	61
overheidsopdrachten	36
patrimonium lokale besturen	45
personeel lokale besturen	48
ruimtelijke ordening	14
financiën lokale besturen	8
TOTAAL	*212*

Rampenfonds

In het kader van de rampenwet van 12 juli 1976 werden in 1994 vergoedingen toegekend ten belope van 47.009.531 fr. Voor de voorjaarsstormen van 1990 werden reeds 1.658 dossiers afgehandeld voor een totaal bedrag van 459.158.119 fr.

Benoeming burgemeesters

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober werden in 1994, bij koninklijk besluit, 53 burgemeesters benoemd, na onderzoek van hun dossier en advies van de gouverneur. 52 onder hen legden nog in 1994 de eed af in handen van Gouverneur Olivier Vanneste.

Toespraken

Aan de gouverneur wordt frequent gevraagd het woord te voeren. Aldus hield hij 39 voordrachten waarvan een 23-tal rechtstreeks of onrechtstreeks te maken hadden met de taken van de gouverneur of met het provinciaal beleid. Van de overige zestien werden er vijf gehouden in het arrondissement Brugge, zes in het arrondissement Kortrijk, twee in het arrondissement Veurne-Diksmuide, één in het arrondissement Oostende en twee in het arrondissement Roeselare-Tielt. Deze handelden telkens over een ander onderwerp, meestal echter over het thema economie.

Tevens hield de gouverneur vijftien gelegenheidstoespraken waarvan tien te Brugge i.v.m. provinciale taken en vijf in verband met andere aangelegenheden (twee te Ieper, één te Brugge, één te Kortrijk en één te Oostende).

Andere besturen en instellingen

De gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 - feiten en cijfers

In de 64 Westvlaamse gemeenten waren in totaal 1.464 zetels te verdelen; dit zijn er achttien meer dan in 1988.
Niet alleen de traditionele politieke partijen maar ook lijsten met een ogenschijnlijk plaatselijke betekenis en kartellijsten dongen ditmaal naar de gunst van de kiezer. In totaal kwamen 300 lijsten op, acht meer dan bij de vorige verkiezingen.
De VU stelde kandidaten voor in 11 gemeenten, het Vlaams Blok in 19, de VLD in 33, de CVP in 46, de SP in 38 en AGALEV in 23 gemeenten.
Onze provincie was goed voor 862.508 kiezers, een stijging met 22.084 of 2,62% in vergelijking met 1988. Slechts 815.178 van hen zijn komen opdagen, 47.330 gaven verstek. Er werden 41.818 blanco of ongeldige stemmen uitgebracht, wat een toename van 20% betekende.

Tegen de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen kan bezwaar worden ingediend bij de bestendige deputatie die dan, als rechtscollege, over de klachten oordeelt.

Toch kon worden opgemerkt dat er voor de gemeenteraadsverkiezingen minder blanco stemmen werden geteld dan bij de gelijktijdig gehouden provincieraadsverkiezingen.
Uit de resultaten blijkt dat de VU nog slechts achttien zetels in de wacht kon slepen, 26 dienden te worden afgestaan aan andere partijen. Het Vlaams Blok bezette eensklaps dertien zetels en de VLD boekte een winst van 83 zetels en bracht zo haar totaal op 183. De SP daarentegen kon slechts 188 van de 211 zetels behouden terwijl AGALEV goed was voor een winst van 6 zetels wat haar totaal op 21 bracht. De zetels van de CVP werden van 611 verminderd naar 531. De andere lijsten behaalden samen 510 zetels.

VERKIEZINGSKLACHTEN

In totaal werden 27 klachten tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend.
In Anzegem, Heuvelland, Oostende, Roeselare en Tielt werden bezwaren ingediend die konden leiden tot het hertellen van de stemmen.
De bestendige deputatie heeft deze klachten ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.
Tegen de gemeenteraadsverkiezingen van Heuvelland, Houthulst, Kortrijk, Middelkerke, Oostende, Oudenburg, Poperinge, Vleteren en Wielsbeke werden bezwaren ingebracht die de vernietiging van de verkiezingen vorderden.
De bestendige deputatie heeft het bezwaar tegen de verkiezingen van Middelkerke ontvankelijk en gegrond verklaard. In haar besluit oordeelde de bestendige deputatie dat één verkozene eigenlijk niet verkiesbaar was en daarom niet op een rechtsgeldige wijze verkiezingskandidaat kon zijn.
De gemeenteraadsverkiezingen werden bijgevolg ongeldig verklaard.
De overige bezwaren heeft de bestendige deputatie ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.
Het bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezing van Langemark-Poelkapelle dat een aanvulling van de aangewezen opvolgers vorderde, werd als

ontvankelijk en gegrond beschouwd.
De bestendige deputatie vulde bijgevolg de lijst opvolgers aan zoals de wet het voorschrijft.
Op grond van de wet op de verkiezingsuitgaven werd klacht ingediend tegen de verkiezingen van Deerlijk, Ieper, Ingelmunster, Izegem, Oostende en Wervik. Alle ingediende bezwaren werden ontvankelijk, maar ongegrond bevonden.
Verder diende de bestendige deputatie de uitslagen te wijzigen van Knokke-Heist, Koekelare en Houthulst en voor heel wat gemeenten diende zij het aantal en de volgorde van de opvolgers aan te passen.
Tegen de beslissingen van de bestendige deputatie inzake de gemeenteraadsverkiezingen van Deerlijk, Heuvelland, Houthulst, Ingelmunster, Middelkerke, Kortrijk en Vleteren werd beroep ingesteld bij de Raad van State.

Investeringsfonds 1994

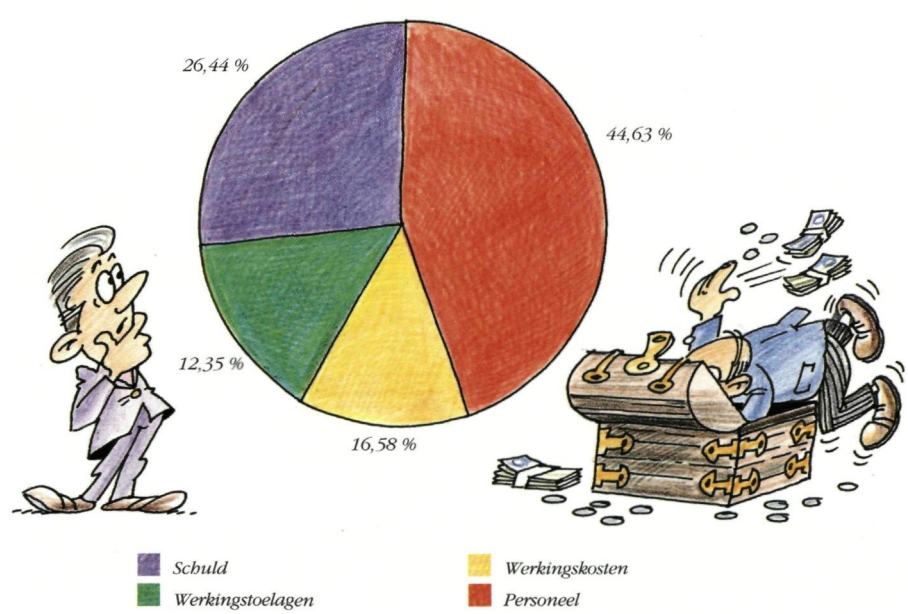
Ook de Vlaamse gemeenten kunnen voor bepaalde onroerende investeringen financieel geruggesteund worden door het Investeringsfonds. Over deze gemeentelijke aanvragen beslist de gouverneur.
De Westvlaamse gemeenten konden in 1994 beschikken over een totaal bedrag aan trekkingsrechten van 1.538.496.987 fr.
Hiervan werd 920.340.169 fr. aangewend voor de realisatie van 150 projecten in 54 gemeenten.
Het grootste deel hiervan (748.842.119 fr.) werd gebruikt voor de aanleg of verbetering van wegen en rioleringen. De rest ging hoofdzakelijk naar het oprichten, renoveren of uitbreiden van sport- en cultuurcentra (115.281.972 fr.) en andere gemeentelijke gebouwen (56.216.078 fr.).
Het saldo aan trekkingsrechten wordt overgedragen naar 1995.

Financieel en fiscaal overzicht van de gemeentefinanciën

Financieel overzicht

Ook in 1994 keek de provincie nauwlettend toe op de financiële gang van zaken in de gemeenten.
Uit de resultaten van de rekeningen 1993 bleek dat het gecumuleerd overschot op de lopende verrichtingen iets meer dan 2,4 miljard fr. bedroeg, hetzij 2.200 fr. per inwoner of een halvering in vergelijking met 1992.
De uitslag van de beleidsvoering van het eigen dienstjaar liet nog net een overschot noteren, nl. 85 fr. per inwoner. Bij 27 van de 64 Westvlaamse gemeenten werd de rekening 1993 afgesloten met een tekort in het eigen dienstjaar, wat betekent dat de reserves van de voorgaande jaren moesten worden aangesproken. Dit tekort is grotendeels toe te schrijven aan de aanzienlijke vertraging waarmee de opbrengst van de opcentiemen op de onroerende voorheffing en van de aanvullende belasting op de personenbelasting door de rijksontvanger worden doorgestort.
Twee gemeenten dienden een deficitaire rekening in, de ene omdat het gecumuleerd

Gemeentebegrotingen in 1994: verdeling van de uitgaven van het eigen dienstjaar volgens de economische natuur.

Gemeentebegrotingen 1994:
verdeling van de gemeenten
volgens de belastingen per inwoner.

Verdeling van de gemeenten
volgens het procent aanvullende belasting
op de personenbelasting.

tekort van de vorige jaren niet kon worden goedgemaakt met het overschot van het eigen dienstjaar, de andere omdat de reserves van de vorige jaren niet volstonden om het tekort van het eigen dienstjaar op te vangen.
In 1994 viel er bij geen enkele gemeente een wijziging in het procent aanvullende belasting op de personenbelasting te noteren. Eén gemeente besloot zelfs het aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing te verlagen.
Bij het onderzoek van de begrotingen 1994 stelde de bestendige deputatie vast dat iets meer dan twee derde van de gemeenten er niet in slaagden om in de begroting 1994 het eigen dienstjaar in evenwicht af te sluiten.
De vertraging in de doorstorting van de opbrengst van de aanvullende belasting op de personenbelasting door het Ministerie van Financiën in 1994 blijkt nog te vergroten.
In combinatie met de gedaalde reserves uit de rekeningen 1993, laat dit vermoeden dat een aantal gemeenten er niet zal in slagen de rekening 1994 in evenwicht af te sluiten.

In de begrotingen 1994 bedroeg het totaal van de gewone ontvangsten ca. 34,5 miljard fr. hetzij ongeveer 30.840 fr. per inwoner. De opbrengst van het gemeentefonds vertegenwoordigt 17,3% van de totale gewone ontvangsten.
De fiscale ontvangsten zijn goed voor 48,2% van dit totaal of gemiddeld 14.864 fr. per inwoner. Naargelang van de gemeente situeert deze geraamde belastingopbrengst voor 1994 zich tussen een minimum van 7.655 fr. en een maximum van 35.647 fr. per inwoner.
Het totaal van de gewone uitgaven bedroeg in 1994 ongeveer 33,8 miljard fr., hetzij ca. 30.240 fr. per inwoner.

Fiscaal overzicht 1993-1994

Verdeling van de gemeenten volgens het aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing.

aantal opcentiemen	600 < 725	725 < 850	850 < 975	975 < 1.100	1.100 < 1.225	1.225 < 1.350	1.350 < 1.475	1.475 < 1.600	>1.600
aantal gemeenten in 1993	1	1	2	6	19	14	16	3	2
aantal gemeenten in 1994	1	1	2	6	19	14	16	3	2

Veilig West-Vlaanderen

Reddende helikopters

De belangrijkste opdrachten van het 40ste Smaldeel Heli zijn de tussenkomst bij de gelukkig niet zo talrijke luchtvaartongevallen en reddingsopdrachten t.b.v. zeelui.
Deze laatste worden meestal aangevraagd bij het Rescue Center te Koksijde door het loodswezen te Oostende en het zeemachtcommando te Zeebrugge.
Gemiddeld voert de Luchtmacht zowat honderd reddingsoperaties per jaar uit. In 1994 werd daarbij bijstand verleend aan een veertigtal personen waarvan sommigen in levensgevaar verkeerden.
Bij de wateroverlast in het IJzerbekken, begin 1994, werden de Seakings ingezet voor de beveiliging van het waterspaarbekken te Diksmuide. Ze zorgden er bovendien voor de aanbreng van materiaal om de dijken tussen Diksmuide en Nieuwpoort te versterken.

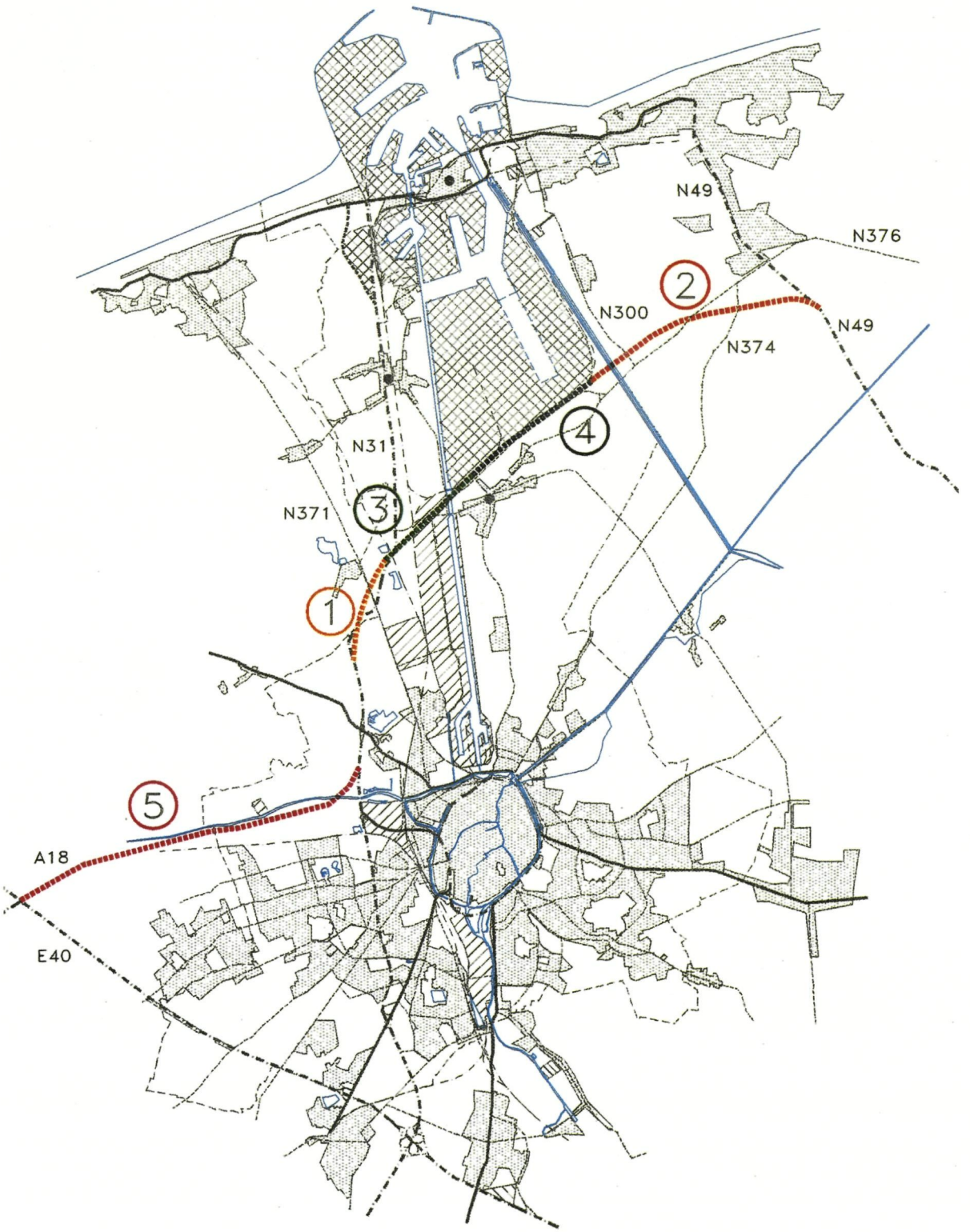

Jaarlijks voeren de helikopters van de Luchtmacht zowat honderd reddingsopdrachten uit.

Bijzondere Verkeerscommissie Zeebrugge

In 1994 werd door de Bijzondere Verkeerscommissie Zeebrugge een memorandum gericht aan de Vlaamse Regering over het voorgestelde wegentracé ter ontsluiting van Zeebrugge en ook van Oostende. De volledige realisatie wordt geraamd op 7 miljard fr.
Gezien de budgettaire beperkingen, wordt in het memorandum gepleit voor een uitvoering in fasen met als prioriteit de realisatie van een brug over de Blankenbergsesteenweg ter hoogte van het kruispunt Blauwe Toren én een rechttrekking van de huidige scherpe bocht aldaar.
In tweede instantie zou de zuidelijke randweg vanaf de afleidingskanalen met de Westkapellesteenweg worden verbonden.
Zo kan het vrachtverkeer vanuit Antwerpen en Nederland via de N49 worden opgevangen.
Belangrijk voor Oostende is de realisatie van een volwaardige verkeerswisselaar te Jabbeke.
Verder zou de A18 langs het kanaal Brugge-Oostende, op Jabbeeks en Brugs grondgebied, worden doorgetrokken. De bestaande, maar nog ongebruikte bruggen te Varsenare zouden in dit tracé worden ingepast en aldus een nuttige bestemming krijgen.
Ook wordt sterk aangedrongen op de aanleg van een randparking nabij de Baron de Maerelaan te Zeebrugge.
De door de commissie gedane voorstellen kaderen in de lange-termijnoptie om West-Vlaanderen, en Zeebrugge en Oostende in het bijzonder, te laten aansluiten op de economische ontwikkelingsassen van Vlaanderen en Europa. Ze werden opgemaakt in overeenstemming met de gegevens van het voorontwerp van het Structuurplan Kustzone.

Door de Bijzondere Verkeerscommissie Zeebrugge werd in 1994 aan de Vlaamse Regering een memorandum gericht over het voorgestelde wegentracé ter ontsluiting van Zeebrugge en van Oostende.

Prioriteit 1: *Brug N371 en bochtverbreding*

Prioriteit 2: *Vak afleidingskanalen - Westkapelle N49*

Prioriteit 3: *Verbinding tussen het Hollands complex "Blauwe Toren" met de havenrandweg*

Prioriteit 4: *Ontdubbeling havenrandweg*

Prioriteit 5: *Verbinding A18 (Jabbeke) met complex Blauwe Toren*

Een belangrijke opdracht voor de Zeemacht is nog steeds de vernietiging van de aan onze kust achtergebleven explosieven uit de twee wereldoorlogen.

Hulpverlenende operaties van de Zeemacht

Aan de Zeemacht worden een aantal specifieke taken toegewezen.
Voor het Ministerie van Landbouw controleert ze de vissersboten in de Belgische visserijzone.
In 1994 werden 70 dagen visserijwacht gehouden en een tachtigtal boten gecontroleerd.
In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu werkte de Belgica mee aan de monitoring van de kwaliteit van de kustwateren en aan wetenschappelijke experimenten ter verfijning van de mogelijkheden van het mathematisch model van de Noordzee en het Schelde-estuarium.
In het centrum voor hyperbare geneeskunde te Oostende werden twintig slachtoffers van decompressieongevallen in de duiksport behandeld.
Voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Leefmilieu zijn twee schepen permanent uitgerust voor onmiddellijke interventie.
In 1994 werden zes antipollutieopdrachten uitgevoerd. Tevens organiseerde de zeemacht op 12 en 13 september 1994, in nauwe samenwerking met de civiele bescherming, de oefening Boomex.
Aan de Trellebrug werd daarbij Giant Troilboom, een middel ter bestrijding van pollutie, getest.
De Zeemacht helpt het Ministerie van Justitie bij het beteugelen van smokkelpraktijken op zee.
Op 23 april 1994 werden de Berceuse en de Orca geënterd terwijl ze een grote voorraad drugs aan het verschepen waren. Voor deze bliksemactie werden twee Grip-motorboten van het fregat De Westdiep en een Seaking helikopter van de Luchtmacht ingezet.
De operatie werd uitgevoerd in nauwe samenwerking met o.m. de Nederlandse politie.
De lijst van hulpverlenende acties kan niet afgesloten worden zonder de bijdrage van de duikers-ontmijners te vermelden.
Hun hoofdopdracht is het schadeloos maken en vernietigen van bommen, mijnen en andere achtergebleven explosieven uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog. Hun actieterrein is de kustgemeenten en de nationale wateren.
In 1994 werden niet minder dan 410 opdrachten uitgevoerd. Verder werden 110 duikopdrachten uitgevoerd voor de RMT en vijftien voor de BOB.

Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Ontploffingstuigen

In de Westhoek zijn niet-ontplofte granaten, mortieren, obussen en vergeten munitiestocks met conventionele of toxisch-chemische ladingen een trieste herinnering aan de Eerste Wereldoorlog. Bij landbouwactiviteiten, bouw- of wegwerkzaamheden wordt nog dagelijks oorlogsmunitie blootgelegd.
Het deskundig opruimen van deze munitie, met inachtneming van strikte veiligheidsmaatregelen, is sinds 75 jaar de delicate opdracht van de militaire ontmijningsspecialisten van het detachement Poelkapelle van de Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Ontploffingstuigen (DOVO). In de loop van 1994 hebben de 44 ontmijners van Poelkapelle in West-Vlaanderen ongeveer 1.900 interventies verricht. Hierbij werden ruim 100 ton explosieve oorlogstuigen vakkundig opgeruimd en behandeld.
De toxisch-chemische munitie die tijdens de Eerste Wereldoorlog werd ingezet, vormt een aparte en specifieke problematiek. Van ongeveer 10% van de opgeruimde projectielen wordt na identificatie verondersteld dat ze chemische oorlogsagentia kunnen bevatten. Vanwege de schadelijke invloed op het milieu is het evident dat deze tuigen niet volgens de klassieke vernietigingsprocédés geëlimineerd kunnen worden.
In mei 1993 werd gestart met de bouw van een maximaal geautomatiseerde ontmantelingsinstallatie voor toxisch-chemische munitie op het militair domein van de DOVO te Poelkapelle.

Post Seveso-bedrijven

Seveso-bedrijven zijn ondernemingen met risico's voor zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten. De naam verwijst naar de stad Seveso (Italië), die ooit door zo'n ramp werd getroffen. Deze ramp was zo ernstig dat de Raad van Europa voor alle lidstaten een afzonderlijke richtlijn uitvaardigde met betrekking tot deze risico's.
De verplichtingen uit deze richtlijn slaan onder meer op het opmaken van rampenplannen voor dringende hulpverlening en een passende voorlichting naar de bevolking toe.
Het is de taak van de provinciegouverneur om op de naleving van deze richtlijn toe te zien.
Alleen voor het bedrijf CNO te Oostende werden deze maatregelen tot hiertoe volledig uitgevoerd.
In de havenzone van Zeebrugge zijn in 1994 de LNG-terminal en de Peak-Shaving-Plant deze verplichtingen nagekomen.

Politie in beweging

Vanwege de steeds alarmerender berichten omtrent de veiligheid van de burger, vooral in de Frans-Belgische grenszone, wordt gepleit voor versterking van de gemeentepolitie. Met het oog op schaalvergroting werden in het verleden per radiozone vergaderingen belegd.
In de loop van 1994 werd een samenwerkingsverband ondertekend tussen Menen, Wevelgem en Wervik. De besprekingen rond vier nieuwe protocols met in totaal acht gemeenten werden aangevat. Eveneens werden gesprekken op gang gebracht met elf Westvlaamse gemeenten, negen aanpalende gemeenten uit de provincie Henegouwen, de betrokken rijkswachtdistricten en een vertegenwoordiger van de gerechtelijke politie uit de grensstreek met Noord-Frankrijk, met het oog op het uitwerken van een veiligheidsplan en een passende communicatie-infrastructuur.
De besprekingen over de veiligheid langs de grensstreek werden voorafgegaan door twee onverwachte, grootschalige acties van de betrokken politiediensten.

MET Z'N ALLEN ROND DE TAFEL

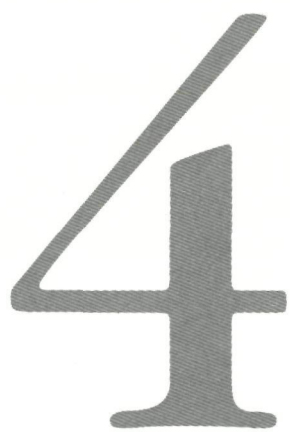
Sedert 1992 staan de dagelijkse taken van de politie neergeschreven in de wet op het politieambt.
De gemeentepolitie, de rijkswacht en de gerechtelijke politie staan voor een aantal opdrachten in. Ze kunnen die samen of afzonderlijk uitvoeren. Aan het hoofd van de gemeentepolitie staat de burgemeester, de gerechtelijke politie luistert naar de procureur des konings en voor de rijkswacht komen de meeste bevelen van de districtscommandant. Meerdere partijen zijn begaan met onze veiligheid waardoor overleg dus noodzakelijk wordt om tot eenzelfde aanpak te komen. Dit overleg werd op 6 december 1994 op provinciaal niveau op gang gebracht en zal minstens twee maal per jaar plaatsvinden.
Het voorzitterschap zal beurtelings door de gouverneur en de procureur-generaal worden waargenomen. Verder zitten een vertegenwoordiger van de rijkswacht, van de gemeentelijke én van de gerechtelijke politie mee rond de tafel. Het secretariaat is in handen van een ambtenaar van het provinciebestuur.
Gelet op het aantal betrokken partijen spreekt men over het Provinciaal Vijfhoeksoverleg.
Dit overleg zal in de toekomst ook meer en meer op lokaal niveau (één of meerdere gemeenten) gebeuren onder het voorzitterschap van de burgemeester of de procureur des konings. Dit lokaal overleg zal dan van het provinciaal overleg voorstellen ontvangen met betrekking tot de eigen werking.

De eerste vergadering van het 'Provinciaal Vijfhoeksoverleg' vond plaats op 6 december 1994;
v.l.n.r.
Bestuursdirecteur Vandermoere van het provinciebestuur, Hoofdcommissaris Van Nuffel van de politie Knokke-Heist, wd. Procureur-Generaal De Smet bij het Hof van Beroep te Gent, Hoofdcommissaris Legein van de gerechtelijke opdrachten te Brugge, Gouverneur-Voorzitter Olivier Vanneste, Rijkswachtcommandant Debuyser van de territoriale groep West-Vlaanderen en Wetenschappelijk Waarneemster Scharff van de steungroep Vijfhoeksoverleg

EXTERNE BETREKKINGEN

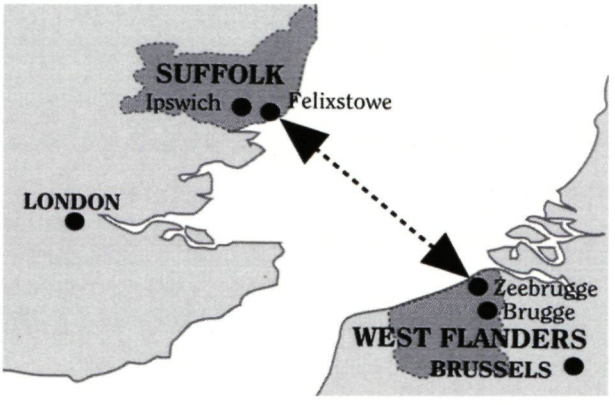

Over de grenzen heen

1995 zal alvast de Europese geschiedenis ingaan als het jaar van de uitbreiding van de Europese Unie en het aantreden van een nieuwe Europese Commissie en voorzitter. Het Europese integratieproces zet zich intussen onverminderd voort.
Voor de provincie West-Vlaanderen was het wegvallen van de Europese binnengrenzen op 1 januari 1992 en het uitvoeren van het Interreg I-programma (1991-1995) een keerpunt.
De provincie profileerde zich als een toonaangevende actor in het onomkeerbare proces van toenadering en samenwerking tussen de grensregio's. Als intermediair bestuur heeft zij voeling met wat zich in de grensstreek afspeelt en neemt zij een coördinerende taak op inzake het grensoverschrijdend beleid. De uitdaging en bekommernis om het provinciale beleid niet los te zien van de grensoverschrijdende problematiek zijn permanent aanwezig.
Het Interreg II-programma (1994-2001) staat in de startblokken. Nieuwe Europese steunmaatregelen voor de ontwikkeling van de grensregio's kondigen zich aan.
De samenwerking enerzijds met Noord-Frankrijk en anderzijds met Oost-Vlaanderen en Zeeland (Euregio Scheldemond) worden vaste waarden. Voor de samenwerking in de Euregio Scheldemond zal het ter beschikking gestelde budget beduidend verhoogd worden. Voor het programma West-Vlaanderen/Noord-Frankrijk wordt er bij de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Commissie alsnog op aangedrongen de financiële middelen te verdubbelen. In 1995 staan ook concrete samenwerkingsinitiatieven met Engeland op stapel.
West-Vlaanderen evolueert als Vlaamse provincie die aan Frankrijk en Nederland grenst en met Engeland verbonden is door de Noordzee en de Kanaaltunnel, tot dé provincie met euregionale roeping en brugfunctie naar de aangrenzende regio's.

Lonken naar Engeland

Gezien het belang van de overzeese verbindingen Zeebrugge-Felixstowe en Oostende-Ramsgate legde de provincie de afgelopen jaren de eerste contacten met de county council van Suffolk en Kent. Vooral de samenwerking met Suffolk county council werd in 1994 verder uitgebouwd. Hieruit vloeide een actieplan voort rond samenwerking op het gebied van toerisme, onderwijs, economie, informatie-uitwisseling en emancipatie. Rond toerisme werd een gezamenlijk voorstel geformuleerd inzake fietstoerisme en voor onderwijs werden vijf scholen in Brugge bereid gevonden om studenten uit Suffolk te ontvangen. Voor de zee-overschrijdende economische samenwerking wordt beraadslaagd met de GOM. Het actieplan over de voorgestelde beleidsdomeinen zal centraal staan bij de officiële protocolonder-tekening die in 1995 zal plaatsvinden in Ipswich en Brugge.

Protocol tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk

Op 16 oktober 1989 werd een samenwerkingsprotocol ondertekend door de provincie West-Vlaanderen en het département du Nord.
Een permanente gemengde commissie met verkozen leden uit de beide regio's zorgt voor de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst. Technische werkgroepen en een permanent secretariaat verlenen hulp bij deze samenwerking. Sectoren waar intense grensoverschrijdende samenwerking voorzien is, zijn ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, permanente vorming en onderwijs, het wetenschappelijk en technologisch onderzoek, toerisme, leefmilieu en het opzetten van gezamenlijke promotiecampagnes.
In de toeristische sector zijn de eerste stappen gezet naar een intensieve samenwerking.
Een grensoverschrijdende werkgroep met vertegenwoordigers van het département, de région, het Comité Départemental de Tourisme, het Comité Régional de Tourisme, WVT, Westtoerisme en de provincie West-Vlaanderen, werkt een voorstel uit om de grensoverschrijdende toeristische promotie verder te ontwikkelen. Verder wil men de wandelroutes, de fietsroutes, de ruiterpaden en de circuits voor de alle-terrein-fietsen valoriseren en op elkaar afstemmen.
In 1994 werden de eerste contacten voor een grensoverschrijdende culturele samenwerking gelegd. De dienst voor cultuur van de provincie West-Vlaanderen en de culturele dienst van de conseil général du Nord werken een programma uit. Hierbij wordt gedacht aan een wedstrijd rond historische gemeenschappelijke thema's of gezamenlijke tentoonstellingen. Van Franse zijde wordt o.m. voorgesteld om samen het Maison de Flandre in het oude kasselrijgebouw in Kassel uit te bouwen en er de geschiedenis van de beide streken, de cultuur enz. voor te stellen.
Vlaamse specialisten worden gevraagd om aan dit project mee te werken.
In het huis van Marguerite Yourcenar op de Mont Noir wordt een artistiek centrum voor o.m. "writers in residence" uitgebouwd. Ook Vlaamse auteurs zullen daar kunnen verblijven.

Het geboortehuis van Marguerite Yourcenar op de Mont Noir wordt tot een artistiek centrum omgebouwd.

Het oude kasselrijgebouw in Kassel: in de toekomst "Maison de Flandre"...

Scheldemondraad in pioniersfase

EUREGIO SCHELDEMOND

De oprichting en installatie van de Scheldemondraad op 13 december 1993 markeert een belangrijke stap op bestuurlijk vlak. De afsprakenregeling tussen de provincies West- en Oost-Vlaanderen en Zeeland die de basis vormt van de Scheldemondraad, stelt het interprovinciale samenwerkingsverband Euregio Scheldemond in.
De raad wil in eerste instantie functioneren als permanent overlegplatform voor een groot aantal beleidsdomeinen en wil zijn werking concretiseren door het oprichten van vakgroepen. In het voorbije jaar bevond de werking zich nog in de pioniersfase.
De vakgroepen cultuur en onderwijs werden als eerste opgericht omdat de drie provincies op deze domeinen al geruime tijd samenwerken. Het voorstel om voor milieu en ruimtelijke ordening een vakgroep te installeren werd ook reeds goedgekeurd en ook de thema's toerisme, economie en welzijn werden al aangesneden.
De raad is samengesteld uit de commissaris van de koningin in Zeeland, de gouverneurs van Oost- en West-Vlaanderen en per provincie drie provincieraadsleden en drie afgevaardigden van de gemeenten. Via de vertegenwoordiging van het lokale bestuursniveau opteert de Scheldemondraad duidelijk voor een brede maatschappelijke betrokkenheid.
Voor concrete initiatieven zal een beroep gedaan worden op het budget van de Scheldemondraad en indien mogelijk op middelen van Europese programma's.

CONCERT ZONDER GRENZEN

Op 30 juni 1994 bracht het Orchestre National de Lille in het Casino-Kursaal van Oostende, liederen uit Symfonie nr. 4 van Gustav Mahler. Het concert werd georganiseerd onder bescherming van de provincie West-Vlaanderen en de Communauté Urbaine de Lille. Het gezamenlijk optreden van dirigent Jean-Claude Casadesus en bariton José Van Dam stond symbool voor de grensoverschrijdende samenwerking tussen Noord-Frankrijk en West-Vlaanderen. Onder de 1.200 toehoorders bevonden zich talrijke partners in grensoverschrijdende projecten. Het Frans-Vlaamse concert was tegelijk een hoogstaand cultureel evenement en een ontmoetingsforum voor medewerkers aan weerskanten van de grens. Het vertolkte respect en openheid voor elkaars cultuur, hoekstenen van een duurzaam grensoverschrijdend beleid.

Grensoverschrijdend cultuurbeleven: het Orchestre National de Lille in het Casino-Kursaal van Oostende.

Werken met Interreg

INTERREG I ALS KENNISMAKING

De aan de binnen- en buitengrenzen gelegen gebieden van de Europese Unie hebben vaak te kampen met bijzondere ontwikkelingsproblemen, te wijten aan hun relatief isolement binnen de nationale economieën en de unie als geheel. Het Interreginitiatief van de Europese Commissie streeft ernaar deze regio's te helpen en wil stimulansen geven aan gemeenschappelijke initiatieven aan weerszijden van de grens. Het programma stelt twee hoofddoelstellingen voorop: de economische, sociale en ruimtelijke ontwikkeling van de grensgebieden en het stimuleren van netwerken van grensoverschrijdende samenwerking. Per afgeronde fase wordt nagegaan of de lopende projecten daadwerkelijk tot de realisatie van deze Interregdoelstellingen hebben bijgedragen, of ze de bevolking van de grensregio ten goede zijn gekomen en of het milieu niet uit het oog is verloren. Een belangrijke verdienste van het Interreginitiatief is het wederzijds vertrouwen dat op bestuurlijk gebied tot stand kwam. Dankzij het programma zijn de verschillende overheden in hun beleidsprogramma aandacht gaan besteden aan grensoverschrijdende samenwerking. Doordat de provincie aan Vlaamse zijde met de algemene coördinatie van het Interregprogramma voor Noord-Frankrijk belast is, wordt haar positie versterkt. Een groot aantal projecten binnen Interreg I waren studiematig of voorbereidend van aard. Binnen het Interreg II-programma (1994-2001) kan de nadruk gelegd worden op concrete acties.

Een greep uit de goedgekeurde projecten

WEST-VLAANDEREN/NOORD-FRANKRIJK

De projectvoorstellen die uit het samenwerkingsprogramma groeiden, situeren zich op diverse terreinen.

Economische ontwikkeling

Voor een aantal bedrijfsgerichte projecten werd een beroep gedaan op de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) - West-Vlaanderen.
Het Info Centrum Noord-Frankrijk dat van start ging op 1 juni 1992, verzamelt en verschaft aan bedrijven en andere geïnteresseerden nuttige informatie over Noord-Frankrijk. De GOM - West-Vlaanderen, het NCMV West-Vlaanderen en de Kamers voor Handel en Nijverheid West-Vlaanderen zijn hier de mede-initiatiefnemers. Samen met het centrum werd een fonds opgestart dat Westvlaamse bedrijven financieel ruggesteunt bij het uitwerken van grensoverschrijdende projecten.
Samen met de Chambre Régionale de Commerce et d'Industrie (CRCI) werden op 2 maart te Rijsel een contactdag en een colloquium georganiseerd rond "Industriële diensten en onderhoud". Onder de 250 deelnemende bedrijven telden we 110 Westvlaamse.
Verder verbonden het NCMV Kortrijk en het World Trade Centre (WTC) Rijsel zich ertoe om voor de periode van 1 januari 1991 tot 31 december 1995, in gemeenschappelijk overleg, een geïntegreerde innovatie- en uitwisselingsstrategie te ontwikkelen voor de KMO's van hun regio. Dit project wil de economische samenwerking tussen de KMO's aan weerszijden van de grens bevorderen door de organisatie van contactplatforms, seminaries, rondetafels en beursconferenties en het uitgeven van informatiebrochures. In 1994 verscheen de zgn. *Startersgids voor beginnende ondernemers* en werden er seminaries georganiseerd omtrent tewerkstelling en beroepsopleiding in de grensregio's.

Elf routes voor alle-terrein-fietsers in het Frans-Vlaamse Heuvelland bieden een prachtig decor voor natuurgerichte recreatie.

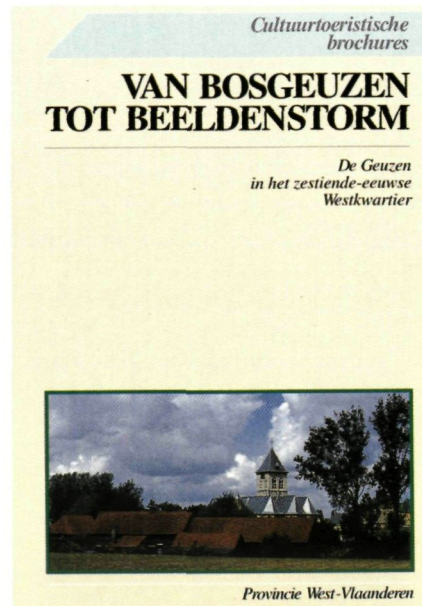
Opwaardering van het toeristisch patrimonium

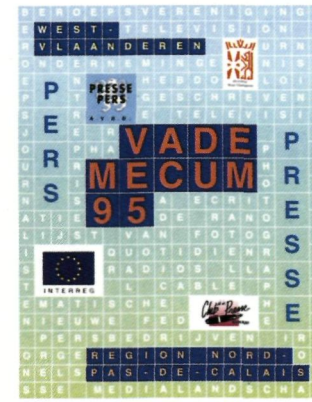
Onder dit thema werd, samen met Noord-Frankrijk, gewerkt aan de uitbouw van een grensoverschrijdend netwerk van fietsroutes, wandelpaden en ruiterpaden. Deze toeristische realisaties werden gemeenschappelijk gepromoot en uitgebouwd.
De Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd (WVT) v.z.w. trad op als projectleider voor een viertal projecten rond het recreatief medegebruik van natuur en landschap.
Het project *Zorgzaam met de duinen* werd opgestart ter verbetering van de begeleiding van recreanten in de natuurreservaten.
Hierbij zal o.m. voorzien worden in een specifieke onthaalinfrastructuur. In 1994 werd o.m. een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van de toegangen tot het natuurreservaat De Westhoek. In het kader van dit programma-onderdeel is ook de uitbouw van een natuureducatief centrum in De Panne gepland.
Onder de naam *Valorisatie van recreatieve circuits* wil de WVT het wandelpadennet aan de Westkust saneren en afstemmen op het route-aanbod in Noord-Frankrijk. Hiertoe werd in een eerste fase het bestaande netwerk doorgelicht.
Een derde project heeft betrekking op de doortrekking in Frankrijk van de LF1-Noordzee-route, een lange-afstandsroute voor fietsers tussen de Deense kust en de Franse grens.
Met de Franse partners kon inmiddels een definitief traject tot Boulogne-sur-Mer worden vastgelegd. Ook werd de publikatie van een herwerkte routebeschrijving in Franse en Nederlandse versie voorbereid.
Het project *Regionaal Landschap Westvlaamse Heuvels* heeft het afgelopen jaar zo'n netwerk van recreatieve fiets- en wandelroutes ontwikkeld, ondersteund door een kleinschalige recreatieve infrastructuur. Dit wordt gekoppeld aan natuureducatie en sensibilisering rond het natuur- en cultuurlandschap langs weerszijden van de grens. Er zijn heel wat resultaten geboekt: twaalf wandelpaden werden bewegwijzerd en voorzien van een viertalig infobord en dito wandelmap, de fietspaddestoelen langs de fietsveilige alternatieve wegen werden bijna alle geplaatst en drie ruiterpaden werden aangelegd en bewegwijzerd.
Het toerisme en meer bepaald het cultuur-toerisme stimuleren en promoten, het toeristisch aanbod gemeenschappelijk verbeteren en op elkaar afstemmen, toeristische produkten met gemeenschappelijke thema's uitwerken, de bevolkingsgroepen dichter bij elkaar brengen, hun wederzijdse geschiedenis toegankelijk maken: dit zijn de diverse doelstellingen van het Interregprogramma met betrekking tot het cultuurtoerisme in de grensstreek Veurne, Ieper, Kortrijk, Rijsel, Duinkerke.
Met deze doelstellingen voor ogen werd in 1994 een aantal initiatieven opgestart.

Fietspaddestoelen zonder grenzen...

Het bouwkundig en het landschappelijk erfgoed worden gezien als belangrijke factoren in de cultuurtoeristische uitbouw van de grensregio. In de Westhoek werd een meerjarenprogramma voor dit erfgoed opgestart. Hiervan zijn de brochure *Kerken in West- en Frans-Vlaanderen,* met een grensoverschrijdende routebeschrijving, en de set folders *Retabels onderweg in West- en Frans-Vlaanderen* een eerste realisatie. Belangrijke historische feiten vormen een ander interessant cultuurtoeristisch gegeven. Blikvanger voor 1994 is de uitgave van een reeks nieuwe provinciale cultuurtoeristische brochures met een goed gedocumenteerd historisch verhaal en routebeschrijvingen.
De eerste brochure, *Van Bosgeuzen tot Beeldenstorm,* een onderdeel van het geuzen-project, behandelt de tragische geschiedenis van de geuzen in het 16de-eeuwse Westkwartier (o.m. in Nieuwkerke en Ieper). Het geuzen-weekend met zijn geuzenvertel-wandeling gaf gestalte aan deze historische feiten. De tweede brochure, *In het Spoor van '14-'18,* onderdeel van het gelijknamige project, breidt samen met de mooi geïllustreerde wervingsfolder het reeds bestaande autocircuit tussen Nieuwpoort en Ieper in zuidelijke richting uit.

Verbetering van het transport

Door het WES werd een marktstudie uitgevoerd inzake grensoverschrijdend openbaar busvervoer aan de Frans-Vlaamse grens. Aan de grensovergangen te Adinkerke, Poperinge, Ploegsteert, Komen en Menen werd nagegaan in welke mate een potentieel aanwezig is voor dergelijk vervoer. Aan de hand van deze studie werd een raming gemaakt van de vraag naar het openbaar busvervoer op basis van herkomst, bestemming, verplaatsingsmotief en overstapinteresse van de passagiers. In de zomer van 1995 zal bij wijze van proef een zomerbus worden ingezet tussen Duinkerke en De Panne.

Promotie van educatieve en sociale acties

Hier werkten de VDAB-centra van Kortrijk en Ieper mee aan een project inzake grensoverschrijdend beroepsonderwijs. Twaalf VDAB-cursisten kregen gedurende acht weken een opleiding in Noord-Frankrijk en stage als polyvalent bediende. Tien Vecteur-cursisten uit Noord-Frankrijk kregen een opleiding van vier weken in Wevelgem met een stage in de verkoop. Het initiatief werd door de cursisten positief geëvalueerd, hoewel het wederzijds gebrek aan kennis van de buurtaal een belemmering is voor echte samenwerking.
Vijf van de twaalf VDAB-cursisten en drie van de tien Vecteur-cursisten werden door hun medewerking aan dit project aan het werk gezet.

Ondersteuning van lokale initiatieven

Tenslotte werd in 1994 serieus werk gemaakt van de samenstelling van een tweetalig *persvademecum*. Deze publikatie is de resultante van de samenwerking tussen de media aan beide zijden van de grens en heeft tot doel de informatie-uitwisseling tussen de buurregio's te bevorderen. De gemeenschappelijke uitgave van dit vademecum zal niet alleen voor de media, maar ook voor de sociaal-economische wereld, de toeristische sector, het culturele veld en voor iedereen die over de grenzen heen werkt, een snelle en efficiënte berichtgeving over de regio mogelijk maken. Ook het teamwork en de collegialiteit aan weerskanten van de grens worden erdoor aangemoedigd.

EUREGIO SCHELDEMOND

Ook in de Euregio Scheldemond werd heel wat verwezenlijkt.

Recreatie en toerisme

Ook binnen de Euregio Scheldemond droegen het WES en de WVT hun steentje bij voor het communautair initiatief Interreg.
Zo kadert het deelproject *Studies rond de Verblijfsvoorzieningen en het Bezoekerscentrum* in het globale project Euregio Scheldemond over *Plattelandstoerisme in het land van Reynaert en Uilenspiegel*. De bestaande situatie rond verblijfsvoorzieningen op het platteland werd onderzocht om een actieplan te kunnen opstellen.
Voor het bezoekerscentrum werd door het WES een studie gemaakt over de concept- en

locatiebepaling. Ook de exploitatie ervan werd zorgvuldig geanalyseerd. De functie van een bezoekerscentrum bestaat hoofdzakelijk uit het verstrekken van informatie over de Euregio Scheldemond aan de toerist.
De Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd (WVT) was in de voorbije jaren nauw betrokken bij het ontwikkelen van een grensoverschrijdend fietspadennetwerk en het bevorderen van het riviertoerisme van Noord naar Zuid. Zo voerde zij in opdracht van de v.z.w. Promotie Binnenvaart Vlaanderen, een onderzoek uit naar toeristische bewegwijzering langs de vaarwegen in West- en Oost-Vlaanderen en Zeeland.

Verkeer en vervoer

Het project *Grensoverschrijdend vervoer van kritisch zieken en gewonden* wil nagaan hoe het grensoverschrijdend vervoer van kritisch zieken en gewonden mogelijk gemaakt of verbeterd kan worden, door de inzet van medische urgentiegroepen en de helikopter van het Instituut voor Medische Dringende Hulpverlening uit Brugge. In een dergelijke context spelen de communicatiemogelijkheden tussen de betrokken hulpdiensten een cruciale rol. Die worden binnen het projectconcept dan ook grondig onderzocht. Het beoogde resultaat is een definitieve grensoverschrijdende regeling die ook bij rampen voor een doelmatige aanpak kan zorgen.

Sociaal-economische aangelegenheden

Ook binnen de Euregio Scheldemondraad draagt de GOM - West-Vlaanderen haar steentje bij. Binnen het deelproject *Grensoverschrijdende Toelevering* werd de *Toeleveringsgids* samengesteld en verspreid van Zeeland naar Oost-en West-Vlaanderen en vice-versa.
De GOM-publikatie *Toeleveren Vandaag* werd uitgebreid met toeleveringsaanbiedingen uit Zeeland en eveneens aldaar verdeeld.
Het project *Technologie Manifestatie* organiseerde contactnamiddagen rond energie, biotechnologie en telematica. Een ruime belangstelling werd genoteerd.
In het project *EG-technologiefondsen* werden bedrijven gestimuleerd om gebruik te maken van de mogelijkheden die diverse Europese fondsen bieden om op technologisch vlak samen te werken, terwijl het *project Samenwerkingsfonds voor KMO's* een subsidie voorziet voor bedrijven die een grensoverschrijdend project uitwerken.

Onderwijs

Binnen de context van het eengemaakte Europa wordt de mobiliteit van technische werknemers een noodzaak. Het is dan ook van groot belang dat moderne talen in het technisch onderwijs op een aangepaste en praktijkgerichte manier onderwezen worden. *Talen zonder grenzen in onderwijs en beroep* had tot doel nieuw cursusmateriaal te ontwikkelen voor het taalonderricht van studenten, werkenden en werkzoekenden met een technische achtergrond. Hierbij werd volop gebruik gemaakt van nieuwe technologieën op audiovisueel gebied.
De vier betrokken scholen, het Westerschelde-college uit Terneuzen, de Scholengemeenschap voor Beroepsonderwijs De Wellinge uit Middelburg en de Provinciale Technische Instituten van Eeklo en Kortrijk ontwikkelden software van een uitstekend niveau. Door een doorgedreven afstemming op de toekomstige beroepspraktijk kan de economische inslag van het project niet ontkend worden.

Op 19 mei 1994 werd het project rond openbaar vervoer voorgesteld. Sindsdien rijdt om het uur een bus van Breskens over Sluis naar Brugge. Bovendien kreeg de bus van Hulst naar Breda ook in Antwerpen een stopplaats. Om het comfort van de reizigers te verhogen werden de Vlaamse en Nederlandse kaart- en tariefstructuren van beide lijnen op elkaar afgestemd. Ook met de aansluitingsmogelijkheden op trein- en veerverbindingen en andere buslijnen is rekening gehouden.

Welzijn en gezondheidszorg

Hier werd een onderzoek opgestart naar de haalbaarheid van samenwerking tussen de ziekenhuizen in de Euregio Scheldemond. Aanleiding was de problematiek van de ziekenhuiszorg in Zeeuws-Vlaanderen, ontstaan door een grensoverschrijdend gezondheidsverkeer in één richting, nl. van Nederland naar België. Een grote uitstroom kan leiden tot een uitholling van de totale Nederlandse gezondheidsstructuur en een gedeeltelijke medefinanciering door de Belgische overheid van de Zeeuws-Vlaamse gezondheidszorg.
Op lange termijn dringt zich dus een structurele oplossing op. De studie noemt een grensoverschrijdend samenwerkingsverband haalbaar indien de betrokkenen rekening houden met de verschillen in de gezondheidssystemen van België en Nederland.

Het vervolg: Interreg II

In het najaar van 1994 werd intensief gewerkt aan de voorbereiding van het operationeel programma voor het communautair initiatief van de Europese Commissie *Interreg II.*

WEST-VLAANDEREN/NOORD-FRANKRIJK

De lokale besturen werden geconsulteerd en per beleidssector werd een ruim overleg georganiseerd. Op basis van deze resultaten, een sociaal-economische analyse van de grensregio en de evaluatie van Interreg I, werd door een grensoverschrijdend team van ambtenaren het ontwerp van operationeel programma opgesteld.
Op 14 december 1994 keurde de grensoverschrijdende stuurgroep West-Vlaanderen-Noord-Frankrijk het ontwerp operationeel programma voor Interreg II goed.
De ambities voor dit vervolg op Interreg I zijn hoog gespannen: de provincie West-Vlaanderen drong dan ook herhaaldelijk aan bij de Europese Commissie om het aanvankelijk voorziene bedrag van 4 miljoen ECU (160 miljoen fr.) te verhogen tot een minimum van 8 miljoen ECU (320 miljoen fr.). De goedkeuring van dit ontwerpprogramma door de Europese Commissie wordt verwacht midden 1995.
Van dan af kunnen opnieuw projecten worden goedgekeurd en dit tot eind 1999.
De projecten zullen tot in 2001 kunnen worden uitgevoerd.
Het Interreg II-programma West-Vlaanderen - Nord/Pas-de-Calais legt een sterke nadruk op toerisme en leefmilieu. Ook economie, transport en beroepsopleiding komen opnieuw aan bod. Nieuwe thema's zijn ruimtelijke ordening, telecommunicatie, research, landbouw, cultuur en welzijn.

EUREGIO SCHELDEMOND

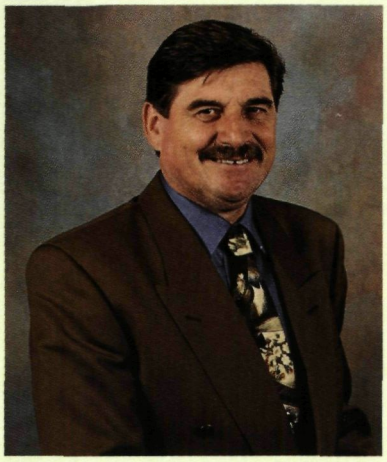
De Interregstuurgroep van de Euregio Scheldemond streeft ernaar om voor Interreg II het maatschappelijk draagvlak te verbreden door het lokale niveau in de mate van het mogelijke bij het programma te betrekken, door projecten te genereren vanuit de basis en de samenwerking een ruime weerklank te geven. Ze wenst tevens binnen de geboden mogelijkheden ook sociale en culturele accenten te leggen zodat voldoende ruimte wordt geboden voor "het menselijk gelaat van de Euregio".
Uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) stelde de Europese Commissie een bedrag van 11,09 MECU of zo'n 440 miljoen fr. ter beschikking. Aangezien tegenover elke Europese bijdrage een gelijkwaardige cofinanciering staat, betekent dit dat binnen Interreg II een totaal projectenprogramma van minstens 880 miljoen fr. gerealiseerd kan worden.
De Europese Commissie heeft bovendien de mogelijkheden tot samenwerking verruimd door een thematische uitbreiding te voorzien.
Zo kunnen samenwerking op het vlak van cultuur, onderwijs en gezondheidszorg, en maatregelen om illegale handel in de grensgebieden te verhinderen nu expliciet aan bod komen.
Het tweede Interregprogramma heeft hier geografisch gezien dezelfde reikwijdte als het eerste: de volledige provincie Zeeland en voor Vlaanderen de arrondissementen Brugge, Tielt, Oostende, Gent, Eeklo, Sint-Niklaas en Dendermonde.
De grote krachtlijnen waarbinnen de projecten zich moeten situeren zijn de verbetering van de fysieke structuur, de bevordering van de economische en wetenschappelijk-technologische samenwerking, de bescherming van het leefmilieu, het gebruik van het menselijk potentieel en de bevordering van de maatschappelijke integratie.

CULTURA

40 JAAR WESTVLAAMS CULTUURBELEID

5

Even omzien...

Een doordacht en gevarieerd cultuurbeleid is een nog vrij recent gegeven.
De start van de systematische steun door de overheid aan de ontwikkeling van het culturele leven en het eigen culturele initiatief dateert grotendeels uit de jaren '50 en '60 van onze twintigste eeuw. Ook de provincie West-Vlaanderen gehoorzaamt aan dit patroon. Hoewel het provinciebestuur reeds voorheen, zelfs in de negentiende eeuw, beperkt cultureel actief was, is het begin van een brede en geordende betrokkenheid bij kunst en cultuur te situeren in 1955. In dat jaar zag de provinciale dienst voor cultuur het licht. Nu, veertig jaar later, een feestmoment, maar ook een ogenblik om even om te zien.

In een cultuurbeleid, die naam waardig, moet voortdurend de wil aanwezig zijn om de cultuurkwaliteit te bewaken en te verhogen. Dit gebeurt vooral door de bereidheid om alle cultuurfuncties - bewaren, scheppen, bemiddelen, spreiden en beleven - te ondersteunen ten voordele én van het individu én van de samenleving.

Bij het vastleggen van dit cultuurbeleid spelen niet alleen de inhoudelijke bepaling maar ook de plaats van de beleidsoverheid een belangrijke rol. De provincie bevindt zich in een tussenkader en zoekt en vindt daar de eigen legitimiteit. Het intermediaire niveau is van onschatbaar belang en dit des te meer voor de gevoelige kunst- en cultuursector. Dicht genoeg bij individu en groep maar niet te dicht om door het bos de bomen niet meer te zien. Het is een middenbestuur dat een wezenlijke bijdrage moet kunnen leveren aan de oplossing van maatschappelijke problemen terwijl het herkenbaar blijft voor de burger.

In die optiek heeft de provincie een schakelfunctie tussen verschillende bestuursniveaus, niet als louter doorgeefluik, niet als slaaf van een ander bestuursniveau, maar met de mogelijkheid om eigen provinciale accenten en prioriteiten te leggen. Die schakelfunctie houdt een belangrijke taak in op het terrein van planning, coördinatie, stimulering en ondersteuning.

Die elementen zijn terug te vinden in het cultuurbeleid van de provincie West-Vlaanderen zoals het zich thans voordoet. Grof geschetst, is over de vier voorbije decennia een duidelijke evolutie merkbaar. Enerzijds is het subsidiëringspakket waarmee origineel gestart werd, fel uitgegroeid en het blijft van groot belang. Anderzijds is het aandeel van het eigen initiatief stelselmatig toegenomen - provinciale musea, bibliotheek en archief, uitleendienst, prijzen, tornooien en festivals, concerten en publikaties. Uiteindelijk is in de jongste jaren de coördinerende en actief ondersteunende taak systematisch aangepakt en in uitgroei. Op die wijze is de financiële meerwaarde vaak aangevuld en versterkt met een inhoudelijke meerwaarde of wordt erdoor vervangen.

Even omkijken na 40 jaar mag. Het cultuurbeleid van de provincie West-Vlaanderen in die periode is het resultaat van de inzet van veel mensen. Eerst en vooral zijn er mijn voorgangers-Gedeputeerden Jozef Storme (1946-1971), Bertha Van Elslande (1971-1978), Emile Vervisch (1979), Werner Vens (1980-1981) en Charles Boghemans (1981-1987), en dan is er ook nog Eredirecteur Gaby Gyselen. Dankzij de bereidheid van de provincieraad om de nodige financies voor kunst en cultuur ter beschikking te stellen, konden zij de draden weven die mij in 1988 in handen werden gelegd.

Ten tweede zijn er de zovelen die in de loop der tijd deel hebben uitgemaakt van eerst de provinciale adviescommissies voor cultuur, nadien de Provinciale Raad voor Cultuur. Hun kennis van het culturele werkveld in West-Vlaanderen, in volle deskundigheid ter beschikking gesteld van het provinciebestuur, heeft er een stuk toe bijgedragen dat het provinciaal cultuurbeleid realistisch, adequaat en stimulerend is.

De uitvoering van een cultuurbeleid eist geld maar ook mensen. Aan het personeel van de provinciale dienst voor cultuur worden niet weinig eisen gesteld. Er moet een indringende terreinkennis aanwezig zijn naast een stevige culturele achtergrond, openheid, communicatiegerichtheid en -bekwaamheid, zin voor samenwerking, taalvaardigheid en beschikbaarheid. In het kader van het 40-jarig bestaan van die provinciale dienst voor cultuur wordt in 1995 nog wat meer hooi op de vork genomen en wordt naast de 'gewone' programmatie een 'cultuurveertiendaagse' georganiseerd van 14 tot 28 oktober 1995.

Het primaire doel van de komende jaren is de creatie van een nog grotere samenhang en diepgang, waar mogelijk, in het provinciaal cultuurbeleid, een nog hogere flexibiliteit en zeker een grotere provinciale herkenbaarheid.

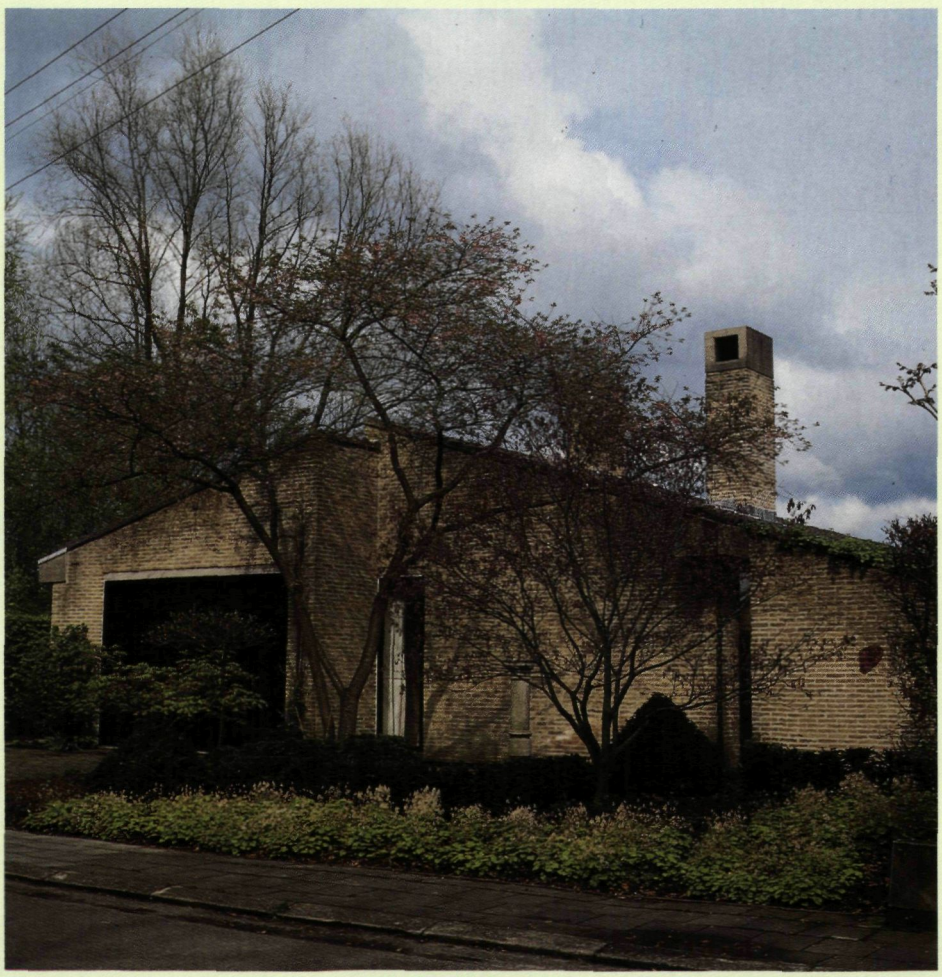
Hierna volgt, onder grote trefwoorden, een overzicht van het provinciaal cultureel bezig zijn. Hoewel telkens waar mogelijk verwezen wordt naar het verleden, naar de wortels van de initiatieven, gaat het hier niet om een echt historisch overzicht. De nadruk ligt veel meer op het heden, op wat de provincie u cultureel te bieden heeft. Een echte historische schets van het cultuurbeleid van West-Vlaanderen en de realisaties is een wens die werkelijkheid zou moeten zijn over tien jaar, wanneer in 2005 de provinciale dienst voor cultuur 50 jaar zal leven. Het is tevens een wens die stoelt op het vertrouwen dat provincies onmisbaar zijn.

Gerrit Defreyne
Gedeputeerde voor Cultuur

ARCHITECTUUR

Vanaf 1959 was het de bedoeling om voor de discipline architectuur een vierjaarlijkse prijs uit te schrijven. In 1959 was het thema Een vrijstaande volkswoning in het kader van de Wet De Taeye; zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde ontwerpen werden in aanmerking genomen. Vanaf 1963 werden de architectuurwedstrijden enkel ideeënwedstrijden met als thema een kerk voor een wijk van 2500-3000 inwoners (1963), een cultureel centrum (1967) en een dienstencentrum (1971). De belangstelling onder de architecten verminderde en de vierjaarlijkse cyclus verviel. In 1977 werd voor een nieuwe formule gekozen m.n. een wedstrijd voor reeds bestaande en afgewerkte projecten. Het thema was een eigentijdse woongelegenheid geïntegreerd in een reeds bestaande woonkom in West-Vlaanderen. De belangstelling bleef gering. In 1994 werd dan opnieuw, mede onder impuls van het Overleg integratie hoeven in het landschap een prijs voor architectuur uitgeschreven, voorbehouden aan agrarische architectuur met een luik gerealiseerde ontwerpen en een luik niet-gerealiseerde ontwerpen. Het werd een succes: de **Provinciale Prijs voor Architectuur** wordt opnieuw een tweejaarlijkse prijs, beurtelings voorbehouden aan landelijke en stedelijke architectuur (1996).

De woning te Sint-Michiels/Brugge, Rietlaan 15, werd bekroond met de architectuurprijs van 1977. Een puike prestatie van Joost Pruûost.

BEELDENDE KUNST

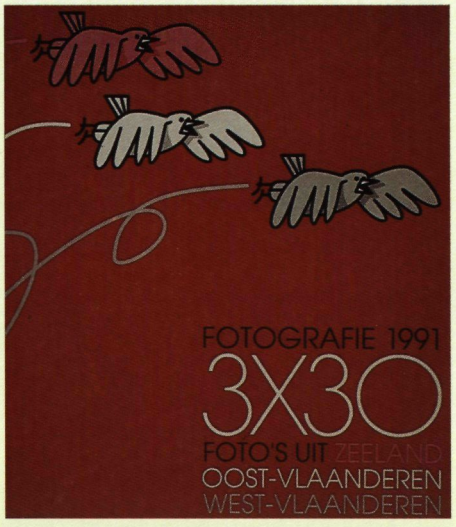
Beeldende kunst

De eerste prijzen die de provincie West-Vlaanderen uitschreef voor plastische kunsten waren specifiek voor schilderkunst (1927, 1932, 1937 e.v.); beeldhouwkunst komt aan bod vanaf 1948 (1953, 1958 e.v.); grafische kunst duikt op vanaf 1966 (1971, 1975 e.v.).
Vanaf 1980 wordt, rekening houdend met de evolutie binnen de beeldende kunst zelf, niet langer meer geopteerd voor een vierjaarlijkse cyclus met schilderkunst, beeldhouwkunst, grafische kunst en fotografie (zie ook Foto en Film). De prijs plastische kunst wordt omgevormd tot een **Tweejaarlijkse Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst,** beurtelings voorbehouden aan multipliceerbare kunstvormen (grafiek, foto, film, ...) en niet-multipliceerbare kunstvormen (schilderkunst, tekenkunst, ...).
In 1994 was het luik multipliceerbare kunstvormen aan de beurt.
In de periode 1955-1971 werden dertien **affichewedstrijden** uitgeschreven, vaak met als thema eigen tentoonstellingen en/of andere culturele materies.
Sedert het einde van de jaren tachtig worden met het werk van de laureaten, premiewinnaars en geselecteerden van de Tweejaarlijkse Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst (zie ook Kunstambachten) systematisch tentoonstellingen samengesteld. Ze worden opgezet als rondreizende tentoonstellingen, in en buiten onze provincie en in het buitenland.
Een dergelijke "tournee" duurt gemiddeld zes à negen maanden. In die periode wordt de tentoonstelling gemiddeld vijf tot zeven maal opgebouwd.
De tentoonstelling wordt voorbereid in het huis en als volledig pakket (transport, affiche, montage, verzekering, catalogus)

aangeboden aan geïnteresseerde overnemers (culturele centra, musea, gemeentebesturen, ...).
Via deze tentoonstellingen wil de provincie West-Vlaanderen "haar" bekroonde kunstenaars niet enkel tonen aan de Westvlaamse bevolking maar ze tevens terdege promoten. Een provinciale prijs met aansluitend een rondreizende tentoonstelling is een formule die ook door de kunstenaars gewaardeerd en als succesvol gecatalogeerd wordt.
Een provinciaal reglement van 1990 regelt de erkenning en de **subsidiëring** van verenigingen die in de provincie West-Vlaanderen de beoefening en de verspreiding van de beeldende kunst bevorderen.
Er wordt in dit reglement een onderscheid gemaakt tussen verenigingen die de beoefening en de verspreiding van de amateuristische kunst bevorderen en verenigingen die de beoefening en de verspreiding van de professionele kunst promoten. Ook nieuwe initiatieven i.v.m. beeldende kunst in de provincie worden op de voet gevolgd. Voor waardevolle projecten met een nieuw en experimenteel karakter is een starttoelage voorzien.
De provincie West-Vlaanderen kan ook haar medewerking verlenen aan nationale en internationale wedstrijden door het ter beschikking stellen van de **Prijs van de Provincie West-Vlaanderen.**
De VWS/LBK (Vereniging Westvlaamse Schrijvers/Lexicon Beeldende Kunstenaars) is de uitgever van een zesdelig *Lexicon Westvlaamse Beeldende Kunstenaars*. Dit initiatief is een co-produktie met de provincie West-Vlaanderen. In 1994 verscheen deel 3.

Foto en film

De eerste provinciale wedstrijden voor foto (en dia) werden georganiseerd in 1967 (thema: Tillegembos), 1970 (thema: onze vrienden de planten en bomen) en 1973 (vrij onderwerp). Vanaf 1977 werd fotografie als een volwaardige discipline ingeschakeld in een vierjaarlijkse cyclus van provinciale

prijzen voor plastische kunsten. Vanaf 1980 werd de opsplitsing van de verschillende disciplines binnen de plastische kunst herschikt en is fotografie terug te vinden in de Tweejaarlijkse Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst - multipliceerbare kunstvormen. Ook film (video, smalfilm, ...) kan in deze wedstrijd aan bod komen als multipliceerbaar kunstwerk, of bij het luik niet-multipliceerbaar. Een opvallend initiatief in de jongste jaren was *Fotografie 1991,* georganiseerd door de provincie West-Vlaanderen in samenwerking met de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland, in het kader van de culturele uitwisseling. Het geheel bestond uit een studienamiddag en twee rondreizende tentoonstellingen *3 x 30* (amateurfotografen) en *3 x Fotografie* (beroepsfotografen).
De provincie verleent jaarlijks een subsidie aan de overkoepelende verbonden WVFD (Westvlaams Verbond van Foto- en Diakringen) en WEVAC (Westvlaams Verbond van Amateurcineasten) en aan de individuele kringen foto-dia-film-video en schenkt eremedailles aan verbonden en individuele kringen voor wedstrijden, salons en/of festivals.
Op het gebied van film (en video) doet de provincie West-Vlaanderen momenteel enkele extra inspanningen via subsidies aan initiatieven in de provincie zoals Benelux Smalfilmfestival, Cinema Novo, Carrefour 94, Festival van de Kunstfilm, ...

Kunstambachten

In 1960 werd de v.z.w. Provinciaal Comité voor Kunstambachten en Industriële Vormgeving opgericht. Dit comité heeft vanaf het begin subsidies van de provincie West-Vlaanderen ontvangen voor haar activiteiten (tentoonstellingen, voordrachten, publikaties, ...).

4 x Kunstambachten van West-Vlaanderen *in het Zeeuws Museum te Middelburg.*

Monumentaal beeldhouwwerk van Paul Perneel in de binnentuin van de Provinciale Industriële Hogeschool te Kortrijk.

In de periode 1960-65 werden door dit comité, in nauwe samenwerking met de provincie West-Vlaanderen vier tentoonstellingen gebracht rond kunstambachten en dit telkens op verschillende locaties. Vanaf 1990 werd door de provincie West-Vlaanderen voor het eerst een specifieke **Provinciale Prijs voor Kunstambachten en Industriële Vormgeving** uitgeschreven. Binnen de bestaande Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst was immers niet echt ruimte voor het kunstambacht en de industriële vormgeving.
Het is een jaarlijkse prijs, telkens voorbehouden aan een andere discipline: keramiek (1990), textiel (1991), glas (1992), juweel (1993) en ex libris en logo (1994). Vanaf 1996 zal binnen deze prijskamp de aandacht expliciet uitgaan naar de industriële vormgeving.
De v.z.w. Vriendenkring Kunst Houtland heeft vanaf 1990 zgn. "houtlandpremies" ter beschikking gesteld voor deze wedstrijd.
In 1994 werd de overzichtstentoonstelling *4 x Kunstambachten van West-Vlaanderen* samengesteld met recent werk van de laureaten en premiewinnaars van de eerste vier Provinciale Prijzen voor Kunstambachten en Industriële Vormgeving.

Kunst in het provinciehuis

Sedert het einde van de 19de eeuw koopt de provincie West-Vlaanderen occasioneel kunstwerken ter verfraaiing van de provinciale gebouwen.
Vanaf 1957 wordt op de begroting een afzonderlijk krediet ingeschreven specifiek voor aankoop van kunstwerken van jonge Vlaamse kunstenaars. Dit was de start voor de collectie van het latere PMMK.
In 1977 werd door de bestendige deputatie beslist voortaan jaarlijks een krediet te voorzien bestemd voor het aankopen van kunstwerken specifiek ter verfraaiing van de provinciale gebouwen.
Het is de Provinciale Commissie voor Beeldende Kunst die in dit verband voorstellen adviseert aan de bestendige deputatie. De voorkeur bij deze aankopen gaat uit naar werk van (West-)vlaamse kunstenaars. In de periode 1988-1994 werden nagenoeg 250 nummers aangekocht: foto's, grafisch werk, originele tekeningen.
Tot op vandaag is het resultaat een aanzet tot artistieke aanwezigheid in de werkomgeving van het personeel. Een volgende stap, voorzien in de beleidsnota voor de eerstvolgende jaren, suggereert een uitbreiding tot een eigen provinciale "Kunst in huis". Een derde stap kan resulteren in een beperkte uitleendienst ook voor bepaalde niet-provinciale gebouwen.
De Provinciale Commissie voor Beeldende Kunst verleent ook advies (aan gemeentebesturen e.d.) in verband met de keuze, plaatsing, ... van kunstwerken bij openbare gebouwen, conform de decreten betreffende de verplichting tot integratie van kunstwerken in gebouwen van openbare diensten. Recent gebeurde dit voor het dienstencentrum te Veurne (Bart Soubry) en binnen de uitbreiding van het PIH te Kortrijk (Paul Perneel).

BIBLIOTHEEKWERK

Provinciale Bibliotheek en Cultuurarchief

De provincieraad van West-Vlaanderen besliste in 1963 om een Provinciale Bibliotheek en Cultuurarchief (PBC) op te richten. De PBC is een gespecialiseerde wetenschappelijke bewaarbibliotheek i.v.m. West-Vlaanderen.
Alle boeken, brochures en gedrukte stukken i.v.m. West-Vlaanderen worden systematisch opgespoord, aangekocht en volgens de geldende bibliotheconomische regels ontsloten.
Archieven betreffende West-Vlaanderen worden opgespoord en in de mate van het mogelijke verworven. De basis van het cultuurarchief waren de archieven van Ad. Duclos en Michiel English, die allebei archivaris van het Bisdom Brugge waren. Ook deze archieven zijn ontsloten via de catalogi.
Er is een afspraak met het Archief en Museum van het Vlaams Cultuurleven (AMVC) te Antwerpen

dat alle cultuurarchieven van belang voor het Vlaamse culturele leven in principe door deze instelling verworven worden, terwijl de cultuurarchieven, van provinciaal belang voor West-Vlaanderen, in eerste instantie door de PBC verworven worden.
Het fonds van de PBC omvat naast boeken, brochures en gedrukte stukken o.a. een fototheek met originele foto's vanaf ca. 1900, postkaarten, affiches, dia's, videofilms, platen en CD's.
Als bijzondere collecties kunnen vermeld worden: de complete verzameling foto's genomen door Stijn Streuvels, een zeer uitgebreide collectie foto's over de Eerste Wereldoorlog met o.a. veel originele foto's uit deze periode, een bijna complete verzameling kiespamfletten vanaf de periode 1968 van zowel de nationale als de gemeenteraadsverkiezingen, en een verzameling microfilms van West-vlaamse weekbladen.
De PBC is vrij toegankelijk.
Alle materiaal moet ter plaatse geraadpleegd worden.
Onder bepaalde voorwaarden kunnen documenten ontleend worden voor gebruik in tentoonstellingen. De PBC is, omwille van haar uitgebreide collectie over West-Vlaanderen, in de meeste internationale bibliotheekgidsen opgenomen.

Openbare bibliotheken

Was 1955 een belangrijk jaar voor het cultuurleven in onze provincie, 1979 was een cruciaal jaar voor de uitbouw van het openbaar bibliotheekwezen in Vlaanderen in het algemeen. In dat jaar werd namelijk het decreet op het openbaar bibliotheekwerk van kracht.
Tot dan toe werd de sector van overheidswege "ondersteund" door de zeer beperkte en intussen verouderde Wet Destrée uit 1921.
Met het Decreet betreffende het Nederlandstalige Openbare Bibliotheekwerk van 1978 werd een nieuwe wettelijke basis gelegd.
Door de Franstalige Gemeenschap werd trouwens in datzelfde jaar een analoog decreet gestemd.
In het Vlaamse decreet worden aan de verschillende openbare besturen (gemeente, provincie en Vlaamse Gemeenschap) verplichtingen opgelegd m.b.t. het organiseren en financieren van openbare bibliotheken, er worden erkenningsvoorwaarden gesteld en er wordt een structuur uitgetekend.
Bedoeling was om de achterstand die Vlaanderen op het vlak van de ontwikkeling van openbare bibliotheken had opgelopen in een periode van tien jaar in te lopen.
Verschillende crisisbesluiten hebben ondertussen de uitbouw van de bibliotheekstructuur vertraagd.
Het provinciebestuur van West-Vlaanderen is de financiële verplichtingen van het decreet altijd loyaal nagekomen (van de wetgever moest 60% van een welomschreven pakket werkingsuitgaven gesubsidieerd worden door de provinciebesturen). Momenteel staat op de provinciebegroting om en bij de 60 miljoen fr. ingeschreven, waarvan 90% gaat naar de subsidiëring.
De bibliotheeksituatie in West-Vlaanderen evolueert nu, 15 jaar na het in werking treden van het decreet, stilaan naar volledige realisatie. De laatste drie jaar werd een fiks inhaalmanoeuvre gedaan, er werden na een periode van stagnatie namelijk twaalf nieuwe erkenningen toegestaan. Van de 64 gemeenten hebben er nu 52 een erkende gemeentelijke decreet-bibliotheek. Hiermee kan 92,6% van de Westvlamingen in eigen gemeente gebruik maken van de service van de OB.

Dankzij de financiële steun van de provincie kan 92,6% van de Westvlamingen in de eigen gemeente terecht bij een openbare decreetbibliotheek.

Deskundigheidsbevordering van bibliotheekpersoneel

In de sector van het openbaar bibliotheekwerk zet de provincie West-Vlaanderen zich sedert jaren mee in voor de opleiding van kandidaat-personeelsleden in de sector alsook voor de vorming en bijscholing van de personeelsleden van de openbare bibliotheken.
West-Vlaanderen heeft bij de opleiding van het bibliotheek-personeel een pioniersrol gespeeld.
Reeds in 1955 werd er een provinciale lessenreeks voor wat toen nog "kandidaat-bibliothecaris" werd genoemd op het getouw

gezet. In 1974 werd het programma en de organisatie van deze basisopleiding in het bibliotheekwerk bij ministerieel besluit vastgelegd. Voortaan kwam het accent te liggen op bibliotheconomische en bibliotheek-technische vakken en werden er niet langer vakken van algemene vorming gegeven.
Vanaf 1977 was de cursus niet langer een echt "provinciale" cursus, maar een samenwerkingsverband tussen het ministerie en de provincie. Momenteel wordt nog jaarlijks door ons provinciebestuur, volgens de richtlijnen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, een leergang op poten gezet. Die omvat nu 130 lesuren (bezoeken aan bibliotheken inbegrepen) en is vooral gericht op de elementaire beroepspraktijk in de openbare bibliotheek.
Voor de vorming en de bijscholing van het bibliotheekpersoneel wordt nauw samengewerkt met de centrale openbare bibliotheek (COB) De Biekorf van Brugge. Sedert 1990 worden jaarlijks enkele kortlopende vormingsactiviteiten van COB Brugge financieel en logistiek gesteund. Ook wordt financieel bijgedragen tot de organisatie van de Week van de Openbare Bibliotheek, een jaarlijkse promotieweek voor de sector.

Westvlaams Informatienetwerk Openbare Bibliotheken

Ook in de wereld van de openbare bibliotheken heeft de informatica volop haar intrede gedaan.
De noodzakelijke reorganisatie van een aantal bibliotheekfuncties als gevolg van de ongekende bloei van de sector in de jongste jaren, heeft hier dankbaar gebruik van gemaakt, vooral voor de uitleenadministratie en de publiekscatalogus.
Automatiseren is evenwel, vooral in de fase van gegevensinvoer, een erg arbeidsintensief proces, waarbij samenwerking noodzakelijk is.
Overtuigd van het belang van deze samenwerking heeft het provinciebestuur, samen met de COB De Biekorf van Brugge, een project uitgewerkt tot geautomatiseerde netwerkvorming.

Vorming en bijscholing van het bibliotheekpersoneel leiden naar een betere service-verlening in de openbare bibliotheken.

Het werd WINOB-project gedoopt, wat staat voor Westvlaams Informatienetwerk Openbare Bibliotheken. De ruggegraat van het netwerk is de **Provinciale Centrale Catalogus**.
De basisdoelstellingen zijn het versterken van de informatievoorziening voor alle inwoners van de provincie, het ondersteunen van de openbare bibliotheken m.b.t. catalogusbouw en collectievorming en het optimaliseren van het interbibliothecair leenverkeer.
Binnen het WINOB-project wordt ook gewerkt aan een geautomatiseerde provinciale educatieve wegwijzer. In de EWW-databank zal informatie worden opgeslagen over Westvlaamse educatieve activiteiten voor volwassenen, die het strikt lokale karakter overstijgen. Deze databank zal via de bibliotheken ter beschikking gesteld worden van het publiek.
De pilootfase van het project werd eind 1994 afgesloten met een positieve evaluatie. Deelnemende bibliotheken waren de POB's van de telefoonzone 050, m.n. Knokke-Heist, Blankenberge, Oostkamp, Beernem, Zedelgem en Torhout, de Bibliotheek Welzijnszorg van het provinciebestuur en de COB Brugge, die het project stuurde en coördineerde. Voor de toekomst wordt uiteraard gedacht aan uitbreiding, zowel naar het aantal bibliotheken toe als naar verruiming van het catalogusproject naar b.v. audiovisuele materialen en/of tijdschriftartikelen. Het deelproject EWW blijft voorlopig in de testfase.

GEMEENTELIJK CULTUURBELEID

Collegagroep

Op 3 maart 1993 werd vanuit de dienst voor cultuur de Collegagroep voor Gemeentelijke Cultuurmedewerkers opgericht. De doelstellingen van deze collegagroep zijn viervoudig: taak- en doelgericht uitwisselen van ervaringen en informatie; opzetten (indien wenselijk) van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden; coördineren en samenbrengen van gemeenschappelijke noden en behoeften, zodat werkopties en -prioriteiten kunnen worden genomen die van onderuit worden gedragen; initiëren en organiseren van bijscholing en permanente vorming in de vorm van studiedagen, cursussen, werkbezoeken enz.
Aan de colleges van burgemeester en schepenen van alle Westvlaamse gemeenten werd gevraagd om één (bij voorkeur culturele) medewerker in dit overleg af te vaardigen en om zelf als stille vennoten in de collegagroep te zetelen.
De collegagroep komt viermaal per jaar plenair samen. Jaarlijks wordt één vergadering georganiseerd voor de schepenen van cultuur (eventueel uitgebreid naar de raden voor cultuurbeleid), waarin de werkpunten van het voorbije jaar teruggekoppeld worden en de opties voor het komende jaar voorgesteld worden.
Tot op heden kwamen volgende items aan bod: voorstelling provinciale dienst voor cultuur; voorstelling Oostvlaamse collegagroep; de beleidsnota als instrument van beleidsvoering. In 1994 werd vnl. gewerkt rond het nieuw gemeentelijk personeelsbeleid en

het profiel van de gemeentelijke cultuurmedewerker. De werking van het voorbije jaar zal in het najaar van 1995 uitmonden in de publikatie *Algemeen profiel van de gemeentelijke cultuurmedewerker.*

Culturele centra

Voor oktober 1974 was de provinciale regeling m.b.t. de culturele centra analoog aan de nationale regeling, waarbij een subsidie van 20% toegekend werd aan zes grotere culturele centra. De som die toen door de provincie verdeeld werd, bedroeg ca. 38 miljoen fr.
Vanaf oktober 1974 en gedurende een periode van 10 jaar, bestond er een provinciaal reglement op het subsidiëren van gebouwen voor culturele en/of sociale doeleinden. Zo werd om en bij de 110 miljoen fr. toegekend aan 72 kleinere culturele centra. Bedoeling was, onafhankelijk van eventuele nationale subsidies, op korte termijn culturele infrastructuur in gemeenten, deelgemeenten of wijken te realiseren.
Het "begeleidingsteam culturele centra" zorgde ook voor een kwalitatieve begeleiding.

Voor de Collegagroep voor Gemeentelijke Cultuurmedewerkers was het verzamelen geblazen op 28 maart 1994 in het cultureel centrum van Knokke-Heist.

In 1989 werd de Werkgroep Culturele Centra opgericht, samengesteld uit leden van de Vereniging van Westvlaamse erkende Culturele Centra (WeCC) en van de provinciale dienst voor cultuur.
Dit overleg leidt ook tot het realiseren van concrete en op een breed publiek gerichte initiatieven. Zo werd er een aantal provinciale tentoonstellingen in circuit aangeboden aan de culturele centra naast afzonderlijke voorstellingen van het Ballet van Vlaanderen en concerten van Westvlaamse orkesten.
Ook de bevordering van het beroepstheater in West-Vlaanderen kreeg aandacht door het initiatief *West-Vlaanderen, ku(n)stprovincie* in 1990, waarbij de drie beroepstheaters uitgelezen voorstellingen brachten in acht culturele centra. De culturele centra kunnen ook gebruik maken van specifieke subsidieregelingen zoals voor multidisciplinaire kunstinitiatieven en grootschalige experimentele projecten.
Provinciale projectsubsidiëring, de inventarisatie van de culturele infrastructuur en een bijscholingscursus staan nog op de agenda.

Deskundigheidsbevordering

Het provinciebestuur van West-Vlaanderen heeft reeds een lange traditie van ondersteuning van het gemeentelijk cultuurbeleid. Sedert november 1969 worden zowel gemeentebesturen, leden van gemeentelijke cultuurraden als gemeentelijke cultuurmedewerkers regelmatig samengebracht op zgn. contactvergaderingen, om na te gaan hoe aan het gemeentelijke cultuurbeleid nieuwe stimulansen gegeven kunnen worden.
Na een voorbereidende enquête in 1973-1974 werden vanaf 1974 tot 1984 substantiële subsidies verleend aan gemeenten die hun culturele infrastructuur wilden aanpassen aan de plaatselijke noden van het culturele werk.
De studiedag van 18 januari 1986 *Cultuurbeleid in de Westvlaamse gemeenten - nieuwe uitdagingen - nieuwe antwoorden* gaf onder meer aanleiding tot het organiseren van heuse cursussen cultuurbeleid.
Zo werd in 1988 voor de eerste maal een *seminarie cultuurbeleid* georganiseerd. Door het succes hiervan werd reeds in 1989-1990, in samenwerking met het WIVO en het VCVO (Vlaams Centrum voor Volksontwikkeling - Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap) een uitgebreide cursus georganiseerd. Opzet was het aanreiken van goed gestructureerde, actuele informatie over cultuur en cultuurbeleid in al zijn facetten. Methoden en technieken, werkbezoeken en ervaringsuitwisseling werden als belangrijke onderdelen aan de cursus toegevoegd. Doelpubliek waren zowel cultuurambtenaren als beleidsverantwoordelijken. Daar cultuurschepenen zich moeilijker tot dergelijke intensieve cursus kunnen engageren, maakten in 1990 vier studiedagen de summiere terugkoppeling naar de belangrijkste onderwerpen van de cursus.
In 1991 werd een decreet van kracht dat aan elke gemeente de verplichting oplegt om één of meerdere **raden voor cultuurbeleid** te erkennen of op te richten. De provincie organiseerde twee studiedagen voor beleidsverantwoordelijken, gemeentelijke cultuurambtenaren en vertegenwoordigers van de cultuurraden. Aansluitend hierop werd vooral in 1992 steun geboden via informatie, documentatie en

toelichting aan de gemeenten en/of culturele raden die erom vroegen. Specifiek voor de gemeentelijke ambtenaren die ingevolge dit decreet aangesteld waren om het secretariaat van de raden voor cultuurbeleid waar te nemen, werd in 1993, in samenwerking met andere partners, een *introductiecursus cultuurbeleid* georganiseerd. De cursus behandelde een aantal algemene materies (cultuurpactwetgeving, inspraakrecht, motiveringsplicht, deontologie, ...), maar er werd vooral ingegaan op de bepalingen van het nieuwe decreet.
De Provinciale School voor Bestuursrecht heeft in haar programma-aanbod ook een module cultuur, jeugd, sport en toerisme opgenomen. Deze module werd inhoudelijk voorbereid met de dienst voor cultuur.
Voor de nabije toekomst wordt door de dienst een specifieke cursus voorbereid voor de medewerkers van kleinere culturele centra in West-Vlaanderen.

Tijdens de opgravingswerken in het verlaten middeleeuws vissersdorp Walraversijde werden in 1994 verschillende tonputten blootgelegd.

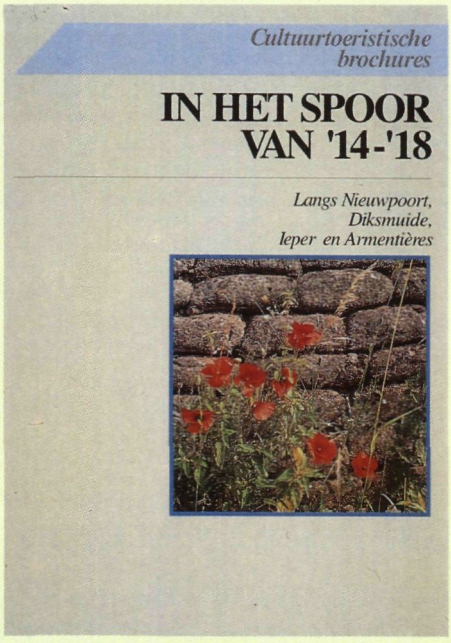
GESCHIEDENIS EN VOLKSKUNDE

Archeologie

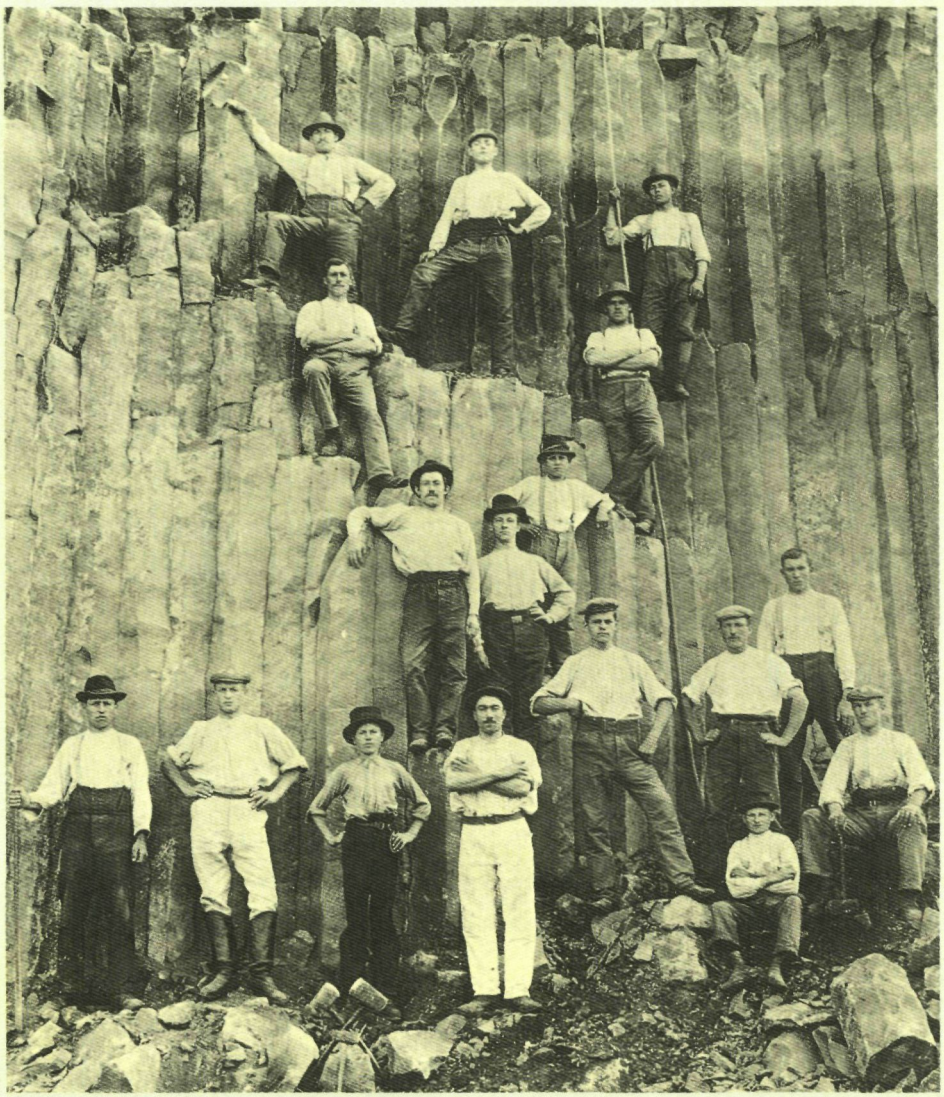
De eerste stappen op het terrein van de archeologie bestonden in hoofdzaak uit het verlenen van subsidies aan initiatieven van derden, b.v. de v.z.w. Wetenschappelijk en Cultureel Centrum van de Duinenabdij en de Westhoek (vanaf 1963), de v.z.w. Pro Cortoriaco (vanaf 1964), die waardevol archeologisch werk verrichtte bij de wederopbouw van Kortrijk na de Tweede Wereldoorlog. Vanaf 1974 werd enkel nog de VOBOW (Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek van West-Vlaanderen) gesubsidieerd die o.m. de taak kreeg om in samenspraak met de provincie een samenwerking tussen alle reeds bestaande archeologische verenigingen in de provincie tot stand te brengen. Tussen '76 en '79 werd de oprichting van een Provinciaal Archeologisch Museum gepland. Dit bleek uiteindelijk financieel een te grote last te betekenen en het plan werd afgevoerd.
Vanaf de jaren '80 werd het provinciaal subsidiebeleid grondig herzien en omgevormd tot wat het nu nog is. Dit beleid omvat de subsidiëring van de VOBOW voor haar coördinerende taak en de uitgave van haar tijdschrift *Westvlaamse Archaeologica*.
Daarnaast steunt de provincie sedert 1986 eveneens concrete archeologische projecten die worden uitgevoerd door Westvlaamse verenigingen op Westvlaamse bodem. De criteria voor deze subsidiëring worden geformuleerd door de provincie op advies van de Werkgroep Archeologie.
Het beschikbaar budget voor 1993 werd vastgesteld op 1 miljoen fr.
Van 1992 dateert het tot stand komen van een samenwerkingsverband tussen de provincie West-Vlaanderen en het IAP (Instituut voor het Archeologisch Patrimonium) in verband met de opgraving van het verlaten middeleeuws vissersdorp Walraversijde, gelegen naast het Toeristisch Recreatiepark Raversijde. De opgraving is er vanaf 1993 vooral op gericht een grondig inzicht te verwerven in de ruimtelijke ordening en de socio-economische structuur van het dorp in de 14de-15de eeuw.

Cultuurtoerisme

De laatste jaren heeft de provincie zich ook actief beziggehouden met cultuurtoerisme. Dit gebeurt vooral in het kader van het Europees Interregprogramma met als voornaamste doelstelling het toeristisch en educatief valoriseren van het cultureel erfgoed in de grensregio (enerzijds Westhoek/Duinkerke, anderzijds de regio Kortrijk).
Dit valoriseren krijgt vorm via een netwerk van steun- en aandachtspunten die met elkaar verbonden zijn d.m.v. circuits, onderlinge verwijzingssystemen en gemeenschappelijke animatie en/of promotie.
Voor de Westhoek/Duinkerke zijn er drie belangrijke onderdelen te onderscheiden. Ten eerst is er **het bouwkundig en landschappelijk erfgoed,** met onder meer de publikatie van de brochure *Kerken in West- en Frans-Vlaanderen,* de publikatie van de folders in de serie

Een beeld uit de tentoonstelling De arbeidswereld in Westfalen - *historische fotografie die in 1979 in West-Vlaanderen te bezichtigen was.*

Retabels onderweg (Chemins et Mémoires), de activiteiten in verband met de Open Monumentendag 1993-1994 en het project rond de uitbouw van een cultuurtoeristisch onthaalpunt in Veurne. Dit jaar gaat een cahier in de reeks *Monumenten en Landschappen* over het bouwkundig en landschappelijk erfgoed van het niet-verwoeste gewest.
Vervolgens onderscheiden we **het archeologisch erfgoed,** met het project rond de vroegste bewoning op de Vlaamse heuvels.
Tenslotte zijn er de **belangrijke historische feiten** met de projecten rond De Geuzen met o.m. een Geuzenweekend te Nieuwkerke en de publikatie van een brochure in het Nederlands én het Frans: *Van Bosgeuzen tot Beeldenstorm (Prêcheurs et Casseurs),* uitgegeven door de provincie binnen een nieuwe cultuurtoeristische reeks en de geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog (met eveneens een brochure in twee talen binnen dezelfde reeks: *In het spoor van '14-'18 (Sur les chemins de la Grande Guerre),* ditmaal ook begeleid door een kleurrijke wervingsfolder.
Daarnaast wordt ook aandacht geschonken aan de bijscholing van toeristische gidsen en geïnteresseerden.
Voor de regio Kortrijk werd in het kader van de uitbouw van een Ecomuseum Vlasvallei door de v.z.w. Vlasvallei een bijdrage geleverd aan de organisatie van een Dag van het Industrieel Erfgoed (1993).

Geschiedenis

In 1969 werd de eerste **Provinciale Prijs voor Geschiedenis** uitgeschreven. Deze zesjaarlijkse prijs bestaat ook nog vandaag.
Het originele onderscheid tussen gepubliceerde en niet-gepubliceerde inzendingen werd intussen verlaten. Sinds 1986 immers is er een prijs voor werk van academici en een evenwaardige prijs voor werk van niet-academisch geschoolden.
Tien jaar voor het begin van die provinciale prijs, nl. in 1959, werd, op voorstel van de toen bestaande Provinciale Commissie voor Bibliotheken en Verstandelijke Ontwikkeling, een wedstrijd uitgeschreven voor historische monografieën, studies en dagboeken over de geschiedenis van die gemeenten die door de Eerste Wereldoorlog geteisterd werden. Uit deze zeer succesvolle provinciale wedstrijd kwamen talrijke waardevolle studies, waarvan er heel wat uitgegeven werden i.s.m. het Genootschap voor Geschiedenis (Brugge).
Het onderwerp Eerste Wereldoorlog kwam hiermee voor het eerst maar niet voor het laatst aan bod.
Het loopt tot op heden als een rode draad door de werkzaamheden van de dienst voor cultuur. In 1964 was er de publikatie en tentoonstelling *Stille Getuigen 1914-1918,* gewijd aan het culturele leven in het bezette België. De plannen voor de bouw van een Vredesmuseum in het Ieperse (1979-1981) werden niet gerealiseerd. In 1988 startte de rondreizende tentoonstelling *Naamstenen 1914-1918,* gebouwd rond de 25 gedenkstenen die de provincie West-Vlaanderen tussen 1984 en 1988 in de oorlogszone plaatste. In de aanvangsjaren werd door de dienst voor cultuur actief meegewerkt aan de uitbouw van het inmiddels drukbezochte Toeristisch Recreatiepark Raversijde met het Memoriaal van Prins Karel en de Duitse verdedigingslinies uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog.
In 1995 verschijnt een brochure over de kustbatterijen en de Atlantikwall. In 1993 was er een tentoonstelling n.a.v. 75 jaar wapenstilstand. Deze tentoonstelling en de Naamstenen 1914-1918 werden nadien voorzien van

een montagehandleiding en met veel succes ter beschikking gesteld van scholen, verenigingen, gemeenten, ...
In 1978 - jaar van het dorp - werd een brochure uitgebracht *De landelijke gemeente 1944-1976. Vragenlijst voor een inventaris.* De publikatie was bedoeld als ruggesteun voor onderzoekers die de grote evolutie van de landelijke gemeenten tussen het einde van de Tweede Wereldoorlog en de grote gemeentefusies wilden inventariseren en te boek stellen. Dit gebeurde op heel wat plaatsen in 1978 en 1979. De resultaten ervan zijn opgenomen in de provinciale bibliotheek. In hetzelfde jaar 1978 startte de tentoonstelling *Boerderijen Renoveren*. Dit initiatief kende heel wat historisch getinte opvolgers met *Industriële archeologie in Groot-Brittannië* (1979), *De arbeidswereld in Westfalen* (1979), *Albrecht Rodenbach* (1980), *West-Vlaanderen, levend verleden* (1980), *Peter Benoit* (1984-1985), *Met Vlag en Wimpel* (1986). Tussendoor werden in Bokrijk twee dagen van de Westvlaamse volkscultuur georganiseerd (1978 en 1981).
Ook in de sector cursussen was de dienst voor cultuur aanwezig.
Na een dubbele inventarisatie van de Westvlaamse gemeentearchieven (met publikaties in 1979 en 1988) werd in 1991 een cursus archiefbeheer voor gemeentearchief georganiseerd. In 1991-1992 en 1994-1995 volgden, i.s.m. het Centrum voor Geschiedenis van de Universiteit van Gent, twee lessenreeksen *Hoe schrijf ik de geschiedenis van mijn gemeente.*
Sedert 1959 worden de Westvlaamse verenigingen voor geschiedenis en heemkunde gesubsidieerd. Zo word aan de activiteiten en aan de tijdschriften een ruggesteuntje gegeven met kwaliteitsverbetering als hoofddoel. In 1960 bedroeg het budget daarvoor 100.000 fr. In 1994 was dit 750.000 fr. In de nabije toekomst zal dit subsidiereglement herzien worden, waarbij meer belang zal worden gehecht aan de regionale aspecten van de werking.
De eerste **subsidies voor musea voor geschiedenis en/of volkskunde** dateren uit 1964. Intussen werd van 1993 af een ruim krediet voorzien als tussenkomst in de oprichting of herinrichting van dergelijke regionale musea. Het in de jaren tachtig vanuit de dienst voor cultuur gestarte coördinerende werk tussen die musea, met als resultaat de brochure *7 x handwerkzaam* (1983) en de *Museumgids* (1988 en 1990) i.s.m. Westtoerisme, moet in de onmiddellijke toekomst weer opgenomen worden door een aan te werven museumconsulent.
Aan een formule voor steun aan waardevolle museale projecten wordt gewerkt.

Volkskunde

De provincie is ook actief op het gebied van de volkskunde.
De eerste **Provinciale Prijs voor Volkskunde** werd uitgeschreven in 1967. Sindsdien wordt hij zesjaarlijks uitgeschreven. Net als bij de Provinciale Prijs voor Geschiedenis, worden ook hier de inzendingen verdeeld in twee categorieën: academisch gevormden en niet-academisch gevormden.
De meest recente uitschrijving van de Provinciale Prijs voor Volkskunde dateert van 1994.

Festival voor volksdansgroepen

Na een ruime prospectie i.v.m. de aanwezigheid en de aard van de volksdansgroepen in West-Vlaanderen in 1986, werd in 1987 gestart met een eerste volksdansfestival. Rekening houdend met de typologie (aard van de dansen, kledij, beschikbaarheid van eigen muzikanten, ...), werd uitgegaan van een driejaarlijkse cyclus: groepen die enkel Vlaamse dansen brengen in historisch verantwoorde kledij, groepen die voornamelijk vreemde dansen brengen en tenslotte kindervolksdansgroepen. Al gauw bleek echter dat er geen belangstelling was vanwege groepen die vreemde dansen brengen. Momenteel worden er bijgevolg in de cyclus van drie jaar, twee festivals georganiseerd. Zoals de jeugdmuziekkorpsen kunnen ook de volksdansgroepen aanspraak maken op een jaarlijkse subsidie naar aanleiding van hun deelname aan het festival.

Volksdansen, een weerspiegeling van het Vlaamse volksleven.

De restauratie van de Sint-Salvatorskathedraal, een van de vele inspanningen die geleverd worden om ons kunstpatrimonium te beschermen, gebeurt met het deskundig advies van de provinciale dienst voor cultuur.

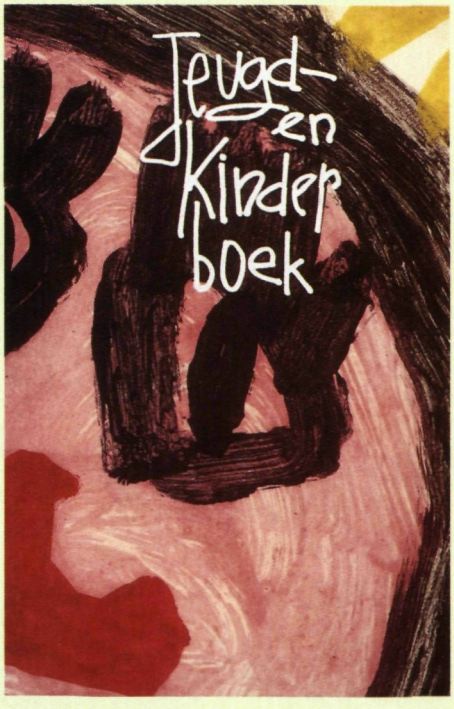

KUNST-PATRIMONIUM

Eén van de taken van de provinciale dienst voor cultuur is de inventarisatie van het Westvlaams monumentaal patrimonium.
Dit behelst het opsporen, opmeten, intekenen en beschrijven van waardevolle gebouwen en kunstvoorwerpen. Uiteraard worden ook foto's gemaakt. Aldus is een uitgebreide en nog steeds aangroeiende fototheek gevormd, die in eerste instantie voor eigen studiedoeleinden gebruikt wordt, maar die tevens door derden geraadpleegd kan worden.
Een volgende stap is het kenbaar maken van West-Vlaanderens kunstpatrimonium via publikaties. Sommige daarvan zijn van strikt wetenschappelijke aard en zijn voor een eerder gespecialiseerde groep lezers bestemd. Andere richten zich op een ruimer publiek.
Tot het eerste type publikaties behoort de monumentale tiendelige reeks *Kunstpatrimonium van West-Vlaanderen,* van de hand van dr. Luc Devliegher. De inventarissen vormen immers de basis voor een verantwoorde monumentenzorg, gaan het vervreemden van het kunstbezit tegen, stellen de kunsthistoricus bronnenmateriaal ter beschikking en wekken tevens belangstelling voor het eigen cultuurpatrimonium. Ze leggen ook dat gedeelte van het kunstpatrimonium vast dat ondanks alle goede zorgen toch nog verloren gaat.
Bij de meer publieksgerichte uitgaven, waar vooral de laatste jaren grotere aandacht aan besteed is, kunnen de boeken over het kasteel van Tillegem (1989) en het Provinciaal Hof (1994) gerekend worden. Andere publikaties, onder andere rond het thema West-Vlaanderen en het water, zijn in voorbereiding.
De in 1994 gestarte provinciale monumenten-nieuwsbrief *In de Steigers* richt zich eveneens bewust tot een ruim publiek. Het eerste nummer, verschenen in september 1994, was geheel gewijd aan de restauratie van de Sint-Salvatorskathedraal. In de volgende nummers komt een bredere waaier van informatie over monumenten en landschappen in West-Vlaanderen aan bod.
Behalve op het gedrukte medium, wordt sinds enige tijd tevens een beroep gedaan op audiovisuele middelen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de provinciale uitleendienst voor audiovisueel materiaal. Nadat eerder al meegewerkt werd aan korte videofilms over het kasteel Tillegem en het Provinciaal Hof, werd in 1994 een videofilm samengesteld over de restauratie van de Sint-Salvatorstoren. Aanleiding was de tentoonstelling *Toren in Steigers,* (Provinciaal Hof, september 1994).
Het provinciebestuur ondersteunt niet enkel de restauratie van geklasseerde monumenten via de wettelijk vastgestelde subsidieregeling, maar is soms ook zelf actief betrokken bij restauratieprojecten, hetzij als bouwheer, hetzij als partner in een ruimer werkverband. Zo is de dienst vertegenwoordigd in de stuurgroep die de eigen restauratie van de Sint-Salvatorskathedraal te Brugge begeleidt en heeft hij een coördinerende rol bij de gesprekken over de restauratie en de herbestemming van het Fort Napoleon te Oostende.
Op interprovinciaal en internationaal vlak wordt deelgenomen aan de lopende projecten van de provinciale dienst voor cultuur.
Zo is er het interprovinciaal overleg tussen de Vlaamse en Zuidnederlandse provincies over de mogelijkheden van grensoverschrijdende initiatieven rond monumentenzorg.
De dienst voor cultuur heeft een actieve rol gespeeld bij de oprichting van de Monumentenwacht West-Vlaanderen en is verder ook nauw bij de werking ervan betrokken.
Tenslotte is er nog de opdracht als informatieverstrekker naar een zeer verscheiden publiek toe: historici, kunsthistorici, heemkundigen, uitgevers, studenten uit binnen- en buitenland.

LETTEREN

Reeds in 1929 schreef de provincie West-Vlaanderen vijf kunstprijzen uit, waarvan er één bestemd was voor de letterkunde. In die jaren ging de aandacht vooral uit naar het verhalend proza of de roman.
Het onderscheid tussen de diverse literaire genres werd pas in 1955 ingevoerd.
De huidige cyclus van literaire prijzen dateert van 1974 en omspant een periode van zes jaar, waarin beurtelings aan bod komen: poëzie; essay en monografie; novelle, kort verhaal en cursiefje; roman; jeugd- en kinderboek; dramatische kunst.
Tot nu toe kan in elk literair genre zowel een prijs voor reeds gepubliceerd werk als voor nog niet gepubliceerd werk worden toegekend, evenals een of meer premies.
Buiten de traditionele literaire cyclus wordt sporadisch een aparte prijs uitgeschreven voor een specifiek en thematisch onderwerp. Dit was met name het geval met de **Prijs voor het Beste Nederlandse Taalgebruik in de Journalistiek.**
Daarnaast participeert de provincie ook, zowel financieel als in de jurering, in de jaarlijkse literaire **Prijzen van de Vlaamse Provincies.**
Een tweede beleidsluik is het **Provinciaal Steunfonds voor de Promotie van Literaire Publikaties.** Dit fonds maakt het mogelijk jaarlijks vijf à zeven originele en kwaliteitsvolle typoscripten van Westvlaamse auteurs uit te geven. Het kan zowel gaan om werk dat bekroond of geprimeerd werd in de jaarlijkse provinciale literatuurprijs, als om andere waardevolle typoscripten, ook van debutanten en dit ongeacht het literaire genre. Aldus werd sinds halfweg de jaren '80 een rijkgestoffeerd ensemble, waarin de poëzie en het literaire essay de hoofdtoon aangeven, op de markt gebracht.
Naast dit eigenlijke steunfonds koopt de provincie jaarlijks ook een groot aantal boeken aan, bij voorkeur recent werk van Westvlaamse schrijvers. Deze publikaties worden in prijzenpakketten opgenomen naar aanleiding van allerhande culturele initiatieven en wedstrijden voor de jeugd en de volwassenen. Ook dit boekenfonds betekent een substantiële steun voor onze auteurs.
Een vierde onderdeel van het provinciaal letterenbeleid is de jaarlijkse subsidiëring van de erkende organisaties, initiatieven en tijdschriften, die zich in en buiten onze provincie inzetten voor de bevordering van de letterkunde en de taalzorg. Denken we hierbij aan de Vereniging van Westvlaamse Schrijvers, de Vereniging Algemeen Nederlands en de Kinder- en Jeugdjury voor het Boek, maar ook aan de Stichting Ons Erfdeel die zich tot ver buiten West-Vlaanderen ontplooit.
Tenslotte zijn er de culturele uitwisselingen, ook op het literaire vlak, met vooral de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland en met de Landschaftsverband Westfalen-Lippe. Ze werden opgestart in het begin van de jaren '60 en bestaan zowel uit themagerichte studie- en ontmoetingsdagen als uit specifieke en grootschalige projecten. Denken we hierbij aan de recente interprovinciale studie- en ontmoetingsdagen over jeugd- en kinderliteratuur en aan het project *Poëzie in West-Vlaanderen/Lyrik in Westfalen.*

MUZIEK

Tornooien en festivals

Met het oog op kwaliteitsverbetering van de verenigingen voor amateuristische muziekbeoefening (koren, harmonies en fanfares) werd kort na de Tweede Wereldoorlog gestart met de organisatie van tornooien.
De wedstrijdformule blijft ook vandaag nog veel verenigingen aanspreken. Niet alleen wordt er naar gestreefd een jury van topniveau samen te stellen zodat de korpsen en koren de best denkbare adviezen krijgen, maar de deelnemers aan de tornooien worden er ook materieel beter van door de deelnemingspremies en de jaarlijkse subsidies.
Onmiddellijk na de oorlog (1946) werd gestart met de organisatie van **hafabratornooien** (harmonie, fanfare en brassband). In 1995 vond het 48ste tornooi plaats. In die bijna halve eeuw tornooigeschiedenis veranderde er uiteraard veel. De tijd van de optochten met majoretten ligt, voor wat de tornooien betreft, al lang achter ons. Tegenwoordig wordt de strijd gestreden in zeer comfortabele omstandigheden en in de beste concertzalen.
Gereputeerde jury's beoordelen de korpsen nauwgezet op de kwaliteit van hun prestaties. De kwaliteit is dan ook hoorbaar en de Westvlaamse korpsen behoren tot de beste van ons land én daarbuiten.
In 1974 was de ere-afdeling zelfs niet meer hoog genoeg voor de beste korpsen en werd er een superieure afdeling gecreëerd.
Met de koortornooien werd gestart in 1953. Vijftien koren werden toen in drie afdelingen ondergebracht.

Bij het Festival voor Jeugdmuziekkorpsen brengen drie korpsen samen telkens een slotnummer.

Niet alleen zingen maar ook dans en enscenering zijn belangrijk bij het Festival voor Jeugd- en Kinderkoren.

Na veertig jaar en talrijke reglementswijzigingen vond in 1993 het dertigste koortornooi plaats. Ondertussen zijn er vijf afdelingen om in op te klimmen. Ook voor de volgende tornooicyclus die van start gaat in november 1995, werd het reglement aangepast: de koren uit de verschillende afdelingen treden nu door elkaar op i.p.v. afzonderlijk per afdeling.
Omdat de jeugd de toekomst in zich draagt, ook op muzikaal vlak, werd in 1975 voor het eerst een **festival voor jeugd- en kinderkoren** georganiseerd. Vanaf 1982 vindt het festival om de drie jaar plaats. Sedert 1990 nemen alleen nog kinderkoren deel. Bij de jeugdkoren bleek er namelijk nog weinig belangstelling te bestaan en vanaf 1993 konden zij, met duidelijk meer enthousiasme, aan de koortornooien deelnemen. De festivalnamiddagen zijn een waar feest van (samen)zang en spel.
In 1977 werd ook begonnen met een **festival voor jeugdmuziekkorpsen.** Heel wat harmonies en fanfares beschikken ook over een jeugdafdeling waarin de jongeren "opgeleid" worden. Dit festival mocht niet in dezelfde competitieve sfeer verlopen als de tornooien. De gemoedelijke sfeer en de samenhorigheid en luisterbereidheid stonden voorop. Dat aspect werd nog versterkt toen in 1992 overgestapt werd naar een formule waarbij telkens drie korpsen samen op het (grote) podium plaatsnemen, afwisselend spelen en tenslotte gezamenlijk een slotnummer brengen. Er is steeds een 'consulententeam' aanwezig dat de nodige bemerkingen en adviezen aan de korpsen overmaakt.
De deelnemers hebben ook hier het voordeel van een jaarlijkse subsidie.

Compositie

Sedert 1928 worden er door de provincie prijsvragen voor muzikale compositie uitgeschreven.
Momenteel is er om de drie jaar een prijs voorzien, afwisselend voor instrumentale en vocale compositie.
In het verleden werden ook compositieopdrachten gegeven.

Dat was o.m. het geval met Jan Decadt wiens *Permekesuite* in 1961 werd uitgevoerd ter gelegenheid van de opening van het Provinciaal Museum Constant Permeke in Jabbeke.

West-Vlaanderen Muzikaal

West-Vlaanderen Muzikaal is een jaarlijks terugkerende manifestatie met aandacht voor de verschillende aspecten van het muzikale leven in de provincie tijdens het afgelopen jaar. Het ontstond in 1991 naar aanleiding van de proclamatie van de Provinciale Prijs voor Compositie die voor het eerst buiten het kader van de algemene cultuurdag plaatsvond. Vaste ingrediënten zijn naast de proclamatie van de compositieprijs o.a. de hulde aan de Westvlaamse laureaten van de Nationale Muziekwedstrijd van het Gemeentekrediet, optredens van die laureaten, uitvoering van bekroonde werken, ... Toevallige belangrijke gebeurtenissen op muzikaal vlak of bijzondere jubilea kunnen altijd ingeschakeld worden. Zo vormde de hulde aan componist Jan Decadt in 1994 de aanleiding om enkele van zijn vele mooie liederen te laten uitvoeren.

Concertorganisaties en symfonische orkesten

De provincie voert een intensief subsidiebeleid ten aanzien van de professionele muzieksector. In het bijzonder kunnen een aantal grote concertorganisaties en symfonische orkesten op steun rekenen. Vooreerst zijn dat de beide West-vlaamse afdelingen van het Festival van Vlaanderen (Brugge en Kortrijk). Ook Jeugd en Muziek West-Vlaanderen hoort daarbij. Verder wordt nog een aantal kleinere initiatieven, al dan niet eenmalig, gesubsidieerd.
West-Vlaanderen telt drie professionele of semi-professionele symfonische orkesten die elk hun eigen specifieke opdracht vervullen met aanzienlijk succes: het Nieuw Vlaams Symfonieorkest, het Collegium Instrumentale Brugense en het Symfonisch Jeugdorkest van Vlaanderen.

In 1994 werd de v.z.w. **Musica Flandrica** gesticht in nauwe samenwerking met de dienst voor cultuur en Westtoerisme. De vereniging neemt een bijzondere plaats in in het muziekleven van de provincie. Zij beoogt tegelijkertijd een verruiming en opwaardering van het muzikale aanbod in de winterperiode - met zeer voor-aanstaande uitvoerders en programma's - en de stimulering van kwaliteitsvolle toeristische activiteiten in dit traditioneel kalme jaargetijde - met "preludes", gastronomische maaltijden en overnachtingen. Het kruim van de eigen en buitenlandse ensembles en solisten (Collegium Vocale, Il Fondamento, La Petite Bande, Tallis Scholars, ...) komen aan bod in uitgekiende historische locaties. Vanaf het seizoen 1995-1996 worden enkele weekends uitgebouwd met naast de zaterdagavondconcerten ook pianorecitals op zondagmiddag verbonden aan een brunch.

Orgel en beiaard

De initiatieven rond deze monumentale en (in veel gevallen) historische instrumenten zijn van meer recente datum. Sedert 1989 organiseert de provincie jaarlijks een concert op het orgel van de Sint-Salvatorskathedraal in Brugge. Aanleiding was de door de provincie bekostigde herstelling van het orgel in de periode 1985-1988. Vanaf 1994 kunnen organisatoren van orgelconcerten en "orgelbespelingen" (gratis toegankelijke korte concerten door de plaatselijke organist) op provinciale subsidies rekenen. De initiatieven m.b.t. de beiaard zijn nog jonger. In 1995 wordt bescheiden gestart met een provinciaal gecoördineerde promotiecampagne d.m.v. affiches of folders voor de zomerconcerten op onze beiaarden.

PODIUMKUNSTEN

Amateuristische kunstbeoefening

Provinciaal Toneeltornooi

De oudste documenten in het cultuurarchief tonen aan dat tussen de beide wereldoorlogen reeds zogenaamde provinciale toneelwedstrijden werden georganiseerd.
Na de Tweede Wereldoorlog werden deze wedstrijden in een structurele vorm gegoten, zodat we nu kunnen spreken van het Provinciaal Toneeltornooi dat in 1994 aan zijn 40ste seizoen toe was. Hoofddoelstelling van het tornooi is zowel de volksopvoedende waarde cultiveren als de kwaliteitsverbetering van ons amateurtoneel zelf bewaken en stimuleren. Dit toont aan dat vele eeuwen na de middeleeuwse rederijkerstornooien, de provincie zich een waardige opvolger wil tonen van een van onze oudste culturele tradities.
Deze competitieformule, gekoppeld aan een beoordeling door een kwaliteitsjury, spreekt niet alleen nog steeds een ruim deel van de toneelverenigingen aan, maar heeft er mede voor gezorgd dat een aantal amateurtoneelgezelschappen naar een quasi semi-professioneel niveau zijn doorgestoten en ook het moeilijkste hedendaagse toneelrepertorium beheersen.

Festivals

In de jaren '70 werd ook aandacht gegeven aan de toneelcreativiteit van onze jongeren. Er werd toen immers vastgesteld dat zowel door jongerenstudio's van bestaande toneelgezelschappen als door heel wat schoolgemeenschappen actief aan toneelinitiatie werd gedaan, wat ook uitmondde in optredens voor het publiek. Om al dit jonge artistieke geweld in de juiste banen te kanaliseren werd een consulen-

Met Het belang van Ernst *van Oscar Wilde werd Kunst Adelt de laureaat 1988 van het Provinciaal Toneeltornooi.*

tenteam gevormd dat de nodige stimuli tot kwaliteitsverbetering meegeeft. Na zeven tweejaarlijkse **Provinciale Festivals voor Jeugd- en Kindertheater** moest echter worden vastgesteld dat deze festivalformule haar impact op het jongerentoneel had verloren. Steeds meer jongeren volgen trouwens van steeds jeugdiger leeftijd specifieke cursussen aan de plaatselijke academies en conservatoria, om daarna meteen naar het grote amateurtoneel over te stappen. Bijna tegelijk hiermee werd ook een inspanning gedaan om het restant van de in West-Vlaanderen nog actieve amateurgezelschappen voor lyrisch toneel wat financieel en artistiek-kwalitatief leven in te blazen. Ook hier werd geopteerd voor een open festivalformule voor de vier nog actieve operette-gezelschappen. Te hoge produktiekosten en te weinig publieke belangstelling reduceerden de actieve lyrische gezelschappen tot amper twee, zodat ook hier de festivalformule in vraag wordt gesteld.

Ditzelfde probleem stelt zich met het Westvlaams poppen- of figurentheater, dat na een kortstondige heropbloei in de jaren '60 en '70, thans volledig verdwenen is.
Om eventuele andere of nieuwe vormen van amateuristisch bewegingstheater in onze provincie op te sporen werd recent een zo breed mogelijke enquête gehouden. De volledige resultaten hiervan moeten nog definitief in kaart worden gebracht, maar een eerste evaluatie ervan toont nu al aan dat het werkveld en de kwaliteit ervan zo immens breed en gediversifieerd zijn, dat het bijzonder moeilijk zal worden om hiervoor de juiste en passende beleidslijnen uit te stippelen.

Subsidiëring en dienstverlening

Jaarlijks krijgen de overkoepelende provinciale amateurtoneel-verbonden en -federaties, evenals de individuele gezelschappen die via de tornooien en festivals in de provinciale klassering zijn opgenomen, een provinciale subsidie op basis van hun artistieke activiteiten. Naast het beschikbaar stellen van toneelbelichtingsmateriaal via de uitleendiensten, staat de provincie ook in voor deskundig toneeladvies, zowel op het vlak van regie en enscenering als inzake spel en taal. Daarenboven treedt de provincie op als financier en coördinator van vervolmakings-cursussen amateurtoneel.

Professionele kunstbeoefening

Van 1975 tot en met 1993 verleende de provincie een jaarlijkse subsidie aan de zogenaamde beroeps-theaters op basis van een provinciaal reglement inzake beroepstoneel.
Mede als gevolg van het nieuwe decreet op de podiumkunsten, stelde de provincieraad in 1994 een nieuw reglement vast voor de subsidiëring van de professionele organisaties voor podiumkunsten en werd tevens een aanzienlijk verhoogd subsidiekrediet ingeschreven. Vanaf 1994 worden aldus de volgende organisaties op een substantiële wijze door de provincie gesubsidieerd: Westvlaams Teater Antigone/ Kortrijk, Teater De Korre/Brugge en Westvlaams Teaterkollektief Malpertuis/Oostende-Tielt, evenals de Kunstencentra De Werf/Brugge en Limelight/Kortrijk. De provincie verleent ook aanzienlijke steun aan het Ballet van Vlaanderen. Naast de financiële steun aan de professionele podiumkunsten, voert de provincie ook een actieve politiek van promotionele onder-steuning van deze sector. Enerzijds is er het samenwerkingsverband met de Westvlaamse culturele centra, geconcretiseerd in het project *West-Vlaanderen Ku(n)stprovincie,* waarbij een circuit van optredens in deze centra werd uitgebouwd. Anderzijds is er het recente *Cultuurinitiatief West-Vlaanderen / West Actie Plan:* een culturele denktank waarbij de provincie, samen met de profes-sionele kunstensector en enkele Westvlaamse parlementairen het voortouw neemt in de behartiging van de Westvlaamse belangen in de gehele kunstensector.

PROVINCIALE MUSEA

De rijk versierde schouw in het Provinciaal Museum van het Brugse Vrije op de Burg te Brugge.

Het Brugse Vrije

Het Brugse Vrije, eigenlijk de kasselrij van Brugge, was een territoriale onderverdeling van het vroegere graafschap Vlaanderen met een eigen bestuurlijke, financiële en rechterlijke bevoegdheid. De administratieve zetel was gevestigd in het Landhuis op de Burg te Brugge. Het Brugse Vrije werd, net als de meeste andere instellingen uit het Ancien Régime, in 1795 door de Fransen opgeheven. De gebouwen en het kunstpatrimonium kwamen toen onder het beheer van het departement van de Leie en later van de provincie West-Vlaanderen. Sindsdien en tot in 1984 was het gerechtshof in het vroegere Landhuis gehuisvest; sinds 1988 is het stedelijk administratief centrum (met o.m. het stadsarchief) erin ondergebracht.
In de voormalige Schepenkamer – dit is de ruimte waar de schepenen van het Vrije hun zittingen hielden – staat de monumentale en rijk versierde renaissanceschouw die het hart van het museum Het Brugse Vrije vormt.
Het kunstwerk werd in 1528-1531 vervaardigd naar het ontwerp van de Brugse schilder Lanceloot Blondeel. De aanleiding was de Vrede van Madrid (1526) waarbij de Franse Koning Frans I afstand deed van elke vorm van leenrecht op Vlaanderen. De schouw is een hulde van het Vrije aan zijn Vorst, Karel V (1500-1558). Het beeld van de keizer staat dan ook centraal en wordt geflankeerd door de beelden van zijn vier grootouders.
Behalve de schouw, bevat het museum ook nog een aantal schilderijen, waaronder enkele vorstenportretten en het merkwaardige werk *Een zitting in de Schepenkamer van het Brugse Vrije* door Gillis van Tilborgh, waarop de Schepenkamer te zien is zoals die in 1659 was.

De Vier Winden, *de woning van Constant Permeke te Jabbeke, werd in 1959 herdoopt tot het Provinciaal Museum Constant Permeke.*

PMCP - Permekemuseum

Het was na de dood van Permeke in 1952 reeds duidelijk dat zijn huis te Jabbeke een museum zou worden. Het was immers de wens van Permeke geweest zijn huis voor het publiek open te stellen en daar gaf de familie nagenoeg direct gevolg aan.

Reeds heel vroeg werden contacten gelegd tussen de familie en de provincie om het geheel aan te kopen en als herdenkingsmuseum in te richten. In 1959 kon een compromis worden gesloten waardoor het domein met de hele inboedel, waaronder 121 werken van Permeke zelf, door de provincie West-Vlaanderen werd aangekocht. Het domein (ca. 2 ha) beslaat, naast de woon- en atelierruimtes die gebouwd werden in 1928-1929, ook een tentoonstellingsruimte, toegevoegd in 1934.
Het woonconcept was van Permeke

zelf, de plannen werden door architect Pierre Vandervoort uit Nieuwpoort getekend. Door de oriëntatie naar de vier windstreken werd het huis *De Vier Winden* gedoopt. In de volksmond spreekt men echter van "de steenoven" gelegen in de "Zwijnhoek".
Sinds de aankoop ondergingen het huis en vooral de tuin heel wat transformaties doch daaraan werd in 1976 reeds een halt toegeroepen door het huis zoveel mogelijk in haar oorspronkelijkheid te herstellen. Thans wordt ook gewerkt aan de reconstructie van de tuin.
De collectie werd af en toe uitgebreid met belangrijke werken, maar toen Beatty Permeke in 1991 overleed, werd een aanzienlijk aantal werken uit haar legaat verkregen, waarvan het accent vooral op de Engelse periode lag. Ook haar zuster Thérèse voegde enkele belangrijke stukken aan de collectie toe, wat meteen de aanwezigheid van de grootvader Henri-Louis Permeke versterkte.
Om het museum in de belangstelling te houden, worden jaarlijks tentoonstellingen gewijd aan figuren die in het leven en het werk van Constant Permeke een zekere rol gespeeld hebben of ergens met hem verbonden zijn: Oscar Jespers (1988), Henri Puvrez (1989), Georges Grard (1991) en Pierre Devos (1994).

PMMK -
Museum voor Moderne Kunst

Ontstaan

In 1957 beslist de provincieraad van West-Vlaanderen een krediet in te schrijven voor de aankoop van kunstwerken van jonge Vlaamse kunstenaars. Twee jaar later wordt een aankoopcomité aangesteld dat een consistente collectie moet samenstellen met een "Provinciaal Museum voor Levende Kunst" als uiteindelijke bedoeling.
Het aankoopcomité poneerde drie krachtlijnen: primo, het Vlaams expressionisme zou als kern fungeren; secundo, de collectie zou beperkt blijven tot kunst van eigen bodem, en tertio er zou van meetaf aan voor kwaliteit geopteerd worden.
Als een van de leden van het aankoopcomité zetelde de Brusselse kunstverzamelaar en mecenas Gustave van Geluwe. Na diens overlijden in 1962 kon de provincie West-Vlaanderen 41 werken uit zijn omvangrijke verzameling (614 nummers!) verwerven: zeven werken van Permeke, vier Van den Berghes, drie Tytgats, zes Brusselmans' en vijf G. De Smets. Daarnaast kocht men ook een aantal eigentijdse werken en hiermee was de basis van de verzameling gelegd.
Het Provinciaal Hof op de Markt te Brugge werd als eerste voorlopig onderkomen ingericht en vanaf 1964 werd door de stad Brugge een aantal zalen van het Groeninge-museum ter beschikking gesteld.
De binding aan het idee van een cultureel centrum maakte de realisatie steeds maar moeilijker en werd als concept tenslotte afgevoerd. Vanaf 1972 werd de Lakenhalle te Ieper voorlopig ingericht. Tijdelijke tentoonstellingen in binnen- en buitenland vestigden niet alleen de aandacht op het bestaan en de kwaliteit van de collectie, maar bewezen ook de noodzaak van een eigen - en definitieve - adequaat ingerichte museuminfrastructuur.
De ene vestigingsplaats na de andere werd voorgesteld.
Tevergeefs werd geprobeerd de Nederlandse Gist- en Spiritusfabriek in Brugge van de sloop te redden en als museum voor moderne kunst in te richten.

Van grootwarenhuis tot museum... Het PMMK in de Romestraat te Oostende.

Van grootwarenhuis tot museum

De coöperatieve SEO (Spaarzaamheid, Economie, Oostende) die in 1892 werd opgericht, speelde bijna een eeuw lang een zeer belangrijke rol in de distributiesector in Oostende. Na de Tweede Wereldoorlog gaf de coöperatieve aan architect Gaston Eysselinck de opdracht een gebouwencomplex te ontwerpen voor het perceel gelegen tussen de Romestraat, de Amsterdamstraat en de Gentstraat. Eysselinck, die op dat ogenblik ook het ontwerp tekende voor het postgebouw van Oostende, wat één van de krachtigste architectonische realisaties van de bouwkunst in het België van na de Tweede Wereldoorlog zou worden, maakte in een eerste fase de plannen voor administratieve ruimtes, een tearoom en een toegang voor vrachtwagens (kant Gentstraat).
De realisatie volgde in 1949-1950.
In de daaropvolgende jaren werd het winkelgedeelte (kant Romestraat) gebouwd naar een concept dat een logisch gevolg was van de eisen die een modern grootwarenhuis stelde.
Nadat de coöperatieve in 1981 in faling ging, kocht de provincie West-Vlaanderen in eerste instantie alleen het winkelgedeelte met ateliers en aanpalende depotruimtes. Ondanks het specifieke bouwprogramma dat Eysselinck opgedragen kreeg, bood de structuur van het grootwarenhuis voldoende mogelijkheden voor het onderbrengen van een collectie moderne en hedendaagse kunst.
De adaptatie tot museum verliep in verschillende bouwfasen.
In december 1986 werd het PMMK geopend.

Zicht op een van de tentoonstellingsruimten in het Museum voor Moderne Kunst te Oostende tijdens de retrospectieve tentoonstelling Rik Wouters.

Collectie

Een van de grootste troeven van het PMMK is de collectie die permanent geëxposeerd wordt en dus niet hoeft te wijken voor tijdelijke tentoonstellingen. Doorheen de jaren is de verzameling steeds coherenter geworden. Concreet houdt dit in dat ze een homogeen en vrij volledig overzicht biedt van de moderne en hedendaagse kunst in België.

Tentoonstellingen

Vanaf het eerste uur heeft het PMMK steeds naar een interactie tussen de verzameling en de tijdelijke tentoonstellingen gestreefd. Het tentoonstellingsbeleid is zeer dynamisch; grosso modo kan het naar onderwerp in vijf items worden opgedeeld: eenmanstentoonstellingen van toonaangevende Belgische kunstenaars, hetzij retrospectief, hetzij tot een bepaalde periode beperkt; exposities waarbij een jong Belgisch kunstenaar in de kijker wordt geplaatst, al dan niet in confrontatie met een buitenlander; tentoonstellingen met enkel werk van buitenlandse kunstenaars. Groepstentoonstellingen worden in een vierde reeks ondergebracht. De vijfde soort zijn de tentoonstellingen waarin design, fotografie, juwelen, glas of keramiek met beeldende kunst samenvallen.

Een open museum

Het is een van de belangrijkste taken van een modern museum om het publiek de weg naar het museum te helpen vinden. Naast educatieve voorzieningen zoals het auditorium waar voordrachten, lessencycli en videovoorstellingen kunnen plaatsvinden, bestaat ook de mogelijkheid tot geleide bezoeken in de permanente verzameling en in de tijdelijke tentoonstellingen. Voor kinderen tussen zes en twaalf is er het jeugdatelier. Aan de integratie van een art-shop en een cafetaria-restaurant werd veel aandacht besteed. Het museumbezoek wordt hierdoor gestimuleerd en in het dagelijkse leven geïntegreerd. Aan de art-shop wordt thans een meer gericht educatieve dimensie gegeven door er een leeszaal aan toe te voegen waar hedendaagse kunsttijdschriften geconsulteerd kunnen worden. Verder moeten nog een gespecialiseerde bibliotheek, mediatheek en archief worden uitgebouwd.

Het Lijsternest

Het Lijsternest te Ingooigem/Anzegem is onverbrekelijk verbonden met het leven en het literair oeuvre van Stijn Streuvels (pseudoniem van Frank Lateur). De testamentaire hartewens van Streuvels (gestorven op 15 augustus 1969) was volgens zijn eigen bewoording: 'Een grafmomunent of zerk wil ik niet. Het monument dat ik in ere wens te behouden blijven en in zijn oorspronkelijke vorm bewaard ... is 't geen ik persoonlijk heb opgericht: nl. het domein door mij aangekocht... de woning op mijn kosten heb laten bouwen ....'.
Op 7 november 1977 heeft de provincie het Lijsternest aangekocht. Na de nodige herstellingen en restauraties werd het PMSS Het Lijsternest in 1980 plechtig geopend.
In de loop van de jaren werd er naar gestreefd de oorspronkelijke situatie in de mate van het mogelijke te herstellen. Het interieur werd volledig herschilderd, in de kleuren door Streuvels indertijd zelf gekozen. De schuur van het Lijsternest werd heringericht tot tentoonstellings- en vergaderruimte. Een regelmatig wisselende foto-tentoonstelling in de vroegere keuken geeft een overzicht van periodes uit het leven van Streuvels. In de omgeving van het Lijsternest werd in samenwerking met de WVT een Streuvelswandelpad uitgestippeld van ongeveer 7 km. Het wandelpad doorloopt het landschap dat Streuvels vanuit zijn "venster" aanschouwde.
Tweejaarlijks wordt tijdens de

Het huis van Stijn Streuvels werd door de provincie als museum opengesteld en, naar Streuvels' laatste wens, in zijn oorspronkelijke vorm bewaard.

In het Provinciaal Museum van het Bulskampveld is ook een afdeling met loodgietersgereedschap ondergebracht. Bedankt Arthur Vandendorpe!

zomerperiode een prijskamp georganiseerd voor de bezoekers van het Lijsternest.
Dat de belangstelling voor Streuvels en zijn werk nog niet taant, bleek tijdens de vieringsactiviteiten in 1994.

Museum van het Bulskampveld

In de jaren '60 drong de provincie er bij de geschied- en heemkundige verenigingen in West-Vlaanderen op aan om het landbouwmateriaal dat door de grondige en snelle mechanisering volop aan het verdwijnen was, te verzamelen en te bewaren.
De oproep werd ruim opgevolgd. Voor het groot landbouwmateriaal - karren, wagens, koetsen en sjezen - had het verenigingsleven echter onvoldoende of geen plaats.
Daarom besliste de provincie West-Vlaanderen in 1970 om dit zelf te verzamelen en onder te brengen in het provinciedomein Bulskampveld, dat juist aangekocht was.
Het kasteeltje dat bij het provinciedomein hoort, is gebouwd rond 1900. Op het gelijkvloers en in de ruime kelderverdieping bevinden zich het ambachtenmuseum en de educatieve stands. Voor de evocatie van de ambachten - draaier in hout, stro- en leidekker, zadel- en gareelmaker, timmerman en schrijnwerker, kuiper, klompenmaker, steen- en beeldhouwer, pompboorder, lattenkliever, loodgieter en metselaar - werd geput uit de zeer grote privé-collectie van Arthur Vandendorpe (Brugge), eerst in bruikleen en sinds 1994 in eigendom via schenking.
Beide onderdelen, het landbouwmateriaal en de wagenmakerij in de kruidentuin en de ambachten en educatieve stands in het kasteel, vormen samen het Provinciaal Museum van het Bulskampveld dat geopend werd in juni 1982.
Over het museum en zijn verzamelingen publiceerde dr. Luc Devliegher in 1992 een omvangrijke en rijk geïllustreerde studie: *Landelijk en Ambachtelijk Leven. Het Provinciaal Museum van het Bulskampveld te Beernem.*
Eerder (1983 en 1984) verschenen drie deeltjes in de reeks *Katalogen en Bijdragen van het Provinciaal Museum van het Bulskampveld te Beernem.*
De collecties worden nog regelmatig aangevuld met eerder zeldzame stukken of met nieuwe ambachten zoals dat van de goudsmid.

RAAD VOOR CULTUUR

Het verstrekken van advies in allerlei culturele materies aan de provinciale overheid in West-Vlaanderen heeft een lange traditie. Reeds kort na de Eerste Wereldoorlog werden een paar adviescommissies voor culturele aangelegenheden, o.m. voor bibliotheken en verstandelijke volksontwikkeling, voor schone kunsten, voor amateurtoneel, door de provincieraad geïnstalleerd.
De bestendige groei van het culturele werk en het eigen profiel van het provinciale cultuurbeleid leidde tot het stelselmatig in het leven roepen van nieuwe adviescommissies. Het statuut van de Provinciale Raad voor Cultuur werd door de provincieraad goedgekeurd op 10 oktober 1979. Deze beslissing stelde officieel de mogelijkheid in tot het betrekken van alle geëngageerde gebruikers bij de voorbereiding en de uitvoering van het provinciale cultuurbeleid. Aldus werd ingegaan op voorzieningen in verband met het decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact.
De installatie van de Provinciale Raad voor Cultuur in het Provinciaal Hof te Brugge op 18 februari 1981 mag gezien worden als een verdere stap in de richting van ruimere inspraak en participatiekansen vanwege de basis in het provinciale cultuurbeleid.
De Raad voor Cultuur bestaat uit de plenaire vergadering, het uitvoerend bureau en momenteel zeven adviescommissies. In elke commissie zetelen afgevaardigden van de erkende provinciaal of regionaal gestructureerde organisaties, alsook deskundigen door de bestendige deputatie aangesteld. Ook de politieke partijen, zetelend in de provincieraad, zijn vertegenwoordigd.
De gedeputeerde voor cultuur fungeert als waarnemer, zonder stemrecht, zowel in de diverse commissies als in het bureau.

Bij de vijfjaarlijkse cultuurprijs hoort een gouden plaket naar een ontwerp van Livia Canestraro. Voor de provinciale prijzen cultuur wordt een zilveren ereplaket toegekend.

Gekoppeld aan de plenaire vergaderingen van de Raad voor Cultuur werden in de voorbije jaren voor een ruim publiek forumgesprekken georganiseerd, waarbij volgende thema's werden behandeld: Cultuur in deze tijd, een uitdaging (1989), Cultuur en Natuur (1991) en Beeldcultuur (1993) en Sociaal-cultureel werk: (on)zin? (1994).
Op voorstel van het uitvoerend bureau van de Provinciale Raad voor Cultuur heeft de provincie, in 1991, voor de eerste maal een **vijfjaarlijkse cultuurprijs** ingesteld. De prijs, ten bedrage van 250.000 fr., is voorbehouden aan een persoon of organisatie die in West-Vlaanderen op uitzonderlijke wijze heeft bijgedragen tot de uitstraling en de verspreiding van de Nederlandse cultuur in de ruimste zin van het woord.
De eerste cultuurprijs werd toegekend aan prof. dr. Hendrik Brugmans, rector-emeritus van het Europacollege te Brugge.
De bevoegdheid van het uitvoerend bureau werd bij de herziening van het statuut in 1992 uitgebreid, vnl. wat betreft het geven van adviezen i.v.m. subsidies voor organisaties die een **algemeen culturele werking van multidisciplinaire aard** ontplooien en i.v.m. subsidies aan **grootschalige experimentele culturele projecten.**

Een bijzonder provinciaal steunfonds werd in 1991 in het leven geroepen. Doelstelling ervan is het op substantiële wijze ondersteunen van grootschalige, experimentele kunst- en cultuurprojecten. Belangrijke elementen zijn de grootschaligheid van het project naar vorm en inhoud en het experimenteel en innoverend karakter van het project naar thematiek en aanpak en de artistieke kwaliteit ervan.
Vanaf 1989 werd ook in een passende subsidieregeling voor multidisciplinaire kunsten voorzien. Hieronder wordt verstaan dat het moet gaan om minstens twee onderscheiden culturele disciplines, die op een betekenisvolle wijze worden gerealiseerd, en die alle vormen en uitingen van het gehele kunst- en geestesleven kunnen omspannen.

SAMENWERKING... GRENZELOOS

Interprovinciaal Overleg Cultuur

In opvolging van de Cultuurraad voor Vlaanderen en de Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen (ICV) verenigt het Interprovinciaal Overleg voor Cultuur (IOC) de vijf Vlaamse provinciebesturen.
Het IOC staat voor informatie-uitwisseling, coördineren en op elkaar afstemmen van het beleid van de verschillende provincies inzake cultuur, bespreking van concrete dossiers m.b.t. inter-provinciale initiatieven.
Er werd onder meer ook ambtelijk overleg georganiseerd over de mogelijke taak van de provincies t.o.v. de culturele centra en de stand van zaken wat de huidige ondersteuning betreft, over het vormings- en ontwikkelingswerk met volwassenen, over de basis-educatie en over het openbaar bibliotheekwerk.

In 1993-1994 werd tevens het programma voor een cursus voor secretarissen voor de raden voor cultuurbeleid voorbereid.
Deze cursus werd in de provincies Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen op analoge manier georganiseerd.

Zeeland en Oost-Vlaanderen

Reeds in 1960 zijn de eerder sporadische - maar niettemin vruchtbare - culturele uitwisselingen tussen West-Vlaanderen en Zeeland definitief van start gegaan met de tentoonstelling *Schilderkunst uit West-Vlaanderen 1960* in het Stadhuis van Middelburg enerzijds, en met de expositie *Confrontatie Nederland - Vlaanderen* in het Provinciaal Hof te Brugge anderzijds.
Sindsdien worden jaarlijks en onafgebroken culturele uitwisselingsprojecten gerealiseerd, waarbij op basis van wederkerigheid in beide provincies, alle vormen en uitingen van het kunst- en geestesleven, aan bod zijn gekomen.
Nieuwe perspectieven en stimuli werden aan deze uitwisseling toegevoegd toen, in het voorjaar van 1979, ook de provincie Oost-Vlaanderen als volwaardige partner aan de culturele uitwisselingen ging deelnemen.
De provincieraden van Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen keurden inmiddels een subsidiereglement goed inzake onderlinge culturele uitwisselingsactiviteiten.
De motor van dit samenwerkingsverdrag is de stuurgroep culturele uitwisseling onder leiding van de drie gedeputeerden voor cultuur. Enerzijds wordt jaarlijks een groot interprovinciaal initiatief uitgewerkt en anderzijds verstrekt de stuurgroep adviezen over subsidieaanvragen die door diverse verenigingen ingediend worden i.v.m. uitwisselingsprojecten tussen verenigingen van de drie provincies.
Een greep uit de interprovinciale themabijeenkomsten geeft een beeld van de verscheidenheid van de gerealiseerde uitwisselingsactiviteiten. In 1968 en 1970 vond respectievelijk te Ieper en te Axel een weekend plaats, gewijd aan het amateurtoneel. Intussen bestaat er sedert 1992 een **Interprovinciaal Eenakterfestival**. In 1983 werd een muzikale jongerenontmoeting gehouden, gevolgd door een gezamenlijk concert door het Zeeuws en het Westvlaams Jeugdorkest. Een groots opgezette rondreizende tentoonstelling met werk van beeldende kunstenaars uit de drie provincies, onder de titel *3 x schilderen* vond plaats in 1985 te Middelburg, Amsterdam en Deinze. Te Knokke-Heist werd in 1986 een druk bijgewoonde studie- en infodag over jeugd- en kindertheater op het getouw gezet, terwijl in 1988 te Brugge een studie- en ontmoetingsdag over jeugd- en kinderliteratuur werd gehouden. Gent kwam in 1989 aan de beurt met een interessante confrontatie over koorzang.

Kind en kunst, de kunst van het kijken, *een boeiende brochure bij de interprovinciale voltreffer te Brugge in 1994.*

Westfalen

Toen in 1959 Westtoerisme voor het eerst in contact kwam met het diensthoofd van "Landesverkehr" en de persdienst van de Landschaftsverband Westfalen-Lippe, waren de bedoelingen overduidelijk: onze Belgische kust promoten en de Westfaalse (Duitse) toeristen naar West-Vlaanderen lokken. Snel kwam naast het toerisme ook de cultuur aan bod. Wat in de afgelopen 35 jaar gerealiseerd werd, is indrukwekkend, en dit op alle domeinen van het kunst- en geestesleven.
De start van de culturele samenwerking vond in 1960 plaats te Dortmund en te Herford toen het koor Singhet ende Weset Vro uit Kortrijk samen met de Nordwestdeutsche Philharmonie uit Herford en een paar Engelse solisten, het oratorium van Händels *Messias* in de oorspronkelijke Engelse versie ten gehore bracht.
Ruim vijftig verschillende uitwisselingsprogramma's werden sindsdien zowel in Westfalen als in West-Vlaanderen op het getouw gezet. Eén manifestatie verdient bijzondere aandacht, nl. de uitvoering van het *War Requiem* van Benjamin Britten op 10 november 1968 in de Westfalenhalle te Dortmund, waaraan ca. duizend uitvoerders hun medewerking hebben verleend. Hetzelfde concert werd reeds op 4 november 1967 in de St.-Maartenskathedraal te Ieper gebracht ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van de Slag bij Passendale. Het 25-jarig jubileum van de culturele vriendschap werd op 18 juni 1985 in het stadhuis te Kortrijk gevierd. Het 30-jarig jubileum werd gevierd in het Landeshaus te Münster op 26 oktober 1990. Telkens werd door de beleidsmensen van beide besturen de wens uitgedrukt het partnerschap in de toekomst te bestendigen en te verstevigen.
Aan Gouverneur Olivier Vanneste werd bij deze gelegenheid de zilveren Freiherr-vom-Stein-medaille uitgereikt als teken van waardering voor het feit dat beide besturen zich reeds zovele jaren inzetten om bij te dragen tot het verwezenlijken van een verenigd Europa.

Europalia

Sedert 1969 fungeert Brussel in zijn functie van Europese hoofdstad met tweejaarlijkse regelmaat als prestigieus ontmoetingscentrum voor Europese landen, hun geschiedenis en hun cultuur. De Belgische provincies werden pas in 1987 door de Stichting Europalia aangezocht om aan dit internationale project actief deel te nemen.

Naast tentoonstellingen, concerten, dans-, theater-, opera- en filmvoorstellingen werden met het gastland ook uitwisselingsprogramma's op het getouw gezet, waaraan West-Vlaanderen heeft meegewerkt en financiële en logistieke steun heeft verleend.
Achtereenvolgens kwamen Oostenrijk (1987), Japan (1989), Portugal (1991) en Mexico (1993) aan de beurt.
In het Provinciaal Hof te Brugge werden twee tentoonstellingen georganiseerd, nl. *Nihonga - hedendaagse schilderkunst in traditionele stijl* en *Mexicaanse Fotografie 1920-1992.*
Vooral de Japanse tentoonstelling kende een ongelooflijk succes en lokte ruim 33.000 bezoekers.
Europalia '87, '91 en '93 stonden o.m. ook in het teken van een kooruitwisseling tussen een Westvlaams koor en een koor uit het gastland. De concertreizen hier en in het buitenland scoorden hoog omwille van hun uitstekende kwaliteit en de diversiteit van het programma.

TAAL

Elsschot parafraserend kunnen we stellen dat wetten, decreten en ook wel praktische hindernissen de provincie nopen haar beleid inzake taal eerder op een laag pitje te houden. Nochtans was de provincie, hierin bijgestaan door het *Provinciaal Actiecomité voor ABN,* reeds vanaf 1954 de stuwende kracht achter enkele, toen zowel innoverende als spraakmakende, initiatieven op het vlak van de verspreiding en bevordering van wat men toen nog "de beschaafde omgangstaal" noemde.

Tijdens de tentoonstelling Nihonga - hedendaagse schilderkunst in traditionele stijl *(1989) kon men de pareltjes van de Japanse hedendaagse schilderkunst bewonderen.*

De ABN-trofee anno 1954...

Een eerste initiatief was het welsprekendheidstornooi voor de schoolgaande jeugd en de grootschalige verspreiding van ABN-affiches.
Een tweede en langlopend project was het *Tussenstedelijk ABN-tornooi* dat openstond voor zowel de studerende jongeren en de jeugdverenigingen, als voor de volwassenenen uit de culturele en sociale organisaties. Deze tornooien, die tot diep in de jaren '60 liepen, kenden een grote belangstelling, zowel bij de deelnemers als bij het grote publiek.
Met de komst van de Vereniging Algemeen Nederlands (VAN) werd echter de ideale gespreks- en vooral doe-partner gevonden om toch een specifiek en doelgericht provinciaal beleid inzake taalzorg uit te werken.
Naast de provinciale subsidiëring van de VAN, worden ook gemeenschappelijke acties op het getouw gezet. Dit laatste is het geval met de huidige, meerjarige *taalfiche-campagne,* specifiek gericht naar een correct taalgebruik in de publikaties van de gemeentebesturen.
Tenslotte mag evenmin vergeten worden dat de provincie sinds jaren tot de structurele hoofdfinanciers van het *Woordenboek van de Vlaamse Dialekten* behoort.

In de videomontagecel kunnen ook verenigingen gebruik maken van de apparatuur.

UITLEENDIENST

Audiovisueel materiaal

In 1972 werd vanuit de Provinciale Jeugdraad het initiatief genomen om een uitleendienst voor didactisch materiaal op te richten. De bedoeling was gratis didactisch materiaal ter beschikking te stellen van de jeugd- en volwassenen-organisaties. Er werden uitleendiensten opgericht te Brugge, Kortijk, Ieper, Veurne en Tielt. Het betrof hier enerzijds het uitlenen van didactisch materiaal met eigen bediening en anderzijds het ter beschikking stellen van filmprojectoren en een videoset met operateur.
In 1976 werd de uitleendienst overgeheveld naar de provinciale dienst voor cultuur en herdoopt in Provinciale Uitleendienst voor Audiovisueel Materiaal. De dienst werd ook toegankelijk voor scholen en instellingen van openbaar nut.
In 1980 werd nog een zesde uitleenpost opgericht te Oostende. De dienst kende, ondanks de invoering van een bescheiden huurgeld, de laatste jaren een spectaculaire stijging van het aantal uitleningen. Momenteel beschikt de provinciale uitleendienst over een ruim pakket geluids-, projectie-, video- en belichtingsmateriaal. Tevens kunnen verenigingen na afspraak gebruik maken van een mooi uitgebouwde videomontagecel en een video-kopieerbank.

Tentoonstellingsmateriaal

Aan de basis van de verzameling tentoonstellingsmateriaal ligt de aankoop in 1956 van een reeks panelen bestemd voor de presentatie van de bekroonde werken van de Provinciale Prijs Beeldende Kunst in het Provinciaal Hof. Vanaf dan werden de panelen sporadisch ook uitgeleend aan derden.
Ter gelegenheid van de provinciale tentoonstelling *Stille Getuigen 1914-1918* in 1964 werden ook tentoonstellingskasten en -tafels aangekocht en aan het uitleenmateriaal toegevoegd. Tenslotte kreeg de dienst zijn huidige vorm met de aankoop van spots en sokkels.
Aanvankelijk kon men het materiaal gratis ontlenen. Later werd de ontlening gereglementeerd en werd er ook een bescheiden huurprijs gevraagd.
Ondertussen bleef het aantal ontleningen stijgen. Momenteel worden er jaarlijks tussen de 100 en 150 ontleningen aan verenigingen, scholen en gemeentebesturen genoteerd.

VORMINGS- EN ONTWIKKELINGS-WERK

Basiseducatie

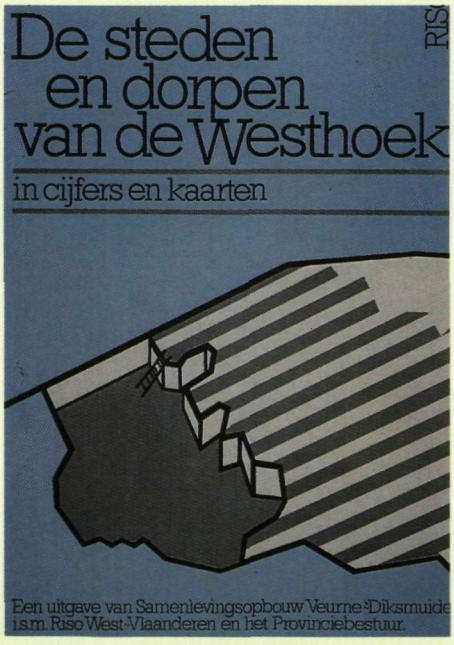
Basiseducatie staat voor een nieuw soort leren voor volwassenen waarbij de persoonlijke zelfredzaamheid in het leven van elke dag wordt vergroot. Dit houdt in dat de deelnemers de basiskennis, -vaardigheden en -houdingen kunnen aanleren en verbeteren, die elementair zijn voor deelname aan sociale, professionele en educatieve situaties.
Ze komt tegemoet aan individuele educatieve doelstellingen voor laaggeschoolden. De basiseducatie heeft dus duidelijk ook maatschappelijke doelstellingen.
In 1988 werd de Provinciale Werkgroep Basiseducatie opgericht met als doel voorstellen te formuleren voor een provinciaal beleid voor de regionaal georganiseerde basiseducatie en een ontwerp van een provinciaal reglement op te stellen.

Aanvankelijk was de deskundigheidsbevordering van de lesgevers en begeleiders een belangrijk aandachtspunt. Daar de medewerking van de plaatselijke besturen ook belangrijk is, werden enkele studiedagen georganiseerd.
Als gevolg van het decreet van 1990 op de basiseducatie, waardoor het beleid en de subsidiëring naar het gemeenschapsniveau verplaatst werden, ging de provincie zich op andere taken richten. De provinciale werkgroep biedt nu een platform waar de vijf erkende centra voor basiseducatie in West-Vlaanderen elkaar kunnen ontmoeten, gezamenlijke standpunten formuleren en acties ondernemen. Het provinciebestuur ondersteunt dit platform op een actieve manier, onder meer door de inbreng van eigen deskundigen, secretariaatsondersteuning en financiële stimulansen.
In 1993 werd een promotiecampagne gevoerd voor de basiseducatie in West-Vlaanderen. Met de steun van de provincie werden vier verschillende affiches aangemaakt die door de erkende centra gebruikt worden. Daarnaast werd er ook een speciale affiche aangemaakt die in de autobussen van De Lijn werd aangebracht.
Het gaat er bij deze campagne om de gehele bevolking te sensibiliseren. De affiches werden verspreid bij de gemeentebesturen, openbare bibliotheken, politici en postkantoren.
In 1994 werd een reclamespot aangemaakt en uitgezonden op de regionale televisie.
De promotiecampagne zal verder ontwikkeld worden via deze spot en via een nog te realiseren videofilm en tentoonstellingsstand.

Samenlevingsopbouw

Onder de noemer "samenlevingsopbouw" ressorteren allerhande initiatieven, projecten en organisaties die activiteiten ontwikkelen met het oog op de verbetering van de samenleving-in-het-algemeen en de verbetering van specifieke samenlevingsvormen en/of -verbanden. Dit kan zich situeren binnen bepaalde regio's, binnen welomschreven bevolkingscategorieën en/of binnen bepaalde instanties. Specifiek voor de samenlevingsopbouw is de betrokkenheid en, zo mogelijk, de actieve deelname van de bevolking aan bovengenoemde activiteiten.
Momenteel worden drie grote programmagroepen onderscheiden: wonen, werken en leefbaarheid. Deze onderwerpen vinden ook hun weerslag in congressen, studiedagen, actiecomités, brochures en allerlei publikaties zoals *De Steden en Dorpen van de Westhoek in cijfers en kaarten,* een uitgave van Samenlevingsopbouw Veurne-Diksmuide i.s.m. RISO West-Vlaanderen en het provinciebestuur.
De provincie West-Vlaanderen volgt en stimuleert deze initiatieven die een kwalitatieve verbetering beogen van de samenleving in onze provincie. In het kader van deze beleidsoptie wordt het RISO ook door het provinciebestuur gesubsidieerd.

Vormings- en ontwikkelingswerk met volwassenen

Als één van de werkvormen van het zgn. volksontwikkelingswerk, valt het vormings- en ontwikkelingswerk uiteen in vier sectoren die, via evenveel regelgevingen, erkend en gehonoreerd worden door het Westvlaamse provinciebestuur.
De subsidiëring bestaat uit een basistoelage, een werkings- en personeelstoelage en een toelage voor bijzondere kadervorming.
Bij het sociaal-cultureel vormingswerk (SCV) met volwassenen in verenigingsverband, wordt het vormingswerk georganiseerd met leden die aangesloten zijn bij plaatselijke verenigingen. Bij het SCV in instellingsverband stelt een organisatie zich dienstverlenend op t.o.v. de deelnemers (personen, groepen of organisaties) om, via het aanbieden van programma's, vormingswerk te bedrijven. Onder de noemer Nederlandstalig ontwikkelingswerk met volwassenen komen opnieuw verenigingen en instellingen aan bod die het sociaal-cultureel en/of het partieel vormingswerk tot doel stellen.
Het educatief werk m.b.t. de recreatieve vrijetijdsbesteding is een afsplitsing van het ontwikkelingswerk. Hierbij worden enkel verenigingen erkend en gesubsidieerd die vormingswerk bedrijven in de sfeer van de educatieve vrijetijdsbesteding.
Sinds begin 1993 is er, in de schoot van de Provinciale Adviescommissie Vormings- en Ontwikkelingswerk, een werkgroep visie actief.
De aandacht van deze werkgroep gaat o.m. naar het herdefiniëren

van de taakstelling en de mogelijke organisatievormen van de sector, naar de uitbouw van een nieuwe sector, de zgn. culturele vrijetijdsbesteding, naar het voeren van een prioriteitenbeleid volgens de Communicatieve Inhoudelijke Planning en naar de projectwerking.

Wooncultuur

Het Comité Wooncultuur werd in 1931 door de provincieraad van West-Vlaanderen opgericht met als doel "door het inrichten van een jaarlijkschen prijskamp, orde en netheid te doen heerschen in de werkersmiddens".
De doelstellingen van het comité zijn sedertdien grondig gewijzigd, wat ook tot uiting komt in de huidige benaming Comité Wooncultuur van de provincie West-Vlaanderen.
De oorspronkelijke commissie verruimde, in overleg met het provinciaal college, inhoudelijk haar werkterrein: van de opschik van de werkmanswoningen naar opschik van de volkswoningen, inrichting van de volkswoningen naar de meer algemene bevordering van de wooncultuur.
Het begrip "wooncultuur" wordt door het comité verklaard als "de wijze waarop de mens het eigen huis en de woonomgeving bewerkt, omvormt en (her)-schept om er een bewoonbaar geheel - een woning - van te maken, waar men zich thuis kan voelen samen met alle gezinsleden, waar men zichzelf kan zijn, rustig in een rusteloze wereld, stil in het dagelijks rumoer, waar men toch een basis vindt om contact te houden met alles wat en met al wie de aandacht opeist en verdient".
De wooncultuur omvat dus heel wat domeinen en richt zich tot verschillende doelgroepen. Daarom organiseert het comité zijn eigen werking via een aantal werkgroepen die elk voor een specifiek domein en een specifieke doelgroep (b.v. senioren, anders-validen, ...) een vormingsaanbod uitwerken. Dit gebeurt in samenwerking met de provinciaal gestructureerde vormingsverenigingen. Op die manier wordt geprobeerd om de ideeën van het comité ruim bekend te maken bij de bevolking.

Van de promotie van opschik van werkmanswoningen naar algemene bevordering van de wooncultuur... De provinciale dienst voor cultuur evolueert mee.

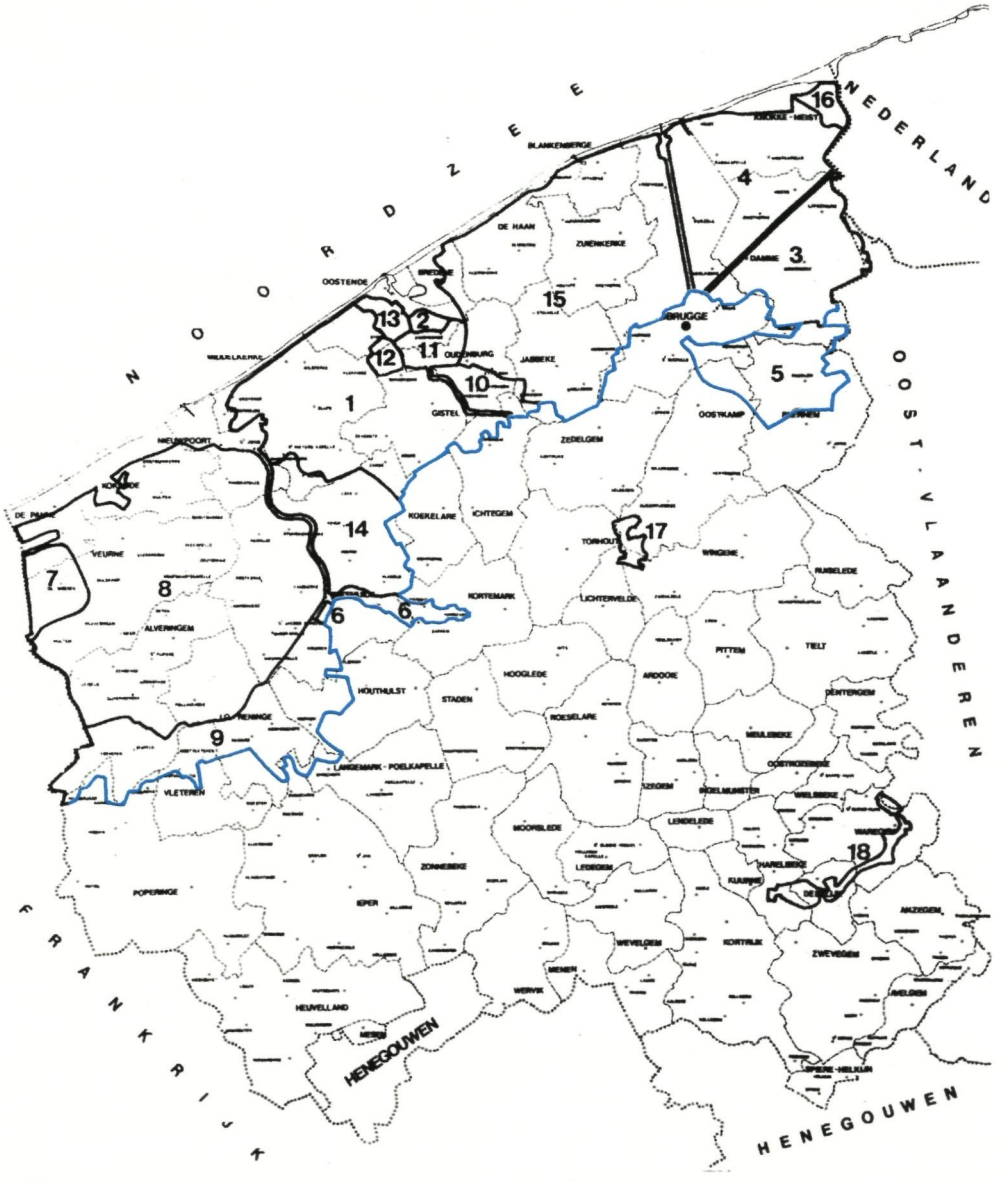
OPENBARE WERKEN EN INFRASTRUCTUUR

Waterlopen

Ingevolge de wet op de onbevaarbare waterlopen, die dateert van 28 december 1967, staat de provincie West-Vlaanderen in voor het onderhoud en het beheer van 950 km waterlopen, gelegen buiten het poldergebied (200.000 ha). Binnen het Westvlaamse poldergebied (100.000 ha) moet de provincie de onderhoudskosten financieren van 600 km waterlopen 2de categorie met 24 bijbehorende pompstations. Deze onderhoudskosten moeten worden terugbetaald aan de polderbesturen die zelf instaan voor het beheer.

Naast de waterlopen 2de categorie (1.550 km) onderscheidt men nog de waterlopen van 1ste categorie (295 km, o.m. de Handzamevaart, de Stenensluisvaart, de Martjesvaart, de Kemmelbeek, de Poperingevaart, ...), beheerd door het Vlaamse Gewest, en de waterlopen 3de categorie (1.575 km) onderhouden door de gemeenten.
Tenslotte zijn er nog de bevaarbare waterlopen (de IJzer, het kanaal Ieper-IJzer, de Lovaart, het kanaal Plassendale-Nieuwpoort, het kanaal Gent-Brugge-Oostende, ...) die onder het beheer vallen van het Vlaamse Gewest.

Het Westvlaamse poldergebied (100.000 ha) omvat volgende polders en wateringen:

1. *Groote West-Polder*
2. *Keygnaert Polder*
3. *Damse Polder*
4. *Zwinpolder*
5. *Polder St. Trudoledeken*
6. *Polder Bethoostersche Broecken*
7. *Polder De Moeren*
8. *Polder Noordwatering van Veurne*
9. *Zuidijzerpolder*
10. *Polder Ghistel Oost o/d Waere*
11. *Polder van Zandvoorde*
12. *Snaeskerkepolder*
13. *St. Catherine Polder*
14. *Polder Vladslo-Ambacht*
15. *Nieuwe Polder van Blankenberge*
16. *Nieuwe Hazegraspolder*
17. *Watering het Vrijgeweid*
18. *Watering van de Gaverbeek*

Werken aan waterlopen

In 1994 gaf de bestendige deputatie haar goedkeuring aan 23 projecten voor onderhouds- en investeringswerken aan waterlopen.
De uitvoering van al deze waterbeheersingsprojecten kost in totaal 175 miljoen fr.
In dit bedrag zijn eveneens 6 miljoen fr. exploitatiekosten begrepen voor de 24 pompstations op de waterlopen 2de categorie in verschillende polders.
Van de 23 projecten werden er 22 ontworpen en uitgevoerd onder leiding van de afdeling waterlopen van de provinciale technische dienst.

Algemeen onderhoud

Het algemeen onderhoud omvat o.m. het jaarlijks uitvoeren van reitwerken aan 1.300 km waterlopen. Daarnaast werden in 1994 op een 50-tal plaatsen bijzondere onderhoudswerken uitgevoerd. De kostprijs hiervan bedroeg 115 miljoen fr.
Zo werden in de polder St.-Trudoledeken te Moerbrugge en Assebroek dijkverhogingen, ruimingswerken en oeververstersterkingswerken uitgevoerd. Een optimale afwatering via het St.-Trudoledeken betekent een beveiliging voor de aanpalende woongebieden van Assebroek en Steenbrugge en voor het Brugse stadscentrum.
Na de waterellende in woningen en boerderijen in de Broekenstraat werden in Heuvelland (Nieuwkerke) grondige ruimingswerken uitgevoerd in het bekken van de Westhoekbeek.
De afwateringsproblemen rond de Moerdijkbeek te Wielsbeke werden opgelost door aanpassingswerken over 150 m stroomafwaarts de Bossenstraat.
Een nieuwe koker loste de problemen op rond de ingestorte overwelving op de Neerbeek te Kortrijk (Bissegem) en de beveiliging van de aanpalende eigendommen ter hoogte van de Meensesteenweg.
Aan de aanvoersloten van de pompgemalen Slijpe te Middelkerke en Kalsijdebrug te Gistel, beide in de Groote West-Polder, werden oeververstersterkingen aangebracht.
Tenslotte werden ook aan de Kemmelbeek oeververstersterkingswerken uitgevoerd. De aanpalende eigendommen en het cultureel centrum Bollemeers aan de Veurnseweg te Elverdinge werden bedreigd door oeverinstortingen.

Buitengewone werken

Naast de jaarlijkse onderhoudswerken werden in 1994 ook vier ontwerpen van buitengewone werken opgemaakt en toegewezen aan diverse aannemers. Prijskaartje hiervan: 54 miljoen fr.

Met behulp van korfmaaiers worden in het najaar de bodem- en oevervegetatie van de 1.300 km waterlopen 2de categorie weggemaaid.

Bij ruimingswerken aan het Sint-Trudoledeken te Assebroek/Brugge werd een één meter dikke sliblaag verwijderd.

Op de Sint-Jansbeek werd een stuw gebouwd om de waterdebieten, afkomstig van de autoweg A19 Kortrijk-Ieper, af te remmen.

Ter hoogte van de brug van de Dode IJzer te Roesbrugge werden indijkingswerken uitgevoerd en een keermuur gebouwd.

Door een profielaanpassing van de Nederbeek en de aanleg van spaarbekkens zullen de inwoners en de bedrijven van Anzegem heel wat minder wateroverlast hebben.

Samenwerking tussen het provinciebestuur, de stad Wervik en Aquafin leidde tot een volledige sanering van de Sint-Jansbeek te Wervik.

Te Wervik werd, i.s.m. het stadsbestuur, een sanering van de St.-Jansbeek uitgevoerd. Tegelijk werd door Aquafin een afvalwatercollector gebouwd. De werken kostten de provincie 17 miljoen fr. en waren eind 1994 grotendeels voltooid.
Aan de Speybeek te Tielt waren verbredingswerken aan de orde tussen het zuiveringsstation ter hoogte van de Karmstraat en de Keibosstraat. Deze eerste fase, over 1,5 km, kost 13 miljoen fr. De helft hiervan wordt terugbetaald door Aquafin.

Maatregelen tegen wateroverlast

De wateroverlast voor diverse woningen en bedrijven in de omgeving van de Nederbeek, in de Kasterstraat en de Bevrijdingslaan te Anzegem werd aangepakt met een profielaanpassing van de beek tussen de Bevrijdingslaan en de Broekstraat. In het benedenstroomse pand werden spaarbekkens uitgegraven om de afvoer naar Oost-Vlaanderen niet te versnellen.
De kostprijs van deze werken bedroeg 18,8 miljoen fr.
Om tot een oplossing te komen voor de wateroverlast in woningen langs de Spanjestraat en de overstromingen van de kantine en het voetbalterrein van Oostnieuwkerke werd de Mandel over 630 m aangepast.
Als gevolg van verregaande oeverafkalvingen in aanpalende eigendommen, werden over 600 m oeververstersingswerken uitgevoerd aan de Steenbeek te Houthulst tussen de Jonckershovestraat en de Steenbeekstraat.
Gelijkaardige oeververstersingswerken werden uitgevoerd over 350 m aan de Strooibeek stroomopwaarts de Werkenstraat te Handzame.
Voor deze werken moest de provincie 4,7 miljoen fr. betalen.
De woningen in de Bergenstraat aan de Dode IJzer te Roesbrugge worden voortaan beschermd door een keermuur van 62 m in gewapend beton en een aarden dijk van 150 m achter de achtertuinen. Voor de aanleg van deze dijk was 3.000 m^3 grond nodig. Die werd uitgegraven bij de aanleg van een visplaats en bij de verbreding en verdieping van de Dode IJzer.
De oevers werden aangelegd met een zacht talud en voorzien van rietbeplantingen.
Deze werken kostten de provincie 6,4 miljoen fr.

Waterbeheersingswerken aan het Noordgeleed

Het Noordgeleed ligt ten noorden van het kanaal Brugge-Oostende. Het 3,7 km lange gedeelte langs de Vaartdijk-Noord tussen de Cathilleweg te Jabbeke tot voorbij de Klemskerkestraat te Oudenburg werd verdiept, verbreed en verlegd. Het ruilverkavelingscomité Paddegat stelde hiervoor 13.000 m2 gronden ter beschikking van de provincie. Hierdoor verbetert de peilbeheersing in een bemalingsgebied van 900 ha ten westen van Stalhille en tussen de Oostendse Vaart en de weg Brugge-Oostende.
Tevens werd een onderhoudsweg aangelegd tussen de kanaaldijk en de waterloop en werden de hinderende duikers vervangen door comfortabele toegangen naar de landbouwbedrijven en landerijen.
Ter bevordering van het visbestand (paaiplaatsen) en de natuurontwikkeling werd de noordelijke oever over ruim 2,5 km aangelegd met een natuurtechnische oever (een zgn. plasberm) en rietbeplanting (planten gekweekt in perspotten).
De derde en laatste fase van dit project werd afgewerkt in augustus 1994 en kostte de provincie in totaal 37 miljoen fr.

Oudenburgs Vaartje opnieuw een visparadijs

Het Oudenburgs Vaartje (750 m "lang"), een zijarm van het kanaal Plassendale-Nieuwpoort die loopt tot aan de Abdijhoeve, was grotendeels dichtgeslibd door afzettingen van hoger gelegen gebieden en het rioolwater van de stad Oudenburg. Nadat Oudenburg erin slaagde de lozingen af te koppelen, kon de sanering van het vaartje worden aangevat.

Een ondiepe verbreding van het Oudenburgs Vaartje werd afgegraven om een paaiplaats te maken ter ondersteuning van het visbestand.

Het project werd uitgevoerd door de provincie, in samenwerking met de stad Oudenburg en de Provinciale Visserijcommissie.
De provincie verwijderde 5.700 m³ slib, bouwde oeververstersingen ter beveiliging van een 15-tal aanpalende woningen en naastliggende wegenis, legde een paaiplaats aan voor het visbestand en plantte 5.000 rietplanten ter bevordering van de oevervegetatie. Kostprijs: 10 miljoen fr.
De stad Oudenburg legde een riolering aan voor de opvang van de bestaande lozingen en de aansluiting ervan op het algemeen rioleringsnet en bouwde ter hoogte van de Abdijhoeve een houten bruggetje voor de fietsers en wandelaars. Kostprijs: 2,4 miljoen fr.
De Provinciale Visserijcommissie financierde de grondaankoop voor de paaiplaats (3.000 m²) voor een bedrag van 600.000 fr.

Pompgemalen

In de vallei vanaf Handzame, Zarren, Werken en Esen ligt het poldergebied der Bethoostersche Broecken. Deze vallei wordt vanaf Zarren (Barisdom) tot Diksmuide bemalen in de ingedijkte Handzamevaart. Hiervoor zorgen het pompgemaal Werken langs de weg Zarren-Werken (410 ha pompgebied) en het pompgemaal Esen langs de weg Esen-Vladslo (1.350 ha afwateringsgebied).
Het pompgemaal Esen dateert uit 1963 en kreeg een nieuwe propellenpomp met een pompdebiet van 1.000 l/sec. en automatische sturing.
Naast een hoogspanningskabine (100 KVA) werd het pompgemaal ook voorzien van een rooster met automatische werking op klok en peilverschil.
De werken aan het pompgemaal Werken omvatten het verlengen van het aanvoerkanaal, het plaatsen van een rooster met automatische werking op klok en peilverschil, het vervangen van een van de twee bestaande pompen (anno 1963) door een nieuwe pomp van 500 l/sec., de automatische sturing van de twee pompen afhankelijk van de waterpeilen in het pompgebied en de opschik rond het pompgebouwtje. De aanpassingswerken aan beide pompgemalen kostten samen 17,4 miljoen fr.

De moderniseringswerken aan het pompgemaal te Werken werden plechtig geopend op 11 maart 1994.

Wegen

De provincie West-Vlaanderen voorziet in haar begroting de nodige kredieten voor het instandhouden van haar 189 km-lange wegennet. Wegen bouwen met onbeperkte levensduur en nagenoeg geen onderhoud is niet mogelijk. Zelfs indien ze perfect ontworpen en aangelegd zijn, kunnen ze niet aan de tand des tijds ontkomen. Om echte beschadigingen te voorkomen is het bijgevolg belangrijk om de "normale slijtage" met preventief onderhoud aan te pakken.
Om een aandoening te kunnen "genezen" moet die uiteraard eerst geïdentificeerd worden. Dit vergt een goede kennis van de weg en van de eventuele oorzaken van de vastgestelde slijtage. Deze kennis wordt verworven enerzijds door visuele inspecties en anderzijds door het bestuderen van de invloed van verkeer, klimaat, kenmerken van de grond en van de bouwmaterialen op het aangelegde wegdek. Zo kan slijtage tijdig worden vastgesteld en zonder àl te veel kosten en ongemakken worden bestreden.
Evenmin onbelangrijk zijn het onderhoud en de instandhouding van de signalisatie en wegmarkeringen, de wegbermen, de grachten en beplantingen.
De herstelling van beschadigde of de herinrichting van lokaal onaangepaste wegvakken wordt vaak met zeer weinig enthousiasme door de weggebruikers onthaald. Nochtans: een slecht onderhouden weg is een onveilige weg!

Vrijliggende fietspaden bieden de beste bescherming voor deze "zwakke" weggebruikers.

Het aanbrengen van wegsignalisatie: een absolute noodzaak!

Op de provincieweg Menen-Moeskroen werd in de doortocht te Rekkem een nieuwe toplaag aangebracht. Slijtage van het wegdek is immers verkeersonveilig...

De provincie-as Brugge-Roeselare-Menen

Voor de drukke N32 Brugge-Menen werd een locatiebeleid uitgestippeld en werden de nodige ingrepen gedaan om de weg verkeersveiliger te maken.

De vestiging van een groot winkelcentrum in een bepaalde buurt brengt meestal een grote verkeersstroom met zich. Om overlast te vermijden op de drukke baan Brugge-Menen, gaf de provincieraad op 30 juni 1994 opdracht een locatiebeleid hieromtrent uit te werken.
Hiertoe werd de as Brugge-Roeselare-Menen in vier locatietypes ingedeeld. In vier verbodszones (type D) mogen voortaan geen grote winkelcentra meer worden opgericht. Het betreft de zones tussen de Koning Leopold III-laan te Sint-Andries/Brugge tot het militair spoor te Zedelgem, tussen de Remi Claeysstraat te Zedelgem en de Oude Gentweg te Torhout, tussen kilometerpaal 24,460 te Lichtervelde en de rotonde te Gits en tussen de Mgr. Catrystraat op de grens tussen Roeselare en Moorslede en de grote ring te Menen.
Dit vestigingsverbod slaat op distributiecentra met een winkeloppervlakte van minimum 750 m2. Kantoren, fabrieken of horecabedrijven vallen niet onder deze maatregel. Bedrijven echter die door hun ligging voor extra verkeersdrukte zorgen zullen voortaan moeten bijdragen in de aanpassingskosten van de wegeninfrastructuur.
Ter bevordering van de verkeersveiligheid zette de provincieraad het licht op groen voor de heraanleg van de N32 Brugge-Torhout-Roeselare-Menen. Prioritair hierbij zijn de herinrichting van de doortochten in de bebouwde kommen en het terugbrengen van de driebaansweg van 9 meter naar een tweebaansweg van 7 meter breed. Verder worden, waar nodig, fiets- en voetpaden aangelegd en wordt op de belangrijkste kruispunten de snelheid van het verkeer geremd door de aanleg van rotondes.
In eerste instantie is een rotonde voorzien ter hoogte van het kruispunt Vogelzang te Sint-Andries/Brugge en zullen tussen Brugge en Torhout wegmarkeringen worden aangebracht om het wegprofiel van drie naar twee rijstroken te herleiden. Verder is een rotonde in aanleg aan de ring rond Lichtervelde en zal, waar nodig, het tracé tussen Lichtervelde en Roeselare worden aangepast.
Prijskaartje voor deze werken: 700 miljoen fr., deels gefinancierd door trekkingsrechten uit het Investeringsfonds. De uitvoering van dit programma, alsmede de ermee gepaard gaande kosten, worden gespreid over 10 jaar.

Provincieweg Moerdijk-Leke

De provincieweg Moerdijk-Leke werd over ruim anderhalve kilometer heraangelegd.
Het betrof het traject tussen kilometerpaal 0,118 en 1,870. Halfweg december 1993 werden de werken aanbesteed voor de som van 29 miljoen fr. Hiervan wordt ruim 17 miljoen fr. bijgepast door het Investeringsfonds. De werken die op 1 mei 1994 werden aangevat, zijn ondertussen voltooid en worden in de loop van 1995 voorlopig overgenomen.

Bouwen langs provinciewegen

Wil je bouwen of verbouwen langs een provincieweg, dan buigt niet alleen het college van burgemeester en schepenen van je gemeente maar ook de bestendige deputatie zich over je bouwplannen.
Als wegbeheerder moet de bestendige deputatie bovendien toelating geven voor het plaatsen van uithangborden of reclamepanelen door zelfstandigen of bedrijven die de aandacht op hun activiteit willen vestigen, voor de aansluiting van woningen op het rioleringsnet, voor het aanbrengen van leidingen (boven- of ondergronds) voor openbare nutsbedrijven.
In 1994 verleende de bestendige deputatie 630 adviezen of machtigingen.

HET LANDELIJK VOETWEGENNET

Voetwegen, ofte "kerkewegels" zijn vaak eeuwenoud en rustig gelegen, maar daardoor soms in de vergeethoek geraakt. Niettegenstaande ze wettelijk bestaansrecht genieten door hun inschrijving in de Atlas der Buurtwegen, *zijn reeds vele van die oude voetwegen verdwenen. Gelukkig is er thans een kentering ten goede merkbaar.*
Om deze schuchtere ommekeer te stimuleren, organiseerde de bestendige deputatie in 1994 de Provinciale Wedstrijd Verkeersveiligheid onder het thema Een herwaarderingsproject van het landelijk voetwegennet. *Uit de verschillende door gemeentebesturen ingediende projecten, sleepte uiteindelijk Menen de eerste prijs in de wacht. Het bekroonde project realiseerde, via de bestaande voetwegen, een aantal zachte verbindingen tussen de rand en het centrum van de stad met de intentie aansluiting te zoeken met bepaalde voetwegen op Frans grondgebied. Naast een rustig fiets- en wandeltracé, biedt dit traject een alternatieve en veilige verbinding voor de zwakke weggebruikers. Een voorbeeld voor andere gemeenten...*

Herwaardering van het voetwegennet en een aangepaste bewegwijzering...

Gebouwen

Schade aan De Zonnewijzer te Kortrijk

Eind 1993 stelde het OCMW van Kortrijk, uitbater van het dienstencentrum De Zonnewijzer, schade vast aan het gebouw. Als gevolg van grote graaf- en bouwwerken op de terreinen van het vroegere stedelijk slachthuis vertonen de vloeren en de muren van de grote feestzaal, de bergingen, de zij-ingang en het sanitair, palend aan het bouwterrein, barsten.
De schade stabiliseerde zich naarmate de aanpalende bouwwerken vorderden en de diepe bouwput door de bouwwerken gestut werd.
De herstellingskosten worden geraamd op ca. 5 miljoen fr.

Verfraaiingswerken in het Provinciaal Hof

In 1994 werd het Provinciaal Hof verder verfraaid. De Vierendeelzaal, genoemd naar ir. Vierendeel, was het toneel van regelmatige vergaderingen van de commissie van raadgevers die voorstellen uitwerkt ter verfraaiing van het Provinciaal Hof.
Zo werden in 1994 de zalen op het gelijkvloers en op de eerste verdieping geschilderd en werden in de benedenzaal, de raadzaal en de balkonzaal tapijten aangebracht met het provinciewapen. Tal van schilderijen, waaronder de portretten van de Westvlaamse gouverneurs, werden opgefrist en waar nodig, gerestaureerd.
In grote vitrinekasten in de vestibule werden de historische documenten, eretekens en medailles te bezichtigen.
Voor het vervaardigen van nieuwe gordijnen en tafelnapjes werd een beroep gedaan op het Provinciaal Technisch Instituut te Kortrijk.

Nieuw Ergogebouw

Na de zomervakantie 1994 verhuisde het oude houtbewerkingsatelier in het Provinciaal Bezigheidshome te Gits van het centrale gebouw naar het nieuwe "ergogebouw". Hier is nu meer dan voldoende ruimte voor de talrijke houtbewerkingsmachines. Op de ruime zolder kan het onbewerkte hout gestapeld worden en verder worden gedroogd. In de leskeuken werd het keukenmeubilair op maat gemaakt voor rolstoelgebruikers zodat ook zij hier hun kookkunsten kunnen demonstreren.
Rond het gebouw werden grote terassen aangelegd zodat, wanneer het weer het toelaat, sommige activiteiten buiten kunnen gebeuren.
Vanuit het administratieve lokaal kan de begeleider de werkruimte voortdurend in het oog houden.

Het nieuwe ergogebouw bij het Bezigheidshome te Gits werd hoofdzakelijk als nieuw houtbewerkingsatelier ingericht.

Een huis voor meervoudig gehandicapten

De steeds weerkerende vraag naar opvang van zwaar meervoudig gehandicapten is niet aan het oor van het provinciebestuur ontsnapt.
Na een grondige studie van het werkveld werd beslist om in Emelgem een kleinschalig initiatief op te starten, als onderafdeling van de v.z.w. Provinciaal Bezigheidshome.
Het huis in Emelgem, uniek in Vlaanderen, zal onderdak bieden aan een twintigtal meervoudig motorisch gehandicapte volwassenen en voorziet een totale opvang zowel overdag als 's nachts.
Er zullen drie woonunits van zeven studio's worden ingericht, elk met afzonderlijke bad- en toiletinfrastructuur. Eén studio wordt gereserveerd voor crisisopvang. Verder worden lokalen voorbehouden voor een administratieve en medische dienst, voor de onderhoudsdiensten en de centrale keuken. De polyvalente zaal kan gebruikt worden voor dagopvang en is bovendien toegankelijk voor de omwonenden.
De verkaveling is zo opgevat dat het nieuwe centrum als een groot vrijstaand huis zal geïntegreerd worden in de woningengroep.
De infrastructuur, het gebouw en de grond zijn eigendom van de provincie West-Vlaanderen.
De kostprijs van dit project bedraagt ca. 130 miljoen fr.

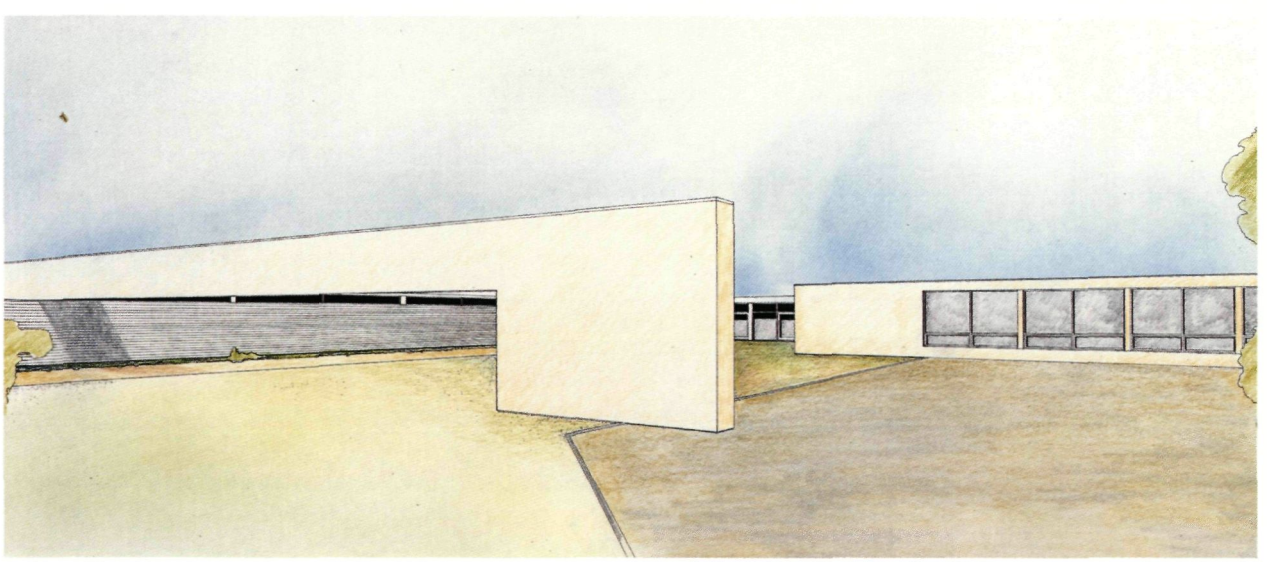
Ontwerp van het Provinciaal Huis voor Meervoudig Gehandicapten te Emelgem.

Ruimer PMMK

In de loop van 1994 startte de derde fase van de aanpassingswerken aan het Museum voor Moderne Kunst te Oostende.
Aan de kant van de Gentstraat (Sint-Jozefskerk) werd de vroegere binnenkoer overdekt en ingericht als tentoonstellingszaal.
De onderliggende kelders zullen deels als bergruimte, deels als technische ruimte en deels als expositieruimte dienst doen.
De voltooiing van de bouwwerken wordt verwacht in het eerste kwartaal van 1995.
De totale kostprijs zal ongeveer 35 miljoen fr. bedragen.

Restauratiewerken aan het Olympiabad

Aan de gevels en het betonnen terras van het Olympiabad te Sint-Andries/Brugge werd betonrot aangetroffen. In 1993 werd aldus gestart met de nodige restauratiewerken. In eerste instantie werden de gevels van het vestiairegebouw en van de westzijde van het terras gerestaureerd en beschermd.
De eigenlijke zwemhalle en de zuidzijde van het terras kwamen in 1994 aan de beurt.
De binnenrestauratie van de zwemhalle gebeurde tijdens de jaarlijkse sluitingsperiode in januari 1995.

LAND- EN TUINBOUW, ZEEVISSERIJ

7

Land- en Tuinbouw

Nieuwe structuur voor het Comité voor de Melkkwaliteit

Het Comité voor de Melkkwaliteit, gevestigd in het Provinciaal Centrum te Beitem, startte zijn activiteiten in 1956. Vanaf 1 oktober 1962 voert het de officiële kwaliteitsbepaling uit voor alle melkleveringen van boer aan zuivelfabriek in de provincie West-Vlaanderen. Momenteel zijn er in Vlaanderen nog drie dergelijke comités nl. te Beitem, te Lier en te Bokrijk.
Bij koninklijk besluit van 3 maart 1994 dienden de provinciale comités voor de melkkwaliteit zich om te vormen tot interprofessionele organismen voor de bepaling van de kwaliteit en de samenstelling van de melk. De statuten van het nieuwe interprofessioneel organisme bepaalden dat een paritaire vertegenwoordiging van zowel kopers als producenten moest worden voorzien.

De nieuwe algemene vergadering met 28 stemgerechtigde leden (14 kopers en 14 producenten) kwam voor het eerst samen op 17 oktober 1994. Daar werden de tien leden van de raad van bestuur gekozen. Voorzitter werd Gedeputeerde voor Landbouw Gerard Naeyaert.
De belangrijkste taken van het Interprofessioneel Organisme voor de Melkkwaliteit zijn het op geregelde tijdstippen controleren van vet- en eiwitgehalte van alle melkleveringen en het verschaffen van voorlichting aan en begeleiding van de melkveehouders teneinde de melkkwaliteit te optimaliseren.
Het Comité voor de Melkkwaliteit kan op deze manier meewerken aan de integrale kwaliteitsopvolging van de melkveehouderij-sector en ertoe bijdragen dat de zuivelindustrie en de consument melk van optimale kwaliteit ter beschikking krijgen.

Gekwalificeerd personeel controleert de melkkwaliteit met de modernste apparatuur.

Westvlaams akkerbouwonderzoek eensgezind op weg naar de 21ste eeuw

Het Westvlaams Proefcentrum voor de Akkerbouw (WPA) v.z.w. werd in 1992 opgericht en heeft als voornaamste doelstelling gunstiger perspectieven te openen voor de akkerbouwtelers. Dit kan door het aanleggen van proefvelden voor akkerbouwgewassen met een uitgesproken vulgariserend en demonstratief karakter en door het coördineren van alle initiatieven die op het vlak van akkerbouw door verenigingen en landbouwscholen worden genomen.
De raad van bestuur van het praktijkproef-centrum voor akkerbouw
De Zeepolder uit Gistel vond het in 1992 nog te vroeg om tot het WPA toe te treden, de omstandigheden waren toen niet gunstig genoeg.
In 1994 werden de gesprekken tussen De Zeepolder en het Provinciaal Centrum te Beitem hervat wat resulteerde in de ondertekening een samenwerkingsprotocol op 22 september 1994 in de Abdij Ten Putte te Gistel.
Het protocol zal ertoe bijdragen dat De Zeepolder een belangrijk proefbedrijf wordt van het provinciaal centrum te Beitem.
De samenwerking richt zich zowel op praktijkgericht onderzoek als op voorlichting en publikaties.

In aanwezigheid van de heer Antoine De Baerdemaeker, Kabinetschef van de Minister van Landbouw en de heer André Calus, Directeur van het Provinciaal Centrum te Beitem, werd op 22 september 1994 het protocol van samenwerking tussen het provinciebestuur en De Zeepolder n.v. ondertekend door Gouverneur Olivier Vanneste, Gedeputeerde Gerard Naeyaert en Voorzitter Guido Lammerant van de n.v. De Zeepolder.

Mestverwerking

De sterke ontwikkeling van de intensieve en weinig grondgebonden veehouderij in West-Vlaanderen leidde niet alleen tot economische welstand en behoud van tewerkstelling maar resulteerde ook in een (te) hoge mestproduktie.
De Vlaamse Regering wil dit probleem aanpakken via het Mestactieplan (MAP), waarvan de ingrepen vrij drastisch zijn en de timing zeer krap is. Dit stuit dan ook op heel wat weerstand bij de landbouwers.
Een andere mogelijkheid is ongetwijfeld mestverwerking. Daaromtrent zijn er de laatste maanden diverse acties in onze provincie op gang gekomen.
De Bestendige Deputatie heeft aan alle subsectoren van de zogenaamde varkenskolom voorgesteld een studiesyndicaat op te richten voor mengmestverwerking; besprekingen dienaangaande werden aangevat.

Met nieuwe technieken wordt de mengmest op een milieuvriendelijke manier reukloos in de grond gebracht.

IN MEMORIAM: IR. LUCIEN BOCKSTAELE

Op zaterdag 10 december 1994 overleed op 71-jarige leeftijd de heer Lucien Bockstaele, Eredirecteur van het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw. Hij bekleedde de directeursfunctie van 1 november 1956 tot 31 oktober 1988 en stond bekend als de man die op de juiste plaats, op het geschikte moment de meest passende oplossing wist te bieden voor een bedreigde land- of tuinbouwsector.
Na zijn studies aan de landbouwhogeschool te Gent en een specialisatie landbouweconomie werd Lucien Bockstaele in 1948 provinciaal landbouwkundige in West-Vlaanderen. Lucien Bockstaele heeft "Beitem" uitgebouwd tot een toonaangevend praktijkgericht onderzoeksstation. Mede onder zijn impuls treedt de Westvlaamse land- en tuinbouw met sterke troeven de toekomst tegemoet.

Dankzij waarschuwingssystemen wordt aardappelziekte tijdig gesignaleerd en bestreden.

Waarschuwingssystemen voor ziekten en insekten

De bestrijding van de ziekten in land- en tuinbouw is zowel voor de teler als voor het leefmilieu zeer belangrijk.
Een aardappelproduktie waarin knollen met aardappelziekte voorkomen is commercieel waardeloos en de spruitkooloogst kan ernstige schade oplopen door vraatzuchtige insekten.
De provinciale afdeling van aardappelonderzoek, die in het Interprovinciaal Proefcentrum voor de Aardappelteelt (PCA) met haar Oostvlaamse collega's samenwerkt, heeft sinds 1993 in de ons omringende landen grondig onderzoek verricht naar de waarschuwingssystemen voor de aardappelziekte. Het is immers duidelijk dat men voor de nabije toekomst een zo efficiënt mogelijke bestrijding nastreeft en hiervoor de minst schadelijke middelen met een minimale dosering hanteert. Het meest aangewezen systeem werd eerst op kleine schaal uitgetest en in 1994 verder uitgebouwd met de steun van het Ministerie van Landbouw. In de bestrijdingsdeviezen wordt naast de exacte bespuitingsdatum op basis van het ziekteverloop, ook de meest aangewezen middelenkeuze opgegeven. De eerste resultaten zijn veelbelovend.
De meewerkende landbouwers staan positief tegenover deze ziektewaarschuwingsdienst die zich o.a. baseert op diverse weergegevens (temperatuur, neerslag, luchtvochtigheid), de laatste toepassing van een produkt en de aard van het ingezette schimmelwerende middel.
Met medewerking van het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw werd in 1994 een EU-project opgestart dat loopt tot 1999 en dat beoogt het gebruik van insekticiden in de

spruitkoolteelt te verminderen door het uitbouwen van een insektenwaarschuwingsdienst. Zo zou van het conventionele kalenderbespuiten kunnen worden overgestapt naar een meer beredeneerde vorm van gewasbescherming.
Praktisch gaat het zo in zijn werk: in functie van de insektensoort kunnen vangsystemen worden gebruikt die de insekten aanlokken met feromonen - dit zijn geslachtslokstoffen - of kunnen de eitjes van bepaalde insekten geteld worden. Wanneer blijkt dat de insektenpopulatie een bepaalde schadedrempel overschrijdt, wordt een bespuitingsadvies gegeven. Verspreid over het ganse land worden tien observatievelden aangelegd waarvan vier in West-Vlaanderen. Vanaf 1996 zal worden nagegaan in hoeverre een waarnemings- en waarschuwingsdienst praktisch kan werken en hoe, met minder bespuitingen, een efficiënte bestrijding kan worden gerealiseerd.

Vangsystemen verhinderen het indringen van insekten bij de spruitkool.

Proclam actief!

Na de start van Proclam, het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu, werden begin 1994 diverse werkgroepen opgericht die elk een specifiek project begeleiden.
De werkgroep Integratie van Hoevegebouwen kreeg de taak een actie op het getouw te zetten om onze landbouwbedrijven beter te integreren in het Westvlaamse landschap. Deze actie kreeg de naam De Groene Zetel. Meer hierover leest U in het volgende hoofdstuk.
Een tweede werkgroep startte een proefproject i.v.m. de afvalwaterproblematiek op de landbouwbedrijven. Verspreid over de provincie (Regionaal Landschap Westvlaamse Heuvels, Impulsgebied Oostende-Blankenberge en regio Poekebeek) werd bij een twintigtal landbouwers een totale doorlichting van de afvalwaterstromen gemaakt en vervolgens in overleg met de landbouwer naar de beste behandelingsmethode gezocht. Eerst werd uitgekeken naar de mogelijkheden tot reductie van de afvalwaters waarna de zuivering aan bod kwam. Steeds echter werd vooropgesteld dat de

Door het aanbrengen van riet wordt het afvalwater in de grachten gezuiverd.

bacteriologische kwaliteit van de melk niet in het gedrang mag komen.
Het zoeken naar alternatieven voor de huidige landbouw stond ook op de agenda.
Hieromtrent organiseert de werkgroep 5B een overlegforum tussen landbouw- en milieu-organisaties dat beoogt produktiviteit en duurzaamheid met elkaar te verzoenen. Vooral in de Westhoek zijn land- en tuinbouw nog steeds van groot economisch belang en zorgen er voor aanzienlijke tewerkstelling. Anderzijds is de streek van grote landschappelijke waarde en wordt de zorg voor een duurzaam milieu en het beheer van de natuur steeds belangrijker. Door het volgen en begeleiden van diverse bedrijven die binnen een of ander bedrijfssysteem werken of naar een combinatie van systemen streven, kan nuttige informatie worden opgedaan.
Ook andere instellingen kunnen gebruik maken van het forum om er hun studies voor te stellen. Zo lichtte de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) er haar Landinrichtingsprojekt Westhoek toe en haar projectvoorstel inzake de EU-verordening 2078/92 *Landbouwproduktiemethoden verenigbaar met de eisen inzake milieubescherming en natuurbeheer.*

Een tentoonstelling licht de bezoeker in over de levenswijze en de schadelijkheid van de muskusrat.

De vormingsreeks *Agrarisch natuurbeheer, een kans voor landbouw en milieu?* bood een vijftigtal geïnteresseerden uit diverse sectoren (ambtenaren, onderwijs, onderzoekers, landbouwers) de mogelijkheid om kennis te maken met de Nederlandse ervaringen inzake verweving van landbouw en natuur.
Deze reeks werd georganiseerd in samenwerking met Samenlevingsopbouw Westhoek en het Regionaal Landschap Westvlaamse Heuvels.
Op de persbijeenkomst *Milieuvriendelijke Gewasbescherming* werden de technische mogelijkheden gedemonstreerd inzake milieuvriendelijk toepassen van gewasbeschermingsmiddelen door o.m. het gebruik van driftwerende doppen en aangepaste spuittoestellen. Ook de te verwachten wetgeving voor het testen van spuittoestellen werd er uit de doeken gedaan.

Muskusratbestrijding

Muskusratten zorgen voor heel wat problemen. Hun voortplantingsritme ligt zo hoog dat ze dikwijls beschermde diersoorten en vegetaties verdringen en hele biotopen ontwrichten. Daarnaast kunnen ze tot 20% van een landbouwopbrengst afvreten en veroorzaken zij, door hun enorm graafvermogen, grote schade aan oevers en dijken. Tenslotte kunnen zij nieuw aangelegde rietvelden, natuurtechnisch aangelegde oevers, groenaanleg enz. onherroepelijk beschadigen.
De muskusrat houdt bovendien geen rekening met landsgrenzen. Vandaar dat een gecoördineerde aanpak inzake reglementering, wijze en tijdstip van bestrijding meer dan noodzakelijk werd. Om dit te verhelpen ondertekenden vertegenwoordigers van het département du Nord op 2 december 1994 te Rijsel het protocol *Grensoverschrijdende muskusratbestrijding*.
Bij wijze van proef startte in het voorjaar van 1994 een gemeenschappelijke muskusrat-bestrijding in de grensoverschrijdende deelbekkens van de IJzer nl. die van de Heidebeek en de Zwijnebeek. Aan Franse zijde omvat dit de zone tussen Oost-Cappel en Steenvoorde en aan Belgische kant is dit het grondgebied van de gemeente Poperinge.
Deze proefperiode loopt over twee jaar.
Het is de bedoeling deze samenwerking uit te breiden naar de volledige grenszone. Zowel aan Franse als aan Vlaamse kant zijn bijkomende financiële middelen en extra personeel ingezet.
Het Vlaamse Gewest, de provincie West-Vlaanderen, het stadsbestuur van Poperinge en het Regionaal Comité Zuid-Westhoek verlenen aan dit project hun medewerking.

Verder werd in opdracht van het Provinciaal Comité voor Muskusratbestrijding een tentoonstelling opgezet door de stad Poperinge die o.m. te bezichtigen was in de stedelijke kinderboerderij van Torhout. Ze diende er als didactisch materiaal bij de diverse leergangen voor het lager en middelbaar onderwijs.
De opening ging gepaard met een studiedag inzake de gezondheidsrisico's en de persoonlijke hygiëne bij de bestrijding van ratten, in het bijzonder van de muskusrat.

Arbitragecommissie voor volleveldsgroenten

De meeste volleveldsgroenten, bestemd voor de verwerkende industrie (diepvries), worden op contract geteeld. De landbouwer verbindt er zich toe een bepaalde hoeveelheid of oppervlakte van een groente (b.v. spinazie) te kweken en tegen een contractueel vastgelegde prijs te leveren.
Reeds in 1990 heeft het Provinciaal Centrum te Beitem, met instemming van alle betrokken partijen - telers, handel en verwerkende industrie - een brochure *Kwaliteitsnormen vollegrondsgroenten voor de industrie* op de markt gebracht. Hierin wordt bepaald waaraan alle partijen zich dienen te houden en aan welke eisen een kwaliteitsvol produkt moet voldoen.

Deze brochure werd nu enigszins aangepast en zal als leidraad dienen voor een arbitrage-commissie die eind 1994 tot stand kwam in samenspraak met telers, handel en groenteverwerkende industrie.
De arbitragecommissie, met secretariaat in het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw te Beitem, zal geschillen tussen deze drie partijen onherroepelijk kunnen beslechten. Om de werking te evalueren en eventueel bij te sturen werd eveneens een v.z.w. Coördinatiecommissie Vollegrondsgroenten opgericht waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn. Deze v.z.w. met zetel te Beitem is een overlegforum dat nog verder uitgebouwd kan worden.

Meningsverschillen tussen producent en fabrikant over de kwaliteit van vollegrondsgroenten worden door de Arbitragecommissie beslecht.

Zeevisserij

Het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek

Het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO) groepeert de mariene vorsers van de zes Vlaamse universiteiten en een aantal wetenschappelijke instellingen.
Van een coördinatie- en contactorgaan tussen de verschillende onderzoeksploegen hoopt het IZWO uit te groeien tot een volwaardig instituut voor de zee. Toegepast onderzoek met economische spin-off en het vervullen van beleidsvoorbereidende en ondersteunende taken inzake kust- en zeegebonden materies zijn haar betrachtingen.
Samen met de provincie West-Vlaanderen werden de eerste stappen gezet om deze visie bij de Vlaamse Regering te propageren, hopende op de politieke wil om dit doel te realiseren.
In april 1994 organiseerde het IZWO in het provinciehuis Boeverbos haar jaarlijkse contactdag rond het thema *De Noordzee.*
Aan bod kwamen onder meer ziekten en parasieten bij schar, aspecten van verontreiniging in sedimenten, organismen en aërosole luchtpartikels, de dynamiek van zandbanken en de gegevensbank van de Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee en Schelde-Estuarium (BMM). Tevens stelden de Vlaamse Milieumaatschappij en een aantal universitaire laboratoria hun werking voor.
Het IZWO verleende ook haar medewerking aan de *2nd International Conference: the Geology of Siliciclastic Shelf Seas,* die in mei werd georganiseerd aan de Gentse Universiteit.
Tien jaar geleden werd het oceanografisch onderzoeksschip Belgica in gebruik genomen. Dit opende nieuwe perspectieven voor monitoring, beheer en onderzoek van het mariene milieu. Hieraan gaven de federale diensten voor wetenschappelijke, technische en culturele aangelegenheden en BMM de nodige luister met de organisatie van het symposium

Het oceanografisch onderzoeksschip de R.V. Belgica verricht sinds 10 jaar fundamenteel onderzoek in de Noordzee en de Noordatlantische Oceaan.

Dialoog tussen de wetenschappers en de gebruikers van de zee dat in oktober te Oostende werd georganiseerd. Tijdens dit symposium werd de eerste IZWO-aanmoedigingsprijs voor jonge Vlaamse mariene vorsers uitgereikt. Twee laureaten werden ex aequo bekroond op basis van hun ingediende wetenschappelijk werk en hun gedreven onderzoeksgeest.
Nog in het kader van de viering van het jubileum van de Belgica, liep te Oostende de tentoonstelling *De Noordzee: een zee vol leven* die het grote publiek informeerde over het mariene onderzoek. IZWO was present met een informatiestand en kreeg de gelegenheid zich voor te stellen aan Z.M. Koning Albert II.
Om het Vlaamse mariene onderzoek ook in het buitenland enige roem te geven, publiceert het IZWO jaarlijks het boek *IZWO Collected Reprints,* met wetenschappelijke publikaties van haar leden. De uitgave wordt uitgewisseld met publikaties van mariene centra wereldwijd. Aldus kan de Halewyck-bibliotheek continu aangevuld worden. In het kader van een internationaal ontwikkelingsproject, fungeert zij trouwens als toeleveringsbibliotheek van marien-wetenschappelijke literatuur aan Kenia.
Samen met de Gentse en Leuvense Universiteit, werkte IZWO in 1994 ook mee aan de voorbereidingen van een internationaal aquacultuurcongres dat zich speciaal toespitst op het kweken van larven van vissen, schaal- en schelpdieren. Het *Fish and Shellfish Larviculture Symposium (LARVI 95)* zal plaatsvinden in Gent in september 1995.

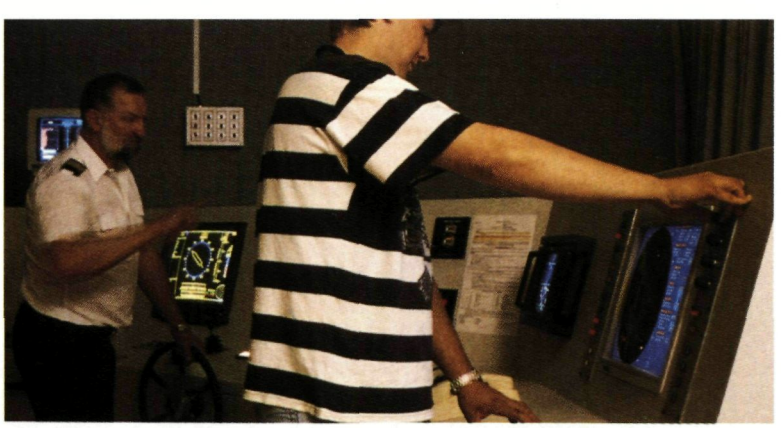
Veilig varen

In het kader van haar steunmaatregelen aan de zeevisserij heeft de provinciale overheid beslist om steun te verlenen aan specifieke inspanningen voor het beperken van arbeidsongevallen op zee.
Naast de investeringstoelagen voor de modernisering van kustvaartuigen, subsidieert de provincie eveneens maatregelen ter bevordering van de veiligheid aan boord van alle vissersvaartuigen die in Westvlaamse havens ingeschreven zijn.
Het bedrag van de toelage per vaartuig is vastgesteld op 10% van de investering en beperkt tot maximum 280.000 fr. In 1994 werden zeven aanvragen genoteerd, goed voor een totaal bedrag van 704.264 fr.

NAUTISCH CENTRUM

Met als doel leerlingen van zeevisserijscholen en reeds varende schippers en motoristen vertrouwd te maken met de moderne apparatuur aan boord van schepen zette, de v.z.w. Nautisch Centrum in 1991 te Zeebrugge haar deuren open.
Dit opleidingsproject is een samenwerkingsinitiatief tussen het Ministerie van Onderwijs, de provincie West-Vlaanderen, de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) en de v.z.w. Nautisch Centrum. Deze v.z.w. stelt kosteloos simulatie-apparatuur ter beschikking van leerlingen van erkende Vlaamse zeevisserijscholen, werknemers van de Belgische Reders ter Zeevisserij en werkzoekenden.
De VDAB van haar kant staat in voor de werking en het onderhoud van het centrum.
De uitrusting en de faciliteiten die het centrum biedt, maken het mogelijk cursussen te organiseren die de nodige basiskennis en -vaardigheden bijbrengen voor het bedienen van moderne navigatie- en zeevisserijapparatuur.
Vanuit het oogpunt van het concurrentievermogen van de Belgische zeevisserijvloot en het streven naar betere en veiliger arbeidsomstandigheden, kan de betekenis van het Nautisch Centrum niet genoeg benadrukt worden.

In het Nautisch Centrum te Zeebrugge leren stuurlui (aan wal) omgaan met de modernste uitrustingsapparatuur aan boord van schepen.

RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEU

8

Milieu en ruimtelijke ordening

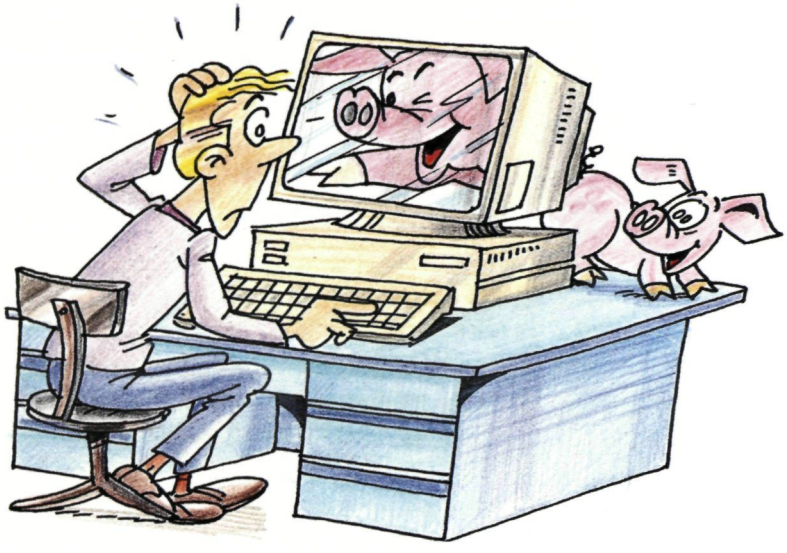
Provinciale milieubeleidsnota 1994

Het provinciaal milieuconvenant, afgesloten tussen de provincies en het Vlaamse Gewest, bepaalt dat elke provincie jaarlijks een nota voor moet leggen aan de Administratie Milieu, Natuur en Landinrichting van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, over de coördinatie en de integratie van het milieu- en natuurbeleid van de in de provincie gelegen gemeenten.
Deze nota moet o.m. gebaseerd zijn op de toestand van het milieu en de natuur in de provincie.
Daarbij moeten ook de jaarprogramma's en de budgettaire middelen worden opgegeven die voorzien zijn voor het milieu- en natuurbeleid van de provincie.
Op 21 april 1994 werd de eerste provinciale milieubeleidsnota door de provincieraad goedgekeurd.
Het eerste van de vijf delen van de nota handelt over het eigen provinciale milieubeleid en omvat de hoofdstukken milieuhygiëne,ruimtelijke ordening en stedebouw en landschap, natuur en bos.
Naast een overzicht van de huidige toestand en van de belangrijkste knelpunten worden de doelstellingen en de visie op lange termijn en een actieplan op korte termijn aangegeven.
Enkele in het oog springende actiepunten uit het eerste deel zijn o.m. de coördinatie van de opmaak van een provinciaal afvalstoffenplan voor huisvuil en de resolute aanpak van het verdrogingsprobleem. Het handhaven van een streng vergunningsbeleid voor veehouderijen moet de toestand van bodem, oppervlaktewater en grondwater ten goede komen.
Daarnaast wordt een overzicht gegeven van alle VLAREM-milieuvergunningen waarover de bestendige deputatie beslist heeft.
Het aantal bouw- en verkavelingsberoepen die de bestendige deputatie het afgelopen jaar heeft behandeld, wordt schematisch voorgesteld en ook aan het Structuurplan West-Vlaanderen wordt ruim aandacht besteed.
Wat natuur betreft, werkt de provincie mee aan verschillende regionale of grensoverschrijdende initiatieven inzake natuurontwikkeling en landschapszorg. Om het gebrek aan bos in de provincie tegen te gaan, wordt ernaar gestreefd de bestaande provinciedomeinen uit te breiden en nieuwe domeinen te realiseren.
Tegelijk wordt aandacht besteed aan de zachte recreatie en de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen.
Het tweede deel van de milieubeleidsnota legt vooral de nadruk op de samenwerking met de gemeenten, het opmaken van lesmateriaal over natuur en milieu voor het onderwijs en de ondersteuning van plaatselijke verenigingen.
Zo wordt o.m. de realisatie van een provinciaal centrum voor milieu- en natuureducatie in het vooruitzicht gesteld.
De ondersteuning van de gemeenten bij het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid wordt behandeld in het derde deel.
Een eerste resultaat van deze begeleiding is de samenvatting van de gemeentelijke knelpuntennota's van 1993.
Ook wordt er een stand van zaken gegeven met betrekking tot de gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen.
De uitbouw van de provinciale begeleiding en profilering naar de gemeenten toe is hierbij belangrijk.
Deel vier is gewijd aan de interne milieuzorg binnen het provinciebestuur.
Hier wordt gesteld dat sensibilisering van personeel en beleid nodig is om het draagvlak te creëren voor een intern milieuzorgsysteem.
Er zal o.a. worden nagegaan in hoeverre het milieuzorgsysteem voor kantoren, dat door OVAM werd voorgesteld, kan worden toegepast in de provinciale kantoren.
Tot slot geeft een uittreksel uit de begroting 1994 een overzicht van de budgettaire middelen voor natuur en milieu en de besteding van deze middelen.
Achteraan de beleidsnota wordt het onderzoek van milieuvriendelijke teelten in het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw te Beitem beschreven en wordt een volledig overzicht gegeven van de vergunde varkensstapel op klasse I-varkenshouderijen.

De provinciale milieudatabank

In 1993 werd tussen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse provincies een milieubeleidsovereenkomst afgesloten waarbij de provincie de milieu- en grondwatervergunningen, afgeleverd door de bestendige deputatie, in de milieudatabank invoert en voor het beheer en de actualisering van deze gegevens zorgt. Het is de bedoeling dat de provincies op deze manier meehelpen bij het uitbouwen van één centrale milieudatabank voor het Vlaamse Gewest, die onder het beheer staat van het Centrum voor Overheidsinformatica (COI) te Haasrode.
Momenteel bevat de eigen provinciale milieudatabank gegevens over VLAREM- en ARAB-milieuvergunningsdossiers. Ook de gegevens i.v.m. varkenshouderijen en grondwatervergunningen categorie B (grondwaterwinning van meer dan 96 m^3 per dag) worden nauwkeurig bijgehouden.

In de toekomst zullen ook de door de gemeentebesturen afgeleverde milieu- en grondwatervergunningen in de provinciale milieudatabank worden opgenomen.

De GOM, het WES en het milieu

De milieuafdeling van de GOM - West-Vlaanderen verstrekt informatie en geeft eerstelijnsadvies aan KMO's omtrent de milieuwetgeving, vergunningsprocedures, steunmaatregelen voor milieu-investeringen en geschikte technologieën voor afval- en emissiepreventie of milieusanering.
Jaarlijks worden aldus een honderdtal bedrijven begeleid. In 1994 werd daarenboven speciale bemiddeling en begeleiding verstrekt aan enkele concrete mestverwerkingsprojecten.
Op vraag van de provinciale overheid werd gestart met het ontwerp van een provinciaal afvalstoffenplan. Hiermee wordt een overzicht gegeven van de actuele situatie van de afvalproduktie en -verwerking in de provincie en wordt een prognose gemaakt van de evolutie op middellange en lange termijn.
In overleg met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) werd de ontwerp-reglementering voor de afvalstoffenregistratie uitgetest bij een vijftal bedrijven uit de regio.
De milieuafdeling van de GOM - West-Vlaanderen coördineerde het initiatief Charter 99 betreffende de milieuverklaring. Daarbij werden twintig bedrijven uit het zuiden van West-Vlaanderen gehonoreerd met het Milieucertificaat 1994 voor de gerealiseerde milieu-investeringen.

Op de milieutechnologiebeurs IFEST organiseerden en coördineerden de GOM-milieucellen het "startersdorp", waaraan een vijftiental startende ondernemingen hun medewerking verleenden.
De milieuafdeling organiseerde verder een provinciale infodag over het vernieuwde afvalstoffendecreet.
In samenwerking met de Gentse Universiteit, werd het achtste internationaal *Forum for Applied Biotechnology* georganiseerd.
Voor dit driedaagse forum trokken 325 deelnemers, uit 30 verschillende landen, naar het Provinciaal Hof te Brugge.
Het WES-milieuonderzoek en -advies van haar kant, voerde in 1994 voor een private afvalverwerker, een marktonderzoek uit over afvalstoffen. Het studiebureau realiseerde diverse Milieu-Effecten-Rapporten (MER) waaronder dat inzake de berging van ruimingsspecie uit de Handzamevaart.
In 1994 ging ook de samenwerking van start tussen het WES-milieuonderzoek en -advies en het Centrum voor Kwaliteitszorg (CKZ) West-Vlaanderen. Beide instanties zullen voortaan gezamenlijk de bedrijven adviseren en begeleiden inzake implementatie van milieuzorgsystemen en integratie met kwaliteitszorgsystemen. In dit verband werd door het WES en het CKZ een reeks opleidingen voor bedrijven georganiseerd.

Structuurplan West-Vlaanderen

In 1991 gaf het provinciebestuur aan het Westvlaams Ekonomisch Studiebureau (WES) de opdracht een ruimtelijk structuurplan voor de provincie op te maken, met prioriteit voor de kustzone (arrondissementen Brugge, Oostende en Veurne). Vervolgens komt de zone zuidoost (arrondissementen Kortrijk, Roeselare en Tielt) en tenslotte de zone zuidwest (de arrondissementen Ieper en Diksmuide) aan de orde.
In februari 1994 werd het voorontwerp van het Structuurplan Kustzone aan de provincieraad voorgelegd. Hiermee werd het startsein gegeven voor een grootscheepse informatie- en inspraakactie, begeleid door het communicatiebureau Cibe v.z.w.
Voor de gemeenteraadsleden van de betrokken gemeenten werden vijf vergaderingen belegd. De bevolking werd ingelicht via een huis-aan-huis-folder en uitgenodigd op een provinciale informatievergadering te Blankenberge.
Verder werd in elk van de betrokken gemeenten een informatievergadering voor de inwoners georganiseerd. Ieder gemeentebestuur werd om advies gevraagd en zo'n 2.500 burgers en organisaties adresseerden hun reacties aan het provinciebestuur. Alle adviezen en opmerkingen werden verwerkt en ter bespreking aan de provincieraad voorgelegd. Vervolgens werd aan het WES opdracht gegeven om het voorontwerp aan te passen.

Dit ontwerp-structuurplan zal opnieuw worden voorgelegd aan de gemeenten en aan de bevolking. De wijze waarop de stappen van voorontwerp naar ontwerp en van ontwerp naar definitief plan zullen worden gezet, zal mede worden bepaald door het Structuurplan Vlaanderen en het decreet betreffende de organisatie van de ruimtelijke ordening en stedebouw, dat de wettelijke basis zal zijn voor het Structuurplan Vlaanderen en voor het Structuurplan West-Vlaanderen.
Niettegenstaande de drukte rond het deelplan voor de kustzone, werkte het WES ook intens aan de voorbereiding van het deelplan voor de zone zuidoost West-Vlaanderen.
De eerste fase, waaronder de opmaak van het voorbereidend rapport *Karakteristieken en Knelpunten - Behoeftenraming en Visievorming,* werd reeds afgewerkt. De tweede fase, het opstellen van de zgn. sectorstudies, is volop in uitvoering. Voor het derde en laatste deelplan, nl. het structuurplan voor de zone zuidwest, wordt voortgewerkt aan het voorbereidend onderzoek.

Het panel met de medewerkers van het WES en het communicatiebureau CIBE tijdens de provinciale informatievergadering omtrent het voorontwerp van het Structuurplan Kustzone.

Bouwen en verkavelen: een probleem?

Een bouw- of verkavelingsvergunning moet in eerste instantie aangevraagd worden bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente. Wordt die vergunning geweigerd, dan kan hiertegen beroep aangetekend worden bij de bestendige deputatie. Weigert de bestendige deputatie, dan kan de aanvrager voor hoger beroep terecht bij de minister. Anderzijds kan ook de overheid, het schepencollege of de gemachtigde ambtenaar van de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting beroep aantekenen tegen de beslissing van hogerhand en alsnog de vergunning weigeren.
In 1994 werd 243 maal beroep aangetekend bij de bestendige deputatie. Een aantal beroepen werd ingediend omdat de aanvragers hun bouwplannen niet konden realiseren.
Het Duinendecreet had nl. een bouwverbod opgelegd voor verschillende percelen die uitdrukkelijk als bouwgrond werden verworven. Zo ontstonden juridische problemen voor situaties waarbij een bouwvergunning werd toegekend *vóór* de inwerkingtreding van het Duinendecreet, maar waarbij de bouwwerken nog niet werden aangevangen.
Ook de verschillende wijzigingen van de wet op ruimtelijke ordening en stedebouw doorkruisten bepaalde bouwplannen.
Een verschillende interpretatie door het schepencollege of de aanvrager hebben een lichte stijging van het aantal bouwberoepen veroorzaakt.

Het Duinendecreet

Op 14 juli 1993 verscheen in het Belgisch Staatsblad het veelbesproken en omstreden Duinendecreet dat aan de bouwwoede in de kustduinen een halt toeroept en een totaal bouwverbod oplegt voor bijna 1.000 ha duingebied. Deze noodmaatregel bleef van kracht tot 31 december 1994. Tijdens deze periode werd een openbaar onderzoek ingesteld. De beschermingscriteria werden verfijnd en de inventaris van het beschermd duingebied en het voor de landbouw belangrijk duingebied werd, na advies van verschillende organen, definitief op punt gesteld. Op 16 december 1994 werd het nieuwe decreet door de Vlaamse Raad goedgekeurd. Sindsdien is voor de aangeduide gebieden de bescherming definitief.
De gouverneur werd belast met de organisatie van het openbaar onderzoek dat liep van 1 mei tot en met 29 juni 1994 en waarbij bijna

Ter bescherming van de resterende kustduinen werd voor 931 ha duingebied een definitief bouwverbod opgelegd.

400 bezwaarschriften werden ontvangen.
Ook de kustgemeenten en de bestendige deputatie werden om advies gevraagd.
Alle adviezen, bezwaren en opmerkingen werden voorgelegd aan de Regionale Commissie voor Advies voor de Ruimtelijke Ordening in de Streek West-Vlaanderen die hierover advies uitbracht aan de Minister van Ruimtelijke Ordening.
Na het openbaar onderzoek werd van de vooropgestelde oppervlakte 64 ha geschrapt, zodat nu voor 931 ha duingebied een definitief bouwverbod geldt. Anderzijds werd voorgesteld nog eens 167 ha extra te beschermen.
Deze bijkomende gebieden moeten volgens dezelfde omslachtige procedure onderworpen worden aan een nieuw openbaar onderzoek.
Het Duinendecreet wordt dus vervolgd...

Inventarisatie van potentieel verontreinigde sites

De eerste stap bij het bestuderen van de verontreinigingsproblematiek en de milieu-impact van een potentieel verontreinigde site is het verzamelen en registreren van gegevens.
Van 1 september 1993 tot 1 december 1994 werden door de Westvlaamse Intercommunale voor Technisch Advies en Bijstand inzake Ruimtelijke Ordening (WITAB), in opdracht van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de provincie West-Vlaanderen, 200 potentieel verontreinigde sites geïnventariseerd. Het betreft voornamelijk oude stortterreinen.
Nu reeds is gebleken dat het aantal potentieel verontreinigde sites veel hoger ligt dan aanvankelijk werd gedacht. Of de geregistreerde sites ook echt verontreinigd zijn, moet nog blijken uit een bodemanalyse.
Uit de gegevens moet de eventuele noodzaak tot saneren blijken. Het provinciebestuur heeft het onderzoek financieel ondersteund voor een bedrag van 2,6 miljoen fr.

COÖRDINATIE VAN HET GEMEENTELIJK MILIEUCONVENANT

Om de gemeenten te begeleiden bij het uitvoeren van het gemeentelijk milieuconvenant, beschikt de provincie over een "coördinator natuur" en een "coördinator milieu". Het voorbije jaar organiseerden ze twee provinciale vergaderingen voor de gemeentelijke milieuverantwoordelijken waarbij o.m. toelichting werd verstrekt over het Structuurplan West-Vlaanderen en de toepassing van de milieuvoorwaarden van Vlarem II op inrichtingen van klasse 2 en 3. Om meer ervaringsuitwisseling mogelijk te maken, worden ook vormingsmomenten voorzien. De eerste bijeenkomst vond plaats in het najaar 94 en verschafte methodische begeleiding aan de hand van de Handreiking voor de opmaak van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GNOP). *In 1994 bezochten de coördinatoren zestien gemeentelijke milieudiensten. Bij deze bezoeken werd het gemeentelijk milieubeleid doorgelicht, de milieubeleidsnota becommentarieerd en gepeild naar eventuele behoeften waarop de provinciale begeleiding kan inspelen. De lokale milieuverantwoordelijken kunnen steeds terecht bij de provinciale coördinatoren met problemen i.v.m. de opmaak van het GNOP, de inventarisatie van lozingen en grondwaterwinningen e.d.m. Het afgelopen jaar kwamen heel wat vragen omtrent procedureproblemen i.v.m. het milieuconvenant. Regelmatige contacten met "de basis" maken het de provinciale coördinatoren in zekere mate mogelijk om de gemeenten te kunnen vertegenwoordigen op overlegvergaderingen op gewestelijk niveau. Hier worden problemen besproken die zich stellen bij de uitvoering van het convenant. In samenwerking met AMINAL, de milieu-administratie van het Vlaamse Gewest, werd een provinciale samenvatting opgemaakt van de gemeentelijke milieubeleidsnota's 1993. De werking van de coördinatoren richt zich echter ook tot de studiebureaus en intercommunales die door de gemeenten werden aangeduid als auteur van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan of van de milieu-inventaris. In overleg met hen werd een consensus bereikt omtrent de te volgen methodiek voor de opmaak van het GNOP. Aan de hand van getuigenissen van medewerkers van het Instituut voor Natuurbehoud, het Provinciaal Instituut voor Hygiëne van de provincie Antwerpen en de Stichting Landelijk Overleg Natuur- en Landschapsbeheer uit Zeeland, werd tevens gezorgd voor inhoudelijke ondersteuning van de GNOP-auteurs.*

De Groene Zetel

DE GROENE ZETEL

De uitbouw van het project *Integratie van Landbouwbedrijven in het Landschap* was een van de prioriteiten van het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (Proclam) in 1994. Het project geniet de volle ondersteuning van het provinciebestuur.
In eerste instantie werd een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers uit het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw te Beitem, de initiatiefnemers van de actie *Behaag het Landschap,* de gemeenten, de provincie en de landbouworganisaties.
De actie wordt gepromoot onder de naam *De Groene Zetel* en wil de bedrijfszetels door beplanting met streekeigen groen rondom bestaande en nieuwe bedrijfsgebouwen beter doen inpassen in het landschap.
De actie is speciaal gericht tot de landbouwbevolking en krijgt dan ook de medewerking van de landbouworganisaties.
Landbouwers die hun bedrijf beter willen inpassen in het landschap door o.a. een functionele erfbeplanting, kunnen terecht bij hun gemeente. De bevoegde ambtenaar van de technische, groen- of milieudienst verstrekt de nodige informatie en overhandigt hem een bestelformulier waarmee hij een keuze kan maken tussen een zestal plantpakketten.
Voor de geïnteresseerde gemeentebesturen werden twee voorlichtingsvergaderingen georganiseerd waar zowel het systeem van de actie, de taak van de gemeenten, de gevoeligheden van de landbouwers als algemene tips voor beplantingen van land- en tuinbouwbedrijven gegeven werden.
De actie werd verder ondersteund via persberichten, voorlichtingsfolders, tentoonstellingspanelen, een draaiboek, individuele begeleiding enz.
Concreet werden ook alle landbouwbedrijven langs de A18 Jabbeke-Veurne stelselmatig bezocht. Zij kunnen plantgoed bestellen met een toelage van 50%. Daarop hebben 23 bedrijven ingespeeld.

De Bergen, zoals onze Westvlaamse Heuvels in de Westhoek worden genoemd

De Bergen

Na de succesvolle projecten *Het kan ook net* voor het basisonderwijs en *De groene 62* voor de eerste graad van het secundair onderwijs, lanceerde de provincie het project *De bergen - milieu-educatie in de Westvlaamse Heuvels.*
De Bergen is een voorbeeld van een vakoverschrijdend project en richt zich tot de derde graad van het secundair onderwijs over alle onderwijsnetten en richtingen heen.
Het materiaal is bruikbaar in de lessen aardrijkskunde, biologie en geschiedenis en kan zelfs aanleiding geven tot interessante toepassingen in vakken zoals Nederlands en plastische opvoeding.

EURO-GEOGRAFENDAG

Op voorstel van de Vereniging voor Leraars Aardrijkskunde van West-Vlaanderen en i.s.m. het Europees Vormingscentrum Ryckevelde uit Sijsele, nam het provinciebestuur het initiatief om op 3 december 1994 de eerste Euro-Geografendag voor de Noordzeeregio te organiseren.
Een 150-tal leraars uit West- en Oost-Vlaanderen, Zeeland en Nord/Pas-de-Calais woonden in het Provinciaal Hof lezingen bij over structuurplanning in het leerplan aardrijkskunde en over het Structuurplan Kustzone.
's Namiddags kon het dagthema, Recreatieve en toeristische druk op het landschap in de kustregio, *verder worden bestudeerd in de natuurgebieden Uitkerkse Polders of het Zwin.*

Landschapszorg en groenvoorziening

Ondersteuning bij de aankoop van natuurgebieden

Verschillende jaren reeds steunt de provincie de aankoop van natuurgebieden door natuurverenigingen met 30% subsidie op de totale aankoopprijs. Zij wil hiermee natuurgebieden binnen de provincie veilig stellen voor de toekomst. Bovendien wordt op deze manier de inzet van vele vrijwilligers gevaloriseerd.
In 1994 werden twaalf aankopen met een totale oppervlakte van 27 ha 90 a 12 ca van Natuurreservaten v.z.w. betoelaagd voor een totale som van 3.471.622 fr. Verspreid over de hele provincie gaat het om volgende gebieden:

Uitkerkse polder, Blankenberge	14 ha 70 a 44 ca
Damse vestingen, Damme	1 ha 88 a 20 ca
Platte Kreek, Lapscheure	1 ha 24 a 4 ca
Blankaart, Merkem/Woumen	3 ha 13 a 20 ca
Broekelzen, Westouter	4 ha 12 a 50 ca
Brandersbos, Westouter	2 ha 75 a 24 ca
Schuddebeurze, Middelkerke	6 a 50 ca
TOTAAL 1994	27 ha 90 a 12 ca

Het natuurreservaat De Broekelzen te Westouter.

Natuur- en landschapsplannen in het regionaal landschap

Het jaar van de doorbraak...?

Het Regionaal Landschap, een samenwerkingsverband tussen de provincie West-Vlaanderen, de gemeenten Heuvelland en de steden Ieper, Poperinge en Mesen, komt stilaan op kruissnelheid. Er werd een nieuwe campagne *Behaag het landschap* gelanceerd ter promotie van streekeigen groen. Er wordt naar financiële middelen gezocht voor de inrichting van een aantal reservaatgebieden. Ook de gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen krijgen stilaan vorm. Dankzij de inzet van de landschapswacht werd ondertussen al een en ander gerealiseerd: het Warandepark kreeg een opkuisbeurt, in Ieper werd een restgebied aan de ring tot educatieve natuurtuin omgebouwd en in Poperinge werden diverse aanplantingen uitgevoerd.
Op toeristisch-recreatief vlak wordt uitgepakt met twaalf bewegwijzerde wandelroutes, een nieuwe (Schreve-)fietsroute en vijf mountainbikecircuits. Het fietspaddestoelennetwerk wordt verder afgewerkt met bijkomende bewegwijzering vanuit de centra.
In samenwerking met de landbouw werden o.m. enkele kleinschalige waterzuiveringseenheden opgezet in melkveebedrijven. Ze hebben in eerste instantie een experimenteel karakter en zullen pas bij positieve resultaten op ruimere schaal worden gepromoot. Er werd ook meegewerkt aan een cursus agrarisch natuurbeheer. Een studie omtrent erosie werd uitbesteed aan de Universiteit van Gent.

Natuurontwikkeling in de Verdronken Weiden en langs het gewezen kanaal Ieper-Komen

Door de ondersteuning vanuit het Regionaal Landschap zitten vastgelopen dossiers zoals de Verdronken Weiden en de Komense Vaart nu in een vergevorderde fase. De Verdronken Weiden is een gebied aan de rand van Ieper dat sinds enige tijd wordt ingericht als wacht- en spaarbekken. Het is de bedoeling dit bekken in

De Komense Vaart: eens bedoeld als een kanaal tussen Ieper en Komen, nu een langgerekt landschapselement met een reeks gevarieerde biotopen.

te richten op een milieuvriendelijke manier met optimale kansen voor natuurontwikkeling.
De Komense Vaart zou destijds Ieper met Komen door een nieuw kanaal verbinden. Dit was nodig om Ieper en het Westland de broodnodige, nieuwe economische impulsen te geven.
Maar het liep uit op een technische mislukking. De ondergrond van de Ieperiaanse klei met zijn verraderlijke eigenschappen, was de grootste spelbreker bij het weggraven van de kleimassa's.
Wat rest van een oude Ieperse droom is een langgerekt landschapselement, een lintvormige insnijding in het landschap dat een authentiek stukje patrimonium is geworden.
Hoewel door de mens gemaakt, kreeg de natuur er sinds de Eerste Wereldoorlog vrij spel, wat geresulteerd heeft in een reeks gevarieerde biotopen.
Op maat van de kwetsbare natuurwaarden wordt in beide dossiers een beperkt recreatief medegebruik ingelast.

Landschapszorg op de flank van de Vidaigneberg

Het benadrukken van de aanwezige landschapsstructuren op de flanken van de Vidaigneberg, met voorop die van de beekvalleien, werd prioritair en gedetailleerd uitgewerkt. Dit leidde tot voorstellen rond nieuwe aanplantingen met recreatieve infrastructuur voor wandelaars.
Het project is een test om via een klein, concreet project landbouwers met andere gebruikers van het landschap te laten samenwerken.

Opruimactie met minder-validen

Op 20 april 1994 ruimden meer dan 500 volwassen mentaal gehandicapten het zwerfvuil langs De Groene 62. De actie liep onder het motto "De mentaal gehandicapte, een burger met zin voor verantwoordelijkheid".

TOERISME EN RECREATIE

9

Toerisme

De Belgen en hun vakantie

In oktober startte het WES voor de negende maal een onderzoek naar het vakantie- en recreatief gedrag van de Belgische bevolking.
Het onderzoek wordt om de drie jaar uitgevoerd. De resultaten van het vakantieonderzoek 1991 werden in 1994 in boekvorm uitgebracht.
Een beknopte synthese ligt eveneens bij het WES ter beschikking.
Het vakantieonderzoek is in zijn genre het meest complete en meest gedetailleerde op de Belgische markt. Het geeft informatie over daguitstappen, lange en korte vakanties en het moet vragen beantwoorden als: gaan er nu meer Belgen op reis, nemen zij nu vaker dan vroeger een lange of korte vakantie, hoe evolueert de concurrentiële positie van de verschillende binnen- en buitenlandse toeristische bestemmingen, waarom kiezen de Belgen een bepaalde bestemming, gaan ze nu meer op hotel of boeken ze eerder een vakantiewoning, hoeveel Belgen doen een beroep op reisbureaus voor hun lange en korte vakanties, wat doen de Belgen tijdens hun reizen, hoeveel geld besteden ze eraan?
Op deze vragen wordt tweemaal per jaar antwoord gegeven door ongeveer 6.000 willekeurige Belgen.

ONZE KUST NIET DUUR?

Prijsvergelijking bij de verhuur van vakantiewoningen aan de Belgische Kust, Noordspaanse en Franse Middellandse Zeekust is een andere studie die in 1994 door het WES werd uitgevoerd in opdracht van de bestendige deputatie van West-Vlaanderen. Het doel van de studie was te achterhalen hoe de Belgische Kust zich prijsgewijze positioneert tegenover de concurrenten-zonnebadplaatsen aan de Noordspaanse en Franse Middellandse Zeekust. In het hoogseizoen (juni-september) blijkt de huurprijs voor de gemiddelde vakantiewoning aan de Belgische Kust zowat een vierde duurder te zijn dan aan de Noordspaanse Middellandse Zeebadplaatsen en een vierde goedkoper dan aan de Franse Middellandse Zeekust.

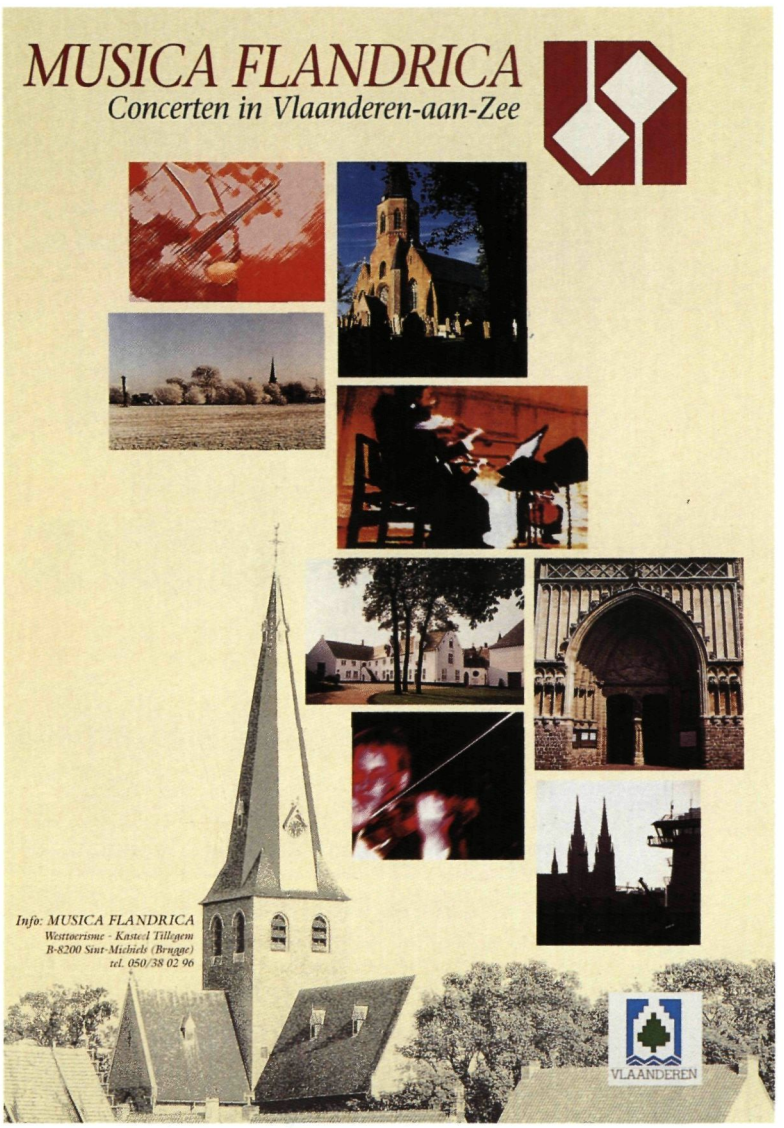
Vakantiewoningen aan de Belgische Kust zijn gemiddeld duur te huur.

Musica Flandrica

Zowel voor de dag- als de verblijfstoerist is de kust ongetwijfeld de belangrijkste toeristische attractiepool van ons land.
De sterke concentratie van de verblijfstoeristische vraag tijdens het hoogseizoen en de slinkende belangstelling voor louter "sun & beach"-vakanties zijn echter problematisch voor onze kust. Het snelgroeiend marktsegment van de tweede en van de korte vakanties (1 tot 3 nachten) biedt evenwel nieuwe mogelijkheden voor de kust, aangezien dit soort vakanties meestal buiten het hoogseizoen worden genomen.
Vanuit dit besef werd in 1994, binnen de schoot van Westtoerisme, en in nauwe samenwerking met de provinciale dienst voor cultuur, gestalte gegeven aan een nieuw toeristisch produkt: Musica Flandrica.
Musica Flandrica berust op een volledig nieuw concept waarbij kwalitatief hoogstaande weekends worden uitgebouwd rond twaalf uitermate unieke concerten. Hierbij treedt het kruim van de Belgische en buitenlandse barokorkesten en -ensembles op in prachtige historische locaties, die bijdragen tot een ideale en unieke muziekbeleving.
De weekends vangen aan op zaterdagmiddag met een "prelude". Dit behelst een bijzonder interessant bezoek aan prachtige beziens-waardigheden uit de onmiddellijke omgeving van de concertplaats. Na de prelude kan worden deelgenomen aan een gastronomisch diner in een streekrestaurant.
Westtoer, de commerciële afdeling van Westtoerisme zorgt voor overnachtingsmogelijk-heden.
Musica Flandrica beoogt dus enerzijds een verrijking van het culturele aanbod in West-Vlaanderen en anderzijds een aanvulling en herwaardering van het toeristisch aanbod buiten het hoogseizoen. In 1994 werden de eerste vier concerten met groot succes georganiseerd in Damme, Ieper, Nieuwpoort en Lissewege.

Musica Flandrica: waar cultuur en toerisme elkaar de hand reiken...

Westtoerisme en de pers

Met Westtoerisme wil het provinciebestuur het toerisme in en naar West-Vlaanderen stimuleren. Bij de oprichting in 1936 was de werking uitsluitend toegespitst op de promotie van West-Vlaanderen via folders en berichtgeving in de media. Pas vanaf de jaren 70, toen de vereniging volwaardig werd uitgebouwd, werden de beschikbare mediatoetsen meer en meer bespeeld. Kranten, tijdschriften, radio en televisie zijn trouwens nog steeds de belangrijkste informatiedragers.
Reeds meerdere jaren organiseert de vereniging een voorjaarspersdag waar alle Westvlaamse toeristische diensten hun nieuwe initiatieven en evenementenkalenders aan de Belgische pers kunnen voorstellen. De eindejaarspersdag daarentegen behandelt telkens een bepaald toeristisch thema. Het nieuwe hoteldecreet, de campings, grensoverschrijdende initiatieven

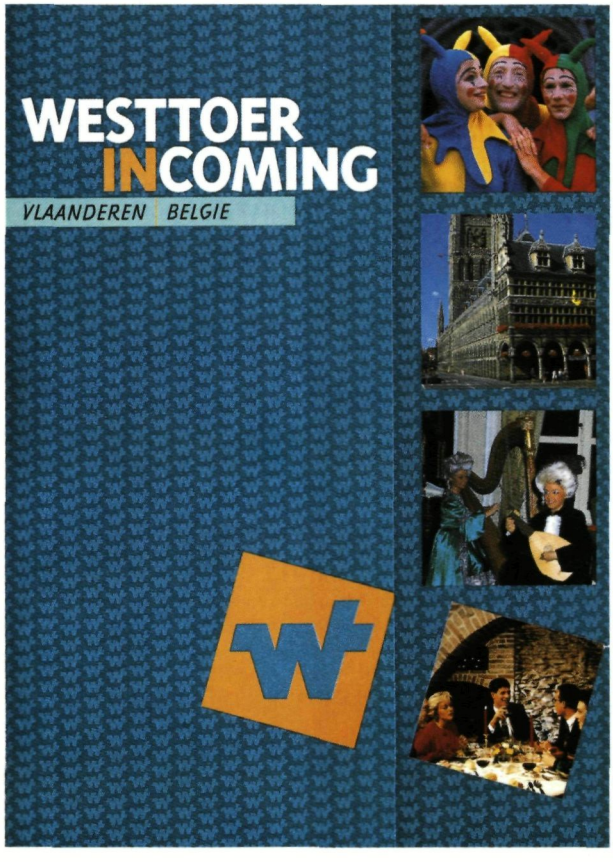
Goede contacten met de pers zijn belangrijk voor de promotie van toeristisch West-Vlaanderen.

en gastronomie kwamen reeds ruimschoots aan bod. Sedert een vijftal jaren wordt bij het einde van het hoogseizoen een voorlopige balans opgemaakt. Tijdens de einde-hoogseizoens-persconferentie geven vertegenwoordigers uit de diverse logiessectoren een eerste indruk over de toeristische bedrijvigheid.
Westtoerisme beperkt zich echter niet tot het organiseren van persbijeenkomsten. Met de regelmaat van de klok worden persberichten verstuurd en ontvangen journalisten en persmedewerkers de WT-weetjes.
Verder steekt Westtoerisme heel wat tijd in de begeleiding van journalisten uit binnen- en buitenland. Zo werkte men in 1994 mee aan *Vlaanderen Vakantieland,* aan de hoogseizoen-evenementenkalender van BRTN-teletekst en aan *Zomerzoen,* het toeristische programma van Focus TV dat loopt tijdens de zomermaanden.

Westtoer

Vragen vanuit de reiswereld konden door de lokale aanbieders niet altijd efficiënt worden beantwoord. Bovendien werd vaak naar een produkt gevraagd dat uit meerdere diensten bestaat en waarop de hotelier moeilijk kon inspelen. Vandaar dat in 1985, binnen de afdeling produktontwikkeling van Westtoerisme, Westtoer werd opgericht.
Westtoer neemt deel aan internationale toeristische vakbeurzen en workshops, doet aan actieve prospectie, organiseert persconferenties voor de vakmedia en studiereizen voor reisondernemers. Daarnaast wordt jaarlijks de brochure *Dagtrips voor groepen in West-Vlaanderen* gepubliceerd die zich vooral richt tot reisleiders van socio-culturele verenigingen.
De laatste jaren werden tal van inspanningen gedaan om ook op de lucratieve incentive markt voet aan wal te krijgen. Ook hiervoor beschikt Westtoer over enkele passende produkten: historische banketten, een moordparodie en feesten met Dracula als thema.
Bedrijven kunnen bij Westtoer terecht voor de organisatie van seminaries en voor begeleiding bij de organisatie van congressen. Ook voor grote vakbeurzen biedt Westtoer zijn diensten aan bij het maken van de nodige hotelreservaties. Verenigingen, reisbureaus en autocaristen doen een beroep op de vereniging voor het reserveren van hotelkamers, maaltijden, gidsbeurten, boottochten enz.
Op deze manier kan Westtoer op een efficiënte manier bijdragen tot de internationale toeristische doorbraak van West-Vlaanderen.

Westtoer, de all-round partner in de organisatie van congressen en seminaries.

Provinciedomeinen

Bebossen in De Baliekouter en De Palingbeek

De provinciedomeinen De Palingbeek te Ieper en De Baliekouter te Wakken werden vanaf half maart 1994 in een recordtempo bebost.
In De Palingbeek werden iets meer dan 31.000 bomen of 8 ha bijgeplant en in De Baliekouter werden 50.000 bomen geplant of 16 ha.
Het domeinpersoneel kon, met de technische steun van vier plantboren, de werken nog voor Pasen beëindigen. Regelmatige neerslag tijdens de lente en de zomer zorgde ervoor dat de bebossingen grotendeels slaagden. Enkel op de droge helling van de kouter in het domein De Baliekouter werd een opvallende uitval gesignaleerd. Geen nood echter! Tijdens de Dag van de Natuur op 19 november 1994, zorgde de v.z.w. Torenvalk uit Tielt voor de heraanleg van dit gedeelte bos.

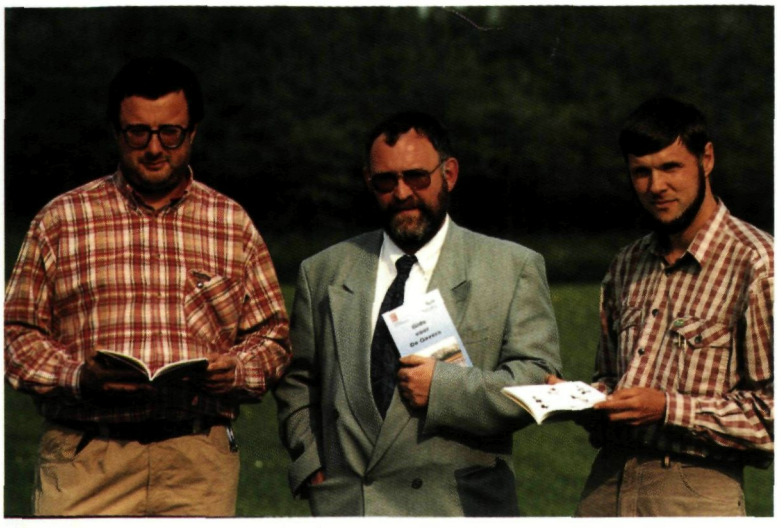
Bosaanplantingen in De Baliekouter.

De Tripmadam

De Tripmadam, *het winkeltje van Loca Labora in de kruidentuin van het provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld, is tijdens de weekends en de vakanties geopend. De naam tripmadam refereert naar een kruid van de familie van de vetplanten.*

Gedeputeerde Jan Durnez en de auteurs van Een gids voor De Gavers.

GIDSEN VOOR PROVINCIEDOMEINEN

De reeks gidsen voor de provinciedomeinen, die tot voor kort beperkt was tot een gids voor de kruidentuin van het provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld en voor de Damse Vaart, werd aangevuld met een Gids voor De Gavers.
Deze publikatie, die het resultaat is van een vlotte samenwerking tussen de provinciale diensten en de natuurwerkgroep De Gavers v.z.w., beschrijft nauwkeurig wat er in dit uniek natuurgebied te beleven valt. Van het provinciedomein De Palingbeek te Ieper en het domein d'Aertrycke te Torhout werd ook een nieuwe folder uitgegeven. Deze beide publikaties hebben een gelijkaardige lay-out en inhoud als de vorig jaar verschenen folders van het Lippensgoed-Bulskampveld en het Tillegembos.

Iris, een astrolab

De Astronomische Contactgroep v.z.w. voltooide in 1994 in het provinciedomein De Palingbeek, de eerste fase van zijn astronomisch educatief centrum Het Observatorium. Met de steun van de provincie, de stad Ieper, het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme en het Interregfonds van de EU kon het astrolab Iris gestalte krijgen op de meest geschikte plaats in het provinciedomein. Het project bestaat uit een sterrenwacht met de grootste private spiegeltelescoop van de Benelux.
De nevenuitrusting, nl. de projectieruimte, het auditorium, de computers en de beeldschermen, zorgt voor een perfecte weergave van de via de telescoop verkregen informatie.

Het astronomisch-educatief centrum in het provinciedomein De Palingbeek.

De Palingbeek is gegroeid van 60 ha in 1989 naar 94 ha in 1994.

De Palingbeek groeit snel!

De laatste jaren kende De Palingbeek te Ieper de grootste uitbreiding van alle Westvlaamse provinciedomeinen. Vijf jaar geleden was dit Ieperse domein slechts 60 ha groot. In 1989 werd het met 11 ha uitgebreid door de aankoop van een hoeve en de bijbehorende gronden. In 1993 werd het met 10 ha verruimd en in 1994 nogmaals met 19 ha. De Palingbeek is nu dus bijna 94 ha groot en de 100 ha liggen in het verschiet.

FIETSEN DOOR DE PROVINCIEDOMEINEN

Voortaan zijn er in alle provinciedomeinen ruime faciliteiten voor de recreatiefietsers. Zo werden er voor de Kastelenroute fietsdoorsteken aangelegd in het Tillegembos en in het domein d'Aertrycke. Telkens kregen bestaande dreven een aangepaste verharding met ternair zand.
Een inplanting in de recreatief minst gebruikte delen van het domein wordt nagestreefd om de hinder voor de wandelrecreatie tot een minimum te beperken. De fietsroute door het Tillegembos heeft niet enkel een recreatieve functie maar ook een utilitaire betekenis. Het is immers de kortste verbinding tussen twee woonwijken.
In De Palingbeek werd een doorsteek voor mountainbikes voorzien. De aanleg ervan kadert in een netwerk van Alle-Terrein-Fiets (ATF) routes dat het Regionaal Landschap Westvlaamse Heuvels doorkruist.

Recreatie en vrije tijd

WVT op studiereis

Naar jaarlijkse traditie richtte de WVT in 1994 een studiereis in voor provinciale en lokale beleidsverantwoordelijken. Dit keer werden de provincie Antwerpen met de Netevallei en de Oosterkempen aangedaan.
Thema van de dag was het natuureducatief onthaal. In de voormiddag werden het domein Hof van Coolhem te Puurs en het Provinciaal Instituut voor Milieu-Educatie te Lier bezocht.
Na de middag werd gewandeld langs de Grote Nete te Herenthout waarna het WVT-gezelschap naar het ecocentrum De Goren te Mol vertrok. Van daaruit ging het per fiets naar het bungalowpark van de Rauwse Meren en het aanpalend natuurreservaat De Maat.
De studiereis werd afgerond met een boot-excursie op de Kempense kanalen.
De organisatie van de studiereis gebeurde in nauwe samenwerking met het Antwerps provinciebestuur en het Centrum voor Natuurbeschermingseducatie.

Te paard door de Mandelvallei

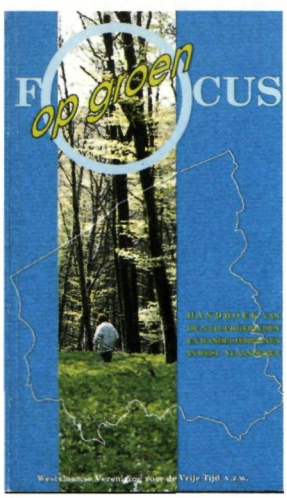
Na de openstelling van de ruiterpaden in de regio's Leie-Schelde en het Westvlaamse Heuvelland, werd op 27 augustus 1994 het pad in de Mandelvallei ingereden. Het ruiterpad bestaat uit twee bewegwijzerde rondritten met als centraal punt de manege Oud Molenhof.
Het circuit Noord (18,5 km) loopt via Ingelmunster, het noorden van Meulebeke en Ardooie (o.a. over het provinciedomein 't Veld).
Het circuit Zuid (20 km) loopt via Ingelmunster, het zuiden van Meulebeke en het zuiden van Ingelmunster en Izegem (o.a. langs de oevers van de Mandel en het kanaal Roeselare-Leie).
Beide routes staan uitvoerig beschreven in een brochure.

Op 27 augustus 1994 werd aan de manege Oud Molenhof te Ingelmunster, het provinciaal ruiterpad De Mandelvallei officieel geopend.

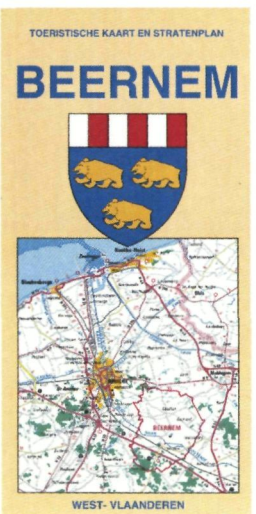
Het is de bedoeling om in de toekomst alle plaatselijke netten met elkaar te verbinden tot een ruiterpadennet dat de gehele provincie doorkruist. Bovendien werd er bij het uitstippelen van de routes rekening gehouden met de aanwezige maneges en met de verblijfsvoorzieningen voor de ruiter.
Zo worden, naast halve en volle dagtochten, ook meerdaagse tochten mogelijk gemaakt; een bijkomende toeristische troef voor het binnenland van West-Vlaanderen.

FOCUS OP GROEN

Bossen en natuurgebieden vormen steeds vaker het reisdoel voor dag- en weekendtochten.
In die optiek bracht de WVT een nieuwe gids uit onder de titel Focus op Groen, handboek van de natuur- en wandelterreinen in West-Vlaanderen.
De gids geeft een beschrijvend overzicht van bijna 100 natuurgebieden in de provincie. Het gaat om natuurreservaten, bossen, parken, landgoederen en landschappen waarin je als wandelaar of fietser een tocht kunt maken. Van elk gebied wordt een beknopte terreinbeschrijving gegeven waarna een informatief luik volgt met praktische gegevens omtrent ligging, oppervlakte, eigendomsstatuut, beheersinstantie, toegangsbepalingen, beschikbare documentatie en een info-adres. Van grotere domeinen is tevens een situeringsplan met de gebiedsomgrenzing opgenomen.
Pictogrammen verwijzen naar wandelroutes, picknicktafels, toiletten, cafetaria e.a.
De nieuwe publikatie telt 180 blz. en kost 250 fr. Ze is te verkrijgen bij de WVT, Westtoerisme en de toeristische infokantoren.

Toeristische kaart van Beernem

Naar aanleiding van de heruitgave van het stratenplan van Beernem, ontwikkelde de WVT, in opdracht van de gemeentelijke overheid, een toeristische kaart op schaal 1:15.000. Bedoeling was de inwoners van Beernem voor te lichten i.v.m. de recreatieve mogelijkheden in de directe woonomgeving. Als basiskaart fungeerde een uitsnede van de topografische kaarten van het Nationaal Geografisch Instituut. Hierop werden de recreatieve gegevens zoals wandelpaden, fietsroutes en ruitercircuits geënt.
Voor aanvullende toeristische informatie, zoals overnachtingsaccommodatie, merkwaardige hoeven, spijshuizen, musea en bezoekerscentra werd gebruik gemaakt van pictogrammen.
Alles samen werden meer dan honderd items op deze manier in kaart gebracht. Het resultaat is een vierkleuren vouwkaart met stratenplan aan de ene kant en een gedetailleerde plattegrond met de toeristisch en recreatieve infrastructuur aan de andere kant.
De toeristische kaart van Beernem werd uitgebracht op 8.000 exemplaren. De uitgave was een pilootproject en kreeg financiële steun van de Koning Boudewijnstichting en het Nationaal Geografisch Instituut. Op termijn hoopt de WVT ook andere gemeenten te bewegen om gelijkaardige kaarten uit te geven.

Het provinciaal fietsrouteplan in zijn eindfase

De Beverhoutsroute werd op 15 mei 1994 feestelijk ingereden.

Tussen Oostende en Torhout werd op 3 juli 1994 de Wijnendaleroute ingereden. De route volgt grotendeels de spoorwegbedding Zandvoorde-Wijnendale.

De Kastelenroute, officieel geopend op 10 september 1994, slingert zich langs tientallen kastelen tussen Brugge, Oostkamp en Torhout.

Actieve vrijetijdsbesteding en doe-vakanties scoren hoog. Die trend vertaalt zich o.m. in een toegenomen vraag naar toeristische fietsroutes. Om hierop in te spelen ontwikkelde de WVT, samen met het provinciebestuur en Westtoerisme, een meerjarenplan voor de uitbouw van een fietsroutenet.
In 1994 kon dit netwerk worden uitgebreid met vier nieuwe fietsroutes. Op 15 mei werd te Beernem de Beverhoutsroute ingereden, die een aantrekkelijk stuk van de zandstreek ten zuiden van Brugge verkent. Het routetraject kadert in een ruimer netwerk van fietsroutes om het plattelandstoerisme in de grensregio Zeeland, West- en Oost-Vlaanderen (Euregio Scheldemond) te bevorderen.
Begin juli werd te Stene ook de Wijnendaleroute tussen Oostende en Torhout feestelijk ingereden. Deze route volgt o.m. het traject van de oude spoorwegbedding tussen Zandvoorde en Wijnendale, die door de provincie als fiets- en wandelpad werd heringericht.
Op 8 september was het de beurt aan de Spierevalleiroute. Deze route situeert zich deels op Westvlaamse, deels op Henegouwse en Franse bodem. Grensoverschrijdende samenwerking vormde trouwens de directe aanleiding voor dit route-initiatief, dat mede door de Intercommunale Leiedal werd gefinancierd. Centraal gegeven op deze tocht is het Spierekanaal van Roubaix naar de Boven-Schelde te Spiere-Helkijn.
Twee dagen later werd ook de Kastelenroute plechtig geopend. Deze route slingert zich langs tientallen kastelen en landgoederen, in de bosrijke streek tussen Brugge, Oostkamp en Torhout.
Voor het komende jaar staan opnieuw vijf nieuwe routes op het programma, nl. de Gitsbergroute (Roeselare), de Schoorbakkeroute (Middelkerke), de Mandelroute (Tielt), de Maerlantroute (Damme) en de Schreveroute (Poperinge), meteen het sluitstuk van het 25 routes tellende netwerk in West-Vlaanderen.

Pleziervaart krijgt wind in de zeilen

In 1994 verdeelde de provincie in totaal 682.766 fr. aan toelagen voor de verbetering van de accommodaties van de pleziervaart.
Deze toelagen kwamen tal van projecten ten goede: de uitbreiding van het sanitair en de inrichting van overnachtingsmogelijkheden voor bezoekers van de Koninklijke Kanoclub Sobeka te Zwevegem, de aanleg van vlottende steigers door de stad Ieper, de uitbreiding van de steigers en het voorzien van elektriciteit, drinkwater en douchegelegenheid in de haven van Ieper door de VVW Ieperlee, het bouwen van een aanlegplaats ter hoogte van het sas in Boezinge door de VVW Ieperlee.
De pleziervaarders met grotere vaartuigen zullen voortaan ook gebruik kunnen maken van de aanlegsteigers te Izegem op het kanaal Roeselare-Leie en de VVW Westhoek heeft in de plezierhaven op de IJzer het aantal ligplaatsen uitgebreid en voorzien van elektriciteit en drinkwater.
Om het steeds uitbreidende watertoerisme in de kwetsbare Westhoek in goede banen te leiden, werd het overleg Waterrecreatie Westhoek op gang gebracht tussen alle betrokken belangengroepen. Dit overleg wil een voorbeeld zijn voor andere waterrijke gebieden en staat klaar om mee te werken aan een ruimer beleidsplan voor het watertoerisme in Vlaanderen en over de grenzen heen.
Om de waterrecreanten in de Westhoek te informeren en te sensibiliseren werd een viertalige brochure uitgegeven. De brochure geeft informatie over het natuur- en cultuurlandschap in de Westhoek, de ecologische waarde van de IJzervallei en belicht de milieu-aspecten van de waterrecreatie. Verder zijn er een samenvatting van het scheepvaartreglement en een vaarkaart met de nodige technische gegevens in opgenomen. De brochure wordt gratis verspreid via de watersportverenigingen en de ontvangstkantoren voor de scheepvaart.

Ook de Westvlaamse provincieraad was in 1994 aan een "pleziervaart" toe. Het jaarlijkse studiebezoek speelde zich vooral in de Westhoek af met de bedoeling nader kennis te maken met de accommodaties voor riviertoerisme.

WELZIJNSZORG

10

Uit in West was weer eens Best!

Binnen de provinciale voorzieningen en domeinen werd op zondag 5 juni 1994, voor de tweede maal een grootse open-deur-dag georganiseerd met een reeks activiteiten waarbij elke Westvlaming toeschouwer of deelnemer kon zijn. *Uit in West* wil het provinciaal beleid grotere bekendheid geven bij de Westvlaamse gezinnen. Zowat 18.000 bezoekers kwamen op het aanbod af.

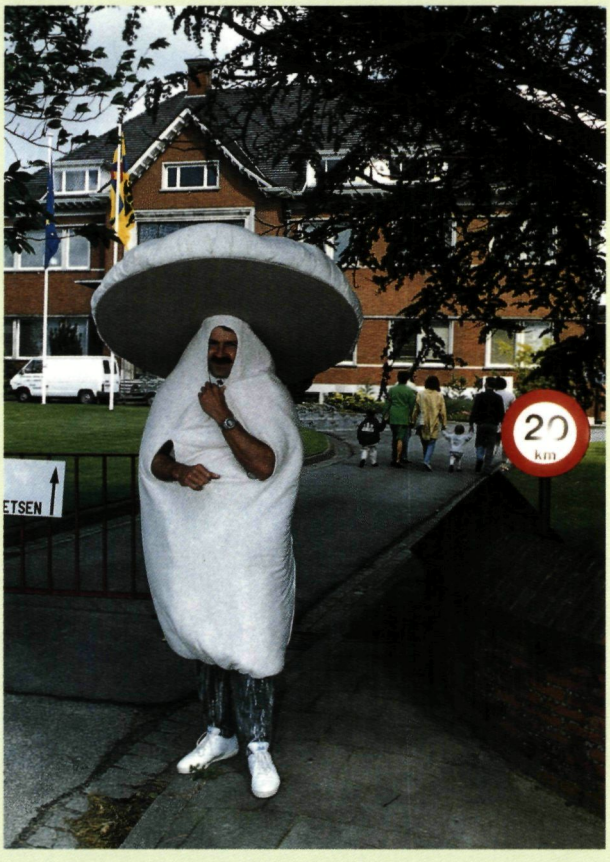
Zo'n vier- à vijfduizend mensen vonden die dag de weg naar het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw te Beitem. Ze werden er door groentemannetjes en/of -vrouwtjes onthaald en begeleid. Na een algemene voorstelling van de werking konden de diverse afdelingen bezocht worden. Grote trekpleisters waren het rijke assortiment paddestoelen, de kwaliteitsbeoordeling van melk en een kennismaking met de witloofteelt.

Ook in Tillegembos te Brugge, in De Gavers te Harelbeke en langs de fietsroute De Frontzate te Diksmuide en Nieuwpoort werd een bijzonder attractief programma uitgewerkt.

In het kader van het Jaar van het Gezin werden twee bijzondere luiken aan het programma toegevoegd. In het Tillegemkasteel was er de tentoonstelling *Mijn gezin doet het veilig* omtrent, zoals de titel al laat blijken, veiligheid in het gezin. Verder was er de publikatie *Het gezin in West-Vlaanderen* waarin de levensloop van het gezin wordt geschetst met daarbij alle nuttige adressen die in de verschillende fasen van het gezinsleven van pas kunnen komen. Deze publikatie werd gratis ter beschikking gesteld van iedereen die op dit evenement afkwam.

De kwaliteit van de gekweekte groenten in Beitem kon proefondervindelijk worden vastgesteld.

De champignon mocht natuurlijk niet ontbreken in het Provinciaal Centrum te Beitem.

Aandachtig bij de deskundige uitleg over de fruitboomteelt in het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw te Beitem.

In het provinciedomein Tillegembos te Brugge gaf de kinderbrandweer een puike demonstratie van hoe het moet.

De bezoekers van het provinciedomein De Gavers ervaarden dat "puur natuur" nog echt bestaat.

Eigenaardige creaturen zorgden voor de nodige animatie in De Gavers

Niet alleen het fietsen, maar ook de animatie was troef op de oude spoorwegbedding in de Westhoek.

Enthousiaste fietsers langs De Frontzate, de bedding van de oude spoorweg Nieuwpoort-Diksmuide.

Veel belangstelling was er in het Tillegemdomein voor het creatieve aanbod.

Het goede verloop van het programma langs de Frontzate werd zwijgzaam, maar nauwlettend gevolgd door een vreemde gast...

Jeugd

De provincie gaat intergemeentelijk

Ook de kleinere gemeenten in Vlaanderen werden geconfronteerd met de decretale plicht om een jeugdwerkbeleidsplan op te stellen. Het uitbouwen van een eigen jeugddienst bleek voor kleinere, landelijke gemeenten niet haalbaar. Daarom sloegen Heuvelland, Houthulst, Langemark-Poelkapelle en Mesen de handen in elkaar en richtten in 1994 een intergemeentelijke jeugddienst op. Dit gebeurde in navolging van Alveringem, Lo-Reninge en Vleteren (De Groene Driehoek).
Tussen de vier gemeenten en de provincie werd op 2 februari 1994 een protocol ondertekend omtrent deze samenwerking. Op gemeentelijke basis zullen de vier gemeenten een jeugdbeleid uitbouwen met eigen accenten. Hiertoe werd een full-time jeugdconsulent aangesteld.
Het protocol verbindt de provincie ertoe een subsidie van 700.000 fr. toe te kennen en deskundige begeleiding vanuit de provinciale jeugddienst te voorzien terwijl de gemeenten ertoe gehouden zijn te voorzien in de loon- en werkingskosten.

De burgemeesters van Mesen, Houthulst, Heuvelland en Langemark-Poelkapelle en Gedeputeerde Jan Durnez bij de oprichting van de tweede intergemeentelijke jeugddienst.

Een plan voor alleman

Het jeugdwerklandschap in Vlaanderen werd in het voorbije jaar vrij ingrijpend gewijzigd.
De geldstromen van de Vlaamse Gemeenschap, die rechtstreeks naar de vele plaatselijke jeugdwerkvormen gingen, worden vanaf 1995 bij decreet afgeleid naar de gemeentebesturen.
Zij moeten deze middelen, samen met hun eigen kredieten voor jeugd, herverdelen over het plaatselijk jeugdwerk. Dit alles dient te gebeuren aan de hand van een beleidsplan.
Op basis van een brede inspraak van de jongeren en bevoorrechte getuigen werd in 1994 in elke gemeente een eerste plan geschreven.
De besluitvorming houdt een toekomstvisie in omtrent de manier waarop het jeugdwerk zich binnen de gemeente dient te ontwikkelen.
Binnen zijn begeleidingsaanbod voorzag de provinciale jeugddienst een toelichting in een tiental afzonderlijke gemeenten, een geregeld overleg met de verantwoordelijken voor het gemeentelijk beleidsplan, twee nieuwsbrieven, het individueel doornemen en bespreken van heel wat ontwerp-jeugdwerkbeleidsplannen en een "happening" ter gelegenheid van het opstarten van de voorbereidingen van het meerjarenplan.
Zowat 90% van de Westvlaamse gemeenten maakte op één of ander moment gebruik van het aanbod. Als onmiddellijk resultaat kon in oktober door de Vlaamse Gemeenschap gemeld worden dat alle gemeenten in de provincie West-Vlaanderen (als enige provincie!) een jeugdwerkbeleidsplan hadden ingestuurd.

Bejaardenzorg

Vormingsinitiatieven

Eén van de accenten van het provinciaal gezinsbeleid is de financiële ondersteuning van vormingsinitiatieven voor medisch sociaal toezicht van jonge gezinnen en voor kinderopvang. Vorming van mensen die dagelijks in contact komen met gezinnen en met jonge kinderen is essentieel om een kwaliteitsvolle begeleiding en opvang te bieden.
Concreet worden door het nieuwe reglement subsidies verstrekt aan de consultatiebureaus voor het jonge kind, aan erkende kinderdagverblijven en aan diensten voor onthaalgezinnen. De samenwerking op provinciaal niveau tussen de diverse voorzieningen en diensten wordt ten zeerste gewaardeerd en via een bijkomende financiële ondersteuning gestimuleerd. Ook om nieuwe evoluties binnen de sector kinderopvang op de voet te kunnen volgen en honoreren, werd in het nieuwe reglement ruimte gecreëerd.

Positieve beeldvorming van senioren

Binnen het thema *Inspraak en participatie van senioren aan het plaatselijk beleid,* werd in 1994 het Westvlaams Overleg Adviesraden voor Senioren, kortweg het WOAS, opgericht.
Het is bedoeld als concreet werkinstrument waar senioren zelf hun ervaring en persoonlijke kwaliteiten kunnen inzetten.
De plechtige installatie vond plaats op 28 februari 1994 in het Provinciaal Hof te Brugge. De concrete opdracht van het WOAS is de bestaande (nu reeds in 43 gemeenten) en de nog op te richten seniorenadviesraden te ondersteunen en te begeleiden.
De stuurgroep die dit alles begeleidt schreef een *Handleiding voor Seniorenadviesraden* en zette een vormingscyclus voor vrijwilligers-senioren-consulenten op. Vanaf september 1995 moeten die consulenten kunnen instaan voor de begeleiding van het inspraakproces van senioren in de Westvlaamse gemeenten. In november

De actie Senioren en Veiligheid *werd in het dienstencentrum De Balsemboom aan de pers voorgesteld.*

1994 werd de inhoud van de handleiding een eerste maal getoetst aan de concrete situatie ter plaatse. Op vier regionale bijeenkomsten spraken 160 deelnemers zich uit over de inhoud ervan. Na een tweede toetsing, begin 1995, wordt gewerkt aan de eindredactie.
De vormingscyclus start in het voorjaar 1995. Het tweede thema, *Senioren en vrijwilligerswerk,* werd gelanceerd met een "rijdende" persconferentie en een bezoek aan twee projecten waar senioren zich als vrijwilligers inzetten bij een sociale organisatie, nl. het Welzijnshuis De Biekorf te Oostende en de Werkwinkel te Diksmuide. In Oostende kunnen senioren en zieken onder bepaalde voorwaarden een beroep doen op seniorenvrijwilligers voor vervoer en voor het uitvoeren van kleine huishoudelijke opdrachten. In de Werkwinkel begeleiden senioren en andere vrijwilligers personen met een mentale, fysieke of sociale handicap. Men teelt er op biologische wijze kruiden, verwerkt deze tot eindprodukten en biedt ze aan op de markten.

Ondertussen werd de *Zeg eens... Senior!*-krant boven de doopvont gehouden. Van deze periodiek verschenen in 1994 drie nummers. Het is een heuse minikrant die de activiteiten van de campagne op de voet volgt en nieuwe initiatieven aankondigt. Met het derde nummer groeide de oplage tot 45.000 exemplaren die via alle mogelijke kanalen onder de senioren verspreid werden. Een extra katern over de veiligheid, mobiliteit en ruimtelijke ordening ondersteunde het derde thema van de campagne.
Als afsluiter van de provinciale campagne konden de Westvlaamse senioren op maandag 28 oktober 1994 met hun vragen en problemen terecht bij de Seniorfoon. Tussen 9 en 16.30 uur werden zeventig oproepen beantwoord door de ambtenaren van de dienst sociale zaken en huisvesting met, voor bepaalde vragen, de steun van de milieudienst. Belangrijke conclusie is dat senioren meer dan ooit behoefte hebben aan informatie over die zaken die bepalend zijn voor hun leefsituatie.

TER ONDERSTEUNING VAN DE THUISZORG...

Sedert 1987 betoelaagt de provincie de dagverzorgingscentra. Negen centra te Brugge, Sint-Michiels, Oostende, Tielt, Rumbeke, Heule, Kortrijk, Moorslede en Waregem bouwden intussen hun werking uit tot een volwaardige schakel tussen thuiszorg en opname in een rusthuis of in een rust- en verzorgingstehuis. Zij vervullen transmurale functies binnen de seniorenzorg.

De doelgroep bestaat uit senioren die geen intense medische controle nodig hebben, maar wel een sterke behoefte hebben aan reactivering, verzorging of toezicht en begeleiding in de dagelijkse levensverrichtingen. De senior die in aanmerking komt voor deze partiële opvang, is per definitie zorgbehoevend met, als bijkomende risico's, vereenzaming, immobiliteit en verwaarlozing. In die optiek richt het dagverzorgingscentrum zich ook tot de familie, door het overnemen van de zorgen en/of de ondersteuning in de begeleiding van het bejaard familielid.
De centra in West-Vlaanderen kennen een gemiddelde bezetting van vijf tot vijftien bezoekers per dag. Bovendien is er een sterke tendens om specifieke opvang voor dementerende ouderen te voorzien.
Uit de ervaringen van de diverse centra, samengebracht op twee overlegbijeenkomsten, nam het provinciebestuur twee belangrijke beslissingen: enerzijds de verhoging van de toelagekredieten in 1995 en anderzijds het opzetten van een sensibiliseringscampagne met o.a. de aanmaak van een kort videogram dat krachtig de waarden van een dagverzorgingscentrum uiteenzet.

In het dagverzorgingscentrum besteed men vooral veel aandacht aan reactivering van de senioren.

Sport

Provinciale Trofee voor Sportverdienste

De Provinciale Trofee voor Sportverdienste 1994 werd bij de validen toegekend aan Frederik Deburghgraeve, zwemmer uit Roeselare.
Een unanieme jury bekroonde de zwemmer voor zijn rijkgevuld palmares, maar vooral voor zijn buitengewone nationale en internationale prestaties in 1994 waaronder twee eerste plaatsen op het winterkampioenschap en drie titels op de Belgische kampioenschappen.
Momenteel is de laureaat houder van zeven Belgische records.
De briljantste prestatie leverde hij echter op de wereldkampioenschappen 1994 te Rome waar hij als eerste Belgische zwemmer een bronzen medaille wist te behalen en tegelijk een nieuw Belgisch record zwom.
Bij de minder-validen ging de Provinciale Trofee voor Sportverdienste 1994 naar Carl Muylle, powerlifter uit Oostende. Hij is houder van het Belgisch record en voegde in 1994 aan zijn reeds rijkgevuld palmares een gouden medaille toe op het wereldkampioenschap te Zweden en een eerste plaats op het Internationaal Paralympic Comité.
Marnick Storme, duatleet uit Ieper en Gianni David, wielrenner uit Gistel, kregen beiden een eervolle vermelding.

De laureaten en premiewinnaars van de Provinciale Trofee voor Sportverdienste 1994.

Sportbeleid

Om de sportbeoefening bij de Westvlaamse bevolking te stimuleren, verleende de bestendige deputatie in 1994 kredieten in het kader van de subsidiëring ter bevordering van sport bij de jeugd (1,2 miljoen fr.), de subsidiëring van de Westvlaamse gemeenten bij de realisatie van een sportacademie (500.000 fr.) en bij het oprichten van een seniorensportacademie (800.000 fr.).

Geduldig wachten of aanschuiven voor de volgende proef was soms een welgekomen pauze tussen de vele sportactiviteiten door.

Het aanvallend spel van de Westvlaamse Sportraad

De leden van de Westvlaamse Provinciale Sportraad (WVS) zullen hun "provinciale sportmoeder" in 1994 bezwaarlijk kunnen verwijten een sluimerend, passief bestaan te leiden. Integendeel, zowel gemeenten, sportfederaties als sportclubs kunnen getuigen van een aanvallend spelconcept op de Westvlaamse sportterreinen. Alle beschikbare middelen, in de vorm van informatie-verstrekking, adviesverlening en promotionele sensibilisering werden ingezet.
De *Kriebelcampagne* van BLOSO, gericht naar de 12- tot 18-jarigen, liep als een rode draad door 1994. Op 24 maart vond in Hooglede de huldiging plaats van de Jeugdsportgemeente 1993. Met 28 laureaten behaalde West-Vlaanderen de hoogste score van de vijf provincies. De Westvlaamse Sportraad maakte van deze feestelijke bijeenkomst dankbaar gebruik om de winnaars bekend te maken van de wedstrijd Supersportraad. 300.000 fr. was opzij gelegd voor de gemeentelijke sportraden die het beste programma rond jeugdsport realiseerden. Veurne, Ingelmunster, Torhout, Kortrijk en Poperinge staken volgens de jury duidelijk boven de 25 andere deelnemers uit. Met deze apotheose was de kriebelkous zeker niet af. Een nieuwe provinciale *Kriebelkrant* werd op 100.000 exemplaren uitgegeven.
In 1994 werden voldoende doe-activiteiten georganiseerd voor de geïnteresseerde jeugd. Acties als *The Challenge* in Kuurne, de *Jeugdsurvival* in Deerlijk, de *30 Sportkriebels* in Jabbeke, de *Provinciale Kriebeldag* in Oudenburg en de *Landelijke Dag van de Sportclub* tekenden voor een gevarieerd aanbod van vooral avontuurlijke sporttakken.
Kroon op het werk was echter ontegensprekelijk opnieuw de Westvlaamse *Doe-Aan-Sport-Beurs*. Die lokte van 21 t.e.m. 23 juni meer dan 5.000 kinderen van het 6de leerjaar naar de Kortrijkse Hallen en liet hen proeven van meer dan 50 verschillende sporten.
De traditie om de schepenen voor sport bijeen te roepen voor een vergadergedeelte en een aansluitend bedrijfsbezoek, werd in ere gehouden. Op 7 september werd in het landelijke Alveringem de actuele problematiek van het nieuwe gemeentelijke weddestatuut besproken.
Het nieuwe weddestatuut kwam ook aan bod in de twee algemene vergaderingen voor sportfunctionarissen die samen met BLOSO werden georganiseerd. Andere punten op de agenda waren de enquêtes naar tarieven van sportinfrastructuur en naar vandalisme, de provinciale sportdatabank, het huis-aan-huis-promotiekrantje *West-Vlaanderen Sportief* en de mogelijkheden om professioneel advies rond infrastructuurproblemen te krijgen.
Het driemaandelijks *Tijdschrift van de Westvlaamse Sportraad* werd in een nieuw kleedje gestoken. De duizend abonnees werden hiermee ingelicht over drie andere succesvolle WVS-initiatieven: de jaarlijkse ledenvergadering waar de hete hangijzers rond juridische sportaangelegenheden werden aangesneden, de ontbijtvergadering voor gemeentelijke sportraden en het symposium *Sport en Recht* dat leidde tot de geboorte van een nieuwe juridische commissie in de schoot van de Westvlaamse Sportraad.

Huisvesting

Wegwijs in huisvesting

Zowel de federale, de gewestelijke als de provinciale overheid nemen heel wat maatregelen om aan de huisvestingsproblemen van hun burgers te verhelpen. Door de veelheid van instanties en mogelijke financiële tussenkomsten is het echter niet altijd eenvoudig door het bos de bomen te zien.
Op vraag van vele huisvestingsambtenaren en op initiatief van de Provinciale Werkgroep Huisvesting werd het *Vademecum Huisvesting* samengesteld met als doel het beleid dichter te brengen bij de uiteindelijke bestemmeling, nl. de lokale besturen en de burgers.
Het vademecum bestaat uit vier delen: deel één is bestemd voor eigenaars of toekomstige eigenaars, deel twee handelt over de huursector, deel drie behandelt een aantal stedebouwkundige aspecten en deel vier verduidelijkt de tussenkomsten aan openbare besturen.
Het *Vademecum Huisvesting* is te verkrijgen bij de dienst sociale zaken en huisvesting van het provinciebestuur en kost 300 fr.

Gehandicaptenzorg

Centrale Wachtlijst voor Personen met een Handicap

Personen met een handicap beschikken niet altijd over een geschikte of terugbetaalde woning of de nodige assistentie(budgetten) zijn niet voorhanden. Meer en meer worden ze naar een wachtlijst verwezen omdat het bestaande aanbod van voorzieningen niet beantwoordt aan de nood. Een globaal beeld van de nood en de vraag is er niet.
Daarom start de provincie met het bijhouden van een Centrale Wachtlijst (CWL) voor Personen met een Handicap. Vraag en aanbod moeten echter ook beter op elkaar afgestemd kunnen worden. Nieuwe vragen moeten duidelijke leemtes in het aanbod aantonen en een signaal geven aan de hogere overheid of aan het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap.
Het neutrale forum en het inzicht dat de Provinciale Adviescommissie voor Gehandicaptenbeleid biedt, maakt haar tot ideaal niveau om de werking en de informatie uit de wachtlijst te bespreken.
Het regelmatig samenwerken van bestaande voorzieningen en diensten kan o.a. de versnippering, die in deze sector vaak de kop opsteekt, verhelpen.
De doelgroep is voorlopig beperkt tot volwassen personen met een handicap die op zoek zijn naar een geschikte woonvorm en/of dagbesteding.
Het is de uitdrukkelijke bedoeling om de activiteiten van de CWL uit te breiden naar de rest van de uiteindelijke doelgroep. Die omvat enerzijds minderjarigen (opvang tijdens voorschoolse leeftijd en o.a. dagopvang voor niet-schoolgaande kinderen) en anderzijds een restgroep van volwassenen bij wie het niet meteen duidelijk is welke voorziening het meest is aangewezen.
Ook het gamma gaande van opleiding, traject- of andere begeleiding tot aan de beschutte tewerkstelling kan in een latere fase in aanmerking komen. Het aspect tewerkstelling werd voorlopig niet opgenomen omdat tewerkstelling en bemiddeling een taak is van de VDAB.

Aan de coördinator van de consultatiebureaus van de provincie West-Vlaanderen werd opdracht gegeven om het concept verder uit te werken. Een aantal belangrijke kenmerken van deze bureaus moeten ook terug te vinden zijn bij de wachtlijst: financiële en organisatorische onafhankelijkheid zijn belangrijk. De bestaande voorzieningen, de sterk uitgebouwde contacten en samenwerkingsverbanden tussen de consultatiebureaus en de rest van de welzijnssector hebben geleid tot een vlotte onderlinge uitwisseling van diensten, ervaring en informatie.
Personen met een handicap kunnen zich aanmelden bij een partner van de CWL en zich laten inschrijven met hun specifieke vraag. Naargelang van de dringendheid wordt een oplossing gezocht binnen de wachtlijst.
Het secretariaat van de centrale wachtlijst is gevestigd te Brugge, Langerei 38,
tel. (050) 34 85 63.

Naar een oplossing voor meervoudig gehandicapte kinderen

"Het is noodzakelijk dat we tijdens de ochtendspits in het gezin op iemand een beroep kunnen doen die ons kind kent en die weet wat te doen en hoe ermee om te gaan terwijl ik als moeder voor de andere gezinsleden insta. Het voeden van een kind met een meervoudige handicap kan zeer tijdrovend zijn maar kan best door iemand overgenomen worden die het wat geoefend heeft. Zo iemand zoek ik nu."
Deze uitspraak toont aan waar ouders van een kind met een meervoudige handicap dagelijks mee te maken hebben. Dit probleem kan eenvoudigweg worden opgelost door handige personen in te zetten die met kennis van zaken en het vertrouwen van de ouders bepaalde taken met of voor het kind tijdelijk overnemen en hiermee het gezin daadwerkelijk ondersteunen.
Het provinciebestuur organiseerde in 1994 i.s.m. de werkgroep De Deining een eerste vormingstweedaagse met stage omtrent bovengenoemde problematiek.
Een 25-tal deelnemers deden kennis op over voedingsproblemen, epilepsie-aanvallen, stuipen etc. maar ook over respect voor de privacy van het gezin en de favoriete knuffel van het kind. Zij willen dit nu ook kunnen omzetten in de praktijk en daarmee ook volledig beantwoorden aan de vraag van de werkgroep, die bestaat uit ouders van dergelijke kinderen, mensen uit thuisbegeleidingsdiensten, gezinshulpdiensten en diverse vrijwilligersorganisaties.
Er werd voor geopteerd om geen nieuwe dienst op te richten, maar om te zoeken naar een haalbare en betaalbare oplossing binnen het bestaande netwerk van diensten. Er zijn praktische afspraken gemaakt tussen de verschillende diensten gezinshulp en vrijwilligersorganisaties die mensen inschreven voor die vorming en die deze dienstverlening in hun dienstenpakket willen opnemen.

De opvang van meervoudig gehandicapte kinderen door derden moet kunnen om het de ouders mogelijk te maken ook aan hun andere gezinsleden de noodzakelijke aandacht te kunnen geven.

TEWERKSTELLING VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

De provincieraad van West-Vlaanderen keurde in december 1993 een nieuw provinciaal reglement goed dat de maatschappelijke integratie van personen met een handicap moet bevorderen door hen opnieuw in het arbeidsproces in te schakelen.
Ruim 17 miljoen fr. was bestemd voor 3.003 Westvlaamse personen met een handicap, tewerkgesteld in een beschermde werkplaats in of buiten West-Vlaanderen. Deze provinciale tegemoetkoming bedraagt 5 fr. per gepresteerd uur voor maximum 1.500 uren per jaar per werknemer.
Verder werden de Westvlaamse beschermde werkplaatsen gestimuleerd die een extra inspanning leveren voor de tewerkstelling van werknemers met een heel laag rendement en die veel extra begeleiding vereisen. De provincie komt tegemoet in de kosten voor uitgevoerde structurele maatregelen zoals een verhoogde omkadering, een bijkomende vorming, investeringen in of aanpassingen van machines en infrastructuurwerken. De bestendige deputatie heeft hiertoe in 1994 een voorschot van 6,6 miljoen fr. uitbetaald. Het saldo wordt in de loop van 1995 uitbetaald.
Tenslotte wordt een speciale inspanning gedaan om tewerkstellingsexperimenten te stimuleren die personen met een handicap maximale (re)integratiekansen bieden d.m.v. een aangepaste vorming en/of begeleiding.
Het tewerkstellingsexperiment dient te worden georganiseerd door een v.z.w. en kan maximum vier opeenvolgende jaren worden gesubsidieerd vanaf de datum van erkenning door de bestendige deputatie. Voor deze tussenkomst werd aan de Werkwijzer - Begeleid Werk West-Vlaanderen een voorschot van 500.000 fr. verleend voor haar werking in 1994.
Werkwijzer begeleidt werkzoekende personen met een handicap via een intensief, planmatig en fasegewijs traject naar een plaats in het arbeidsproces. Deze trajectbegeleiding wordt georganiseerd in de regio's Kortrijk en Roeselare. De organisatie begeleidde sedert de start van dit project op 1 april 1994 reeds 60 personen.

Heel wat belangstelling bij de opening van het nieuwe dienstengebouw van het bezigheidshome te Gits, thans luisterend naar de naam De Waaiberg

Nieuw dienstengebouw voor het bezigheidshome

Binnen de v.z.w. Provinciaal Bezigheidshome Gits vormt De Waaiberg, het nursingtehuis waar 48 personen met een motorische handicap verblijven, de centrale entiteit.
Het is een huis waar iedereen naar eigen vermogen iets van zijn leven maakt. Het sociale contact met de omgeving en het functioneren in een beperkte groep dragen bij tot een geslaagde opname. Naast de hulpverlening wordt bovendien een waaier van dagbestedingsmogelijkheden aangeboden.
Op 1 juli 1994 werd een nieuw dienstengebouw officieel geopend. Deze polyvalente ruimte biedt méér mogelijkheden voor de uitbouw van ergotherapeutische activiteiten.
Naar aanleiding van de opening werd een kleurrijke folder van de instelling ontworpen waarin de vernieuwde accenten van de werking aan bod komen.
Het gaat vooral om het proefwonen in het trainingshuis te Roeselare, waar de stap kan worden gezet naar het zelfstandig wonen, en het nog te realiseren woonproject te Emelgem waar personen met een meervoudige handicap, voor wie het zorgenpakket dermate intensief is, terecht kunnen. De werken voor dit laatste initiatief gingen half november 1994 van start.

Gezondheidszorg

Kankerpreventie

De opsporing van baarmoederhalskanker

Op voorstel van mevrouw Leona Detiège, Vlaams Minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, besliste de bestendige deputatie in het najaar van 1993 om de opsporing van baarmoederhalskanker op provinciaal niveau te structureren en te organiseren.
In de voorbereidingsfase werden twee draaiboeken ontworpen die de opsporings-activiteit concretiseren. Eén voor de hele provincie en één voor de regio Roeselare, waar het project ondertussen van start ging.
De campagne spitst zich toe op vrouwen van 25 t.e.m. 64 jaar en in het bijzonder op hen die nog nooit een uitstrijkje hebben laten nemen of dit eerder op onregelmatige tijdstippen laten doen. Een brief en een begeleidende folder nodigen hen uit dit alsnog te laten doen.
In nauwe samenwerking met huisartsen, specialisten, gemeente- en OCMW-besturen, socio-culturele verenigingen en gezondheids-organisaties wordt ernaar gestreefd de baarmoederhalskanker terug te dringen.
Zo wordt de secundaire kankerpreventie, meer bepaald de opsporing van baarmoederhals-kanker in nauwe samenhang met de primaire kankerpreventie, een belangrijke nieuwe pijler van het provinciaal gezondheidsbeleid.
Het is de bedoeling om heel binnenkort ook een draaiboek samen te stellen voor de regio's Brugge, Kortrijk en Kust-Westhoek.
De vier regio's zouden om de vier à vijf jaar worden aangedaan.
Naast de opsporing van baarmoederhalskanker wordt in West-Vlaanderen ook aandacht besteed aan de opsporing van borstklierkanker.
Deze zorg wordt gepatroneerd door de Vlaamse Adviescommissie voor Kankerpreventie (VACK).

Evaluatiedag voor lokale coördinatoren

In het kader van het project *Primaire Kankerpreventie West-Vlaanderen* werd in juni 1994 een evaluatiedag georganiseerd voor de lokale coördinatoren. Zij fungeren als spilfiguur in een actie waarbij een gezonde leef- en gedragswijze in functie van kankerpreventie wordt gepromoot.
Onder het kritisch oog van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie, de Wetenschap-pelijke Vereniging voor Vlaamse Huisartsen en het Christelijk Ziekenfonds van Kortrijk stelden de coördinatoren hun eerste jaarwerking voor en werden de knelpunten van deze actie besproken. Tot slot formuleerden de deelnemers aan deze dag hun verwachtingen naar de provincie toe.

ALLEEN VOOR VROUWEN ?

Van 19 tot 28 maart 1994 werd in het OCMW-rusthuis Huize Minnewater de tentoonstelling Alleen voor Vrouwen? *opgesteld.*
Deze tentoonstelling, een initiatief van het Provinciaal Instituut voor Hygiëne te Antwerpen, vormde de aanloop naar het project baarmoederhalskankeropsporing *van de provincie West-Vlaanderen. De blikvanger van de tentoonstelling was een gesimuleerde baarmoeder. Verder waren er videobeelden over het nemen van een uitstrijkje van de baarmoederhals en zelfonderzoek van de borsten. Aan de hand van een speciaal ontworpen borst kon de bezoeker voelbare veranderingen in de borsten waarnemen.*

Aan het einde van de rondgang werd aan de bezoekers gevraagd deel te nemen aan een kleine enquête om na te gaan in welke mate het borstzelfonderzoek reeds is ingeburgerd en hoeveel vrouwen regelmatig een uitstrijkje laten nemen.
Ongeveer 1.000 mensen, waarvan 230 studenten, bezochten de tentoonstelling.

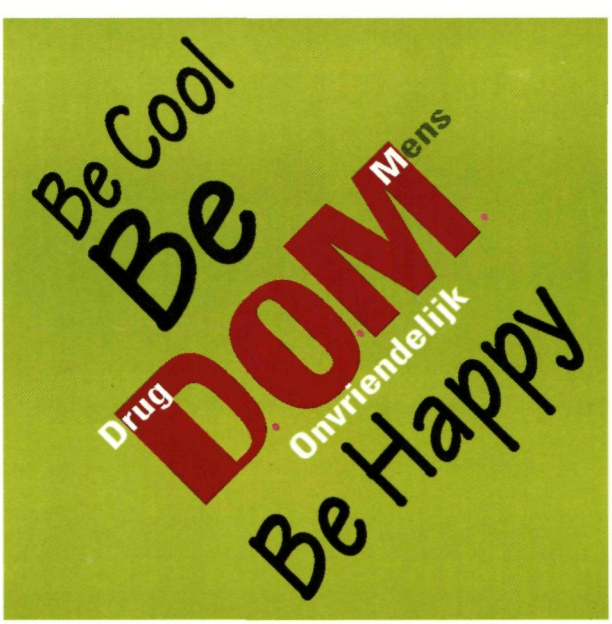

Alleen voor Vrouwen?!, *een boeiende en interessante tentoonstelling die niet alleen de aandacht van vrouwen trok.*

Drugpreventie

Je zou "DOM" moeten zijn

In 1993 besloot de provincie, op advies van de Provinciale Adviescommissie voor Bijzondere Jeugdbijstand, een actie-onderzoek omtrent drugpreventie op te starten. Momenteel loopt hieromtrent al een proefproject in Roeselare en Oostende. Een plaatselijke coördinator-procesgangmaker houdt het proces op gang en brengt alle instanties rond de tafel die een aandeel kunnen hebben in het uitbouwen van een preventieve actie. Het verloop van het project wordt op de voet gevolgd door het Samenwerkingsverband Lucas van de Katholieke Universiteit van Leuven, dat in de loop van 1996 zal zorgen voor een deskundig en handig rapport terzake. Het einddoel is het opzetten van een overdraagbaar model van een drugpreventienet ten behoeve van de gemeenten.
In Roeselare lopen de acties binnen het DOM-project. DOM kan, overeenkomstig de situatie, worden vertaald in Drug-Onvriendelijk Milieu, Mens, Moeder enz. Zowel in Oostende als in Roeselare zitten het onderwijs, de welzijnssector, de politionele diensten, het gemeentebestuur en andere betrokkenen rond de overlegtafel.
Het actie-onderzoek vanuit de provincie eindigt in de loop van 1996 en krijgt een budget van ruim 8 miljoen fr. ter beschikking.

Ontwikkelingssamenwerking

NIEUW CENTRUM VOOR MONDIALE VORMING EN EDUCATIEF WERK

Eind 1994 nam de provincieraad de beslissing een schoolpand in Roeselare aan te kopen en in te richten als Provinciaal Educatief Centrum. De idee groeide reeds jaren vanuit de contacten met de niet-gouvernementele organisaties (NGO's) die op hun beurt een belangrijke bijdrage leveren in het sensibiliseringsproces van de Westvlaamse bevolking inzake ontwikkelingssamenwerking.
Eerst zal er een kinderinleefatelier worden uitgebouwd voor kinderen van de derde graad basisonderwijs, dat later ook vorming en navorming zou bieden aan leerkrachten.
Ook voor normaalschoolstudenten is het inleefatelier een unieke kans om zich voor te bereiden op het lesgeven over andere culturen.

Daarnaast is er de uitbouw van een Provinciaal Educatief Centrum, waar de rijke inhoud van de diverse documentatiecentra en materialenbanken van de Westvlaamse Derde Wereldorganisaties en NGO's kan worden samengebracht. Het centrum zou zo een soort educatief steunpunt voor ontwikkelingssamenwerking in West-Vlaanderen worden.
Het Provinciaal Educatief Centrum zal daarnaast ruimte bieden aan organisaties en eventueel aan provinciale diensten om er plaatselijke steunpunten/secretariaten uit te bouwen en gebruik te maken van de voorziene vergaderfaciliteiten. Ruimte voor educatieve tentoonstellingen zal evenmin ontbreken.
De officiële start van het Provinciaal Educatief Centrum wordt voorzien in de loop van 1996.

Het schoolgebouw aan de Hugo Verrieststraat te Roeselare wordt straks omgevormd tot een Provinciaal Educatief Centrum.

Emancipatie

Steun aan Rwandese bevolking

In 1994 werd door de bestendige deputatie een toelage van 2 miljoen fr. toegekend aan MEMISA, de organisatie voor dringende medische hulp in de Rwandese vluchtelingenkampen.
De provinciale projectensteun aan Rwanda is aanzienlijk. Tussen 1990 en het begin van de genocide werd ongeveer 12 miljoen fr. steun verleend aan duurzame kleinschalige projecten die volledig ten goede komen aan de Rwandese bevolking in Butare, Gisenyi, Gitarama, Cyangugu, Kigali, Kirirambogo, Rusomo, Ruhengeri en Kabaya. Het gaat hier voornamelijk om landbouw-, vormings-, gezondheids- en alfabetiseringsprogramma's.
Talrijke projectaanvragen liggen te wachten op afhandeling tot de situatie voldoende gestabiliseerd is. West-Vlaanderen laat Rwanda niet los!

Vrouw en politiek

Eén van de actiepunten van de Provinciale Werkgroep Emancipatiebeleid is de samenwerking met de socio-culturele vrouwenverenigingen en anderen die actief zijn op het terrein van emancipatiebeleid.
In dit kader werd op provinciaal vlak een uitwisselingsplatform opgezet. In functie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen in 1994 werkte dit platform acties uit rond het thema *Vrouw en politiek,* waarvan een gedeelte voor de verkiezingen plaatsvond.
De acties steunen op drie pijlers: vorming, informatie en sensibilisering. Met de module *Vrouw en Politiek* werd een kort vormingsaanbod gebracht voor politiek actieve vrouwen en voor hen die zich kandidaat stelden voor de gemeente- of provincieraadsverkiezingen.
Theoretische ondersteuning, praktische tips en

Op de studiedag van 16 december konden de deelnemers kennismaken met het vormingsaanbod voor vrouwelijke mandatarissen.

ervaringsuitwisseling vormden de basiselementen van de module, die plaatsvond in mei 1994 en waaraan een dertigtal vrouwelijke verkiezingskandidaten deelnamen.
Onder de titel *Er zijn nog plaatsen vrij... er kunnen nog vrouwen bij!* werd een provinciale informatie- en sensibiliseringsactie gevoerd.
Naast de eigen acties werd vanuit de provincie gewerkt aan de doorstroming van de acties die op federaal niveau ondernomen werden voor meer aanwezigheid van vrouwen op de politieke scène.
Op vrijdag 16 december 1994 organiseerde de Provinciale Werkgroep Emancipatiebeleid een informatie- en sensibiliseringsvoormiddag onder de titel *Een veelzijdige politiek?! Vrouwen en/in gemeentelijk beleid*. Of de politiek veelzijdig is in cijfers is nog maar de vraag. Hoewel vrouwen de helft van de bevolking uitmaken halen zij dit percentage niet in de politiek. De resultaten van vrouwen bij de recente gemeente- of provincieraadsverkiezingen werden hier eens op een rijtje geplaatst...
Vrouwen in de politiek zorgen voor een veelzijdige politieke cultuur. Zij brengen vanuit hun eigen originele invalshoek, waarden, gedragswijzen en ideeën voor nieuwe thema's op de politieke agenda. Deze leiden tot beslissingen die het "algemeen belang" ten goede komen.

Buien met opklaringen

Met de vormingsreeks *Emancipatiebeleid: buien met opklaringen* willen de Provinciale Werkgroep Emancipatiebeleid en de Westvlaamse Volkshogeschool Kortrijk een nieuw elan geven aan het gemeentelijk emancipatiebeleid. De thema's die in 1994 aan bod kwamen waren: *Nieuw denken over positieve actie* (februari - maart 1994) en *De beleidsnota voor gelijke kansen: een uitdaging voor het nieuwe bestuur* (november 1994).

Vrouwen Vandaag

De vrouwenstudies *Vrouwen Vandaag* zijn een initiatief van de Provinciale Werkgroep Emancipatie in samenwerking met het Postuniversitair Centrum West-Vlaanderen.
De leeskring (februari-maart 1994) *Vrouw en Literatuur* kreeg als thema *Oude en nieuwe wereld in de romans van zwarte vrouwen*.
De lessencyclus (december 1994) behandelde het thema *Vrouw en management*.

Gelijke kansen!

De provincie nam ook in 1994 deel aan het netwerk van gemeenten en OCMW's voor een gelijke-kansenbeleid. Het netwerk is een initiatief van Minister van Arbeid en Tewerkstelling en het Gelijke-Kansenbeleid Miet Smet en wil de ontwikkelingen en de verankering van het gelijke-kansenbeleid voor vrouwen en mannen stimuleren op het niveau van de plaatselijke overheid. De themagroepen in 1994 waren: *Ruimte voor vrouwen* (sociale veiligheid), *Beeldvorming voor vrouwen en Vrouw en beleid*.

BEGELEIDEN VAN GEMEENTEN

In het kader van de overeenkomst Actieproject begeleiden van gemeenten inzake gelijke-kansenplannen *werd de evolutie in de lokale besturen opgevolgd. Vanuit de dienst emancipatiebeleid werd het positieve actie-gebeuren gestimuleerd en gecoördineerd. In een vormingsreeks voor leidinggevende ambtenaren, OCMW- en gemeentesecretarissen werd de link gelegd tussen positieve acties en een dynamisch personeelsmanagement. De cursus was een initiatief van de Minister van Arbeid en Tewerkstelling en Gelijke-Kansenbeleid en liep in samenwerking met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten en het Vormingscentrum voor OCMW's.*

Bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen werd geijverd voor meer aanwezigheid van vrouwen op het politieke toneel.

Fysiek en seksueel geweld tegen vrouwen

Het project ter bestrijding van fysiek en seksueel geweld tegen vrouwen, een overeenkomst tussen de Minister van Arbeid en Tewerkstelling en Gelijke-Kansenbeleid en de provincie West-Vlaanderen, werd ook in 1994 verder uitgebouwd.
Alle aspecten van lichamelijk en geestelijk geweld zijn in strijd met de rechten van de mens. Toch worden nog elke dag vrouwen onderworpen aan diverse vormen van fysiek en seksueel geweld, wat een inbreuk vormt op de individuele vrijheid, waardigheid en zelfbeschikking.
Bij de gecontacteerde medische, politionele en juridische diensten en in de hulpverleningssector leeft de vraag naar verdere coördinatie.
Het verder uitbouwen van deze vraag door een onafhankelijk persoon, gesteund door een erkend bestuurlijk niveau, biedt de mogelijkheid om gehoor te vinden bij verscheidene organisaties.
In 1994 werden in de regio's Brugge, Kortrijk, Ieper, Veurne, Roeselare en Oostende, met verschillende diensten bijeenkomsten georganiseerd. Hieruit kwamen de vraag naar crisisopvang en naar het sensibiliseren van de man/vrouw in de straat om over deze thematiek te praten tot uiting. Vanuit het project probeerde men studienamiddagen, trainingen en supervisies te organiseren voor hulpverleners uit de verschillende dienstensectoren.

ONDERWIJS EN NASCHOOLSE VORMING

11

Provinciale Schoolinstellingen

EEN INTERPROVINCIALE ONDERWIJS-ONTMOETINGSDAG

Naar jaarlijkse gewoonte, en ditmaal met West-Vlaanderen als gastheer, werd op 23 september 1994, op vraag van de Cel voor het Vlaams Provinciaal Onderwijs, een interprovinciale ontmoetingsdag georganiseerd voor beleidsverantwoordelijken en directieleden van het provinciaal onderwijs.
Centraal in het studiegedeelte was de toespraak De school staat niet alleen *van Magda Lambert, Adviseur bij de Koning Boudewijnstichting. In de namiddag werd een bezoek gebracht aan het openluchtmuseum Atlantikwall te Raversijde.*

Nieuwe infrastructuur voor de Provinciale Industriële Hogeschool

De nieuwbouw van de Provinciale Industriële Hogeschool werd plechtig in gebruik genomen op 3 oktober 1994. Aansluitend werd het academiejaar 1994-1995 officieel geopend in de gloednieuwe aula Major.

NIEUWE ADJUNCT-DIRECTEUR VOOR DE PIH

Op 21 april 1994 benoemde de provincieraad de 35-jarige Lode De Geyter tot nieuwe adjunct-directeur van de Provinciale Industriële Hogeschool te Kortrijk.
In 1981 studeerde hij af als industrieel ingenieur elektriciteit aan de Provinciale Industriële Hogeschool (PIH) en trad onmiddellijk in dienst bij de NMBS als sectiechef bij de dienst materiaal. In oktober 1982 koos hij echter voor het onderwijs. Aan de PIH was hij achtereenvolgens assistent, werkleider, docent en nu adjunct-directeur.
Ondertussen studeerde Lode De Geyter in 1988 met grootste onderscheiding af als burgerlijk werktuigkundig-elektrotechnisch ingenieur aan de Vrije Universiteit Brussel.

Voor de studenten milieukunde is deze biofiltratie-eenheid van het laboratorium milieu een nuttig leerinstrument.

Twee nieuwe afdelingen aan de PIH

Op 30 juni ll. werd in de Vlaamse Raad het HOBU-decreet (Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit) met een tweederde meerderheid goedgekeurd.
Dit decreet treedt in werking op 1 september 1995 en voorziet dat de Provinciale Industriële Hogeschool, naast de reeds bestaande basis-opleidingen industrieel ingenieur elektriciteit, elektronica, chemie en biochemie, ook de volwaardige basisopleidingen industrieel ingenieur ontwerpen en industrieel ingenieur milieukunde aanbiedt.
Ten onrechte wordt de opleiding industrieel ontwerpen ook wel produktontwikkeling genoemd naar de gelijknamige eerder artistieke licentiaatsopleiding aan het Henry van de Velde-Instituut te Antwerpen. De nieuwe opleiding industrieel ontwerpen aan de PIH is, in tegenstelling tot de licentiaatsopleiding produktontwikkeling, meer op de industrie afgestemd. De opleiding duurt vier jaar en levert het diploma van ingenieur industrieel ontwerpen af. Deze nieuwe opleiding moet ook nieuwe impulsen geven aan bestaande industrieën.
De industrieel ontwerper is immers de catalysator die de informatiepuzzel, bij de ontwikkeling van nieuwe produkten en processen, samenvat.
De opleiding milieukunde levert het diploma af van industrieel ingenieur in de milieukunde.
In deze opleiding staat de zorg voor mens en milieu in het produktieproces centraal. Hiermee wordt ingespeeld op de toenemende vraag vanuit het bedrijfsleven, de openbare instellingen en de gemeenten. De milieu-ingenieur moet niet alleen als milieukundige maar ook als produkt-ingenieur kunnen worden ingeschakeld.
Anderzijds verwacht men dat onderzoeks-mogelijkheden naar voren komen zoals het verrichten van analyses i.v.m. milieuonderzoek, het uitvoeren van projecten i.v.m. milieukwaliteit en het technologisch onderzoek dat aandacht besteedt aan duurzaamheidsaspecten. Zo werd, binnen de studie van de grondwater-problematiek in Zuid-West-Vlaanderen, een project opgestart om een mathematisch model op te stellen van de chemische verontreinigingen in het kanaal Bossuit-Kortrijk.

MEER RUIMTE VOOR HET PTI

Op 9 september 1994 werd de provincie West-Vlaanderen de fiere eigenaar van een deel (17.549 m2) van de resterende gronden Despriet langs de Leieboorden. Voor het Provinciaal Technisch Instituut (PTI) is dit de enige kans om in de nabijheid van de school nog enige groenzones en sportaccommodatie op te richten. De eerste ontwerpen zijn ondertussen gemaakt en de opruimingswerken begonnen.

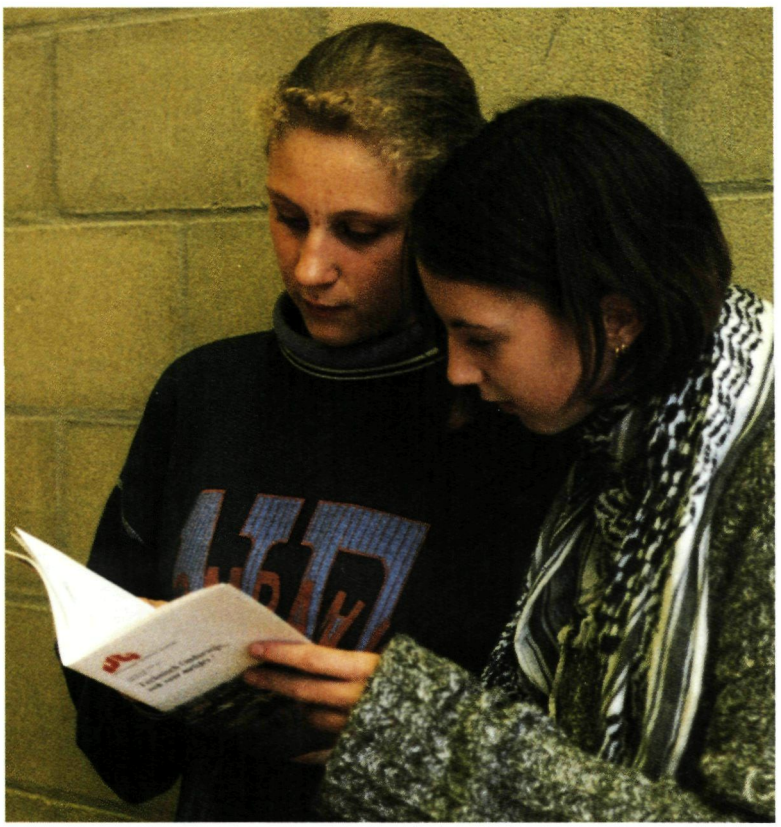
Er is nog een hele weg af te leggen vooraleer de gronden Despriet tot een utilitaire groenzone omgetoverd zullen zijn.

De eenheidsstructuur in het PTI

Ook de Vlaamse onderwijswetgeving heeft de reputatie niet lang stil te staan. Zo diende, met ingang van 1 september 1994, in alle scholen voor secundair onderwijs de fameuze "eenheidsstructuur" volledig te worden toegepast, dus tot in het laatste jaar toe.
Met de invoering van het vernieuwd secundair onderwijs (VSO of type I), ontstond een nieuwe manier van denken voor de onderwijsstructuur. Heel wat instellingen echter bleven de vroegere structuur trouw.
Sedert 1 september 1989 werd de eenheidsstructuur ingevoerd, een compromis tussen beide denkpistes. Voor de scholen met een zesjarige cyclus was 1994 aldus het sluitstuk in deze overgangsperiode.
Het secundair onderwijs bestaat nu uit drie opeenvolgende graden van telkens twee leerjaren.
Uitzonderlijk kan in de derde graad nog een derde specialisatiejaar worden ingericht.
De studiekeuze wordt zo grotendeels uitgesteld tot de leeftijd van pakweg 14 jaar. Pas vanaf de 2de graad dient de keuze te worden gemaakt tussen algemeen vormend (ASO), technisch (TSO), beroeps- (BSO) of kunstonderwijs (KSO).
In de eerste graad wordt een onderscheid gemaakt tussen een 1ste leerjaar A en een 1ste leerjaar B. Het eerste leerjaar B is bedoeld voor leerlingen die op dat ogenblik reeds behoefte hebben aan "aangepast" onderwijs en leidt doorgaans naar het beroepssecundair onderwijs.
Het PTI richt enkel een 1ste leerjaar A in.
In het tweede leerjaar worden reeds enkele "halve" studierichtingen voorzien, de zgn. basisopties. In het PTI zijn deze opties mechanica-elektriciteit en textiel-kleding.
Vanaf de tweede graad telt het PTI zes TSO-studierichtingen. Zo kan men kiezen voor de richting elektriciteit, elektrotechnieken, elektromechanica, mechanica, textiel en textielproduktie/veredeling.
In de derde graad komen de studierichtingen in een meer gespecialiseerde vorm voor zodat men hierin beter het uiteindelijke beroep herkent. Zo definieert het PTI de studierichting textiel van de tweede graad in de derde graad als textiel-ontwerpen.
Nieuw in dit concept van de eenheidsstructuur is dat in het technisch en beroepsonderwijs de leerlingen voortaan geen supplementair getuigschrift (kwalificatiegetuigschrift) meer kunnen behalen dat hun specifieke vakbekwaamheid beoordeelt. De nieuw ingevoerde geïntegreerde proef speelt voortaan een belangrijke rol bij het globale eindoordeel over het slagen van een laatstejaarsstudent.
Ook het vakjargon werd door deze reorganisatie serieus uitgebreid. Hopelijk blijft het daar enkele jaartjes bij!

Ouders en leerlingen hebben het soms nog moeilijk met de nieuwe eenheidsstructuur en de bijbehorende terminologie.

Leerlingenbegeleidingsdienst in het PTI

De kwaliteit van de dienstverlening en het onderwijs in het PTI is zeker niet vreemd aan het stijgend leerlingenaantal (443 in 1992, 463 in 1993, 500 in 1994). Geen reden echter om euforisch te worden, want de kwaliteit moet blijven primeren. Vandaar dat in 1994 van start werd gegaan met een leerlingenbegeleidingsdienst.
Leerlingen die schoolmoe zijn hebben het met de school vaak moeilijk en vice versa.
De verlenging van de leerplicht tot 18 jaar is voor enkelen een ware nachtmerrie.
De leerkrachten zitten met de handen in het haar bij het zien van zoveel onwil en willen de kansen van gemotiveerde leerlingen niet in het gedrang brengen. Ook de ouders zijn vaak radeloos als één van hun kinderen het niet meer ziet zitten en op té vroege leeftijd de school uit wil. Het is een uitdaging voor het onderwijs anno 2000 om hiervoor efficiënte oplossingen te bedenken.

Vanuit die nood kreeg de leerlingenbegeleidingsdienst gestalte. De leerlingenbegeleidster is een aantal uren vrijgesteld voor coördinatie, probleemdetectie en remediëring en wordt vooral geconfronteerd met vragen en/of moeilijkheden i.v.m. de studie of de persoonlijkheid van "probleem-"leerlingen. Naast de leerlingenbegeleidster is er voor de leerlingen van de tweede graad de zgn. "groene leerkracht". Dit is een vertrouwenspersoon die de leerlingen zelf en in strikt vertrouwen kunnen kiezen en bij wie zij denken begrip te vinden voor hun problemen en vragen.

Bij de leerlingenbegeleidster van het PTI kunnen leerlingen terecht met hun grote en kleine noden...

De ondertekening van de intentieverklaring omtrent het zeevisserijonderwijs, die moet leiden naar de oprichting van het Provinciaal Maritiem Instituut.

NAAR EEN PROVINCIAAL MARITIEM INSTITUUT

Op 25 november 1994 werd in het provinciehuis Boeverbos de intentieverklaring voor het zeevisserijonderwijs ondertekend door de gemandateerden van de diverse betrokken inrichtende machten.
Hierdoor verbonden de verschillende partijen zich ertoe om op 1 september 1995 de Stedelijke Zeevisserijschool John Bauwens (Oostende), de Vrije Zeevisserijschool Paster Pype (Oostende) en de Zeevisserijschool van het Gemeenschapsonderwijs De Golfbreker (Knokke-Heist) te fusioneren tot een Provinciaal Maritiem Instituut (PMI) met twee evenwaardige vestigingsplaatsen, één in Oostende en één in Knokke-Heist.
Het Koninklijk Werk IBIS Bredene ziet zichzelf niet passen in deze fusie-operatie omwille van haar eigen pedagogisch opvoedingssysteem.
Ze verbindt er zich wel toe haar leerlingen te oriënteren naar en voor te bereiden op de derde graad van het zeevisserijonderwijs aan het Provinciaal Maritiem Instituut (PMI).
Het PMI zal volledig secundair onderwijs aanbieden met een eerste, tweede en derde graad technisch onderwijs en een tweede graad beroepsonderwijs. Daarnaast zullen ook deeltijds secundair zeevisserijonderwijs en specifieke maritieme opleidingen worden voorzien.
Deze herstructurering van het zeevisserijonderwijs biedt een bredere vorming en een ruimere differentiatie, conform aan de algemene eisen van de arbeidsmarkt.

Speciale opleidingsintiatieven

20 jaar Westvlaamse Brandweerschool

In aanwezigheid van Minister Louis Tobback, vierde de v.z.w. Westvlaamse Brandweerschool op 24 september 1994 haar twintigjarig bestaan met een academische zitting in het Provinciaal Hof.
In die twintig jaar is er heel wat veranderd. Waar bij de oprichting van de school de officierenopleiding nog een prerogatief was van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, kregen de brandweerscholen onlangs ook deze opleiding toegewezen. Een betere erkenning van de degelijkheid van de aangeboden opleiding kon de school niet krijgen.
Ondertussen kan aan de Westvlaamse Brandweerschool het brevet worden behaald van brandweerman, onderofficier (opleidingsniveau korporaal en opleidingsniveau sergeant), officier (opleidingsniveau adjudant en opleidingsniveau onderluitenant) en technicus-brandvoorkoming. Naast deze basisopleidingen organiseert de school ook specialisatiecursussen zoals ambulancier dienst 100, korpssecretaris en pompbediener.
Branden, rampen en andere calamiteiten beperken zich niet tot een bepaalde territoriale omschrijving. Daarenboven gaat de omvang soms de capaciteiten van een korps te boven zodat versterking moet worden ingeroepen.
Het is derhalve van belang dat de korpsen op een identieke wijze werken. Door een uniforme opleiding kan dit doel bereikt worden.
Deze basisidee werd verder uitgewerkt zodat momenteel alle Vlaamse brandweerlieden, dankzij de onderlinge samenwerking tussen de provinciale brandweerscholen, een uniforme opleiding krijgen.
Vooral op het niveau van de kandidaat-brandweerman is het nodig dat een bepaalde theoretische kennis wordt verworven.
Nog belangrijker is echter dat de theorie op het terrein kan worden omgezet in acties die de veiligheid van de brandweerlieden optimaal waarborgen. Dit kan alleen worden bijgebracht door het permanent oefenen en instuderen van procedures. Praktijkoefeningen persoonlijke bescherming kunnen gebeuren in de oefenkelders terwijl men voor persluchttoestellen in de brandweerkazernes van Brugge, Kortrijk en Roeselare terecht kan.
Bovendien beschikt de Westvlaamse Brandweerschool over vijf lescentra verspreid over de provincie, nl. in de brandweerkazernes van Brugge, Kortrijk, Poperinge, Roeselare en Veurne. Naast de opleiding voor brandweerkorpsen, voorziet de Westvlaamse Brandweerschool ook opleidingssessies voor de bedrijfsbrandweer.

De traditionele "familiefoto" bij de viering van het 20-jarig bestaan van de Westvlaamse Brandweerschool.

Middenkaderopleiding hervormd!

De middenkaderopleiding bij de gemeentepolitie werd in 1994 bijgestuurd.
Bij de opleiding tot (hoofd)inspecteur ligt het accent nog meer op de aspecten leidinggeven en handhaven van de openbare orde. Deze vakken worden ook gekoppeld aan een reeks praktijklessen in kleine groepen (10 à 15 cursisten).
In de opleiding tot officier van gerechtelijke politie worden de juridische vakken met praktische oefeningen benadrukt. Dit gaat vooral ten koste van het luik menswetenschappen.
In feite is deze hervorming (KB's 19 oktober 1994) voor West-Vlaanderen minder ingrijpend. Een tweejarige opleiding (na de opleiding tot agent/veldwachter) is hier sedert jaren in voege en wordt nu veralgemeend over het hele land. Het totaal aantal lesuren (400 op jaarbasis), gespreid over twee dagen per week, wordt evenmin veranderd.

Op 21 december 1994 reikte Gouverneur Olivier Vanneste voor de laatste maal de brevetten van commissaris en adjunct-commissaris van politie uit.

PROVINCIAAL VORMINGSBLAD

De School voor Bestuursrecht (SBR) en het Westvlaams Instituut voor de Vorming van Overheidspersoneel (WIVO) besloten een vormingsblad samen te stellen om de ambtenaren beter te informeren over de mogelijke vormingsinitiatieven.
Het Vormingsblad zal jaarlijks verschijnen in de maand augustus en stelt bondig en overzichtelijk het opleidingsaanbod voor van de provincie. Het blad wordt ruim verspreid naar gemeenten, OCMW's, bibliotheken, vormingsambtenaren, provinciepersoneel, PMS-centra enz.
Voor wie in het ruime pakket de geknipte opleiding wil vinden, is dit blad een nuttig hulpmiddel.

Officiersbrevetten gemeentepolitie

Tot voor een jaar werden aan de Westvlaamse Politieschool kandidaat-officieren voor de gemeentepolitie opgeleid. De personen-in-politieopleiding kregen de kans een aanvullend officierenpakket te volgen, gegeven door gezagvolle docenten aan universitaire of gelijkgestelde instellingen.
Het officiersbrevet werd pas behaald na het slagen in een maturiteitsexamen (brevetexamen) waarbij de kandidaat vooral werd getest op zijn persoonlijke capaciteiten om een politiekorps of een belangrijk onderdeel van een (groter) korps te leiden. Dit examen werd in 1994 voor de laatste maal georganiseerd in West-Vlaanderen. Kandidaat-politieofficieren uit West-Vlaanderen kunnen nu de voorgeschreven opleiding (2 jaar na de opleiding tot agent) volgen aan de Oostvlaamse Politieacademie (Mendonk nabij Zelzate), het Politie-Opleidingscentrum (Antwerpen) en de Gewestelijke en Intercommunale Politieschool (Brussel).

De laureaten van de lichting 1993-1994 van de School voor Bestuursrecht, hier samen met het bestuur van de school.

School voor Bestuursrecht

In het werkjaar 1993-1994 mochten 39 SBR-laureaten hun eindgetuigschrift in ontvangst nemen.
In het werkjaar 1994-1995 werden voor het eerst de modules OCMW, gebouwen en sport-cultuur-toerisme-jeugd ingericht. Twee nieuwe modules nl. leidinggeven en organisatie en sociale vaardigheden werden aan het programma toegevoegd.
Voor het schooljaar 1994-1995 kon de SBR 268 inschrijvingen noteren en 44 vrije studenten verwelkomen. Naast het basisonderricht en de verplichte module boekten personeel, sport-cultuur-toerisme-jeugd en sociale vaardigheden het meeste succes.
De herstructurering, aanpassing en aanvulling van de lessenpakketten is ondertussen zover gevorderd dat het 4de jaar hogere cursus (oude structuur) voor de laatste keer werd georganiseerd. De 25 cursisten hopen hiermee hun finaliteitsgetuigschrift te behalen.
In het kader van de nieuwe functionele loopbaan kan iedere cursist, in samenspraak met zijn bestuur, vrij zijn/haar pakket verplichte uren vorming en opleiding samenstellen uit het aanbod van de school.

Ook bij de molenaars is de emancipatie doorgedrongen. Er zijn in onze provincie nu ook twee vrouwelijke gediplomeerde molenaars.

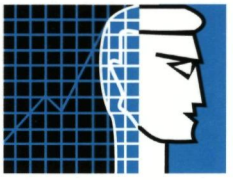
Molens in deskundige handen

Sinds het ontstaan van de mensheid was het opwekken van energie voor allerhande doeleinden een uiterst belangrijk streven.
Eén van de mooiste en intelligentste middelen daartoe is zonder twijfel de molen.
Molens zijn ook monumenten met artistieke, industrieel-archeologische en socio-culturele waarde. Molens waren ook belangrijk voor hun omgeving. Reeds vroeg in de geschiedenis werden ze vernoemd in de annalen omwille van hun economisch nut en hun ligging op belangrijke verbindingswegen.

Het is de taak van het monumentenbeleid ervoor te zorgen dat de positieve herinnering aan het edele ambacht van molenaar uit het verleden bewaard blijft.
In de eerste plaats is de bescherming van de molens noodzakelijk. Vanuit het standpunt dat een draaiende molen eigenlijk het beste molenmuseum is, is de opleiding van molenaars een absolute noodzaak.
Het beroep van molenaar is op sterven na dood. Gelukkig zijn er heel wat vrijwilligers te vinden die hun taak willen overnemen. Hoewel het economisch op het ogenblik niet haalbaar lijkt dat iemand nog maalt "om den brode", heeft een opengestelde molen een nieuwe belangrijke functie gekregen als toeristische attractie.
Het is dus de taak van de molenaar enerzijds om met de molen te werken en anderzijds het monument aan het publiek voor te stellen.
De Provinciale Commissie voor het Behoud en de Bescherming van het Westvlaams Molenpatrimonium richtte in 1994, samen met de v.z.w. Werkgroep Westvlaamse Molens, voor de tweede keer een molenaarscursus in.
Hierin wordt geleerd hoe een molen "volgens de regels van de kunst" moet worden bediend. Tien deelnemers slaagden in het theoretisch examen en wisten 100 uur stage en de bijkomende praktische proef tot een goed einde te brengen. Zij mochten op 23 maart 1994 hun molenaarsdiploma in ontvangst nemen.

Naschoolse vorming

Vormingsinstituut voor KMO over de grenzen

Het Vormingsinstituut voor KMO investeerde gedurende de jongste vijf jaar heel wat om de groei van het instituut op te vangen.
Deze groei uit zich vooral in het aantal inschrijvingen (800 en plus) en het aantal specialisaties (een stijging tot meer dan 160 beroepen). Het vormingsinstituut groeide uit van een bescheiden bedrijfje met acht personeelsleden en een budget van vijf miljoen fr. in 1960 tot een volwaardige KMO met 160 personeelsleden en een werkingsbudget van 500 miljoen fr.
Het vormingsinstituut is onverbrekelijk verbonden met de KMO, dé ruggegraat van de Westvlaamse economie. Tot voor kort beperkten haar activiteiten zich echter tot het Westvlaams grondgebied. Dankzij Europese subsidies konden een tweetal jaar terug de eerste contacten worden gelegd met opleidingscentra in Noord-Frankrijk, Engeland en Duitsland. Deze contacten werden bestendigd door de oprichting van het ETNA (European Training Network Association)-netwerk. Verder werkt het vormingsinstituut nauw samen met Andalousië voor het opstarten van een opleidingscentrum. Tenslotte is het ook actief in het Europese Euroformproject dat het afstandsonderwijs uitbouwt.
Op het totaalbudget van 800 miljoen fr. (500 miljoen fr. werkingsbudget en 300 miljoen fr. aan infrastructuur) bedraagt de overheidssteun 56% en de bijdrage van de cursisten 40%. Hoewel het provinciebestuur van West-Vlaanderen elk jaar gewaardeerde inspanningen doet om haar bijdrage aan te passen aan de groei van de activiteiten, bedraagt het tekort voor 1994 38 miljoen fr. Misschien kan de Vlaamse overheid hier een extra duit in het zakje doen...?

WIVO-begeleiding bij de invoering van het nieuwe personeelsstatuut

WIVO, het Westvlaams Instituut voor de Vorming van Overheidspersoneel heeft in 1994 een bijzondere inspanning geleverd om de lokale besturen te ondersteunen en te begeleiden bij de invoering van het nieuwe personeelsstatuut.
Uit een voorlopige analyse blijkt dat de Westvlaamse besturen, in vergelijking met andere provincies, aan de kop staan van de besturen die zich reeds aansloten bij deze nieuwe regelgeving.
Onder het voorzitterschap van Gedeputeerde Jan Durnez, begeleidt WIVO meer dan 60 Westvlaamse besturen in dit proces.
Deze activiteiten kaderen in de consulting-opdracht van het WIVO. De invoering van het nieuwe personeelsstatuut is immers voor heel wat besturen een belangrijke aanzet om het personeelsbeleid een andere vorm te geven.
Een dergelijk ingrijpend werk moet voldoende resultaten opleveren op korte termijn maar ook in functie staan van de toekomstige werking van het bestuur. Daarom is externe begeleiding hierbij vaak een noodzakelijk kwaad.
De optiek van waaruit deze begeleiding wordt gevoerd, vond zijn weerslag in een reeks artikels in *De Gemeente,* het tijdschrift van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten.
Uit al deze begeleidingen werd heel wat know-how verzameld die in de komende jaren systematisch ter beschikking zal worden gesteld van de Westvlaamse besturen.
Het nieuwe personeelsstatuut legt een aantal vormvereisten vast voor het selectiegebeuren in de besturen. Een belangrijk aspect hierbij is dat elke jury minstens voor de helft uit buiten-staanders moet bestaan. Per 1 januari 1995 verleende de Vlaamse Gemeenschap aan WIVO een erkenning als selectiebureau. Dit betekent dat het instituut haar selectie-activiteiten verder kan uitbouwen.
Ook op het vlak van vorming introduceert het nieuwe statuut een aantal verplichtingen.
In 1994 werd vooral gewerkt aan het concept van een aanbod voor het technisch werklieden-personeel. Het resultaat is een gevarieerd programma dat beantwoordt aan de hoogste kwaliteitseisen. Voor de uitvoering wordt samengewerkt met diverse beroepsverenigingen.

Het WIVO-team:
Cathérine Ruys, Mieke Catteeu, Lieve Van Durme, Mieck Vos, Geert Houtteman en Josiane Lammens.

CULTUUR

12

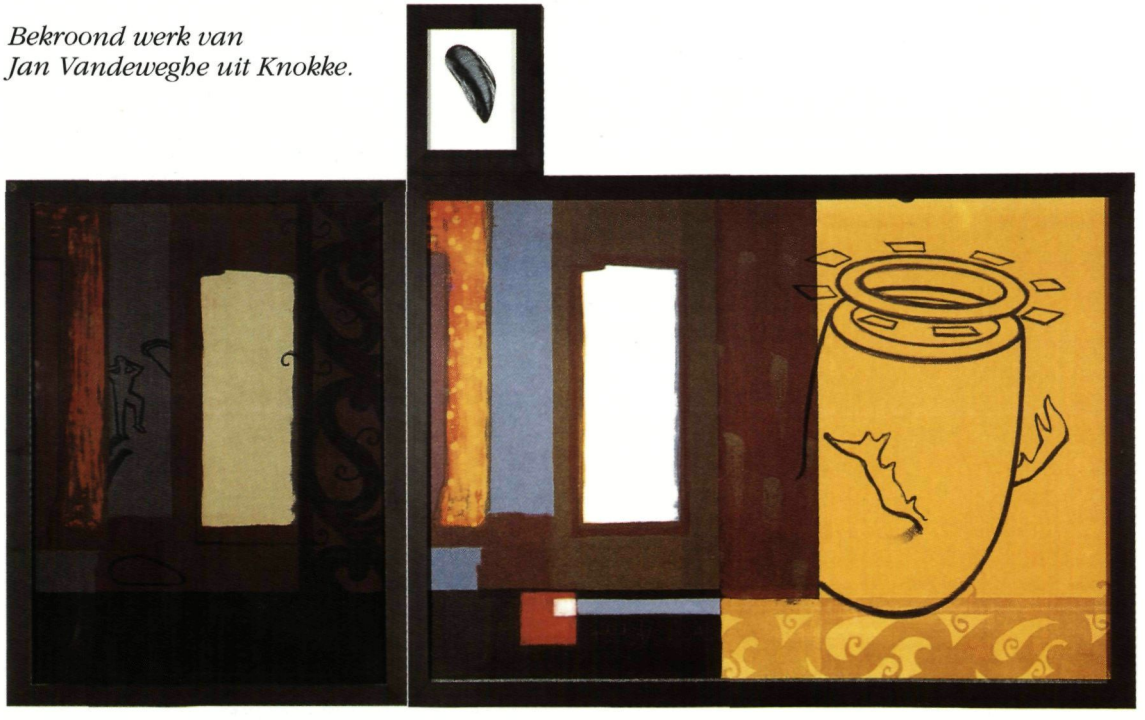
Prijzen, tornooien en festivals

De provincie looft sinds 1966 beurtelings een prijs uit voor geschiedenis en een voor volkskunde. In 1994 was volkskunde aan de beurt. In de groep academisch gevormden kende de jury noch prijs noch premie toe. Bij de niet-academisch gevormden was een premie van 25.000 fr. weggelegd voor Jef Klausing uit Oostende voor de niet-gepubliceerde studie Ach, gij rijke lieden met al uw geld, *een bundel Vlaamse vissersliederen met sociale inslag. In dezelfde groep ging een premie van 15.000 fr. naar Willy Tillie uit Poperinge voor het gepubliceerde werk* Scatologische spreekwoorden en zegswijzen uit de Westhoek.

De **Provinciale Prijs voor Kunstambachten en Industriële Vormgeving** was in 1994 voorbehouden aan ex libris en logo. Een totaal bedrag van 75.000 fr. werd beschikbaar gesteld voor het verlenen van prijs en/of logo. Vier deelnemers stuurden elf inzendingen in, maar de jury was van oordeel dat het niveau te laag was om ook maar iets te bekronen. De aanmoedigingspremies van de v.z.w. Vriendenkring Kunst Houtland werden evenmin toegekend.

De tweejaarlijkse **Provinciale Prijs voor Beeldende Kunst** was in 1994 voorbehouden voor multipliceerbare kunstvormen. Naast traditionele genres zoals grafische kunst, fotografie, film, video, multiple enz. zijn hierin alle hedendaagse uitdrukkingsvormen met herhaalbaar karakter op het gebied van de beeldende kunst begrepen. Voor deze prijs werden in totaal 104 kunstwerken ingediend door 38 Westvlaamse kunstenaars.
De jury besliste een premie van 30.000 fr. en het bronzen ereplaket van de provincie West-Vlaanderen ex aequo toe te kennen aan Magali Swaelens uit Koksijde voor *Ansicht*, een compositie van drie zwart-wit foto's, aan Jan Vandeweghe uit Knokke voor zijn lithografieën *L'élèvement du carré noir: schreeuw in 't land van 's werelds verzuchting, De onbevlekte ... Derde Mogelijkheid: L'huile d'Isabelle, Marcel René en Marcel chez ... Leon: l'art se repète* en tenslotte aan Stephan Vercaemer uit Harelbeke voor zijn *Zelfportret*, drie zwart-wit foto's met dezelfde titel.
De provinciale prijs zelf werd niet toegekend.

Bekroond werk van Jan Vandeweghe uit Knokke.

Werkgroep 66, het gezelschap dat met Kinderen van een mindere god *het 40ste Provinciaal Toneeltornooi won.*

De **Provinciale Prijs voor Architectuur** was in 1994 voorbehouden voor agrarische architectuur en omvatte een luik recent gerealiseerde ontwerpen en een luik niet-gerealiseerde ontwerpen.
Voor deze prijs werden in totaal vijf ontwerpen ingediend door vijf Westvlaamse architecten: drie voor de categorie recent gerealiseerde ontwerpen, twee voor de categorie niet-gerealiseerde.
In de eerste groep ging de prijs van 50.000 fr. en het zilveren ereplaket van de provincie West-Vlaanderen naar Tom Van Biervliet (°1938) uit Brugge voor zijn ontwerp van een familiebedrijf met als optie een volwaardig mestveebedrijf runderen.
Er wordt naar gestreefd om deze prijs in de toekomst om de twee jaar uit te schrijven en beurtelings voor te behouden voor landelijke en stedelijke architectuur.
Op zaterdag 10 december 1994 was het stadhuis van Ieper de trefplaats voor de uitreiking van de **Prijs voor Letterkunde van de Provincie West-Vlaanderen**, in 1993 voorbehouden aan dramatische kunst. Laureaat werd Frank Adam met zijn jeugdtoneelwerk *Wakitchaga;* premies waren er voor Marieke Demeester, Daniël Everaert en Lucien Van den Briele.
Ook de in West-Vlaanderen geboren auteur Luuk Gruwez werd gehuldigd voor zijn bekroning met de **Prijs voor Letterkunde van de Vlaamse Provincies 1993** van zijn verzenbundel *Dikke mensen.*
De proclamatie werd opgeluisterd met fragmenten van *Wakitchaga* door de jongerenspeelgroep onder leiding van Rik Dejonghe, gevolgd door een interview met een lezing door Luuk Gruwez.
Het **Provinciaal Toneeltornooi voor Amateurgezelschappen** was in 1994 aan zijn 40ste editie toe en bracht uitzonderlijk slechts zes verenigingen voor het voetlicht.
Niettemin mocht de jury genieten van vertoningen op hoog niveau want alle deelnemers behaalden minstens onderscheiding.
Zowel de organisatorische als de financiële inspanningen die de provincie levert met het oog op de kwaliteitsverbetering van het amateur-toneel, werpen dus duidelijke vruchten af.
Werkgroep 66 uit Brugge zette met *Kinderen van een mindere god* van Mark Meddoff, in een regie van Rita Lommeé, de gaafste prestatie neer.
Dit gezelschap, dat naar de eerste afdeling promoveerde, herhaalde die prestatie tijdens de proclamatie van het tornooi op 17 juni 1994 in cultureel centrum De Dijk te Brugge.
Het **47ste Provinciaal Tornooi voor Harmonies, Fanfares en Brassbands** was in 1994 bestemd voor korpsen uit de eerste afdeling. Elf van de zeventien deelnemers waren korpsen uit die afdeling. Eén ervan zakte naar de tweede afdeling. Zes deelnemers deden een poging om opgenomen te worden en slaagden daar ook in. Tien korpsen uit de eerste afdeling gaven forfait.

Een voorbeeld van jeugdige verbroeder(zuster)ing tijdens het Festival voor Kinderkoren.

Onder één hoed was het thema van het **Festival voor Kinderkoren,** dat in 1994 plaatsvond te Harelbeke en Aalbeke, resp. op 6 en 13 maart. Acht kinderkoren brachten een kort programma waarbij ze met zang en enscenering een zelfgekozen thema uitbeeldden. Allemaal samen zongen ze dan nog liederen die met het nodige showbizz-gevoel ter plaatse werden aangeleerd door Marijke Coghe en Roos Devos, begeleid door piano-improvisator Jan Cock.
De Joseph Ryelandtzaal in Brugge was het kader van de vierde aflevering van **West-Vlaanderen Muzikaal.**
De enige Westvlaamse laureaat van de Nationale Muziekwedstrijd van het Gemeentekrediet 1993, Bart Verbeke, bracht een kort maar geslaagd pianorecital.
Daarna werd Jan Decadt gehuldigd.
Deze componist uit Harelbeke werd in 1994 tachtig jaar.
Tenslotte werd Psalm 112 Laudate Pueri, die in 1993 **de Provinciale Prijs voor Compositie** kreeg, voor het eerst uitgevoerd in West-Vlaanderen door het Gents Madrigaalkoor onder leiding van Johan Duijck.

Het Gents Madrigaalkoor bracht werk van Jan Decadt in de Joseph Ryelandtzaal te Brugge.

Provinciale steun aan culturele initiatieven

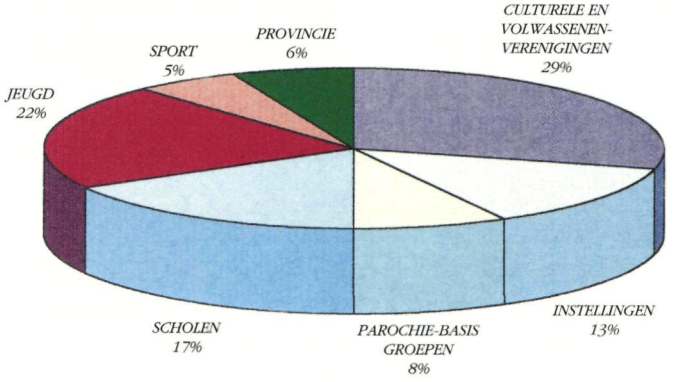
Subsidiëring dramatische kunst

In 1994 keurde de provincieraad een nieuw reglement goed i.v.m. de subsidiëring van de professionele organisaties voor podiumkunsten in West-Vlaanderen. Tevens werd het subsidiekrediet verhoogd van 2,5 naar 4 miljoen fr.
De beroepstheaters Antigone uit Kortrijk, De Korre uit Brugge en Malpertuis uit Tielt-Oostende, evenals de kunstencentra Limelight uit Kortrijk en De Werf uit Brugge konden van deze subsidie genieten.
Voor het amateurtoneel werd een krediet uitgetrokken van 2 miljoen fr. Dit bedrag wordt besteed aan de organisatie van het jaarlijks Provinciaal Toneeltornooi en aan de subsidiëring van zowel de provinciaal erkende verbonden en federaties als de individuele toneelverenigingen uit de provinciale klassering van het amateurtoneel.

Literatuur

In 1994 werd subsidie verleend aan de Vereniging van Westvlaamse Schrijvers, de Vereniging Algemeen Nederlands, de Kinder- en Jeugdjury voor het boek, de poëziewerkgroep Mayapan en de culturele kring Ambrozijn.
Ook de tijdschriften *Kruispunt, Kreatief* en *Yang* werden financieel ondersteund.
De instellingen die de Nederlandse cultuur, letteren en taal promoveren in het buitenland, in het bijzonder in Noord-Frankrijk/Frans-Vlaanderen, werden eveneens gesubsidieerd: de Stichting Ons Erfdeel, het Comité voor Frans-Vlaanderen en het Comité voor Nederlands Onderwijs en Cultuur in het Komense.
Binnen het Provinciaal Steunfonds voor de Promotie van Literaire Publikaties werd de uitgave mogelijk gemaakt van dichtbundels van Ivan Ollevier, Willy Spillebeen en Bart Vonck, terwijl ook de heruitgave van origineel werk van Stijn Streuvels op het getouw staat.
Tenslotte blijft het monumentale *Woordenboek van de Vlaamse Dialekten* de verdere onmisbare financiële steun genieten.

Uitlenen van audiovisueel materiaal

Een overzicht van de gebruikers die audio-visueel materiaal bij de Provinciale Uitleendienst ontlenen.

ACTIVERING VAN HET ORGELSPEL

In 1994 trad het nieuwe reglement voor de subsidiëring van initiatieven i.v.m. het orgel in werking.
Vier organisatoren van vrij en gratis toegankelijke orgelbespelingen en evenveel organisatoren van orgelconcerten konden van de nieuwe subsidie genieten. In totaal kwamen 26 bespelingen en 20 concerten in aanmerking. Op basis van de opgedane ervaring werd het reglement voor 1995 enigszins aangepast.

Musea en tentoonstellingen

Hoe beeldig is de kunst...

Tentoonstellingen in het PMMK

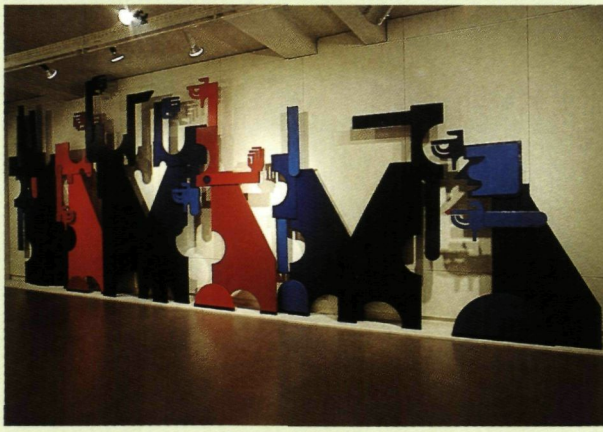
1994 was eens te meer het jaar waarin de schilderkunst in het tentoonstellingspakket van het museum hoogtij vierde.
Het programma van 1994 werd ingezet met de **retrospectieve Jef Verheyen.**
Deze hommagetentoonstelling - de eerste na Verheyens overlijden in 1984 - omvatte een 140-tal schilderijen afkomstig uit binnenlandse en buitenlandse verzamelingen, zowel privé- als openbare collecties. Deze serene en zeer verfijnde tentoonstelling werd vergezeld van een fraaie catalogus.
Na de retrospectieve Jef Verheyen, ging alle aandacht uit naar de lang verwachte overzichtstentoonstelling **Rik Wouters**, fauvistisch kunstenaar uit Brabant.
Deze retrospectieve genoot de financiële tussenkomst van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en werd gerealiseerd i.s.m. Olivier Bertrand. Ze omvatte een 230-tal werken van sublieme kwaliteit waaronder schilderijen, aquarellen, pastels, tekeningen en sculpturen. Naast het grote aantal particuliere bruikleners, stond het provinciebestuur van Brabant in voor een bijzonder aantal werken, hoofdzakelijk van sculpturale aard.
Rik Wouters overleed aan de gevolgen van kanker op 11 juli 1916. Deze pijnlijke ziekte maakte van zijn leven een hel en zou zijn werk fel beïnvloeden. Over zijn ziekte en de behandeling werd in de catalogus een uitzonderlijke bijdrage geleverd door dr. Devriese, die voor het eerst inzage kreeg in het volledige medische dossier dat al die jaren bewaard bleef. Op zondag 18 september 1994 gaf dr. Devriese hierover een lezing in het PMMK.
De catalogus over deze retrospectieve is de eerste nieuwe wetenschappelijke publikatie over Rik Wouters, sinds de monografie door Roger Avemaete (Arcade 1962).
In een regie van Eric Blanckaert werd door de BRTN een documentaire film over het leven en werk van Rik Wouters gedraaid, met exclusieve opnames in het PMMK.

Art is Life, *of 148 variaties op een... motorhelm.*

Ruimtelijk werk van Jan Beekman.

Verrassend beeldhouwwerk met een prachtig coloriet van Mario Molinari.

70.000 bezoekers deden in het PMMK de overzichtstentoonstelling Rik Wouters alle eer aan.

Sfeervol werk van Jef Verheyen.

100 variaties op de Mona Lisa van Shigeo Fukuda en Makoto Nakamura uit Japan.

Deze tentoonstelling, die plaatsvond van 2 juli t.e.m. 25 september en meer dan 70.000 bezoekers telde, werd aansluitend overgenomen door het Museum Van Bommel-Van Dam te Venlo waar opnieuw 15.000 bezoekers werden genoteerd.
Gelijktijdig met de Rik Wouters-retrospectieve vond de tentoonstelling **Art is Life** plaats, een initiatief van Vezio Tomasinelli, dat resulteerde in een expositie van 148 motorhelmen die door evenzoveel kunstenaars uit 48 verschillende landen tot autonome kunstwerken werden getransformeerd.
Meer dan een tentoonstelling was Art is Life een unieke gebeurtenis waar sport, design en kunst samenkwamen en waar humanitaire bedoelingen uiteindelijk prevaleerden. Na een tournee langs verschillende Europese musea, werden de werken door het veilinghuis Sotheby's in Milaan verkocht, ten voordele van de liefdadigheidsinstelling SERMIG (Servizio Missionario Giovani).
De eerste tentoonstelling van het herfstprogramma bracht het werk van **Jan Beekman** (° Meise 1929), een Belgisch kunstenaar die reeds een tiental jaren in Chicago (USA) leeft en werkt. Hierdoor is hij bij ons minder bekend maar toch kan hij bogen op een actieve en vruchtbare loopbaan als beeldend kunstenaar en als theaterontwerper.
Zijn reizen doorheen de Verenigde Staten in de jaren tachtig en zijn langdurig verblijf in Chicago hebben zijn werk grondig beïnvloed. Als gevolg van natuurimpressies vertoont het een eerder topografisch karakter.
Ook geometrische patronen en vormen die de kunstenaar op de gebruiksvoorwerpen, kledij en lichaamstooi van Indianen aantrof, inspireerden hem tot het maken van ruimtelijk werk.
Naast de schilderkunst kwamen in 1994 ook andere kunstvormen aan bod. Als eerste in een reeks van exposities over cartoonisten werd het werk van **Benoît Van Innis** (° 1960) in het PMMK getoond.
Zijn cartoons verschenen tot nog toe in kwaliteitsbladen als Life, Magazine Litéraire, Le Nouvel Observateur, NRC Handelsblad, Vrij Nederland, De Morgen, The New Yorker en de Volkskrant.
Ter gelegenheid van deze tentoonstelling werd een paperbackeditie uitgegeven van het boek *Felle Hemel* en werd een gespreksavond met de kunstenaar georganiseerd.
In het kader van de Eerste World Logo Biennial te Oostende, gerealiseerd door Paul Ibou en het ITC te Zandhoven, werd in het PMMK extra aandacht besteed aan de wereld van de design.
In samenwerking met het Plakatmuseum te Essen werd een monografische tentoonstelling overgebracht van de Japanse designer Igarashi, naast een keuze uit het oeuvre van Matsunaga van Benesse.
Japan Graphics bracht een selectie van de beste professionele grafische vormgeving uit Japan, exclusief voor het eerst op deze wijze in Europa getoond.
Een ander luik binnen deze manifestatie was de **Japon Joconde** met 100 symbolische variaties op de Mona Lisa van Shigeo Fukuda en Makoto Nakamura, twee van de beroemdste hedendaagse kunstenaar-designers uit Japan.
Onder de titel **Design Structures** werd een keuze grids en patroons van o.m. Herbert Kapitzki en Paul Ibou op monumentale wijze voorgesteld.
Art Symbols toonde een reeks symbolen van de bekendste musea in de wereld. Tenslotte werden, onder de noemer **Logo Posters en Logo Figures**, affiches met een logo als

EDUCATIEVE WERKING

De educatieve dienst coördineerde dit jaar in totaal 416 rondleidingen voor (culturele) verenigingen en scholen en dit zowel in het Nederlands, het Frans als het Duits.
Bij de retrospectieve Jef Verheyen, de tentoonstelling van de cartoonist Benoît (Van Innis), de retrospectieve Rik Wouters en de tentoonstelling met het werk van Jan Beekman en de Italiaanse kunstenaar Mario Molinari werden voor de scholen, de leerkrachten en de individueel geïnteresseerde bezoekers, gratis educatieve teksten samengesteld.
Bij de retrospectieve Jef Verheyen en de tentoonstelling van Benoît werd tevens een wedstrijd uitgeschreven voor de jeugd. De opgave bestond erin om een indruk weer te geven van een bezoek aan beide tentoonstellingen in de vorm van een tekening of een gedicht. Ruim 145 deelnemers gaven, in samenwerking met het jeugdatelier, hun creatieve indrukken weer.
Naar aanleiding van de retrospectieve Jef Verheyen werden tevens, aan de hand van een zestigtal dia's en een ingesproken tekst, het leven en het werk van de kunstenaar nader belicht. Deze diavoorstelling, in het auditorium van het museum, was tijdens de volledige duur van de tentoonstelling (26 maart tot 13 juni 1994) gratis toegankelijk voor het publiek.
Bij de retrospectieve Rik Wouters werd een gelijkaardige diamontage gemaakt. Voor de directeurs en leerkrachten van de scholen werden tijdens de maand mei twee informatienamiddagen met wandelvoordrachten georganiseerd. Zo kreeg men de gelegenheid kennis te maken met het museum, de vaste collectie, de lopende gelegenheidstentoonstellingen en de educatieve begeleidingsmogelijkheden.

beeldend element en zonder functie getoond.
Gelijktijdig met de tentoonstelling van Jan Beekman had in het PMMK een representatief overzicht plaats van Molinari's werk n.a.v. de presentatie van zijn monumentaal beeldhouwwerk Tendenza.
Op 11 december 1994 gingen de deuren van het museum tijdelijk dicht, dit met het oog op de voltooiing van de derde fase van het PMMK waarbij aan het museum een volledig nieuwe vleugel, bestemd voor tijdelijke tentoonstellingen, wordt toegevoegd.

Aankopen

In 1994 werd de PMMK-collectie uitgebreid met 28 kunstwerken waaronder enkele belangrijke schenkingen. De kunstwerken hebben zowel het historische deel als het hedendaagse overzicht vervolledigd en moeten meestal worden gezien in aansluiting aan het tentoonstellingsbeleid. Ze vormen samen een coherent geheel.

Het jeugdatelier

Het jeugdatelier mocht per maand gemiddeld 353 kinderen in klas- of verenigingsverband creatief begeleiden. Verder werden een zestigtal jeugdatelierabonnementen uitgereikt in buitenschools verband, voor woensdagnamiddagen en schoolvakantiedagen.
Heel wat groepen vroegen, aansluitend aan hun bezoek, een rondleiding en een atelieractiviteit bij de vaste collectie of bij een gelegenheidstentoonstelling. Het jeugdatelier coördineerde én realiseerde in totaal 221 creatieve museumbezoeken: 204 groepen tussen 6 en 12 jaar, zes groepen kleutertjes en elf groepen leerlingen uit het bijzonder onderwijs en minder-validen.

PMMK overstijgt provinciegrenzen

Vanaf het eerste uur heeft het PMMK zich tot doel gesteld om internationaal te werken.
Dit betekent niet enkel dat buitenlandse artiesten worden uitgenodigd maar ook dat de eigen tentoonstellingen (meestal retrospectieves van Belgische kunstenaars) door het PMMK in het buitenland worden opgezet.
Hoewel het publiek deze internationale transacties niet of nauwelijks opmerkt, zijn ze voor het PMMK van vitaal belang. Tenslotte worden ook werken uit de permanente collectie in bruikleen gegeven voor belangrijke tentoonstellingen in het buitenland.
In 1994 organiseerde het Hôtel Donadeï de Campredon in Isle-sur-la-Sorgue (Provence, Frankrijk) een reeks van drie tentoonstellingen over Belgische kunst. Onder de poëtische titel *Des bords de l'Escaut aux rives de la Sorgue* werd onder meer een selectie van werken van Belgische kunstenaars die in de jaren 60 en 70 actief waren, gepresenteerd.
Hetzelfde centrum voor beeldende kunst bracht verder een selectie uit de retrospectieve van Henri-Victor Wolvens onder de titel *Les jours heureux*. Deze retrospectieve werd gerealiseerd in 1993. Het *Noordzeelicht* van Wolvens schitterde even in de Provence.
De expositie van die andere lichtschilder, Jef Verheyen, werd door het Jozef Albers Museum in Bottrop (Duitsland) overgenomen, terwijl de tentoonstelling over Benoît, i.s.m. het museum Het Kruithuis, in 's-Hertogenbosch werd gerealiseerd.
De klapper van het jaar was zonder enige twijfel de Rik Wouters-tentoonstelling. Na de massale publieke belangstelling in het PMMK kreeg deze expositie in het museum Van Bommel-Van Dam in Venlo (Nederland) ruim 15.000 bezoekers over de vloer.
Wekelijks komen er ook verzoeken binnen om één of meerdere werken uit de verzameling van het PMMK te mogen ontlenen voor tentoonstellingen. Niet alleen de klassieke toppers (Permeke, De Smet, ...) worden gevraagd. Ook recente aanwinsten van het PMMK vormen attractiepolen op grote internationale tentoonstellingen. Zo vertoeft de prachtige installatie *He wat een plezierige zottigheid* van Jan Fabre de laatste jaren erg veel in het buitenland (Turkije, Italië, Nederland, Engeland, ...).

Kinderen een gevoel voor kunst bijbrengen is dé uitdaging van het jeugdatelier van het PMMK.

Pierre Devos en Permeke

Vol bewondering bij een sculptuur van Pierre Devos, schoonzoon van Paul Permeke, tijdens de zomertentoonstelling in het Permekemuseum.

De musea van het domein Raversijde

Bofors luchtafweergeschut in openluchtmuseum Atlantikwall

Een van de vaste waarden in de filosofie van het openluchtmuseum Atlantikwall is het respect voor de historische realiteit. Dit omvat o.m. het nauwkeurig restaureren van de bestaande constructies en het inrichten ervan met zorgvuldig gekozen, authentiek materiaal.
Zo zullen alleen stukken die werkelijk aanwezig geweest zijn op het domein Raversijde opgesteld worden. Waar mogelijk wordt niet alleen het juiste kaliber, maar ook het exacte type opgespoord en verworven.
De bestendige deputatie zette een eerste stap in deze richting met de aankoop van een 40 mm Bofors luchtafweergeschut daterend uit de Tweede Wereldoorlog.
Het type Bofors 400 mm is een luchtafweerkanon dat in 1928-1930 in Zweden werd ontwikkeld en in vele landen onder licentie werd geproduceerd. In 1939 en 1940 slaagde het Duitse leger erin heel wat stukken van dit type buit te maken in o.a. Polen en Nederland.
Ook het Britse expeditieleger liet in Duinkerke grote aantallen van dit type achter.
De bezetting van de Baltische staten in 1941 leverde opnieuw vele stukken op en in het bezette Noorwegen werd de produktie voortgezet voor rekening van de Duitse Kriegsmarine.
Veel buitgemaakte stukken werden langs de Atlantikwall opgesteld. Na de oorlog bleef het type nog vele jaren dienst doen, o.a. in de Belgische marine en luchtafweer.
Het kanon dat te Raversijde opnieuw wordt opgesteld op de oorspronkelijke plaats (daarvan getuigen de betonnen voorzieningen die nagenoeg intact bewaard zijn gebleven) werd in 1942 vervaardigd. Het weegt 1.730 kg en kon een afstand van 8.950 m bestrijken. In de hoogte haalden de projectielen 6.200 m. Een projectiel met huls woog ongeveer 3 kg. In optimale omstandigheden en met een uitgelezen bemanning konden 120 schoten per minuut gelost worden.
Het stuk is gedemilitariseerd en vakkundig gerestaureerd. De witte ringen op de loop duiden het aantal neergeschoten geallieerde vliegtuigen aan.

Een 40 mm Bofors luchtafweergeschut werd, onder grote belangstelling, teruggeplaatst op de vroegere daarvoor voorziene plaats.

HET LIJSTERNEST VIERT FEEST

In 1994 kreeg het provinciaal museum Stijn Streuvels Het Lijsternest 14.036 bezoekers over de vloer en organiseerde het 186 geleide bezoeken. Bovendien werden tal van activiteiten op het getouw gezet om de 25ste verjaardag van Streuvels' overlijden te herdenken.
Zo was van 1 tot 17 juli 1994 Harttoon te gast in het Lijsternest met Ten huize van 11 kunstenaars, een wandeling omheen het Lijsternest.
Deelnemende kunstenaars waren: Marcel David, Firmin Colardyn, Staf Stientjes, Jacques Van Tieghem, Frans De Groote, Eddy en Veronique Benoit-Degroote en Hugo Vanmaercke.
Er werden twee trajecten uitgestippeld: een wandelroute en een fiets- of autotocht van het Lijsternest naar de Tiegemberg en over de Sterhoek terug naar het Lijsternest. Tijdens de openingsmanifestatie in het Lijsternest lazen dichters en schrijvers uit de streek voor uit eigen werk.
Op vrijdag 26 augustus 1994 werd te Vichte een academische zitting georganiseerd met prof. Marcel Janssens (Leuven) en prof. Piet Thomas (Kortrijk). Er werden teksten voorgedragen die geschreven waren door de kinderen van Streuvels n.a.v. zijn negentigste verjaardag. Toneelgroep Lust in Schone uit Ingooigem bracht fragmenten uit De Vlaschaard *ten tonele en er werden originele en nooit eerder getoonde beeldfragmenten van Streuvels geprojecteerd. Deze manifestatie werd herhaald te Brugge op 23 september 1994. Beide academische zittingen konden rekenen op een 250 à 300 aanwezigen elk.*
Op 28 augustus 1994 richtte het gemeentebestuur van Anzegem, samen met de culturele verenigingen van Ingooigem, een Streuvelsdag in te Ingooigem. Het Lijsternest ontving die dag 1.677 bezoekers.
Van 3 tot 31 september stelde Emiel Delrue een fototentoonstelling voor in het Lijsternest met als titel Is het nog als vroeger: Stijn Streuvelsroute: een alternatief. *Sylvain Christiaens stelde in dezelfde periode de beeldsculptuur* Schellebelle *tentoon in de tuin van het Lijsternest.*
Tenslotte zette het provinciebestuur van 3 september tot 15 oktober de tentoonstelling Leven en werk van Streuvels *op in de Achilles Vanackerzaal van de Stedelijke Openbare Bibliotheek te Brugge. Alle tentoongestelde documenten kwamen uit het privé-bezit van Paul Thiers uit Heule die tevens de catalogus samenstelde. Er werden 3.200 bezoekers genoteerd.*

Tijdens de academische zitting ter herdenking van de 25ste verjaardag van het overlijden van Stijn Streuvels bracht de toneelgroep Lust in Schone uit Ingooigem fragmenten uit De Vlaschaard.

De Streuvelsliefhebbers konden kennismaken met vele nooit getoonde documenten op de tentoonstelling Leven en Werk van Streuvels *in de Biekorf te Brugge.*

Zaalzicht van de tentoonstelling
4 x Kunstambachten van West-Vlaanderen
met keramisch werk van Lucas Vandeghinste, laureaat keramiek 1990.

Gelegenheids-tentoonstellingen

Het bekroonde werk van de inzending Juweel 1993: een hanger in goud en dumortierith van wijlen Dominique Van Heddegem.

4 x Kunstambachten uit West-Vlaanderen

In 1990 nam de bestendige deputatie het initiatief om jaarlijks een **Provinciale Prijs voor Kunstambachten en Industriële Vormgeving** uit te schrijven. Zo waren respectievelijk keramiek (1990), textiel (1991, glas (1992) en juweel (1993) aan de beurt. Met uitzondering van de Provinciale Prijs Juweel 1993 werd telkens een tentoonstelling samengesteld met het bekroonde werk van de laureaat en/of premiewinnaars en een aantal geselecteerden. Deze tentoonstellingen waren ook buiten de provincie te bezoeken.
De tentoonstelling *4 x Kunstambachten van West-Vlaanderen* wou deze specifieke wedstrijd nogmaals extra in de kijker brengen door werk tentoon te stellen van de laureaten en premiewinnaars van de periode 1990-1993: Lucas Vandeghinste (laureaat) en Koenraad Dewaele (premie) Keramiek 1990, Ann-Marie Jonckheere (eerste premie) en Ghislain Kuyle (tweede premie) Textiel 1991, Pierre Declerck (laureaat) en Luc Caillez (premie) Glas 1992, Dominique van Heddegem (laureaat) en Joost Laroy (premie) Juweel 1993.
Van elke kunstenaar was er één van de toen bekroonde werken - in foto - aanwezig en een keuze van meer recent werk. Juweel 1993 vormde een uitzondering: de bekroonde juwelen, uiteraard aangevuld met recente creaties, kregen hun primeur in *4 x Kunstambachten van West-Vlaanderen.*

Deze tentoonstelling startte in Westfalen in het kader van de culturele uitwisseling tussen de provincie West-Vlaanderen en de Landschaftsverband Westfalen-Lippe. Daarna kwam ze naar het Provinciaal Hof te Brugge. De openingsplechtigheid te Brugge was gekoppeld aan de proclamatie van de Provinciale Prijs voor Kunstambachten en Industriële Vormgeving 1993 - Juweel. Gouverneur Olivier Vanneste bracht er hulde aan Dominique van Heddegem (+ 28 juli 1994), laureate en Joost Laroy, premiewinnaar. Silvère Mansis, voorzitter van de Vriendenkring Kunst Houtland, overhandigde de Houtlandpremie aan Bastian Maerten wiens juweelcreaties eenmalig aan de tentoonstelling in het Provinciaal Hof werden toegevoegd.
Bij de tentoonstelling, die in 1995 nog naar Galmaarden en Middelburg (Nederland) verhuist, hoort een catalogus die elke kunstenaar in vier bladzijden illustreert.

Monumentenzorg, archeologie en patrimonium

De Sint-Salvatorskathedraal

Toren in Steigers

De Sint-Salvatorskathedraal is de laatste jaren, omwille van de uitgebreide restauratiecampagne, regelmatig in het nieuws geweest.
Het provinciebestuur, bouwheer van de restauratie, vond het dan ook gepast om het grote publiek wat nader kennis te laten maken met de geschiedenis van het gebouw en met de restauratiewerkzaamheden zelf. Daarom werd van 2 tot 25 september 1994 in de benedenzalen van het Provinciaal Hof een tentoonstelling opgezet met als titel *Toren in Steigers - de geschiedenis en de restauratie van de Sint-Salvatorskathedraal in Brugge.*
Voor de samenstelling ervan sloegen de dienst voor cultuur van de provincie West-Vlaanderen en de v.z.w. Dieper Inzicht de handen in elkaar. Er kon tevens een beroep gedaan worden op de waardevolle medewerking van de toen in oprichting zijnde provinciale archiefdienst, de vakgroep geologie en bodemkunde van de Gentse Universiteit, de groep Planning en het aannemersbedrijf Arthur Vandendorpe.
De tentoonstelling begon met een historisch overzicht van de belangrijkste stappen in de bouwgeschiedenis van de kerk. Bijzondere aandacht ging naar de 19de-eeuwse geschiedenis van de toren: de brand van 1839, de ontwerpen voor de wederopbouw, de bouw van het neo-romaanse torengedeelte (1843-1846) en van de centrale spits (1872). Dit werd geïllustreerd met een aantal originele documenten - plannen, bouwtekeningen, affiches - waarvan de meeste tot dan toe onbekend en dus nog niet eerder gereproduceerd of tentoongesteld waren.
De restauratiewerken werden onder hun verschillende aspecten gepresenteerd. Er was een uitgebreide didactische opstelling over de gebruikte technieken en werktuigen, alsmede over de diverse steensoorten. Men kon er oorspronkelijke bouwfragmenten zien, zoals één van de Doornikse zuiltjes van de 13de-eeuwse galmgaten en een klein gedeelte van het Romaanse portaal. Er werd afzonderlijk aandacht besteed aan de versteviging van de torenfundering en aan de verschillende restauratieontwerpen voor de toren, waarbij een gedeelte van de 13de-eeuwse galmgaten zichtbaar blijft.
Tenslotte werd ook uitleg verschaft over de ontdekking van beschilderde grafkelders en van de muurschilderingen in de Sint-Jacobskapel, evenals over de wijze waarop deze vondsten in de gerestaureerde kerk geïntegreerd zullen worden.
Toren in Steigers kreeg in nauwelijks meer dan drie weken tijd ruim tienduizend bezoekers over de vloer met als absolute topdag uiteraard de Open Monumentendag.
Ter gelegenheid van *Toren in Steigers* werd tevens een videofilm over de restauratie samengesteld en verscheen het eerste nummer van de provinciale monumentennieuwsbrief *In de Steigers.*

Gouverneur Olivier Vanneste vol aandacht voor de deskundige uitleg bij de tentoonstelling Toren in Steigers.

De restauratie van de oostgevel van het zuidtransept werd voltooid in juni 1994.

De spits van het herbouwde zuidoostelijke zijtorentje.

Restauratie van het hoofdportaal van de Sint-Jacobskapel

Op de Open Monumentendag in september 1994 werd de afgewerkte Sint-Jacobskapel, naast het hoofdportaal van de kathedraal, voor het eerst voor het publiek opengesteld.
Vele maanden van intense speurtochten naar verborgen schilderwerk op de wanden en gewelven van de kapel, gingen hieraan vooraf. Naast de reeds heel vroeg opgemerkte fries met de terugkerende Sint-Jacobsattributen (staf, Sint-Jacobsschelp en reistas) werden tegen de westgevel twee engelfiguren vrijgemaakt, samen met het jaartal 1576 in Romeinse en Arabische cijfers. Dezelfde Sint-Jacobsattributen werden ook op andere muren en gewelven teruggevonden.
De versieringen en schilderwerken werden bijgewerkt door een groep deskundigen.
In de zuidmuur van de kapel werd een nieuw raam aangebracht en ook het raam aan de westkant werd volledig vernieuwd en van nieuw glas voorzien.
Verder ging men op zoek naar het oorspronkelijk vloerpeil van de kapel. Hierbij werden opnieuw enkele oude graven blootgelegd maar, in tegenstelling tot de vroeger gevonden graven in het hoofdportaal, werden ze ongemoeid gelaten.
De nieuwe vloer werd aangelegd op, wat men denkt, het oorspronkelijk vloerpeil van de kapel. Hierdoor was het noodzakelijk de kapel vanuit de kathedraal toegankelijk te maken via een trap.
Ook de toegangspoort tot de kapel werd volledig hersteld en met de ontbrekende delen aangevuld.
Intussen is de aannemer nog volop bezig met de herinrichting van het hoofdportaal onder de toren. In de vloer van het portaal zullen een zestal oude graven worden ondergebracht die van bovenaf zullen kunnen worden bezichtigd. Hiertoe worden in de vloeroppervlakte glazen platen aangebracht.
Vanuit het portaal zal het ook mogelijk worden om de binnenzijde van de torenstructuur te zien.

Restauratie van de torenspits

Onzichtbaar vanaf de begane grond, krijgt de hele torenspits stilaan opnieuw zijn gewone vorm. Zo is een begin gemaakt met de herstelling van de bakstenen gevels en met het vernieuwen van de koperen bedekking van de spits. Ook de acht zijtorens verrijzen opnieuw in hun oorspronkelijke vorm, zij het in nieuw metselwerk en met volledig nieuwe blauwstenen spitsen.Langzaam vorderen ook de werken tot het vrijmaken van twee Doornikse zuilen, die toevallig gevonden werden bij onderzoek van het inwendige van de torenmuren.

Restauratie van de gevels en het koor

In 1994 werden de oostgevel van het zuidtransept en een gedeelte van de zuidgevel van het koor gerestaureerd. De restauratie wordt momenteel voortgezet rond de abscis van het koor.

Bisschoppelijk Paleis opgefrist

Het Bisschoppelijk Paleis in de Heilig Geeststraat te Brugge kreeg een grote opsmukbeurt.
De voorgevel werd gerestaureerd en opgefrist en de daken en goten werden hersteld.
De werken - kostprijs 12.266.803 fr. - werden aangevat op 14 maart 1994 en waren beëindigd tegen Kerstmis.
Er werd geopteerd voor een zachte restauratie van de gevels, waarbij zoveel mogelijk oorspronkelijk steenmateriaal werd behouden en enkel deze natuurstenen onderdelen werden vervangen die constructief te ver verweerd of beschadigd waren.
Tevens werd het dak van de noordvleugel vervangen door een nieuwe dakbedekking van pannen en schalies. Ook werden de versleten goten vervangen door nieuwe zinken goten, voorzien van de nodige uitzetvoegen.
Het voorziene werk werd uitgebreid tot de gevel van het gebouw en van de tuinmuur in de Goezeputstraat.
Tijdens de uitvoering van deze werken werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de houten zoldervloer brandwerend te beschermen.

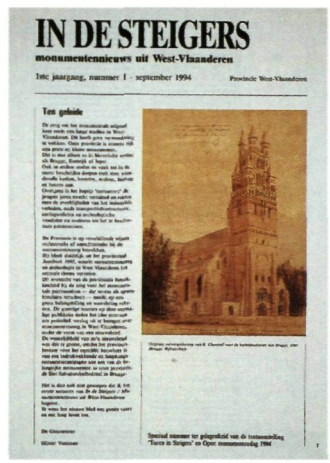
Grootseminarie te Brugge

Voortbouwend aan de algemene verfraaiing van het Grootseminarie werd in 1994 de grote koer, gelegen tussen de bibliotheek, de calefactoria en het gebouw filosofie, opnieuw geplaveid.
De asfaltlaag van deze koer was op veel plaatsen gebarsten en vertoonde tal van sporen van vroegere graafwerken en herstellingen.
De majestueuze beuk in het midden van de koer had hierbij ook het nodige destructieve werk verricht.
De gehele oppervlakte werd opnieuw geplaveid met betontegels. Tegen de gebouwen is een strook voorzien in geelkleurige tegels, onderbroken met uitsparingen voor planten- en bloembakken. Voor de doorgang naar de achterliggende gronden werden basaltkleurige (zwarte) betontegels gebruikt.
Tijdens de heraanleg van de koer werd ook het rioleringsstelsel gesaneerd en vernieuwd.
Er werden drie regenwaterputten geïnstalleerd met een totale capaciteit van 60.000 liter.
De werken werden voltooid in december 1994.
De aanbestedingsprijs bedroeg 5.452.107 fr.

De voorgevel van het Bisschoppelijk Paleis tijdens de restauratie...

IN DE STEIGERS

IN DE STEIGERS
monumentennieuws uit West-Vlaanderen
1ste jaargang, nummer 1 - september 1994
Provincie West-Vlaanderen
Ten gelede

Reeds enige tijd bestond de behoefte aan een nieuwsbrief of tijdschrift waarin op regelmatige tijdstippen informatie zou gebracht worden over monumenten en monumentenzorg in de provincie.
De restauratie van de Sint-Salvatorskathedraal en de organisatie van een tentoonstelling over die restauratie, leken een ideale gelegenheid om met zo'n tijdschrift van wal te steken.
Het nieuwe blad heet In de Steigers - Monumentennieuws uit West-Vlaanderen *en is een uitgave van de provinciale dienst voor cultuur. Het werd aan het publiek voorgesteld op de openingsplechtigheid van de tentoonstelling* Toren in Steigers *op donderdagavond 1 september 1994.*

Walraversijde opgegraven

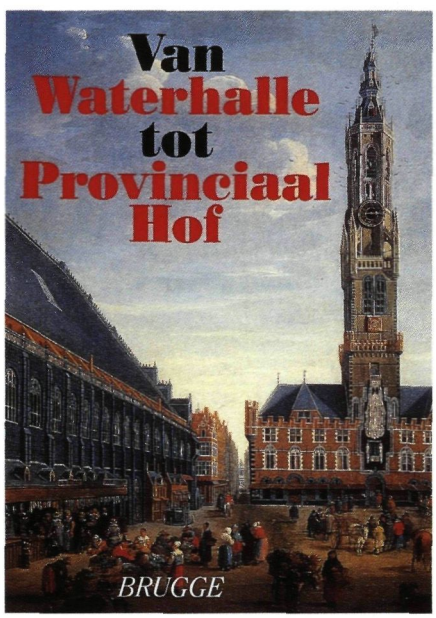
Binnen het domein Raversijde legt het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium van de Vlaamse Gemeenschap, in nauwe samenwerking met het provinciebestuur, het middeleeuwse vissersdorp Walraversijde bloot. Tot nu toe werd één derde hectare opgegraven, een klein deeltje slechts van het oude dorp.
Het deel van het omstreeks 1600 verlaten vissersdorp dat achter de duinen ligt, werd nooit overbouwd en omvat de kern van het oude dorp. Het ligt nagenoeg volledig binnen het domein, zodat alle mogelijkheden voor onderzoek aanwezig zijn.
De opgravingen leveren bijzondere informatie op over het toenmalig milieu, de eetgewoonten, de lokale hygiëne, het verbouwen van gewassen, het kweken van dieren en, niet in het minst, de visvangst. Er werden reeds tien plattegronden van gebouwen aangesneden. Ze blijken ingeplant te zijn op wooneilanden en gescheiden door grachten. De woningen bestonden grotendeels uit klei en hout met een onderbouw in baksteen. De bedakking was wellicht van stro, riet of plaggen.
Het vondstenmateriaal is zeer talrijk: vooral gebruiksvoorwerpen in keramiek zoals braadpannen, waterkruiken en kleinere objecten zoals papflesjes en zalfpotjes, maar ook ijzeren en bronzen vishaken enz. Andere vondsten zoals spinsteentjes verwijzen naar huisnijverheid of, zoals knikkers en miniatuurkruikjes, naar sport en spel.

De resultaten van het archeologisch onderzoek... Het middeleeuws vissersdorp Walraversijde moet er ooit zo hebben uitgezien.

Deze resultaten werden vanaf 1 juli 1994 in de Villa Goffinet (Memoriaal Prins Karel) voorgesteld aan het publiek. De tentoonstelling, die ook nog in 1995 bezocht kan worden, omvat dertien fotopanelen en drie kasten met voorwerpen. Een begeleidende folder, die meteen ook als catalogus van de tentoonstelling fungeert, wordt gratis aan de bezoekers aangeboden. De Villa Goffinet werd tijdens de zomer door meer dan 20.000 personen bezocht. Men had toen bovendien vanop een speciaal daartoe geconstrueerd platform een ideaal overzicht op de opgravingssite zelf.

Van Waterhalle tot Provinciaal Hof

De in 1979 uitgegeven monografie over het Provinciaal Hof te Brugge was uitgeput en aan een herwerking toe.
Dr. Luc Devliegher, erewerkleider bij de dienst voor cultuur, realiseerde een nieuwe publikatie *Van Waterhalle tot Provinciaal Hof,* die op 22 september 1994 aan het publiek werd voorgesteld. Tijdens deze presentatie bracht voordrachtkunstenares Rita Lommée een vijftal teksten naar voor die de geschiedenis van het Provinciaal Hof als centraal gebouw op de Brugse markt belichtten.

Bibliotheekwerk

WULLEPITMOLEN TE ZARREN PROVINCIAAL !

De Wullepitmolen te Zarren (Kortemark) werd als monument gerangschikt bij KB van 13 juni 1973. In 1971 had de toenmalige gemeente Zarren-Werken deze houten staakmolen met molenkot in metselwerk aangekocht, met de belofte hem te herstellen. Toch geraakte de molen meer en meer in verval.
In 1991 werd een v.z.w. opgericht met als doel de molen van de ondergang te redden en voor zijn behoud en restauratie te zorgen. De v.z.w. heeft met eigen middelen alle mogelijke werken uitgevoerd: o.a. het onderschoren van de molenkast, het dichtmaken van de kap en de molenkast en het leggen van nieuwe vloeren op de zolders. Voor de eigenlijke restauratie van de molen werd, via de Provinciale Commissie voor het Behoud en de Bescherming van het Westvlaams Molenpatrimonium contact gezocht met het provinciebestuur.
In 1994 werd de molen door de provincie West-Vlaanderen aangekocht om hem ter plekke te restaureren en maalvaardig te maken.
Het eigenlijke restauratiedossier zal worden opgemaakt door de provinciale technische dienst - afdeling gebouwen - in nauwe samenwerking met de raadgevende leden van de Westvlaamse molencommissie. Een restauratieprogramma werd reeds opgemaakt en principieel aanvaard door de afgevaardigden van het Bestuur van Monumenten en Landschappen te Brussel.

De Wullepitmolen te Zarren wordt van de ondergang gered.

Provinciale cultuurbibliotheek (PBC)

In 1994 werd de Provinciale Bibliotheek en Cultuurarchief uitgebreid met tal van documenten, ontvangen van milde schenkers uit Blankenberge, Brugge, Brussel, Diksmuide, Esen, Hasselt, Heuvelland, Ieper, Komen, Kortrijk, Oostende, Oudenburg, Roeselare, Zedelgem en Zottegem.
In 1994 werd een bijna volledige collectie aangelegd van kiespamfletten, verspreid in de provincie n.a.v. de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994.
De PBC leende documenten uit voor volgende tentoonstellingen: *Neogotiek in België* in de Bijloke te Gent, *Boeken over De Panne* in de openbare bibliotheek van De Panne, *Hoogtepunten van de Brugse Drukkunst* te Brugge, *Isera* te Woumen en *De Heilige Clara* en *haar volgelingen* te Uden (Nederland).
Als speciale aankopen kunnen worden vermeld: Le Littoral, 305 cliché's over Oostende van de periode voor 1914, 5.007 postkaarten over Oostende, 700 glasnegatieven over Knokke uit de periode 1890-1935, de volledige collectie *Courrier de Bruges*. In samenwerking met het stadsarchief van Brugge werd het Brugsch Handelsblad tot 1944 op microfilm gezet.

Internationale culturele uitwisseling

KIND EN KUNST: DE KUNST VAN HET KIJKEN

De provincies Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland organiseren jaarlijks een manifestatie rond een cultureel thema. De aard, de omvang en de doelgroep van deze manifestaties zijn steeds wisselend.
In 1994 werd gekozen voor een studiedag rond het thema Kind en kunst: de kunst van het kijken. *De studiedag vond plaats op zaterdag 19 november in het Provinciaal Hof te Brugge. Deze manifestatie richtte zich specifiek tot de leerkrachten basisonderwijs in opleiding uit Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland. Het was de bedoeling dat de deelnemers (meer dan 150!) tijdens deze manifestatie bruikbare inspiratie konden opdoen en praktische informatie konden verzamelen i.v.m. het thema* Kunstbeschouwing *(zowel actief als receptief) bij 4 - 12 jarigen.*
De opleiding van de leerkrachten zelf geeft op het terrein van kunstbeschouwing vaak te weinig voorbereiding op de praktijk. De studiedag bracht een inleiding van Burny Bos, drie maal negen workshops, een forumgesprek, documentaire tentoonstellingen... De thema's van de workshops waren: Kinderen kijken naar kunst *door Jaap Clement,* Kleurig *door Gerd Dierckx,* Klein in kunst *door Marja Geerse,* Het geheim van John Burningham *door John Louws,* Mixed media?!? *door Leo Lozie,* Hedendaagse kunst - niets voor kinderen? *door Geertrui Pas,* Landschap *door Theo Strik,* Mondriaan *door Gemma van der Hoogte en* (Op-)nieuw kijken *door Monic Wittebolle. Aan het eind van de dag werd aan alle deelnemers een publikatie overhandigd die de geïnteresseerde leerkrachten de mogelijkheid wil geven om het thema nog eens vanuit diverse invalshoeken te bekijken. In de inleidende tekst wordt de situatie in Vlaanderen en Zeeland geschetst: wie is waar mee bezig en wie heeft waar mogelijkheden, perspectieven en verwachtingspatronen? De lezing van Burny Bos verwijst rechtstreeks naar mogelijkheden via het medium televisie. De praktijksuggesties zijn hapklaar om in klas te brengen en wie nog zou twijfelen aan het belang van kind en kunst, krijgt er tal van stellingen bij.*

Derde Interprovinciaal Eenakterfestival

In het kader van de interprovinciale culturele uitwisseling met de provincies Zeeland en Oost-Vlaanderen, werd op 1 oktober 1994 in het cultureel centrum Kruispunt te Diksmuide, het derde Interprovinciaal Eenakterfestival voor Amateurtoneel georganiseerd.
De drie provinciebesturen willen met deze eenakterfestivals de uitwisseling tussen de amateurtoneelgroepen definitief op gang brengen. Het is de bedoeling dat de amateurtoneelverbonden en -federaties de fakkel van de provinciebesturen overnemen en het eenakterfestival voortaan om de twee jaar organiseren, mét de financiële steun van de provincies.
In Diksmuide werden zes eenakters opgevoerd. De Westvlaamse vertegenwoordigers, Toneelgilde Onder Ons uit Geluwe en het Spiegeltheater uit Roeselare, brachten respectievelijk *Het jubileum* van Anton Tsjechov in een regie van Peter Bulckaen en een fragment uit *Het kamermeisje,* een bewerking van Octave Mirbeau's *Dagboek van een kamermeisje* van Jo Roets en Greet Vissers in een regie van Rose Calmeyn.

Jonge Designers uit Westfalen

Binnen de culturele uitwisseling tussen de Landschaftsverband Westfalen-Lippe en de provincie West-Vlaanderen ging in 1994 alle aandacht naar design en kunstambacht.
Westfalen bracht design naar West-Vlaanderen en Zeeland toonde, in het kader van de culturele uitwisseling tussen de provincies Zeeland en West-Vlaanderen, kunstambachten in Westfalen.
In Poperinge, Brugge en Sluis wilde de tentoonstelling *Jonge Designers uit Westfalen,* aan de hand van werk van een vijfiental designers, de doelstellingen en ontwikkelingen belichten van de in de jongste vijf jaar in Westfalen afgestudeerde designers.
Bij deze tentoonstelling werd gekozen voor

Een beeld van de tentoonstelling
Jonge Designers uit Westfalen,
hier gebracht in de Bogardenkapel te Brugge.

afgestudeerden waarvan de eindwerken reeds vroeger bekroond werden door deelname aan de jaarlijkse tentoonstelling *Abschlussarbeiten an Nordrhein-Westfälischen Designschulen* in het Karl-Ernst-Osthaus-Museum te Hagen.
Verder werd er bij de selectie op gelet dat er een evenredig aanbod was uit de drie hogescholen (Bielefeld, Münster en Dortmund) en dat de belangrijkste vakgebieden binnen de design vertegenwoordigd waren (industriële design, textiel- en modedesign, objectdesign, grafisch design en fotodesign).
Voornamelijk werd de sterke verbinding tussen de traditionele design (in enge betekenis) en het meer vrije kunstwerk geïllustreerd. Het gaat hier om een tendens die de jongste jaren in veel designscholen in Duitsland opvalt.
In de tentoonstelling werd niet getracht een eenheidsprofiel in beeld te brengen van wat Westfaalse design zou kunnen zijn: het ging veeleer om zeer individuele, zeer verschillende visies, manieren van benaderen.
De tentoonstelling vond plaats in de Gasthuiskapel te Poperinge, in de Bogardenkapel te Brugge en in de Raadskelder te Sluis.

Hedendaagse Monumentale Beeldhouwkunst uit West-Vlaanderen

In het provinciaal trefcentrum Baljuwhuis te Galmaarden organiseerde de dienst voor cultuur van de provincie West-Vlaanderen, i.s.m. de Nederlandstalige Provinciale Werkgroep voor Beeldende Kunsten en Kunstpatrimonium van Brabant, van 2 juli t.e.m. 28 augustus 1994, de tentoonstelling *Hedendaagse Monumentale Beeldhouwkunst uit West-Vlaanderen*. Vier jaar geleden nam men het initiatief om in dit provinciaal trefcentrum Baljuwhuis een tweejaarlijkse openluchttentoonstelling te organiseren, gewijd aan monumentale beeldhouwkunst.
De allereerste overzichtstentoonstelling (1990) pakte uit met een selectie van Brabantse beeldhouwers. In de tweede (1992) werden werken van Oostvlamingen getoond.
De overzichtstentoonstelling 1994 was gewijd aan Westvlaamse kunst. 23 Westvlaamse kunstenaars - d.w.z. geboren in West-Vlaanderen of er minimum vijf jaar woonachtig zijn - verleenden hun medewerking: Mario Callens, Willy Cauwelier, Marc Cordenier, Joz De Loose, Jacky De Maeyer, Dirk Demeyere, Pierre Goetinck, Ann-Marie Jonckheere, Johan Lievens, Michel Martens, Hubert Minnebo, Linda Molleman, Paul Perneel, Renaat Ramon, Stefaan Roelstraete, Albert Rubens, Bart Soubry, Jan Van de Kerckhove, Paul Van Rafelghem, Willem Vermandere, José Vermeersch, Jean-Luc Verpoucke en Eddy Walrave.
Het resultaat was uiteraard zeer gevarieerd: verschillende thema's, verschillende disciplines, verschillende materialen, verschillende afmetingen, verschillende leeftijden.
Dit schijnbaar heterogeen ensemble werd in de catalogus *Beschouwingen bij een openluchttentoonstelling van hedendaagse monumentale beeldhouwkunst* opgedeeld rond een aantal trefwoorden waarbij de 23 kunstenaars elk een plaats kregen.

WEST-VLAANDEREN ECONOMISCH

13

Economisch West-Vlaanderen in 1994

Verbeterde conjunctuur wordt voelbaar.

In 1994 is de economische opleving wereldwijd duidelijk tot uiting gekomen. Deze groei werd in ons land vooral geschraagd door een stijgende export.
De toename van de werkloosheid stopte, maar dit pas tijdens het laatste kwartaal. Toch valt opnieuw op dat West-Vlaanderen relatief vlug reageert op een verbeterde conjunctuur.
Eind december 1994 waren er - volgens de EU-definitie en aangevuld met de oudere uitkeringsgerechtigden die niet meer als werkzoekenden worden geregistreerd - in West-Vlaanderen 50.614 werklozen tegenover 52.948 eind december 1993. In West-Vlaanderen bedroeg de daling 4,4% tegenover 1,0% in Vlaanderen. In het hele land was er nog een toename van 0,5%.
In vergelijking met december 1990, de aanvang van de conjunctuurinzinking, noteerde West-Vlaanderen in december 1994 40,0% meer werklozen, wat aangeeft dat de crisis ingrijpend is geweest.
Een vergelijking met de andere regio's van ons land op basis van een procentuele evolutie van het aantal werklozen leidt tot een vertekend beeld, omdat het vertrekniveau van de werkloosheid vrij aanzienlijk verschilde.
Het aantal werklozen uitgedrukt per 100 potentiële beroepsactieven (mannen van 20 à 64 jaar en vrouwen van 20 à 59 jaar) kende in West-Vlaanderen tussen december 1990 en december 1994 een toename van 2,3 eenheden. In Vlaanderen was dit 2,7 en in heel België 3,0. Enkel de provincies Luxemburg (2,3) en Vlaams-Brabant (2,1) scoorden even goed of beter. In het aangrenzende Henegouwen was er een toename van 3,7.
Eind december 1994 had West-Vlaanderen een aandeel in de werkloosheid van 15,9% in Vlaanderen en 7,6% in het rijk. Het aandeel in de bevolking is respectievelijk 19,1% en 11,1%.
De harde kern van de werkloosheid blijft bij de vrouwen liggen. Eind december 1990 hadden de vrouwen in West-Vlaanderen een aandeel van 54,4%. Eind 1994 was dit opgelopen tot 57,1%.
Ook de gegevens van de tijdelijk werklozen bevestigen de verbeterde situatie. Het is bekend dat in de beginfase van een aantrekkende conjunctuur het bedrijfsleven in eerste instantie reageert met een vermindering van de tijdelijke werkloosheid en eventueel via overuren.
Ook een beroep doen op meer uitzendarbeid is een element dat meer en meer aan bod komt bij een verbeterende conjunctuur.
In 1994 lag de tijdelijke werkloosheid maand na maand lager dan tijdens de overeenkomstige maanden van 1993. Voor West-Vlaanderen was er voor de maanden september-oktober 1994 een vermindering van 22,6% in vergelijking met de overeenkomstige maanden van 1993.
West-Vlaanderen valt sterker terug op het stelsel van gedeeltelijke werkloosheid. In september-oktober 1994 waren er in West-Vlaanderen gemiddeld 1,4 gedeeltelijk werklozen per 100 beroepsactieven tegenover gemiddeld 1,0 in Vlaanderen en 0,9 in het rijk.
Over de uitzendarbeid zijn er voor 1994 geen provinciale cijfers voorhanden maar, volgens de gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) was het aandeel van West-Vlaanderen in het geheel van het Vlaamse Gewest in juni 1993 19,5%. Voor Vlaanderen als geheel was, volgens de beroepsvereniging van uitzendkantoren, het aantal gepresteerde uren (seizoengezuiverd) in 1994 circa een derde groter dan in 1993. Ongeveer 78% van de gepresteerde uren in 1994 werd verricht door arbeiders.
De verbetering van de conjunctuur is (nog) niet in alle segmenten van het economische leven terug te vinden. Het is nu eenmaal zo dat niet enkel het conjunctuurverloop bepalend is - weze het eventueel met een tijdsdecalage - voor de prestaties van de diverse economische sectoren.
De werkgelegenheid in de industrie kende vanaf 1990 een dalend verloop en de vermindering was vooral in 1992 en 1993 aanzienlijk.
In 1992 was de aangroei van de werkgelegenheid in handel en diensten niet meer voldoende om de terugloop in de secundaire sector te compenseren. In 1993 blijkt dit laatste wel het geval te zijn geweest en in 1994 was de verbetering nog meer uitgesproken.
Volgens de GOM-enquête die op het einde van elk jaar wordt gehouden, was er eind 1994, in vergelijking met eind 1993, nagenoeg een stabilisering van de werkgelegenheid in de Westvlaamse industrie tegenover een daling van circa 3% het voorgaande jaar. In de confectienijverheid was er nog een aanzienlijke daling (- 2,9%) zoals het vorige jaar. De daling was in vergelijking met het vorige jaar eerder beperkt in de metaalsector (- 0,4% tegenover - 5%) en de textielnijverheid (- 0,6% tegenover - 3%). In de houtnijverheid was er nog een terugloop van ongeveer 1,5% (tegenover 2,5% in 1993). De voedingsnijverheid scoorde positief (+ 2,3%). In de bouwsector blijkt er in beperkte mate enig herstel op gang te zijn gekomen.

Economische groei en (lucht)havens

Voor de voor West-Vlaanderen belangrijke toeristische sector spelen vooral drie factoren mee die de variatie in de bedrijvigheid verklaren, met name de algemene conjunctuur, de weersomstandigheden en de mededingingspositie.
De toeristische index, opgemaakt door het Westvlaams Ekonomisch Studiebureau (WES), geeft voor kust en achterland in 1994 een daling van 3,2% in vergelijking met 1993. Na het hoogtepunt van 1991 volgde jaar na jaar een teruggang en dit tegen een versneld tempo. De vermindering beliep 1,6% in 1992, 2,2% in 1993 en 3,2% in het voorbije jaar. Van alle sectoren blijkt het appartementstoerisme de grote verliezer te zijn. De concurrentiepositie van de kust wordt meer en meer bedreigd.
Er is behoefte aan produktverbetering en een adequater gerichte marktbenadering.
Het in opmaak zijnde Structuurplan Kustzone kan de basis leggen voor een produktverbetering (behoud en herstel natuurlijk recreatief apparaat, mobiliteitsbeheersing, potenties voor vernieuwing). Daarnaast wordt in het Internationaal Toeristisch Marketingplan een marktstrategie uitgediept.
De achteruitgang van de haven van Zeebrugge is beperkt gebleven tot het jaar 1993.
In 1994 bedroeg de zeetrafiek 32,9 miljoen ton of 4,6% meer dan het vorige jaar. De grootste toename werd genoteerd in de overslag van stukgoederen. De containertrafiek steeg met ongeveer 1,3 miljoen ton en roll-on/roll-off met 1,4 miljoen ton. De vrachtwagentrafiek van en naar Groot-Brittannië steeg globaal nog met 10,9%, waaruit blijkt dat de ingebruikname van de kanaaltunnel geen wezenlijk remmende factor is voor Zeebrugge. De erts- en kolentrafiek daalde. Het passagiersverkeer steeg nog met 6,3% en het aantal personenwagens met 12,4%.
De vooruitzichten voor 1995 zijn bijzonder hoopvol, onder meer door de ingebruikname in de voorhaven van Flanders Container Terminal en het van start gaan van de werken voor de bouw van het Wielingendok.

De containertrafiek vanuit de haven van Zeebrugge ging in stijgende lijn. 1994 was goed voor een toename met 1,3 miljoen ton.

Een beduidende stijging van het vrachtverkeer via de Oostendse luchthaven. In 1994 werden 41,4% meer goederen vervoerd dan in 1993.

In de haven van Oostende werd in de handelshaven 3,5 miljoen ton overgeslagen of 1,4% meer dan in 1993. De ro/ro-trafiek van en naar Groot-Brittannië steeg nog enigermate en bereikte 2 miljoen ton.
Het was bekend dat het passagiersverkeer in Oostende het sterkst was bedreigd door de kanaaltunnel, ook al werd een nieuwe aanloophaven (Ramsgate) gekozen. De RMT-vloot vervoerde in 1994 1,8 miljoen passagiers of een daling van 2,2%. Het aantal toeristische voertuigen (personenwagens en autocars) verminderde met 12,9%.
Op de luchthaven van Oostende was er, na een moeilijk jaar 1993, een algemene verbetering. Het aantal passagiers bereikte in 1994 94.676 eenheden, dit is een stijging van 15,6%, vooral dankzij het inleggen door Sunair van charters naar zuiderse vakantiebestemmingen. In vergelijking met het jaar 1990 was er toch nog een daling van bijna 14%.
De vooruitgang op de luchthaven van Oostende situeert zich vooral bij het vrachtverkeer. In 1994 werd 60.210 ton vracht vervoerd, dit is 41,4% meer dan in 1993. Het recordniveau van 1994 kan in de komende jaren ongetwijfeld worden overtroffen. De voltooiing van de werken aan de rolbaan en aan de ontsluitingsweg zullen de luchthavengebonden activiteitenzone bijzonder aantrekkelijk maken als vestigingsplaats voor onderhouds- en toeleveringsactiviteiten.
De verkoop van gronden voor bedrijfsvestiging door de Westvlaamse Interkommunale voor Ekonomische Expansie en Rekonversie en door Leiedal beliep in 1994 circa 51 ha tegenover 46 ha in 1993.
West-Vlaanderen moet het aanbod van gronden voor bedrijfsvestiging in de komende jaren verhogen om de concurrentie met Noord-Frankrijk en Henegouwen (vooral Komen-Waasten en Moeskroen) althans op dit vlak aan te kunnen. De delocatie van Westvlaamse bedrijven is een reëel feit geworden. De gedeeltelijke herziening van de gewestplannen wat bedrijventerreinen betreft - op vraag van de GOM - West-Vlaanderen - zal armslag bieden om bouwrijpe gronden op de markt te brengen.
De erkenning van de Westhoek als 5b-gebied en de aanduiding van een "bufferzone" in het zuiden van West-Vlaanderen werden door het Westvlaamse provinciebestuur bepleit. Aldus moet althans ten dele een tegengewicht worden gevormd tegen de gebieden in Henegouwen en Noord-Frankrijk die uit de structuurfondsen van de Europese Unie kunnen putten voor hun economische ontwikkeling (doelstelling 1- en doelstelling 2-gebieden).

Nieuwe start voor Wevelgem

Nadat op 10 oktober 1993 het nieuwe luchthavengebouw van de Westvlaamse Intercommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem (WIVWB) werd geopend, werd in de zomer van 1994 de nieuwe vliegtuigparking, aansluitend aan dit gebouw, aangelegd.
Dit alles betekende een nieuwe start voor het commerciële verkeer van en naar Airport Kortrijk-Wevelgem. In oktober 1993 probeerde de maatschappij Sky Service voor het eerst om een regelmatige lijnverbinding tot stand te brengen met London (Stansted). De poging mislukte en de vluchten werden stopgezet op 1 april 1994. In oktober 1994 werd een nieuwe poging ondernomen ditmaal in samenwerking met de Engelse maatschappij Euro Direct Airlines. De resultaten van de passagiersbezetting zijn hoopgevend voor de toekomst.
Daarnaast nam het andere commerciële verkeer (air taxi en privaat zakelijk verkeer) sedert begin 1994 aanzienlijk toe. De resultaten van de buitenlandse vluchten zien er, vergeleken met die van 1993, als volgt uit:

	1993	1994	%
bewegingen buitenland	3.952	5.049	+ 27,8
passagiers buitenland	13.512	16.974	+ 25,6

De WIVWB hoopt dat de luchthaven Kortrijk-Wevelgem in 1995 zal erkend worden als Schengen-luchthaven, zodat verdere expansie mogelijk blijft.

Een stijging van het passagiersvervoer in 1994 met 25,6% betekent voor Airport Kortrijk-Wevelgem een bevestiging van de nood aan goede lijnverbindingen vanuit het zuiden van de provincie.

Het inleggen van charters naar zuiderse vakantiebestemmingen door Sunair: een goede zaak voor de passagierstrafiek in de Oostendse luchthaven.

De Oostendse luchthaven

Door de staatshervorming van 1988 werden de uitrusting en de exploitatie van de regionale luchthavens en openbare vliegvelden aan de gewesten overgedragen. Zodoende werd het Vlaamse Gewest verantwoordelijk voor de luchthavens van Oostende en Antwerpen en voor het vliegveld van Grimbergen.
De luchthaven Kortrijk-Wevelgem daarentegen is eigendom van de provincie West-Vlaanderen en wordt beheerd door de Westvlaamse Intercommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem.
De luchthaven Oostende functioneert in de eerste plaats als vrachtluchthaven maar, door de aangeboden accommodatie en de lengte van de startbaan is zij geschikt om alle toegelaten types van vliegtuigen en alle soorten trafiek te

ontvangen. De luchthaven Oostende vormt een belangrijk element van de regionale economische infrastructuur en ondersteunt de socio-economische ontwikkeling van West-Vlaanderen.
De stijging van 41,4% van de vracht in 1994 was aanzienlijk meer dan de algemene evolutie van de luchtvracht en plaatste de luchthaven 24ste op 205 op de lijst van vrachtluchthavens binnen Europa.
Wat het passagiersvervoer betreft, was er in 1994 een trafiek van 94.368 aankomende en vertrekkende passagiers.
Met de steun van de Vlaamse Minister voor Economie, werd in 1994 door een lokale touroperator een project van chartervluchten opgestart. Dit project kende voor 1994, niettegenstaande de korte inloopperiode, een bevredigend succes.

De luchthaven Oostende is tevens de standplaats van twee vliegclubs die opleiding van privépiloten en doopvluchten organiseren.
In 1994 werd een stijging vastgesteld van de luchttaxitrafiek, die verzekerd wordt door twee luchttaxibedrijven. Door de invoering van de accijnzen op AVGAS-brandstof voor de kleine luchtvaart en door de economische teruggang is het geheel van de general aviation trafiek echter sterk teruggelopen.
Na de overdracht naar het Vlaamse Gewest werd een belangrijk investeringsprogramma voor de luchthaven Oostende aangevat. Zo werden in 1994 onderhouds- en beveiligingswerken aan het luchthavengebouw uitgevoerd en werden de nodige aanpassingen gedaan om aan de eisen van het Schengenakkoord te voldoen.
De luchthaven Oostende werd immers erkend als grensinspectiepost.

Uitbouw van de ontvangststructuren voor bedrijven: het bedrijvencentrum te Waregem.

De Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij

Streekontwikkeling in West-Vlaanderen

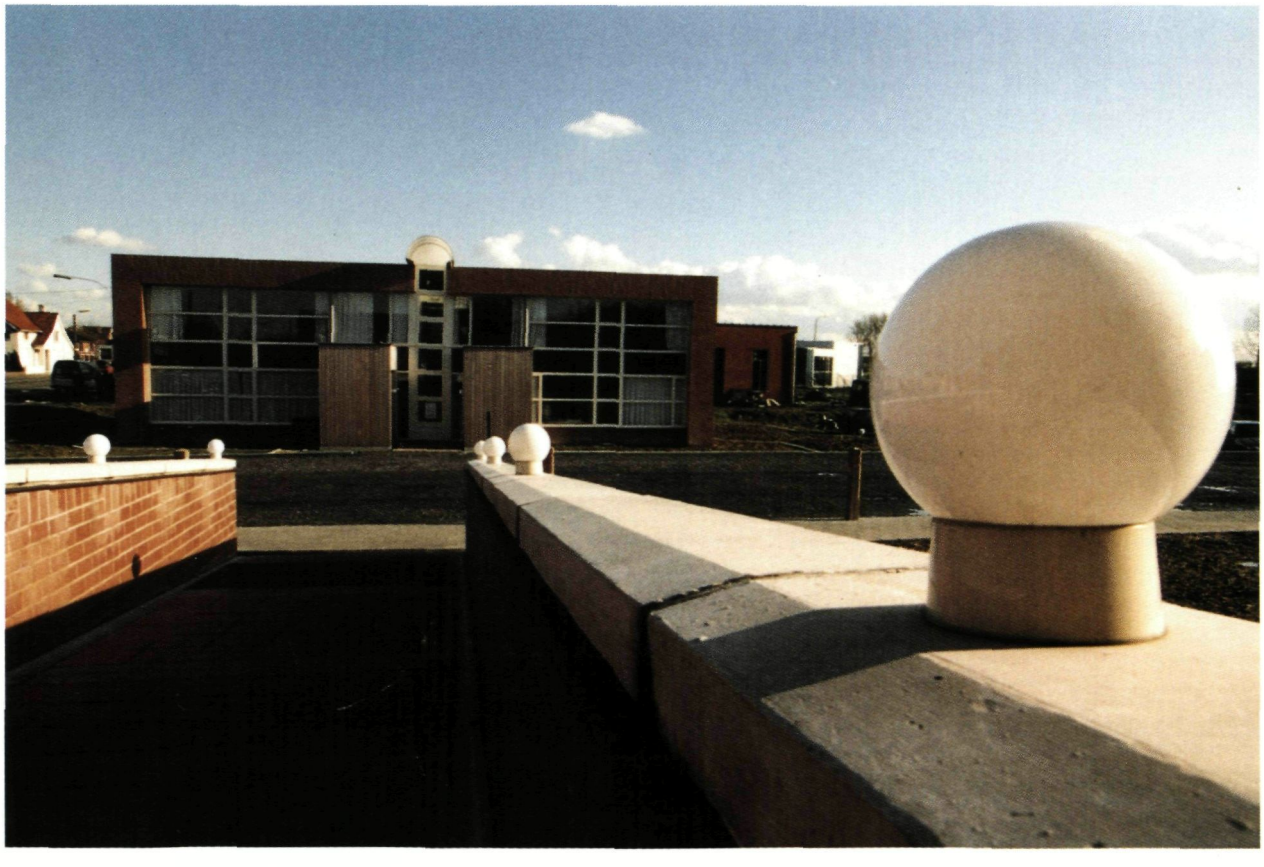
De provincie West-Vlaanderen mag zich verheugen in de uitbouw van een sterk instrumentarium voor streekontwikkeling dat wordt gedragen door de provinciale en lokale overheden, door ondernemingen en sociale organisaties van werknemers en werkgevers.
De GOM - West-Vlaanderen staat in voor de conceptie, realisatie, promotie en coördinatie van de streekontwikkeling in West-Vlaanderen.
Centraal in het takenpakket staan het verstrekken van bedrijfsinformatie aan en de begeleiding van KMO's, de bevordering van toeleveringsactiviteiten en de buitenlandse prospecties van potentiële ondernemingen.
In 1994 werden de inspanningen van de GOM - West-Vlaanderen voor de verdere uitbouw van een ontvangststructuur voor bedrijven bekroond: de gedeeltelijke inherzieningstelling van de gewestplannen, ingediend door de GOM - West-Vlaanderen met het oog op het creëren van nieuwe bedrijventerreinen in de arrondissementen Kortrijk en Roeselare-Tielt, werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.
Voor het gewestplan Kortrijk gaat het hier om een oppervlakte van 167 ha, gespreid over Wevelgem, Kortrijk, Waregem, Zwevegem en Menen. In het gewestplan Roeselare-Tielt wordt 89 ha omgevormd, gelegen in Izegem, Wielsbeke, Wingene, Hooglede, Lichtervelde, Oostrozebeke, Moorslede, Staden en Tielt.
Het netwerk van bedrijvencentra en doorgangsgebouwen werd in 1994 door de GOM - West-Vlaanderen verder uitgebouwd.
De bedrijven hebben als doelstelling creatieve mensen vlugger tot het starten van een onderneming te brengen en het risico van mislukking in de beginfase te beperken.
Concreet nemen zij een aantal startbelemmeringen weg en stellen zij, naast een aangepaste bedrijfsruimte, managementbegeleiding en een administratieve en logistieke omkadering ter beschikking.
De jarenlange ervaring en know-how van de GOM - West-Vlaanderen inzake bedrijvencentra werd aangewend bij de voorbereiding van de vestiging van een bedrijvencentrum te Litvinov in de Tsjechische Republiek. Het project werd gepland in samenwerking met de Vlaamse Administratie Economie en gefinancierd door het Oost-Europafonds van de Vlaamse Gemeenschap.
De Westhoek maakte in 1994 eveneens deel uit van de speciale actiepunten van de GOM - West-Vlaanderen. Eind januari 1994 werd de Westhoek door de Europese Commissie aangeduid als een doelstelling 5b-gebied. Deze laatste uitdrukking staat voor de ondersteuning van agrarische streken in Europa via de Europese structuurfondsen, met name het Europees Regionaal Fonds (EFRO), het Europees Landbouwfonds (sectie oriëntatie) en het Europees Sociaal Fonds.
De erkenning van de Westhoek als doelstelling 5b-gebied betekende de start van het vierde ontwikkelingsplan voor de Westhoek om er het welvaartspeil verder op te trekken. De GOM - West-Vlaanderen kreeg van de Vlaamse Regering de opdracht de administratie van dit plan te coördineren.
Tot de initiatieven van de acties naar het bedrijfsleven toe behoort de nauwe betrokkenheid van de GOM - West-Vlaanderen bij CEPRO, het Centrum voor Produktontwikkeling te Kortrijk. Dit centrum heeft tot doel produktontwikkeling binnen de kleine en middelgrote ondernemingen toegankelijk en toepasbaar te maken.
Traditionele troeven zoals degelijkheid en kwaliteit volstaan immers niet langer in de concurrentiestrijd. Verbeeldingskracht en innovatie bij produktontwikkeling zijn noodzakelijk. Via case-studies, exportgerichte tentoonstellingen, onderzoek, opleidingen, advies en begeleiding wil CEPRO de aandacht van bedrijven en KMO's voor produktontwikkeling verscherpen.

Stimulansen voor handel en distributie

Integrale kwaliteitszorg in kleine ondernemingen

In het kader van het provinciaal initiatief om kleine ondernemingen te stimuleren tot integrale kwaliteitszorg, werd in het voorjaar van 1994 een programma opgezet voor de textiel- en fotografiesector. In het najaar kwam de hotelsector aan bod.
Voor iedere doelgroep wordt een opleidingsprogramma samengesteld waarin de deelnemers kennis kunnen maken met de basisprincipes van integrale kwaliteitszorg.
Deze uiteenzettingen worden ondersteund door praktijkgetuigenissen. 17 textielbedrijven, 51 fotografen en 15 hoteliers volgden de opleidingssessies.
Na deze sessies kan een beroep worden gedaan op een consulent van het Centrum voor Kwaliteitszorg voor individuele begeleiding.
De provinciale overheid stelde ook hiervoor de nodige middelen ter beschikking, waardoor het bedrijf slechts de helft van deze dure begeleiding dient te betalen. De fotografiesector koos voor de invoering van een kwaliteitslabel in plaats van individuele begeleiding. De eisen om een dergelijk label te bekomen liggen hoog. Eerst wordt een driedaagse lessenreeks georganiseerd om tot een bruikbaar kwaliteitssysteem te komen. Nadien moet bewezen worden dat het systeem ook efficiënt wordt toegepast in de werkomgeving. Tenslotte wordt een audit voorzien door een onafhankelijke kwaliteitsdeskundige. Om deze audit objectief te laten verlopen, wordt een eisenpakket samengesteld waaraan de fotograaf moet voldoen om het label te verwerven.

Het Centrum voor Kwaliteitszorg te Kortrijk organiseert met de steun en de medewerking van de provincie heel wat initiatieven die moeten leiden tot integrale kwaliteitszorg.

Provinciale Kamer voor Ambachten en Neringen West-Vlaanderen

Westvlaamse toplaureaat in Prijs Bedrijfsbeleid

Het bedrijf Anaf Products b.v.b.a. uit Oeselgem/Dentergem kaapte de hoofdprijs weg in de tweejaarlijkse Prijs Bedrijfsbeleid, georganiseerd door het overlegcomité van de nederlandstalige Kamers voor Ambachten en Neringen. De laureaat werd gehuldigd tijdens een galafeest in de Singel te Antwerpen, in aanwezigheid van Minister André Bourgeois en Gouverneur Olivier Vanneste.

Blijvende aangroei van nieuwe zelfstandigen

Ondanks de economisch minder gunstige omstandigheden, neemt het aantal nieuwe zelfstandigen in onze provincie elk jaar toe. Opnieuw vroegen zo'n vijfduizend nieuwe kandidaat-zelfstandigen hun vestigings- of distributieattest aan om toe te treden tot de sector van de zelfstandigen, waar een reglementering beroepsuitoefeningsnormen voorziet.

Nieuw studierapport

Na vroegere sociaal-economische studierapporten werd in 1994 bijzondere aandacht besteed aan het leercontract in de middenstand. Diverse invalshoeken en een ruime bevraging over deze bijzondere vorm van opleiding vertaalden zich in een pleidooi voor een herwaardering van dit bijzondere contract.

Steuntje voor jonge zelfstandigen

Met de medewerking van het provinciebestuur verkregen een 200-tal jonge ondernemers een financiële tussenkomst bij de start of het opdrijven van de produktiviteit van hun onderneming.

Provinciale Commissie voor de Distributie

In de Provinciale Commissie voor de Distributie zetelen vertegenwoordigers van verbruikersorganisaties, representatieve werknemersorganisaties, middenstands- en landbouworganisaties en de geïntegreerde handel. Onder het voorzitterschap van Gedeputeerde Marie-Claire Van der Stichele-De Jaegere kwam de commissie in 1994 elf keer bijeen. Zij behandelde 32 aanvragen tot nieuwe handelsvestigingen in de provincie.
Bij Koninklijk Besluit van 23 juni 1994 werden de normen inzake de oppervlakte van handelsvestigingen gewijzigd.

INFORMATIE

Nuttige adressen en locaties*

PROVINCIALE OVERHEID

Zetel van de provincieraad en van de bestendige deputatie
Provinciaal Hof
Markt 3, 8000 Brugge
tel. (050) 40 57 61

Kabinet van de gouverneur
Burg 3, 8000 Brugge
tel. (050) 40 58 11
fax (050) 40 58 00

Kabinetten van de gedeputeerden Vens, Van der Stichele-De Jaegere, Naeyaert, Defreyne en Durnez
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 40 31 11
fax (050) 40 31 02

Kabinet van gedeputeerde Peuteman
Westtoerisme
Kasteel Tillegem
8200 Sint-Michiels/Brugge
tel. (050) 39 35 49
fax (050) 38 02 92

Kabinet van de provinciegriffier
Provinciehuis Burg
Burg 4, 8000 Brugge
tel. (050) 40 56 11
fax (050) 40 56 00

PROVINCIALE ADMINISTRATIE

Ressorteren onder de provinciegriffier:
Provinciehuis Burg
Burg 4, 8000 Brugge
tel. (050) 40 56 11
fax (050) 40 56 00
- griffie en secretariaat provincieraad
- dienst provinciepersoneel
- administratieve bibliotheek, paspoorten en visa
- archief

Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 40 31 11
fax (050) 40 31 00
- provinciale technische diensten hoofdbureau en zone noord (zone zuid: Zonnebeekseweg 361, 8900 Ieper - tel. (057) 20 00 27)
- financiële directie
- dienst overheidsopdrachten en investeringsfonds
- algemene diensten

Filiaal Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 31
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 40 34 61
fax (050) 40 31 01
- grafische dienst
- dienst informatica
- dienst veiligheid, gezondheid en verfraaiing

Proosdij
Burg 2, 8000 Brugge
tel. (050) 40 56 11
fax (050) 40 56 01
- persdienst

Bestuursdirectie I: Algemeen Beleid

Provinciehuis Burg
Burg 4, 8000 Brugge
tel. (050) 40 56 11
fax (050) 40 56 00
- directie I: personeel
- directie II: werking en organisatie lokale besturen
- directie III: patrimonium, studietoelagen en OCMW
- directie IV: financiën lokale besturen

Ressorteren rechtstreeks onder de bestuursdirecteur:
- veiligheid en orde
- vorming en politie
- interministeriële commissies

Bestuursdirectie II: Provinciaal Beleid

Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 40 31 11
fax (050) 40 31 00
- directie ruimtelijke ordening en milieu
- directie externe relaties, emancipatie en public relations
- dienst sociale zaken, jeugd en huisvesting (sociale bibliotheek)
- dienst cultuur (cultuurbibliotheek)

Ressorteren rechtstreeks onder de bestuursdirecteur:
- economie
- middenstand

ARRONDISSEMENTS-COMMISSARISSEN IN DE PROVINCIE

Arrondissementen Brugge en Oostende
Luc De Rammelaere
Riddersstraat 13, 8000 Brugge
tel. (050) 33 62 20
fax (050) 34 72 64

Arrondissementen Veurne, Ieper en Diksmuide
Johan Debyser
Provinciehuis Burg
Burg 4, 8000 Brugge
tel. (050) 40 56 11
fax (050) 40 56 00

Arrondissementen Kortrijk, Roeselare en Tielt
Mieke Teerlynck
Riddersstraat 13, 8000 Brugge
tel. (050) 33 62 20
fax (050) 34 72 64

PROVINCIAAL ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJKE INSTELLINGEN

Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw
Ieperseweg 87,
8800 Rumbeke/Roeselare
tel. (051) 22 75 57 of
(050) 22 73 88
fax (051) 24 00 20

Provinciale Industriële Hogeschool
Graaf Karel de Goedelaan 5,
8500 Kortrijk
tel. (056) 24 12 11
fax (056) 21 12 24

Provinciaal Technisch Instituut
Graaf Karel de Goedelaan 7,
8500 Kortrijk
tel. (056) 22 13 41
fax (056) 24 12 11

VORMINGSCENTRA

School voor Bestuursrecht
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 40 31 11
fax (050) 40 31 00

Westvlaamse Brandweerschool
Provinciehuis Burg
Burg 4, 8000 Brugge
tel. (050) 40 56 11
fax (050) 40 56 00

Westvlaamse Politieschool
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 38 88 58
fax (050) 39 38 79

Westvlaams Instituut voor de Vorming van Overheidspersoneel
Filiaal Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 31,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 40 34 61
fax (050) 40 31 01

Westvlaams Agrarisch Vormingsinstituut
Ieperseweg 87,
8800 Rumbeke/Roeselare
tel. (051) 22 75 57 of
(050) 22 73 88
fax (051) 24 00 20

PROVINCIALE SPORTACCOMMODATIE

Provinciaal Zwembad
Sint-Martens-Latemlaan 1,
8500 Kortrijk
tel. (056) 21 33 65

Provinciaal Zwembad - Olympiabad
Doornstraat 110,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 39 02 00

Westvlaamse Sportraad (WVS) v.z.w.
Doornstraat 114,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 39 15 18

PROVINCIEMUSEA

PMMK - Museum voor Moderne Kunst
Romestraat 11, 8400 Oostende
tel. (059) 50 81 18
fax (059) 80 56 26

PMCP - Museum Constant Permeke
Gistelsesteenweg 341,
8490 Jabbeke
tel. (050) 81 12 88

PMSS - Provinciaal Museum Stijn Streuvels Het Lijsternest
Stijn Streuvelslaan 24,
8570 Ingooigem/Anzegem
tel. (056) 77 72 14

Provinciaal Museum Het Brugse Vrije
Burg, 8000 Brugge

(* toestand op 1 januari 1995)

Provinciaal Museum voor Landbouwwerktuigen en Ambachtelijk Materiaal
Provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld, 8730 Beernem
tel. (050) 78 91 76

Memoriaal Prins Karel en Openluchtmuseum Atlantikwall
Domein Raversijde
Duinenstraat 147,
8400 Oostende
tel. (059) 70 22 85
fax (059) 51 45 03

PROVINCIEDOMEINEN

Tillegembos
Torhoutsesteenweg
8200 Sint-Michiels/Brugge
domeinwachter
tel. (050) 38 24 16
kasteel
tel. (050) 38 02 96
cafetaria De Trutselaar -
tel. (050) 38 98 10

Lippensgoed-Bulskampveld
Bulskampveld 9,
8730 Beernem
kasteel en domeinwachter
tel. (050) 78 91 76
cafetaria, Bulskampveld 10 -
tel. (050) 78 95 65

't Veld
Bloemgatstraat (nabij baan Brugge-Kortrijk), 8850 Ardooie
domeinwachter
tel. (051) 74 52 85
cafetaria
tel. (051) 63 39 95

De Palingbeek
Palingbeekstraat 18,
8902 Zillebeke/Ieper
domeinwachter
tel. (057) 20 34 72
cafetaria
tel. (057) 20 56 72

De Gavers
Eikstraat, 8730 Harelbeke
Meersstraat, 8740 Deerlijk
domeinwachter
tel. (056) 21 35 02
cafetaria
tel. (056) 20 30 15

Sterrebos
Moorseelse Steenweg 4,
8800 Rumbeke/Roeselare
huisbewaarder-domeinwachter
tel. (051) 20 11 80
cafetaria
tel. (051) 21 17 96

d'Aertrycke
Zeeweg 42, 8820 Torhout

Raversijde
Duinenstraat 147,
8400 Oostende
tel. (059) 70 22 85
fax (059) 51 45 03

De Damse Vaart
Brugge-Damme

De Baliekouter
Ommegangstraat 11,
8720 Wakken/Dentergem

PROVINCIALE UITLEENDIENST VOOR AUDIO-VISUEEL MATERIAAL

Doornstraat 112,
8200 Sint-Andries/Brugge
tel. (050) 38 17 17
fax (050) 39 16 02

Zonnebeekseweg 361,
8900 Ieper
tel. (057) 20 00 27

Pand, Sint-Martens-Latemlaan,
8500 Kortrijk
tel. (056) 22 56 22

Feest- en Cultuurpaleis
Wapenplein, 8400 Oostende
tel. (059) 70 61 31

Sint-Michielstraat 9
(parking Voldersstraat),
8700 Tielt
tel. (051) 40 73 87

Grote Markt 27
(ingang Heldenplein 1),
8630 Veurne
tel. (058) 31 22 61 en 62

SOCIALE DIENSTVERLENING

Provinciale verzorgingscentra uitgebaat door een v.z.w.

Provinciaal Bezigheidshome v.z.w.
Koolskampstraat 22D,
8830 Gits/Hooglede
tel. (051) 22 58 16 of
(050) 22 58 80

Provinciaal Instituut voor Diep-Oligofrenen v.z.w.
Chartreuzeweg 4-5-6,
8200 Sint-Michiels/Brugge
tel. (050) 38 70 01

Dienstencentra opgericht door de provincie en in beheer gegeven of in eigendom overgedragen aan het lokale gemeentebestuur of OCMW

De Balsemboom
Ganzestraat 33, 8000 Brugge
tel. (050) 33 78 17

De Kersecorf
Rijke Klarenstraat 83,
8900 Ieper
tel. (057) 20 37 78

Beukenhove
Ontvangerstraat 3, 8700 Tielt
tel. (051) 40 26 46

Ten Elsberge
Mandellaan 101,
8800 Roeselare
tel. (051) 21 08 51

Ten Patershove
Maria Doolaeghestraat 2A,
8600 Diksmuide
tel. (051) 50 25 07

De Schelpe
Schelpenstraat 20,
8400 Oostende
tel. (059) 70 50 59

De Zonnewijzer
Lange Meersstraat 6,
8500 Kortrijk
tel. (056) 21 99 77

De Zonnebloem
Zuidstraat 67, 8630 Veurne
tel. (058) 31 57 83

PARA-PROVINCIALE INSTELLINGEN

Provinciale Westvlaamse Vereniging voor Toerisme Westtoerisme v.z.w.
Kasteel Tillegem
8200 Sint-Michiels/Brugge
tel. (050) 38 02 96
fax (050) 38 02 92

Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd (WVT) v.z.w.
Kasteel Bulskampveld
8730 Beernem
tel. (050) 78 11 89
fax (050) 79 06 74

Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) - West-Vlaanderen
Baron Ruzettelaan 33,
8310 Assebroek/Brugge
tel. (050) 35 81 31
fax (050) 36 31 86

Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO)
Victorialaan 3, 8400 Oostende
tel. (059) 32 10 45
fax (059) 32 18 13

INTERCOMMUNALES

Westvlaamse Intercommunale voor Economische Expansie en Reconversie s.v. (WIER)
Baron Ruzettelaan 35,
8310 Assebroek/Brugge
tel. (050) 35 81 28
fax (050) 35 68 49

Westvlaamse Intercommunale voor Huisvestingsbeleid s.v. (WIH)
Baron Ruzettelaan 35,
8310 Assebroek/Brugge
tel. (050) 35 81 28
fax (050) 35 68 49

Westvlaamse Intercommunale voor Technisch Advies en Bijstand voor Ruimtelijke Ordening s.v. (WITAB)
Baron Ruzettelaan 35,
8310 Assebroek/Brugge
tel. (050) 35 81 28
fax (050) 35 68 49

Intercommunale Maatschappij voor Ruimtelijke Ordening, Economische Expansie en Reconversie voor het Gewest Kortrijk s.v.
Leiedal
Kennedypark 10, 8500 Kortrijk
tel. (056) 21 96 01
fax (056) 22 89 03

Westvlaamse Elektriciteitsmaatschappij (WVEM)
Hoogstraat 37-41, 8000 Brugge
tel. (050) 44 77 11
fax (050) 33 07 05

Westvlaamse Intercommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem s.v. (WIV)
Vliegveld Kortrijk-Wevelgem
8560 Wevelgem
tel. (056) 35 14 12
fax (056) 35 40 59

Intercommunale Maatschappij voor Openbare Gezondheid in het Gewest Kortrijk s.v. (IMOG)
Kortrijksesteeenweg 264,
8530 Harelbeke
tel. (056) 71 61 17
fax (056) 71 09 85

Gaselwest
Rijselstraat 57, 8500 Kortrijk
tel. (056) 36 92 11
fax (056) 36 93 60

IMEWO
Scheepsdalelaan 56,
8000 Brugge
tel. (050) 44 08 11
fax (050) 44 09 05

Intercommunale Kustreddingsdienst West-Vlaanderen (IKWV)
Secretariaat:
Gemeentehuis
Zeelaan 44,
8670 Koksijde
tel. (058) 52 15 15
fax (058) 52 07 62

(toestand op 1 juni 1995)

Westvlaamse burgemeesters en gemeentesecretarissen

	Burgemeester	Secretaris	Dienstadres
Alveringem	Quaghebeur Valère	Verschave Hendrik	St.-Rijkersstraat 19, 8690
Anzegem	Standaert Pierre	Avet Rita	Dorpsplein, 8570
Ardooie	Callens Karlos	Pillaert Dominiek	Marktplein 1, 8850
Avelgem	Vantieghem Lieven	Declercq Koenraad	Kortrijkstraat 8, 8580
Beernem	Van Parijs Walter	Focquaert Robert	Bloemendalestraat 112, 8370
Blankenberge	Monset Ludo	Verheyden Peter	J.F. Kennedyplein 1, 8370
Bredene	Vanhooren Willy	Vansteenkiste Roland	Centrumplein, 8450
Brugge	Moenaert Patrick	Devriese Fernand	Burg 12, 8000
Damme	Vandille Leopold	Blomme Werner	Kasteelstraat 9, 8340
Deerlijk	Terryn Roger	Longueville Thérèse	Harelbekestraat 27, 8540
De Haan	Cattrysse Ivan	Van Belle Antoine	Leopoldlaan 24, 8420
Dentergem	Degroote Koenraad	Naessens Kathleen	Kerkstraat 1, 8720
De Panne	Vanheste Willy	Witdouck Daniël	Zeelaan 21, 8660
Diksmuide	Laridon Hendrik	Vandendriessche Patrick	Grote Markt 6, 8600
Gistel	Defreyne Roland	Wydooghe Lieve	Hoogstraat 1, 8470
Harelbeke	Decavele Luc	Duyck Albert	Marktstraat 29, 8530
Heuvelland	Lemaire José	Ooghe Robert	Bergstraat 24, 8956
Hooglede	Pillaert Jean-Pierre	Dekens Rik	Marktplaats 1, 8830
Houthulst	Vandenbussche Maria	Schacht Jocelyne	Terreststraat 2, 8650
Ichtegem	Debreuck Gilbert	Delarue Luc	Markt 1, 8480
Ieper	Breyne Paul	Van Acker Joseph	Grote Markt 34, 8900
Ingelmunster	Defreyne Georges (Wnd.)	Wylin Noël	Oostrozebekestraat 4, 8770
Izegem	Verledens Willy	Charlier Daniël	Korenmarkt 10, 8870
Jabbeke	Gheeraert Erik	Acke Gabriël	Dorpstraat 3, 8490
Knokke-Heist	Lippens Leopold	Verhaeghe Marc	A. Verweeplein 1, 8300
Koekelare	Lansens Patrick	Goethals Robert	Sint-Maartensplein 19, 8680
Koksijde	Vanden Bussche Marc	Beun Freddy	Zeelaan 44, 8670
Kortemark	Dupulthys Firmin	Vandoorne Joseph	Stationsstraat 68, 8610
Kortrijk	De Béthune Emmanuël	Soete Erik	Grote Markt 54, 8500
Kuurne	Vangansbeke Paul	Deroo Walter	Marktplein 9, 8520
Langemark-Poelkapelle	Dewilde Willy	Vanysacker Daniël	Kasteelstraat 1, 8920
Ledegem	Van Gheluwe Patrick	Demeyere Geert	Rollegemstraat 33, 8880
Lendelede	Messely Jozef	Wastyn José	Dorpsplein 1, 8860
Lichtervelde	Kindt Gabriël	Vandenbussche Ivan	Markt 2, 8810
Lo-Reninge	Vanheule Frans	Ackerman Dirk	Oude Eiermarkt 9, 8647
Menen	Libbrecht Jean	Algoet Eric	Grote Markt 1, 8930
Mesen	Liefooghe Jean	Florissoone Patrick	Markt 1, 8957
Meulebeke	Vanpoucke Daniël	Maes Willy	Markt 1, 8760
Middelkerke	Verlinde Frank	Coulier Leo	Spermaliestraat 1, 8430
Moorslede	Ghekiere Walter	Vanhoutte Jozef	Marktplaats 1, 8890
Nieuwpoort	Crabbe Roland	T'Jaeckx Roland	Marktplein 7, 8620
Oostende	Goekint Julien	Vandenabeele Johan	Leopold II-laan, 8400
Oostkamp	Vanparys Luc	Vandewalle Jozef	Gemeenteplein 1, 8020
Oostrozebeke	Bonte Jean-Marie	Depourcq Guy	Ernest Brengierstraat 6 bus 1, 8780
Oudenburg	Dereeper Ignace	Mergaert Georges	Weststraat 24, 8460
Pittem	Gelaude Leopold	Depredomme Ignace	Markt 1, 8740
Poperinge	d'Udekem d'Acoz Henri	Roelens Bernard	Grote Markt 1, 8970
Roeselare	Denys Daniël	Leenknecht Johan	Botermarkt 2, 8800
Ruiselede	Biebuyck Etienne	Deleersnijder Luc	Markt 1, 8755
Spiere-Helkijn	Walraet Dirk	Maes Linda	Jacquetbosstraat 9, 8587
Staden	Lowie Josiane	Debaene Johan	Marktplaats 2, 8840
Tielt	Van Daele Michiel	Verbeke Dirk	Tramstraat 2, 8700
Torhout	De Cuyper Norbert	Vandamme Luc	Markt 1, 8820
Veurne	Marchand Cyriel	Coulier Edwin	Grote Markt 27, 8630
Vleteren	Boussemaere Frans	Depyper Ignace	Kasteelstraat 35, 8640
Waregem	Carron Guido	De Bel Etienne	Gemeenteplein 2, 8790
Wervik	Lernout-Martens Rosa	Verraes Philip	Sint-Maartensplein 16, 8940
Wevelgem	Seynaeve Gilbert	Ponseele Jozef	Vanackerestraat 16, 8560
Wielsbeke	Lambrecht Georges	Vanhalst Lucien	Rijksweg 314, 8710
Wingene	Verkest Hendrik	Demeulemeester Christiaan	Oude Bruggestraat 13, 8750
Zedelgem	Verhegge Hilaire	Ramon André	Pater A. Vynckeplein 1, 8210
Zonnebeke	Bourgois Maurice	Ghesquière Antoon	Langemarkstraat 8, 8980
Zuienkerke	Cuypers Henri	Decancq Freddy	Kerkstraat 17, 8377
Zwevegem	Deprez Paul	Vercoutere André	Otegemstraat 100, 8550

(toestand op 1 juni 1995)

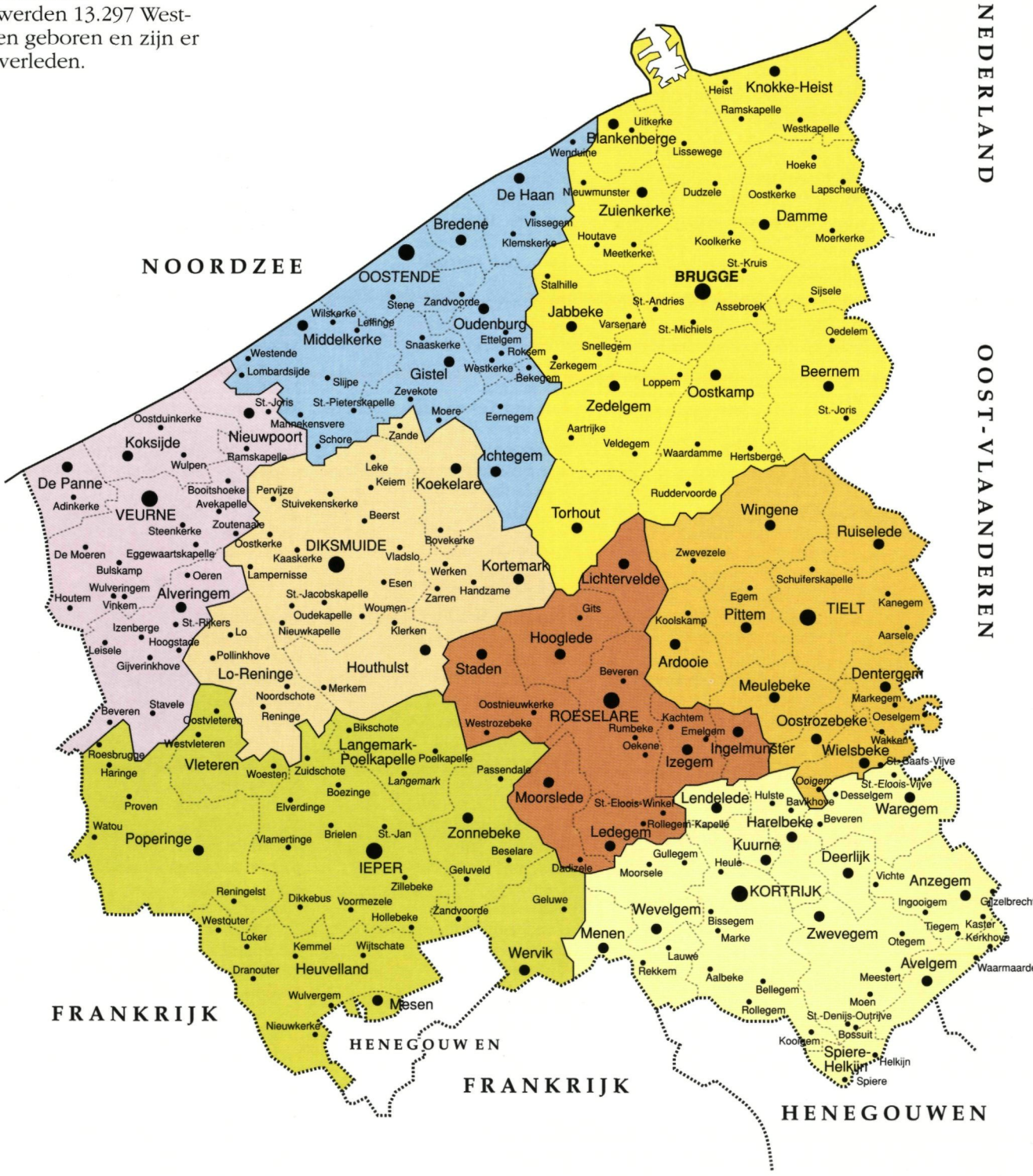
Westvlaamse OCMW-Voorzitters en -Secretarissen

	Voorzitter	Secretaris	Dienstadres
Alveringem	Laureys Wilfried	Ryon André	Gapaard 9, 8690
Anzegem	Van Den Heede Paul	Maes Frieda	Oudenaardestraat 52, 8570
Ardooie	Bourgeois Antonia	Desmet Patricia	Marktplein 3, 8850
Avelgem	Wolfvelde Frans	Vandenberghe André	Leopoldstraat 26, 8580
Beernem	David Robert	Claeys Jan	Lattenklieversstraat 46, 8730
Blankenberge	De Ville Eric	Demeulemeester Luc	Dokter F. Verhaeghestraat 1, 8370
Bredene	Gevaert Gilbert	Eerebout Jan	Duinenstraat 106, 8450
Brugge	Bourdon Fernand	Parrein Hubert	Kartuizerinnenstraat 4, 8000
Damme	Demeester Eric	Dalle Marc	Burgstraat 2A, 8340
Deerlijk	Vanrobays Patrick	Van Thuyne Mireille	Stationsstraat 28, 8540
De Haan	Flahaut-Pouillon Andrée	Vansteenkiste Willy	Markt 2, 8420
Dentergem	Persijn Noël	Vanmeerhaeghe Bernard	Wapenplaats 23, 8720
De Panne	Butsraen Robert	Deconinck Charles	Koninklijke Baan 10, 8660
Diksmuide	Decoster Marcel	Merlevede Chris	Yserheemplein 4, 8600
Gistel	Tulpin Sven	Delanoeye Patrick	Bruidstraat 11, 8470
Harelbeke	Deprez Ruddy	Raes Luc	Paretteplein 19, 8530
Heuvelland	Avet Godelieve	Lefevre Hugo	Bergstraat 24, 8956
Hooglede	Lemahieu Jean-Claude	Bruwier Godelieve	Stationsstraat 4, 8830
Houthulst	Lanoye Godelieve	Deweerdt Bernard	Merkemplein 26, 8650
Ichtegem	Depuydt Roger	De Clerck Wilfried	Koekelarestraat 5, 8480
Ieper	Vandamme Brigitte	Deruyter Jozef	Rijselsestraat 38, 8900
Ingelmunster	Coopman Jacques	Vandeweghe Joost	Oostrozebekestraat 4, 8770
Izegem	Vandendriessche Jaak	Herreman Fritz	Kokelarestraat 2, 8870
Jabbeke	Derudder Gilbert	Vandewalle Katrien	Caverstraat 16, 8490
Knokke-Heist	Rosseel André	Roets Paul	Noordhinder 31, 8301
Koekelare	Jonckheere Paul	Van der Veken Ann	Ichtegemstraat 18, 8680
Koksijde	Gantois Rita	Thabert Willy	Leopold II-laan 2, 8670
Kortemark	Dufoort Rita	Denecker Rita	Hospitaalstraat 31, 8610
Kortrijk	Destoop Frans	Vanheusden Tony	Condédreef 16A, 8500
Kuurne	Maertens Frans	Vandenheede André	Gasthuisstraat 16, 8520
Langemark-Poelkapelle	Wyssels Alain	Top Jozef	Zonnebekestraat 71, 8920
Ledegem	Selschotter Raphaël	Dessein Nathalie	Rollegemstraat 33, 8880
Lendelede	Decroubele Romain	Lambrecht Marc	A. Dassonvillelaan 3, 8860
Lichtervelde	Goddyn Johan	Vandenbussche Kris	Dokter Roelenslaan 2, 8810
Lo-Reninge	Morlion Lode	Decroos Luc	W. Van Loolaan 1, 8647
Menen	Vandamme Marc	Vanneste Bart	Leopoldplein 12, 8930
Mesen	Bossaert André	Florissoone Patrick	Markt 1, 8957
Meulebeke	Demuynck André	Ide Erna	Bonestraat 24, 8760
Middelkerke	Dierendonck Leopold	Vanmeenen Dirk	Sluisvaartstraat 17, 8430
Moorslede	Deceuninck Luc	Leenknecht Geert	Marktplaats 1, 8890
Nieuwpoort	Lefevere Frans	Van der Auwere Maria	Astridlaan 103, 8620
Oostende	Deblock Francky	Everaerd Roland	Edith Cavellstraat 15, 8400
Oostkamp	Himpens Herman	Heyneman Daniël	Dorpsplein 1, 8020
Oostrozebeke	De Witte Geert	Vansteenkiste Ann	Kalbergstraat 92, 8780
Oudenburg	Coene Erna	Devriendt Jacques	Ettelgemsestraat 20, 8460
Pittem	D'Halluin Gerard	Depredomme Ignace	Markt 1, 8740
Poperinge	Mahieu Marc	Debruyne Jules	Veurnestraat 22, 8970
Roeselare	Debruyne André	Decoene Georges	Brugsesteenweg 90, 8800
Ruiselede	Gelaude Gilbert	De Leersnyder Luc	Markt 1, 8755
Spiere-Helkijn	Rigole Roland	Maes Linda	Jacquetbosstraat 9, 8587
Staden	Schaballie Cecile	Vandecandelaere Emiel	Hospitaalstraat 1, 8840
Tielt	Mortier Jan	Baertsoen René	Schependomstraat 4, 8700
Torhout	Deroo Servais	Vrijens Guido	Vestingstraat 1, 8820
Veurne	Van Eygen Marc	Dekervel Marc	Kaaiplaats 2, 8630
Vleteren	Deroo Stefaan	Mourant Rosemie	Woestendorp 12, 8640
Waregem	Vanherreweghe Willy	Loosveldt Dirk	Schakelstraat 41, 8790
Wervik	Verhaeghe Danny	Bliek Palmer	Steenakker 30, 8940
Wevelgem	Debels Francies	Oosthuyse Stefaan	Deken Jonckheerestraat 9, 8560
Wielsbeke	Demeulenaere Noël	Snauwaert Rik	Hernieuwenstraat 15, 8710
Wingene	Verhoye Jackie	Broché Johan	Hoogweg 16, 8750
Zedelgem	Vandendriessche-David Lieve	Lievens Roger	Brugsestraat 3, 8211
Zonnebeke	Verstraete Marc	Mestdagh Laurent	Langemarkstraat 10, 8980
Zuienkerke	Dejonghe Bernard	Bonte Hubert	Kerkstraat 17, 8377
Zwevegem	Vanhoutteghem Jean-Pierre	Roobrouck John	Otegemstraat 75, 8550

West-Vlaanderen morfologisch

Op 31 december 1993 had West-Vlaanderen een oppervlakte van 314.433 ha 72 a 40 ca, opgesplitst in acht bestuurlijke arrondissementen en 64 gemeenten. De provincie telde 1.119.085 inwoners waaronder 552.078 mannen en 567.007 vrouwen.
In 1993 werden 13.297 Westvlamingen geboren en zijn er 11.776 overleden.

Migratie:
intern: inwijking: 38.076
uitwijking: 37.230
extern: inwijking: 2.835
uitwijking: 1.667

Arrondissement Brugge	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Beernem	7.167ha58a09ca	7.323	6.861	14.184
Blankenberge	1.741ha11a80ca	8.251	8.950	17.201
Brugge	13.840ha22a02ca	56.704	60.020	116.724
Damme	8.952ha04a75ca	5.407	5.429	10.836
Jabbeke	5.376ha48a38ca	6.438	6.405	12.843
Knokke-Heist	5.644ha32a28ca	15.555	16.771	32.326
Oostkamp	7.964ha54a60ca	10.349	10.419	20.768
Torhout	4.523ha27a65ca	9.207	9.234	18.441
Zedelgem	6.033ha59a13ca	10.553	10.571	21.124
Zuienkerke	4.886ha24a99ca	1.386	1.339	2.725
TOTAAL	66.129ha43a68ca	131.173	135.999	267.172

Arrondissement Oostende	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Bredene	1.307ha90a87ca	6.415	6.452	12.867
De Haan	4.216ha91a75ca	5.350	5.624	10.974
Gistel	4.225ha40a65ca	5.092	5.232	10.324
Ichtegem	4.533ha46a95ca	6.624	6.495	13.119
Middelkerke	7.565ha33a53ca	7.822	8.045	15.867
Oostende	3.772ha38a83ca	32.933	36.134	69.067
Oudenburg	3.538ha30a03ca	4.221	4.244	8.465
TOTAAL	29.159ha72a61ca	68.457	72.226	140.683

Arrondissement Kortrijk	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Anzegem	4.178ha86a52ca	6.681	6.647	13.328
Avelgem	2.174ha81a27ca	4.483	4.603	9.086
Deerlijk	1.681ha56a79ca	5.665	5.704	11.369
Harelbeke	2.914ha00a07ca	13.015	13.073	26.088
Kortrijk	8.003ha06a92ca	37.296	38.900	76.196
Kuurne	1.000ha83a46ca	6.432	6.419	12.851
Lendelede	1.315ha01a80ca	2.723	2.742	5.465
Menen	3.306ha96a39ca	15.801	16.621	32.422
Spiere-Helkijn	1.077ha66a50ca	937	940	1.877
Waregem	4.508ha70a20ca	17.634	17.940	35.574
Wevelgem	3.875ha23a54ca	15.469	15.545	31.014
Zwevegem	6.324ha24a38ca	11.537	11.628	23.165
TOTAAL	40.360ha97a84ca	137.673	140.762	278.435

Arrondissement Roeselare	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Hooglede	3.783ha62a47ca	4.751	4.592	9.343
Ingelmunster	1.615ha72a65ca	5.215	5.326	10.541
Izegem	2.548ha31a37ca	12.989	13.512	26.501
Ledegem	2.475ha82a00ca	4.709	4.653	9.362
Lichtervelde	2.593ha14a15ca	4.103	4.094	8.197
Moorslede	3.534ha10a58ca	5.412	5.336	10.748
Roeselare	5.979ha39a35ca	26.469	27.026	53.495
Staden	4.624ha00a34ca	5.462	5.409	10.871
TOTAAL	27.154ha12a91ca	69.110	69.948	139.058

Arrondissement Diksmuide	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Diksmuide	14.940ha18a18ca	7.667	7.718	15.385
Houthulst	5.589ha39a36ca	4.395	4.431	8.826
Koekelare	3.918ha52a58ca	4.036	3.919	7.955
Kortemark	5.499ha97a96ca	6.240	6.138	12.378
Lo-Reninge	6.293ha87a59ca	1.587	1.573	3.160
TOTAAL	36.241ha95a67ca	23.925	23.779	47.704

Arrondissement Ieper	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Heuvelland	9.423ha53a04ca	4.336	4.181	8.517
Ieper	13.061ha04a15ca	17.289	18.145	35.434
Langemark-Poelkapelle	5.252ha90a46ca	3.751	3.723	7.474
Mesen	357ha83a35ca	518	492	1.010
Poperinge	11.933ha06a10ca	9.524	9.692	19.216
Vleteren	3.814ha82a41ca	1.813	1.820	3.633
Wervik	4.361ha24a79ca	8.816	9.098	17.914
Zonnebeke	6.757ha33a24ca	5.578	5.555	11.133
TOTAAL	54.961ha77a54ca	51.625	52.706	104.331

Arrondissement Tielt	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Ardooie	3.457ha60a94ca	4.902	4.832	9.734
Dentergem	2.593ha55a11ca	3.766	3.853	7.619
Meulebeke	2.934ha80a57ca	5.392	5.465	10.857
Oostrozebeke	1.662ha18a41ca	3.572	3.512	7.084
Pittem	3.442ha15a45ca	3.252	3.238	6.490
Ruiselede	3.020ha15a23ca	2.521	2.509	5.030
Tielt	6.850ha43a57ca	9.609	9.850	19.459
Wielsbeke	2.101ha71a08ca	4.237	4.224	8.461
Wingene	6.842ha07a35ca	6.077	6.044	12.121
TOTAAL	32.904ha67a71ca	43.328	43.527	86.855

Arrondissement Veurne	oppervlakte	mannen	vrouwen	totaal
Alveringem	8.000ha97a90ca	2.435	2.345	4.780
De Panne	2.389ha68a96ca	4.730	5.177	9.907
Koksijde	4.395ha96a24ca	9.229	9.651	18.880
Nieuwpoort	3.100ha44a30ca	4.872	5.051	9.923
Veurne	9.633ha97a03ca	5.521	5.836	11.357
TOTAAL	27.521ha04a43ca	26.787	28.060	54.847

Om zich nooit meer de vraag te moeten stellen: "Wat doet ons Provinciebestuur"

Je kiest zelf rechtstreeks welke mensen de provincieraad vertegenwoordigt. Daarom is het ook belangrijk dat je weet waarvoor je je stem geeft. Echte democratie is immers een zaak die ons allen aanbelangt.

Provinciale publikaties worden ruim verspreid

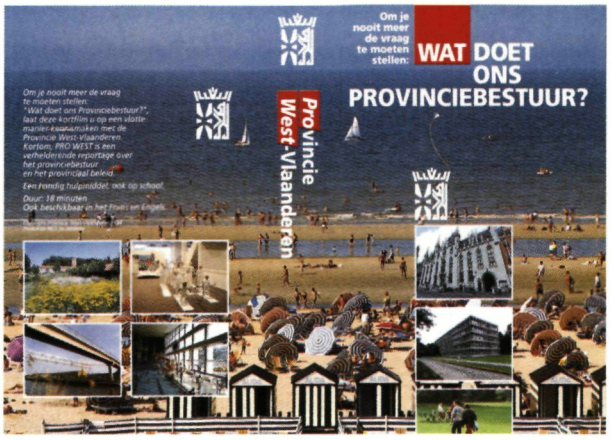
De bestendige deputatie besliste om voortaan één exemplaar van alle belangrijke publikaties, uitgegeven door het provinciebestuur van West-Vlaanderen en de para-provinciale instellingen over te maken aan de decreetbibliotheken in West-Vlaanderen. Zo kan elke Westvlaming zich beter informeren over zijn provinciebestuur.

Geleide bezoeken

Het provinciebestuur geeft je de kans met je vereniging, werk of school een geleid bezoek te brengen aan het Provinciaal Hof op de Markt te Brugge. Een bestendig afgevaardigde of een provincieraadslid uit jouw streek heet je er welkom. Tijdens een uitgebreide rondleiding ga je op verkenning doorheen de prachtige zalen van dit neo-gotische gebouw in het hartje van Brugge. Tekst en uitleg ontbreken niet, een kopje koffie evenmin. Ook de nieuwe videofilm Pro West over het provinciebestuur en het -beleid wordt er vertoond.
Je hoeft enkel contact op te nemen met de dienst public relations die instaat voor de organisatie van het bezoek.

Tijdens een rondleiding in het Provinciaal Hof kan de prachtige neogotische raadszaal bewonderd worden. Hier nemen de bezoekers de zitplaatsen van de provincieraadsleden in.

Ter informatie van de inwoners worden vanaf 1994 alle nieuwe provinciale publikaties aan de Westvlaamse bibliotheken bezorgd.
De promotiefilm Pro West zal op videofilm aan alle Westvlaamse middelbare scholen en bibliotheken worden overgemaakt. Ter promotie van deze film werd een speciale affiche ontwikkeld.

"Pro West" licht een tip van de sluier

Een helikopter scheert laag over de branding. Beneden op het strand zie je een massa kinderen. Samen vormen ze het logo van de provincie West-Vlaanderen.
Zo start de nieuwe provinciale film Pro West die in 1994 werd gerealiseerd. De provincieraad, de bestendige deputatie, de gouverneur en de provinciegriffier stellen zich voor in hun dagelijkse werkomgeving. Dan maakt de kijker kennis met de verschillende beleidsdomeinen waarop de provincie actief is: veiligheid, gezondheids- en welzijnszorg, ontwikkelingssamenwerking, openbare werken, monumentenzorg, toerisme, ruimtelijke ordening, landbouw en visserij, cultuur, economie, onderwijs en vorming.
Twintig minuten na het indrukken van de startknop van de videorecorder, is nog maar een tip van de provinciale sluier opgelicht. Toch rijst wellicht dan al de bedenking: "nooit gedacht dat mijn provincie op zoveel terreinen actief is...".
Wie de provinciale film wenst te ontlenen kan daarvoor terecht bij de provinciale uitleendiensten.

Trefwoorden-register*

Administratief toezicht 24, 47
Adressen 200-201
Akkerbouw 109-113
Ambachten en neringen 199
Archeologie 76, 186
Architectuur 70, 173
Astronomie 132

Basiseducatie 91-92
Beeldende kunst 70-71, 172, 176-180
Begroting 32-33
Beiaard 82
Bejaardenzorg 145-146
Bevolking 204-205
Bibliotheekwerk 72-74, 187
Brandweer 165

Collegagroep 74
Cultuur 59, 68-93, 172-189
Cultuurtoerisme 62-63, 76-77, 129

Dialect 90
Dienstencentrum 104
Drugpreventie 153

Economie 58-59, 61, 65, 192-199
Emancipatiebeleid 42, 155-157
Externe betrekkingen 58-65
Europalia 89-90

Fietspaddestoel 62
Fietsroute 59, 62-63, 133, 136
Fietstoerisme 59, 133, 136
Film 71, 89
Financiën 32-34, 49-51
Fotografie 71, 89

Gebouwen 39, 84-87, 104-105, 151, 154, 160-162
Gehandicapten 105, 125, 143, 149-151
Gehandicaptenzorg 105, 143, 149-151
Gelijke-kansenbeleid 156-157
Gemeentelijk cultuurbeleid 74-76
Gemeentelijk milieubeleid 122
Gemeentelijke financiën 47, 49-51
Geschiedenis 34-35, 77
Gezondheidszorg 64-65, 152-153
Grensoverschrijdende samenwerking 58-65, 136, 168, 188-189
Groenteteelt 110-113
Groenvoorziening 123-125
Grondgebied West-Vlaanderen 204-205

Haven 52-53, 193
Huisvesting 149
Hulpverlening 52, 54, 64, 149-150, 157

Industrie 55
Informatica 42, 74
Intergemeentelijke jeugddienst 144
Intergemeentelijke samenwerking 46, 55, 74, 144
Interregionale samenwerking 58-65, 88-89
Investeringsfonds 34, 49

Jeugd 144-145, 178
Jeugdwerkbeleidsplan 144

Kankerpreventie 152-153
Kathedraal 79, 183-184
Kleine en middelgrote ondernemingen 168
Kunst 70-72, 84-86, 172, 176-180, 188-189
Kunstambacht 71, 172, 182, 188-189
Kunstpatrimonium 79
Kust 128
Kwaliteitszorg 198

Landbouw 108-113
Landschapszorg 62-63, 121-125
Leerlingenbegeleidingsdienst 163-164
Letterkunde 80, 86-87, 173, 175, 181
Luchthaven 193-195

Maatschappelijk werk 143, 145
Melk 108
Mestproblematiek 109
Middenstand 168
Milieu 118-125
Milieubeleid 118
Milieuconvenant 122
Milieudatabank 119
Minder-valide 104-105, 125, 149-151
Misdaadpreventie 46
Molen 167-168, 187
Monumentenzorg 79-80, 167-168, 183-187
Morfologische gegevens 204-205
Museum 84-87, 105, 176-181
Muskusrat 112
Muziek 60, 80-82, 129, 173-174

Natuur- en milieu-educatie 62-63, 123
Natuurbehoud 62-63, 121-122-125,
Netwerk 39, 42, 62-63, 74, 136

Onderwijs 64, 160-169
Ontwikkelingssamenwerking 154-155
Oorlogsmunitie 54
Openbare orde 47
Openbare werken 96-105
Ordehandhaving 24
Organogram 40-41
Orgel 82, 175

Patrimonium 62-63, 79-80, 167-168, 180, 183-187
Pers 129-130
Personeel 43
Personeelsstatuut 43, 169
Podiumkunsten 82-83, 89, 173, 175, 188
Politie 47, 53, 55, 166
Positieve actie 155-156
Provinciale instellingen 24-28
Provinciedomein 131-133, 140-141
Publikatie 30-31, 63, 76-77, 79, 87, 123, 132, 135, 166, 185-186, 206

Rampenfonds 47, 55
Rampsituatie 24, 52, 55
Recreatie 62-63, 128-137, 140-141
Restauratie 183-185
Riviertoerisme 137
Rouwhulde 110
Ruimtelijke ordening 118-125
Ruiterpad 59, 62-63, 134

Samenlevingsopbouw 92
Samenwerking 46-55, 58-65, 74, 88-90, 136, 188-189
Schilderkunst 176-178
Seksueel geweld 157
Senioren 145-146
Sport 43, 147-148
Sportbeurs 148
Sporttrofee 147
Staatshervorming 30-31
Staatsstructuur 30-31
Streekontwikkeling 197
Structuurplan 46, 120

Taal 90, 175
Tewerkstelling 63, 151, 192
Thuiszorg 146
Toerisme 59, 63, 128-130
Toneel 82-83, 89, 173, 175, 188
Transport 63, 65
Tuinbouw 108-113

Uitleendienst 79, 91, 175

Veiligheid 24, 46, 52-53, 55, 115, 142
Verkeersveiligheid 52-53, 103
Verkiezingen 17-23, 31, 48
Volkskunde 78, 87, 172
Vorming 42, 63, 73-76, 115, 123, 143, 145, 154, 160-169, 178-179, 198
Vormings- en ontwikkelingswerk 91-93
Vrijetijdsbesteding 59, 134-137
Vrouwenstudies 156

Wandelpad 59, 62-63
Wandelruiterij 59, 134
Waterbeheersing 96-100
Waterloop 96-100
Waterrecreatie 137
Wegenbouw 52, 101-103
Welzijnszorg 65, 140-157
Wereldoorlog 30, 34-35, 53, 77-78, 180
Werkloosheid 192
Wetenschappelijk onderzoek 54, 109-110, 114-115
Wooncultuur 93

Zang 80-81, 174
Zeevisserij 114-115, 164
Zeewetenschappelijk onderzoek 114-115
Zwembad 105

* Eigennamen en vaste benamingen, eigen aan het provinciebestuur, aan de ermee verbonden instituten en stichtingen, of aan andere openbare besturen, en die geregeld in de tekst voorkomen, zijn niet in dit register opgenomen.

Fotografen Jaarboek 1995:

Johan Anckaert, Kortrijk
E. Balzer, Münster
Fotoline, Harelbeke
Henderyckx, Izegem
Foto Hol, Kortrijk
Hugo Maertens, Brugge
Foto Magenta, Brugge
Lieven Neyrinck, Kortrijk
Foto Plus, Gullegem
Fernand Proot, Brugge
Jean-Jacques Soenen, Oostende
Terma, Roeselare
Patrick Vaernewijck, Meulebeke
Rein Van der Zwam, Den Haag
Michel Vanneuville, Brugge
Els Verhaeghe, Oostende

Het Jaarboek 1995 van de provincie West-Vlaanderen werd samengesteld en uitgegeven in opdracht van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen.

Redactieraad:

Werner Vens, Gedeputeerde-Voorzitter
Fernand Peuteman, Gedeputeerde
Hilaire Ost, Provinciegriffier
Nicole Lambert-Danneels, Kabinetschef
Peter Verheecke, Diensthoofd pers
Ria Verweirder, Lic. Germaanse Filologie
Ludo Valcke, Directeur dienst voor cultuur
Gisèle Keersebilck, Attaché Public Relations, Secretaris

Bijzondere medewerkers:

Alle ambtenaren van het provinciebestuur en van de paraprovinciale instellingen die een bijdrage geleverd hebben tot de realisatie van het jaarboek en:
Johan Mahieu, grafische vormgeving
Dirk Depaepe, tekeningen
Jean Godecharle, introductiefoto's
Ann Vandamme, informatieverwerking
Datascan bvba, pre-press
Drukkerij Vansevenant

Verantwoordelijke uitgever:
Hilaire Ost, Provinciegriffier
Provinciebestuur West-Vlaanderen
Provinciehuis Burg, Burg 4, 8000 Brugge

Depotnummer D/1995/0248/17

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
Alle rechten voorbehouden.

